

Taklit hükümleri	24
Taklit merciini tanıma	24
A'lem müçtehidini tanıma yolları	24
Taklitte tecezzi	25
Belli meselelerde başka taklit mercilerine müracaat etmenin şartları	25
Ölmüş müçtehidin taklidinde baki kalma	26
Yeni Meselelerde Yaşayan Müçtehide Taklit Etme	26
Taklitte ilgili çeşitli konular	27
İhtiyatı vacip	27
Usuli dinde araştırma	28
Sahih Bir Taklitte Sahip Olmadan Yapılan İbadetlerin Hükümü	29
Taharet hükümleri	30
Zahiri taharet	30
Temizleyiciler	30
Suların hükümleri	30
Çamaşır makinasının temizliği ve necisliği	30
Çok suyun kesilmesi ve onun hükümü	31
Suyun çok su olduğunda şüpheye düşme	32
Burunun İçinin Necis Olması	33
Necis Bir Şeyi Su Buharıyla Temizleme	34
Buharda Steril Edilmiş Aletlerde Kan Görülmesi	35
Tekerlekli Sandalyenin Lastiklerinin Ve Bastonun Alt Kısmının Temizlenmesi	36
Necasetler	37
Kan	37
Yüz sivilcelerinin hükümü	37
Dolgu dişlerin ve ağız kanamalarının hükümü	38
Diş ve diş eti kanının hükümü	39
Şarap	40
Sanayi alkolünün hükümü	40
Necasette şüphe etme	41
Bedenden Tam Ayrılmayan Uzuvsuzluk	41
Haram yoldan cenabet olanın teri	42
Necis olan şeyin hükümleri	43
Necasetteki vasıtaların sayısı	43
Necis bal veya şıranın temizlenme şekli	44
İdrar değmiş beden ve elbiseyi temizleme	45
Necasetle temas eden bir şeyin necisliği	46
Necasette Çocuğun Sözüünün Delil Olabilirliği	47
Diş Dolgusu Olan Ağızda Diş Etlerinin Birazcık Kanaması	48
Necis Sıvının Buharı	49
Tahalli	50
Tren ve Uçakların Tuvaletlerinde Kible Yönüne Dikkat Etme	50
Batini taharet	51
Abdest	51
Abdestin şartları	51
Namazdan sonra abdest uzuvlarında bir engelin olduğunu fark etme	51

Saat ve yüzükle abdest almak	52
Abdest veya gusül için bedende olan engelleri kaldırma	53
Abdest suyu	54
Mescidul Haramın içindeki sularla abdest alma	55
Takma saçta mesh etmenin hükmü	56
Yağmurda Abdest Almak	57
Abdestin şekli	58
Abdest suyu dışındaki suyu ele dökmek	58
Sakat insanların abdestleri	59
Abdestte su dökmenin şekli	60
Ayağı mesh etme şekli	61
Ayağı mesh etme miktarı	62
Mesh etmeği tekrar etme	63
Ellerin bileğe kadar yıkanması	64
Abdesti batıl eden şeyler	65
Meshten Önce Elin Islak Bir Cisme Dokunması	65
Abdestle ilgili çeşitli meseleler	66
Diğer Eli Bağlı Olanın Baş Ve Ayağı Tek Elle Mesh Etmesi	66
Gusül	67
Gusülün alınış şekli	67
Gusülde muvalat	67
Islak bezle cenabet guslü	68
Gusül esnasında niyeti tazeleme	69
Gusülde suyun akma yönü	70
Gusül esnasında küçük hades	71
Su Bedende Akmadan Yapılan Gusül	72
Sabunun Elde Kalan Miktarının Abdeste Engel Olması	73
Gusülün adabı ve şartları	74
Suyun deriye ulaşmasına engel olan bir şeye rağmen gusül alma	74
Abdest azasında var olan engelin hükmü	75
Gusül uzuvlarının şartları	76
Çok şüphe edenin guslü	77
Teyemmüm	78
Teyemmümün yapıış şekli	78
Teyemmümde meshin vacip olan miktarı	78
Kendisiyle teyemmüm etmenin sahih olduğu şeyler	79
Duvarın Dış Cephesindeki Taş Döşemeyle Teyemmüm Etme	79
Namaz hükümleri	80
Namazın şartları	80
Namazın vakti	80
Namaz vaktinin tayininde rasathaneye güvenme	80
Vakit daraldığında mükellefin vazifesi	81
İki farklı ufukla karşılaşma ve namazın tekrarı	82
Namaz vaktinin bilerek geciktirilmesi	83
Kible	84
Kible yönünü bulma	84

Namaz esnasında kıbleden yüz çevirme	85
Kıbleden sapma	86
Kıblenin dışında bir yöne namaz kılma	87
Kabenin etrafında namaz kılmak	88
Namaz kılanın mekanı	89
Ayna karşısında namaz kılmak	89
Fotağraf karşısında namaz kılmak	90
Uçakta namaz	91
Toplu Taşıma Araçlarında Namaz Kılma	92
Kadınların Namazhanesinin Erkeklerin Namazhanesinden Önde Olması	93
Namaz kılanın elbise be bedeni	94
Namaz ve benzeri durumlarda takma saç	94
Namazdan sonra elbisede necaset olduğuna yakın etmek	95
Namaz esnasında elbisenin necis olduğunu fark etme	96
Kuş tüyünden yapılmış elbisenin hükmü	97
Namaz esnasında bedeninin necis olması	98
Secde esnasında anlın kana bulaşması	99
Namazda örtülmesi gereken yerler	100
Namazda kadının örtüsünün açılması	101
Namazda Beyaz Altın Kullanma	102
Namaz Kılanın Elbisesinin Necis Olduğunu Bildirme	103
Eti Haram Olan Hayvanın Tüyünün Namaz Kılanın Elbisesinde Olması	104
Altın Suyuna Batırılmış Saati Erkeklerin Kullanması	105
Bir önceki namazın abdestiyle namaz kılmak	106
Namazın vacipleri	107
Kıyam	107
Rukuya Bitişik Kıyam	107
Namazın kıraatı	108
Namazda sure niyet etme	108
İmamın farkında olmadan bir ayeti atlaması	109
Farkında olmadan namaz kılanın bir ayeti atlaması	110
Teşehhüt ve selam	111
Namazın selamının kelimelerini değiştirme	111
Fazladan teşehhüt okuma	112
Namazın selamı	113
Teşehhüdü unutma	114
Teşehhüdün salavatından sonra “ve eccil ferecehum” cümlesini demek	115
Bilmeme Yüzünden Teşehhüdü Yerine Getirmeme	116
Namazın zikri	117
Namazda zikirin yerine getirilme şekli	117
Namazda bedeninin sakin olması	118
Fatiha ve sure arasında “Elhamdu lillah” zikri	119
Namazda tesbihatı erbaa’yı bir kez söyleme	120
Fatiha Yerine Tesbihatı Erbaayı Okumak	121
Rüku ve secdeler	122
İki secde arasında oturma	122

Secdenin yapılış şekli	123
Elde olmadan alının bir kaç kere mühüre değmesi	124
Selpak mendile secde etmek	125
Namazın selamındaki hatadan dolayı sahv secdesi	126
Sahv secdesini yerine getirme şekli	127
İki Secdenin Tamalanması	128
Secde Mekanıyla Alın Arasına Başka Bir Şeyin Girmesi	129
Secdede Avuç İçini Yere Koymak	130
Namazı batıl eden şeyler	131
Namaz esnasında mühürün olmaması	131
Namazda şüphe	132
Namazın kelimelerinde şüphe etme	132
Namazın şekli	133
Çok Şek Edenin Kuvvetli İhtimale Karşı Hükmü	134
Secdeyi Yerine Getirmede Şüphe Etme	135
Namazı Eda Ettiğinde Şüphe Etme	136
Namazın adabı sünnetleri ve mekruhları	137
Arapça dışında bir dille namazda dua etme	137
Namazın kunutunun şekli	138
Ezan ve ikame arasında tertip	139
Namazın kunutunda yüzüğü çevirme	140
Kaza namazı	141
Ölmüş olan erkeğin namaz ve oruçlarının kazasının kadın tarafından kılınması	141
Kira namazlarında tertip	142
Oruç ve namazların kazasına gücün yetmemesi	143
Kaza Namazını Oturarak Kılmak	144
Namazların İhtiyat Gereği Kaza Edilmesi	145
Camaat namazı	146
Adil olmadığına yakın eden birisinin camaata imam olması	146
İmamın rükusuna yetişemeyen şahsın vazifesi	147
Camaat namazında safların bir birine bitişikliği	148
Uzak mesafeden camaata katılma	149
Camaat imamının adil olduğunu bilme	150
Camaata uyma şekli	151
Camaat imamının şartları	152
İmam camaatte hüsnü zahirden (güzel görüntülü olma) maksat	153
Ehli sünnetin camaat namazında saflar arasındaki fasıla	154
Talabenin camaat namazında talabe olmayan birisine uyması	155
Kadının camaat imamlığı	156
Camaat imamına rükuda uyma	157
Camaat imamında adalet şartı	158
İmamın rüku veya secdesine yetişmeme	159
Camaat namazı esnasında furada namaz kılmak	160
Namaz esnasında Haremeyn'den çıkma	161
Resmi dairelerde camaat namazı	162
Camaat imamının adaleti	163

Kadının namazda kocasına uyması	164
Memumun camaat imamıyla aynı hizada durduğu camaat namazı	165
Kadının namazda kocasına uyması	166
Cemaat Namazının Sevabını Almak İçin Namazı Fazilet Vaktinde Kılmama	167
Cemaat Namazını Furada Namaza Çevirme	168
Gözleri Görmeyen Birisinin Arkasında Cemaat Namazı Kılma	169
Yolcu Olan Cemaat İmamına Uymak	170
İmanın Rukusuna Yetiştirildiğinde Şüphe Etme	171
Cuma namazı	172
Cuma namazının hutbesinin birisi tarafından okunup namazının diğeri tarafından kılınması	172
Cuma namazının başlangıç vakti	173
Cuma namazının hükmü	174
Cuma Namazının Hutbeleri Esnasında Başka Şeylerle Meşkul Olma	175
İkinci Rekatta Cuma Namazına Katılma	176
Cuma Namazına İkinci Rekatta Katılma	177
Cuma Günü Furada Kılınan Öğle Ve İkinci Namazının Vakti	178
Kurban ve ramazan bayramı namazları	179
Cuma namazı veya bayram namazının ikinci rekatına ulaşmanın vazifesi	179
İhtiyat namazı	180
İhtiyat namazında yanlışlıkla ihlas suresinin okunması	180
İhtiyat namazını unutma	181
Sünnet namazı	182
Kaza namazı olduğu halde sünnet namazı kılma	182
Sünnet namazlarında sahih olmayan zikirlerin söylenmesi	183
Hareket halinde nafile namazı kılmak	184
Gece namazı kırk mümin için dua etme	185
Sünnet Namazı Cemaatla Kılma	186
Namazla ilgili çeşitli meseleler	187
İkinci namazından öğle namazına dönme	187
Niyeti bir vacip namazdan başka bir vacip namaza çevirme	188
Vacip namazın sevabını hediye etmenin hükmü	189
Namazda selam verme şekli	190
İdrarını tutamayanın namazı	191
İftar esnasında namaz	192
Başkalarının Namazlarının Hatalı Olduğunu Bildirme	193
Namazı Batıl Eden Tekrar	194
Namazı Hafife Alma	195
Namazın Kıraatını Güzelleştirmek İçin Takma Diş Kullanmanın Gerekliliği	196
Dikkat Dağınıklığından Dolayı Vacip Namazı Sünnet Namaza Çevirme	197
Oruç Hükümleri	198
Hilali görme	198
Gün içinde ramazan ayının girdiğini fark etmek	198
Ramazın ayının başlangıcını bilme yolları	199
Ayın görüldüğünü bilme şekli	200
Ufukların bir olmasındaki ölçü	201
Güneş batmadan hilalin görülmesi	202

Taklit merciieleri bayram gününde ihtilafa düştüklerinde mükellefin görevi	203
Orucu batıl eden şeyler	204
Yemek ve içmek	204
Diş ve diş eti kamı	204
Bilmeden iftar etmenin hükmü	205
Gargara yapılırken suyun yutulmasının hükmü	206
Oruçluyken sakız çiyneme	207
Oruçluyken diş macunuyla dişleri fırçalama	208
Oruçluyken serum takdırma	209
Oruçluyken diş ipi kullanma	210
Ramazan ayında bir ilacı devamlı kullanmaya mecbur olmak	211
Oruçluyken aşı yaptıрма	212
Oruç ve ağız kanaması	213
Cenabet ve İstimna	214
Ramazan ayında fecirden sonra cenabet olmak	214
Sabah ezanına kadar bilerek cenabet guslünü geciktirmek	215
Oruç halinde kadın erkek ilişkileri	216
Oruçluyken cenabet olma	217
Orucu batıl eden diğer şeyler	218
Süt veren kadının orucu	218
Böbrek hastalığı olan hastanın orucu	219
Orucu terk etmek veya batıl etmek	220
Orucu bilerek yemek	220
Buluğun ilk yıllarında tutulmayan oruçların hükmü	221
Sünnet orucu batıl etme	222
Ramazan Orucunu Yeme	223
Kaza orucu	224
Ramazanda yolculuk	224
Kaza ve keffare arasındaki tertip	225
Orucun kazasında gevşek davranma	226
Kaza orucunu batıl etmek	227
Zimmette olan oruç	228
Babanın kaza orucunda şüphe etme	229
Babanın mirasından onun kaza oruçlarını tutturmak için birini kiralama	230
Kendisinin yada babasının kaza orucunu tutmak durumunda kalan şahsın hükmü	231
Kız için babanın oruçlarının kazası	232
Birkaç yıl oruç tutmayan hastanın vazifesi	233
Buluğ alametlerini bilmeme	234
Orucun keffaresi	235
Orucun keffaresini yerine getirme şekli	235
Bilerek iftar etmenin keffaresiyle hastalıktan dolayı iftar etmenin keffaresi arasındaki fark	236
Orucu geciktirmenin keffaresi	237
Oruç keffaresinin kullanılması	238
Oruç keffaresini seyide vermek	239
Keffarenin kültürel faaliyetlerde kullanılması	240
Başkası tarafından geçimi sağlanan birisinin orucunun keffaresi	241

Kaza orucu olduğu halde adak orucu tutma	242
Çocuk emiziren kadının orucunun keffaresi	243
Orucu bozan şeyleri bilmeme	244
Sünnet oruç	245
On Gün İkamet Edilecek Yere Öğleden Sonra Varmak	245
Kaza orucu olanın sünnet oruç tutması	246
Oruçta şüphe etmek	247
Yolcunun sünnet oruç tutması	247
Kaza orucu olanın sünnet oruç tutması	248
Kıralık oruç	249
Oruca niyet etme zamanı	249
Oruca niyet etme şekli	250
Kıralık orucun zamanı ve şekli	251
İtikafın hükümleri	252
İtikafın şartlar	252
Üçüncü günde itikafa niyet etme	252
Mümeyyiz çocuğun itikafı	253
İtikaf esnasında adet veya istihaze olmak	254
Adet zamanı adetle istihaze arasında şüphe etmek	255
İtikafın sahih oluşunda muteber olan gusüller	256
İtikafın zaman	257
Fecrin doğmasından itikaf	257
Üç günden fazla itikaf etme	258
Recep ayında itikafın sünnet oluşu	259
İtikafın mekan	260
Dört mescidin dışındaki mescidlerde itikaf etmek	260
İtikaf için caiz olan mekanlar	261
Vatanının dışında bir yerde itikaf	262
Yolculukta itikaf	263
İtikafıta haram olan şeyler	264
İtikafıta olanların alış veriş için mescitten çıkmaları	264
İtikafın fazilet vakti	265
İtikaf edenin mescitten çıkması	266
İtikaf edenin mescitten çıkması	267
İtikaf edenin cenaze merasimine katılmak için dışarı çıkması	268
Mescidin damının üstünün hükmü	269
İtikafıta olanın alış veriş yapması	270
İtikafıtayken başkasını vekil etmek	271
İtikafıta olanın zaruri alış veriş durumları	272
İtikaf esnasında helal olan sohbet	273
İtikafıla ilgili değişik meseleler	274
İtikafıta dersleri gözden geçirme	274
İtikafı vacip olan vaktinden geciktirme	275
Vacip itikafın vacip kazası eda etme zamanı	276
İtikafıta mecburi olarak orucu bozmak	277
Yolcunun adak yoluyla itikaf etmesi	278

دفتر مقام معظم رهبری
www.leader.ir

Sünnet Namazın Sahihlik Şartları	279
YOLCULUK HÜKÜMLERİ	280
Ruhsat haddi	280
Ruhsat (terehhus) haddinin dışına çıkıp öğleden önce geriye gelme	280
Mesafe miktarı	281
Şer'i mesafeyi hesap etmedeki sınırların belirlenmesi	281
Kalma kastı	282
Petrol Arama Tesisi Üzerinde On Gün Kalmaya Kast Etme	282
Yolculukta tabilik	283
Eşin evine giderek babanın evinden vazgeçme	283
Vatan hükümleri ve vatan edinme kastı	284
Vatandan yüz çevirmenin şartının gerçekleşmesi	284
Bir yerin yeni vatan olması için geçmesi gereken süre	285
Kendi vatanından vazgeçme	286
Asıl vatan ve seçilen vatan	287
Vatandan Vazgeçtikten Sonra Tekrar Vatana Dönme	288
Yolcunun namaz ve orucu	289
Yolculukta oruç ve namazın şekli	289
Yolculukta namazın kılınması ve vakit bitmeden dönülmesi	289
Şoför ve benzeri şahısların namaz ve oruçlarının hükmü	290
Çok Yolculuk Edenle Mesleği Gereği Devamlı Yolculukta Olanın Farkı	290
Görev yerine yolculuk ederken namaz ve oruç	291
Yolcu namazı	291
İş için yolculuk	292
Çok yolculuk ve iş yolculuğu	293
Eğitim yolculuklarında namaz ve oruç	294
Eğitim yolculuğundan vazgeçme	294
Dört yerde seçim hakkına sahip olmak	295
Sıkıntılı olmayan rahat yolculuklarda yolcu namazının hükmü	296
Yolculukta kaza orucu	297
Ramazan ayı yolculuğunda oruç adak adamak	298
Anne babanın vatanında çocukların oruç ve namazlarının hükmü	299
Namazın tam veya seferi kılınmasının serbest olduğu mekanların sınırları	300
Humus hükümleri	301
Humsun yerleri	301
Maaş ve gelir	301
Çalışan kadının humusu	301
Yeni Malların Humusu	302
Bankadan Kredi Alabilmek İçin Bankaya Emanet Bırakılan Paranın Humusu	303
Bağ Yapmak İçin Alınan Arsanın Humusu	304
Sermaye ve onun karı	305
Yerin humusunun verilmemesi ve kıymetinin artması	305
Hisse satışından elde edilen paranın humusu	306
Gümüşün humus ve zekatı	307
Sermayenin humusu	308
Malların karının humusu	309

دفتر مقام معظم رهبری
www.leader.ir

Mülkün Kullanım Şeklini Değiştirme Ve Onun Humusu	310
Alınmış Arsanın Humusu	311
Sabit Cep Telefonu Hattı İçin Yatırılan Paranın Humusu	312
Tasarrufla arttırılan para	313
Çocuk için para biriktirme ve onun humusu	313
Yeni yıl ihtiyaçları için tasarruf yoluyla arttırılmış malın humusu	314
Bankada Dondurulmuş Paranın Humusu	315
Kadının Nafakadan Biriktirdiği Paranın Humusu	316
Kullanılmamış eşyaların humusu	317
Alınmış kefenin humusu	318
Humusun istisnaları	319
İhtiyaç	319
Humus hesaplamasında vergilerin gelirden düşülmesi	319
Tasarruf maksatlı açılan hesapların humusu	320
Yeni yılın ilk ayının giderleri için gereken parayı geçen yılın gelirinden almak	321
Gelecek için alınmış eşyaların humusu	322
Arta kalan malzemelerin humusu	323
Üniversite harç parasının mali yıl başında humusunun verilmesi	324
Ev için alınmış yerin humusu	325
Öğrencilerin Kitaplarının Humusu	326
Taksi Sahiplerinin Ve Taksinin Humus Yılı	327
Hediye ve ödül	328
Emeklilik ikramiyesinin humusu	328
Buluğ öncesi verilmiş hediyelerin karının humusu	329
İşçilik ikramiyesiyle alınan malların humusu	330
Savaş gazilerinin maaşlarının humusu	331
Miras	332
Miras kalan sikkelerin humusu	332
Alınan borç	333
Bir Yıl İçerisinde Ödenmiş Taksitlerin Humusu	333
Gelecekteki Taksitlerin Humus Hesabı	334
Vakıf Yoluyla Şahsa Ulaşan Malın Humusu	335
Humus yılı	336
Humus yılının başlangıç zamanı	336
Humus yılı	337
Humus yılının değiştirilmesi	338
Çekin Humus Tarihini Hesap Etme	339
Humus hesaplaması	340
Borçlu kişinin mallarının humusu	340
Humus ödemek	341
Elde çevrilmiş humusun ödenme yeri	341
Başkası için humusu elde çevirme	342
Humusu ödemede acele etmek	343
Humsu, Üzerine Humus Gelmeyen Paradan Ödemek	344
Humusla ilgili değişik meseleler	345
Ortağın humus vermemesi	345

دفتر مقام معظم رهبری
www.leader.ir

Süs balığı ve süs kuşunun humusu	346
Eski demir ve kağıt paraların humusu	347
Humus ödenerek hacca gidecek mali gücün kaybedilmesi	348
Humusu verilmiş ve verilmemiş paraların harcanması	349
Humuslu ve humus paranın niyetle birbirinden ayrılması	350
Zekat hükümleri	351
Malların zekatı	351
Yağmur Suyula Sulanan Buğdayın Zekatı	351
Fıtıra zekatı	352
Fıtıra zekatının vacip olma şartları	352
Kocasına itaatsizlik eden kadının fitre zekatı	352
Fitre zekatını vermeme ve kadın ve çocukların görevi	353
Evin geçimini sağlayan kadının fitre zekatı	354
Misafirin fitre zekatı	355
Fakirin fitre zekatı	356
Takı eşyalarının zekatı	357
Fıtıra zekatının cinsi ve miktarı	358
Fitre zekatının cinsi	358
Fitre zekatının miktarı	359
Fıtıra zekatının ödeneceği zaman ve mekan	360
Fitreyi ayırmak ve onda tasarrufta bulunmak	360
Fitreyi ayırma zamanı	361
Ramazan ayından önce fitre zekatının ödenmesi	362
Fitre zekatını başka yere intikal ettirmek	363
Fıtıra zekatının kullanılması	364
Fitre zekatının ödenme şekli	364
Fitre zekatını bakmakla yükümlü olunan kişiye verme	365
Fitre zekatının ihtiyaçlı akrabaya vermek	366
Fitre zekatının kültürel çalışmalarda kullanılması	367
Seyit olmayanın seyide fitre zekatı vermesi	368
Seyitlerin fitre zekatı	369
Fakir seyitlere fitre verme	370
Hac ve umrenin hükümleri	371
Haccın vacip ve sahih olma şartları	371
Mali güç (istitaat)	371
Düğün hediyeleriyle hacca gitme gücüne ulaşma	371
Vacip hacca ev alma arasında kalma	372
Borçlunun hacca gidecek güce ulaşması	373
Görevlilerin istitaati (Hacca gitme gücü)	374
Hediye Hac	375
Hacca Gidecek Mali Güçe Sahipken Kendini Güçsüz Duruma Düşürme	376
İki Yaşındaki Çocuğa Bakmak İçin Vacip Haccı Geciktirme	377
Borçlu kimsenin hacca gitmesi	378
Hacca gitmeye gücü olan şahsın haccı terk etmesi	379
İhram elbisesinin humusu	380

Umreyi müfrede	381
Umreyi müfredenin amelleri	381
İhram	381
Mikatın hükümleri	381
Mekke ve mikatların üzerinden uçakla geçme	381
Hudeybiyeden ihram bağlama	382
İhramın haramları	383
Kendisi taksir yapmamış ihramlının başkasını taksir yapması	383
İhram halinde battaniye ve elbiseden yararlanma	384
Mikattan önce ihram giyinmeye adak adamak	385
İhram bağlarken elbisenin necis olması	386
Tavaf	387
Tavafta muvalat	387
Tavafta kesiruş şeklin ölçüsü	388
Tavaf namazı	389
Tavaf namazının kılınma yeri	389
S'ay	390
Tavaf namazından sonra sa'yın geçiktirilmesi	390
Taksir	391
İhram halinde başkalarına taksir yapmak	391
İki umre arasında olması gereken zaman farkı	392
Temettü umresi	393
Temettü umresiyle temettü haccı arasında mekkeden çıkma	393
Mekke'de kalabileceğini bilmeden temettü umresine niyet etme	394
Temettü haccı	395
Meşarül haramda vukuf	395
Kadınların meş'arda izzetleri vukuf yapmaları	395
Mina amelleri	396
Cemaratı taşlama	396
Yeni şeytanı taşlama	396
Şeytan taşlamada niyabet	397
Kurbanlık	398
Mina amellerinin sıralaması	398
Hac ve umrede niyabet	399
Niyabet yerleri	399
Hicazda naip tutmak	399
Naibin giderleri	400
Bir kaç kişiden taraf niyabet umresi yerine getirme	401
Niyabetin çeşidini bilme	402
Hac ve umrenin keffareleri	403
İhramın haramlarından kaynaklanan keffarenin bir kısmını kullanma	403
Hac ve umrenin değişik meseleleri	404
Umrenin tekrarı	404
Hacca yazılma parasının humusu	405
Alış veriş hükümleri	406

Alış veriş	406
Alış verişin sahihlik şartları	406
Haram yiyecek maddelerini satmak	406
Fuzuli alış veriş	407
Fuzuli Satışta Zararı Karşılacak Merci	407
Peşin ve veresiye alış veriş	408
Malı veresiye olarak daha pahalı satmak	408
Taksitli satış dolayısıyla malın kıymetini yükseltmek	409
Borucu geciktirmeden dolayı oluşan zararın talebi	410
Karla birlikte taksitli alış veriş	411
Peşin Ve Taksitli Satışlardaki Fiat Farkı	412
Selem(ön satış) alış verişi	413
Mahsulün önceden satışı	413
Alış verişi fesih yetkisi	414
Kandırılma feshinin İbtali	414
Mülk satışında belirlenen şartların eksikliğinden kaynaklanan fesh yetkisi	415
Alış verişle ilgili değişik meseleler	416
Müslümanların çarşısı	416
Müslümanların ve gayri müslimlerin pazarından balık alma	416
Alınan eti araştırmak	417
Uçak biletleri üzerinde yazan kuralların geçerlilik derecesi	418
Sahte para kullanma	419
Satın alınan malın başka bir şey çıkması	420
Satış öncesi sütün suyla karıştırılması	421
Kesinleşen satışı fesh etme	422
Deriden yapılmış eşyaları alıp satmak ve onları kullanmak	423
Kan verme karşılığında para alma	424
Suda Ölmüş Balıkları Onu Helal Bilene Satmak	425
Eğitim mekanını değiştirmek için alınan para	426
Müslümandan balık satın almak	427
Kira	428
Borç verme şartıyla kiraya vermek	428
Malikiyet şartıyla kiralamanın anlamı	429
Hibe	430
Karşılıklı hibe	430
Alınan borcun hibe olduğunu iddia etme	431
Kocanın hibeden vazgeçmesi	432
Ortaklık	433
Asıl sermayesi faizli borçtan olan işyerine ortaklık	433
Mudarebe	434
Kar ortaklığı (mudarabe) nasıl olmalıdır	434
Faiz	435
Faizli alış veriş	435
Aynı cinsten olan iki malı bir biriyle değiştirme	435
Caiz Faiz	436

Bankalarla ilgili işler	437
Kredi ve banka işlemleri	437
Bankadan faizli borç alma	437
İngilterede faizli borç alma	438
Krediyi alıp satma	439
Krediyi almış sebebinin dışında bir işte kullanma	440
Karzı Hasan bankalarında işçilik ücreti alma	441
Çek ve senet hükümleri	442
Vadeli çeki alıp satma	442
Kredi kartları	443
Bankamatik kartlarından faydalanma ve faiz ödeme	443
Meslekler	444
Haram şeylerin alımıp satılması	444
Timsah yetiştirme ve satma	444
Tezkiye olmamış balığı (suda ölmesi gibi) tezkiye olmuş bilen birisine satma	445
Erkeklerle Beyaz Altından Yapılmış Evlilik Yüzüğü Satma	446
Haram işe yardım etmek	447
İnternet kafede haram işlerin yapılması	447
Komisyonculuk	448
Nakit para kullanılmadan alış verişte vasıta olma	448
Pazar bulma	449
Üretici şirketlere hisse alma yoluyla ortak olma	449
Kitap alma ve Pazar bulma zincirine katılma	450
Ortak aletleri alıp satma	451
Kumar aleti ve kumar dışı helal oyunlar için ortaklaşa kullanılan malzemeleri alıp satma	451
Reklam saytlarına bakarak para kazanma	452
Halkın gidiş geliş yaptığı yolları daraltarak para kazanma	453
Ailenin geçimini sağlama	454
Gelin Ve Kayınbabanın Mahremliği	455
Borç	456
Borcu takas etme	456
Borçlunun malını takas yapma	456
Faizli borç	457
Faiz alma kastıyla borç verme	457
Borcu ödeme	458
Borcun haram paradan geri alınması	458
Sıralı Borç	459
Ölmüş Alacaklıya Karşı Borçlunun Vazifesi	460
Sadak ve bağışlar	461
Sadaka Parasının Kendisini Borç Verme	461
Vakıf ve bağlama	462
Vakfın sahihlik ve kaçınılmazlık(lazımlık) şartları	462
Bir yerin camiye vakfedilme şekli	462
Vakıf Akit midir (iki taraflı anlaşma) İka mıdır (tek taraflı anlaşma)	463
Vakfedilen şeylerde tasarruf etme	464
Caminin mühürünün insanın cebinde kalması	464

Vakfedilmiş malların kullanılması	465
Vakfedilen şeylerde değişiklik yapma	466
Kullanılmamış Vakıf Mallarını Değiştirme	466
Camiye Vakfedilmiş Yerin Kullanımında Cüz'i Değişiklik	467
Vakfı vakfedildiği şeklin dışında kullanma	468
Adak, Ahit ve Yemin	469
Adak	469
Adağın şartları	469
Kadının Adak Adamasında Kocasının İzni	469
Adağı yapmama	470
Adağın gereğini yapmama	470
Adakla ilgili değişik meseleler	471
Adakla ilgili değişik meseleler	471
Adağı Yerine Getirme	472
Dini Azınlıkların Adakları	473
Ahit	474
Ahti yerine getirmemenin keffaresi	474
Aht ve yeminin keffaresi	474
Yemin	475
Yeminin şartları	475
Elini kur'ana basarak kur'ana yemin etme	475
Devlet kanunları ve Betul mala ait mallar	476
Devlete ait olan ve olmayan mallar	476
Kanuna aykırı bir şekilde su ve elektrikten faydalanma	476
Yas heyetlerinde şehir elektriğini kullanmanın hükmü	477
Devlete ait olan ve olmayan kurumlarda çalışmak	478
İş zamanında başka şeylerle uğraşma	478
İşçilerin maaşını ödeme şekli	479
İşe gidilmeyen günlerin ücretini alma	480
İdarede iyi çalışmamanın hükmü	481
İş yapılmayan saatler karşılığında ücret alma	482
Beytul mala ait mallarda tasarrufta bulunma	483
Devlet mallarından izinsiz kullanma	483
Anne ve babaya muhalefet etme	484
Devletin kanun ve kuralları	485
Umumi geçiş yollarının bir kısmının kapatılması	485
Şüpheli Malda Tasarrufta Bulunma	486
Dini mekanlar	487
Cami	487
Mescidul harama giriş guslü	487
Mescidul haramın tahiyatı	488
Camiye ait kur'anı dışarı çıkarma	489
Küçük Çocukları Camiye Götürme	490
Heyet	491
Yas heyetinin mallarında tasarruf etme	491

دفتر مقام معظم رهبری
www.leader.ir

Cami ve Hüseyinilerin Malları	492
Mukaddes Mekanların Fotoğraflarını Atmak	493
Kültürel ve toplumsal meseleler	494
İlim öğrenme	494
Kadınların batıdaki karma eğitim yapan üniversitelerde okuması	494
Amerikada okuma ve ikamet etme	495
Yabancı Bilim Adamlarıyla Görüş Alışverişinde Bulunma ve İrtibat Kurma	496
Eğitim İçin Vatani Terk Etmek	497
Özel günler	498
Doğum günleri ve dini bayramlar	498
Zehra bayramı	498
Mukaddes şeyler	499
Kur'an	499
Kur'anın vacip secdesi	499
Kur'anın vacip secdesinin yapıış şekli	499
Mekke'de kur'an okuma	500
Kur'anın ilk sayfasını yazma	501
Bilgisayar ekranından okunan kur'anın sevabı	502
Kur'an ayetinin tuvalete düşmesi	503
Gayri Müslimlere Kuranı Kerim Vermek	504
Mukaddes şeylere hürmetsizlik etme	505
Ehli sünnetin değer verdiği şahsiyetlerin aleyhinde konuşma	505
Musiki, şarkıcılık ve raks	506
Kültürel merasimlere katılma	506
Spor yaparken müzik işitme	507
Kadın sesi dinleme	508
Erkek sesinin kadın sesine çevirilmesi	509
Haram müziğin teşhisi	510
Müzik ve kadın sesi	511
Çocuklar ve haram müzik	512
Kadınların mevlüt okumaları	513
Ressamlık ve heykeltıraşlık	514
Hayvan ve insan resmi çizme	514
Kitaplar, yayımlar ve sidiler	515
Sidilerin şifresini kırma	515
Mektuba cevap verme	516
Gayri müslim ülkelerin seçimlerine katılma	517
İnternette istihare	518
Bulunan mallar ve mechulul malik	519
Değeri düşük şeylerden faydalanma	519
Yurtlarda kalmış malların hükmü	520
Bulunan şeyin satılması	521
Yargıyla ilgili meseleler	522
Kıyas, diyet ve keffareler	522
Evlada ait diyet parasında tasarrufta bulunma	522
Dudaktan kan gelmesine neden olacak vurmanın diyeti	523

دفتر مقام معظم رهبری
www.leader.ir

Bedenin kızarmasının diyeti	524
Kadının diyeti	525
Diyeti istememenin hükmü	526
Diyeti Ödeyecek Akrabanın Yokluğu Veya Ödeyecek Güce Sahip Olmaması	527
Katil Firar Ettikten Sonra Akrabaların Diyeti Ödemesi	528
İki Kişiden Birisinin Katil olduğu Bilindiğinde Diyetin Hükmü	529
Hadler ve cezalar(tazirat)	530
Çocuğu edep etme	530
Tıbbi hükümler	531
Tıp öğrenme	531
Hayvanlar Üzerinde Tıbbi Deneyler Yapmak	531
Kadınların Tıp Öğrenmelerinin Gerekliliği	532
Tıbbın İlerlemesine Yardımcı Olmak İçin Kendini Tehlikeli Deneylere Tabi Tutma	533
Hastanın Haberi Olmadan Onun Üzerinde Tıbbi Deneyler Yapma	534
Tıbbın İlerlemesi İçin Hatanın Surlarını Açıklama	535
İslam Tıbbıyla İlgili Araştırma Yapma	536
Halkın Değişik Kesimlerine Aidsle İlgili Eğitim Verme	537
Doktorun bakması ve dokunması	538
Tıbbi Testlerin Karşı Cins Tarafından Yapılması	538
Sağlık Kontrolünün Namehrem Doktor Tarafından Yapılması	539
Aynı Cinsten Veya Karşı Cinsten Olanın Cesedine Bakma	540
Kısırlık Tedavisinde Karşı Cinsten Olan Doktorun Mahremliği	541
Mecburi Durumlarda Namahrem Doktora Gitme	542
Köylülerin Namahrem Doktora Gitmeleri	543
Namahrem Kadının Karnının İçine Bakma	544
Amaliyat Odasındaki Steril Ortamı Korumak İçin Hastayı Soyundurma	545
Doğum Anında Erkeğin Kadına Yardım Etmesi	546
Hamileliğin önünü alma ve Kısırlık	547
Erkek Doktorun Kadını Muayenesi	547
Tehlikede Olan Kadının Hamileliğinin Önünü Alma	548
Kendisini Hadım Eden Şahsın Vazifesi	549
Eşleri Kısırlaştırmada Öncelik Hakkı	550
Spral Takarak Hamileliğin Önünü Alma	551
Başkasına Cenin Hediye Etme	552
Başkalarının Ceninini Büyütmek İçin Rahim Kiralama	553
Sperm Bankası	554
Labaratuvarında Kalmış Yumurtalıklar	555
Kadının Yumurtalıklarını Alma Yöntemleri	556
Eşin Yumurtasının Zayıflığından Dolayı Yabancı Bayanın Yumurtalarını Döllemede Kullanma	557
Düşük yapma	558
Çocuk aldırmanın hükmü	558
Haysiyeti korumak için çocuk düşürmek	559
Çocuğun Canını Kurtarmak İçin Anne Rahminden Erken Çıkarılması	560
Çocuk Düşürmeye Direk Vesile Olana Diyet Ödemenin Vacipliği	561
Çocuğu Düşürmenin Caiz Oluşundaki Ölçü	562
Diğer Ceninleri Kurtarmak İçin Bazı Ceninleri Yok Etme	563

دفتر مقام معظم رهبری
www.leader.ir

Estetik ameliyatı	564
Kulak Ve Burun Amaliyatı	564
Cesedi kadavra olarak kullanma	565
Kafir Cesedi Bulunmayınca Müslümanın Cesedini Kadavra Olarak Kullanma	565
Suçu Teşhis Etmek İçin Cesedin Teşrih Edilmesi	566
Müslümanın cesedini Kadavra Olarak Kullanmanın Diyeti	567
Müslümanın Cesedinin Organ Bağışında Veya Kadavra Olarak Kullanılmasına Vasiyet Etmesi	568
Şüpheli Cesedi Kadavra Olarak Kullanma	569
Kadavra Olarak Kullanılan Cesedin Müslümanlığını Araştırma	570
Hüviyeti Belli Olmayan Cesedi Kadavra Olarak Kullanma	571
Teşrih Esnasında Namahremine Cesedine Bakma Ve Dokunma	572
Ehli Sünnet Müslümanların Cesedini Kadavra Olarak Kullanma	573
İdamlık Müslümanın Cesedinin Kadavra Olarak Kullanılması	574
Varisi Olmayan Cesetleri Kadavra Olarak Kullanma	575
Kafirlerin Cesetlerini Satın Alma	576
Organ nakli	577
Hayvan organının insana nakli	577
Müslümanın Organlarının Gayrı Müslüme Nakil Edilmesi Ve Bunun Tersisi	578
Organların satışı ve hediye edilmesi	579
İnsanın organlarını hediye etmesi	579
Ölünün organlarının nakledilmesi	580
Organı hediye etme karşılığında para alma	581
Nakil yapılmış organın necaset ve taharet açısından hükmü	582
Kan Naklinin Hükmü	583
Müslüman Ve Garı Müslim Arasında Kan Nakli	584
Kan Satma	585
Haram şeylerle tedavi	586
Zaruri Bazı İlaçları Haram Veya Necisten Üretme	586
Doktorlukla ilgili değişik meseleler	587
Sağlık Alanında Çalışanların Gerekli Şer'i Hükümleri Öğrenmelerinin Gereklilikliği	587
Sağlık Kurumlarında Şer'iata Aykırı Emirler	588
Tıbbi Malzemelerin Necisliğini Hastaya Bildirme	589
Gayri İslami Ülke Hastanelerinin Tıbbi Malzemelerinin Necisliği	590
Cenindeki Rahatsızlığı Anne ve Babadan Gizleme	591
Hastanın Sağlık Dosyasını Diğer Doktorlara Gösterme	592
Zaruri Durumlarda Hastanın Sırlarını Yakınlarına Bildirme	593
Eti Haram Olan Hayvandan Elde Edilen Dikiş İpini Kullanma	594
Hastada Meydana Gelen Ve Doktor Hatasına Dayalı Olmayan Zararların Sorumlusu	595
Hastanın İzni Olmadan Zaruri Amaliyat Yapma	596
Hasta Yakınlarının İsrarıyla Zaruri Olmayan Amaliyat Yapma	597
Tabii Doğum Yapabilecek Kadını Sezeryan Yapma	598
Ölümü Geciktirmek İçin Kullanılan Tehlikeli Tedavi Yöntemleri	599
Hipnotizmden Faydalanma	600
Şüpheli Kabrin Açılması	601
Genetik Meyveleri Kullanma	602
Tedavi Maksatlı Kök Hücrelerini Kullanma	603

İnsan Cenininin Genleriyle Oynama	604
Hayvanları Klonlama	605
Sadece Tıbbi Açıdan Yaşayanlar	606
Ölmek Üzere Olana Öldürücü Maddeler Şırıngalama	607
Hatanın Hayatının Amaliyata Bağlı Olması	608
Tehlikeli Psokolojik Hastanın Tedavisinin Terk Edilmesi	609
Beyin Ölümü Halinde Olan Hastayı Öldürme	610
Hastanın Ölümünü Çabuklaştırma	611
Doktor Reçetesi Olmadan İlaç Verme	612
Eczacıların Verilen İlaç Karşısındaki Sorumlulukları	613
Doktor Muayene Ücreti	614
Hasta İyleşmeden Tedavi Ücreti Alma	615
İyleşmemiş Hastadan Tedavi Ücreti Alma	616
Tedavi Veya Amaliyat Ücretini Öncedan Alma	617
Doktordan Hasta Olduğuna Dair Rapor Alma	618
Uyduruk Reçeteyle Şahsı Hasta Gösterme	619
Dişe Altın Veya Platin Kaplama Yaptırma	620
Dişe Yapılan Amaliyatta Kan Akması	621
Kadının Erkek Diş Doktoruna Gitmesi	622
Necis Olmuş Diş Aletlerinin Tekrar Ağıza Sokulması	623
Tedavi Esnasında Hastaya Gelen Zararların Sorumluluğu	624
Doktor Yardımcılarınca Hastaya Verilen Zararların Sorumluluğu	625
Amaliyat İzni	626
Ölümü yakınlaştıran ilaçlarla tedavi	627
Amaliyat olan hastalardan bıçak parası almak	628
Merhametten Dolayı Hastayı Öldürme	629
Tehlikeli İlaçları Doktor Reçetesi Olmadan Satma	630
Bakma, giyinme ve muaşeretin ahkâmı	631
Namahreme bakma	631
Eşin resmine ve filimine bakmak	631
Filimlerde kadınların saç ve bedenlerine bakmak	632
Fotoğrafçının namahrem fotoğraflarını çıkarması	633
Ahlaka aykırı filimleri seyretmek	634
Namahremle irtibat kurma	635
Ehli kitabın bedenine temas etmek	635
Sözlüyle İlişkinin Ölçüsü	636
Hicap ve giyim	637
Örtünmeye mecbur etmek	637
Kadının örtüsünün ölçüsü	638
Yaşlıların örtüsü	639
Bekar bayanların örtü, bakma ve süslenmeleri	640
Estetik amaliyatla güzelleştirilen burunun örtülmesi	641
Kaşı dövme yaptırma	642
Kadınların süslerinin ve süslenmelerinin örtülmesi	643
Erkeklerin kısa kollu giyinmeleri	644
Kadının Örtüsünün Ölçüsü	645

Değişik meseleler	646
Mahrem ve namahrem	646
İkinci evlilikte mahrem ve namahrem meselesi	646
Üvey evladın mahremiyeti	647
Süt emzirilen çocuğu mahrem etmenin yolları	648
Evlilik yoluyla mahremiyetin sınırları	649
Çocukların hayatına müdahale etmek	650
Hicabına dikkat etmeyen bayanı park gibi umumi yerlere götürmek	651
İnsan maketini görme ve dokunma	652
Erkeklerin sürme kullanması	653
Kadınların krem ve parfüm kullanmaları	654
Matemlerde Siyah Elbise Giyinmek	655
Aynı Anne Ve Babadan Olmayan Çocukların Mahremiyetleri	656
Evlilik ve boşanma	657
Nikahın şartları	657
Müslüman Olmayan Erkeğin Müslüman Kadınlı Evlenmesi	657
Nikah cümlesi	658
Nikah akdinde erkeğin kadından taraf vekil olma şekli	658
Batıl Evlilik Akti	659
Nikahın velilileri	660
Evlilikte velinin izni	660
Kızın evliliğinde babanın izni	660
Geçici nikah	661
Sınırlı Mahremiyet İçin Geçici Evlilik	661
Nikahın fesih edildiği yerler	662
Çocuk olmadığından dolayı evliliği fesh etmek	662
Nikahtan sonra kızın bakire olmadığının anlaşılması	663
Nikahta aldatılmadan dolayı akdin fesh edilmesinin vacipliği	664
Mihriye	665
Kız isteme meclisindeki ağır şartlardan dolayı fazla miktarda mihriyeyi kabul etmek	665
Mihriyenin Şartlarını Değiştirme	666
Eşlerin hakları	667
Kadınların ev işlerine karşı vazifeleri	667
Kadının çalışması ve erkeğin ona boşlanması	668
Eşin nafakası ve onun ölçüsü	669
Kadının nafakasının önceliği	670
Evlilikle ilgili değişik meseleler	671
Gayrı müslimle evlilik	671
Kitap ehliyle daimi evlilik	671
Nikah akdi okunduktan sonra erkekle kadın arasındaki ilişki	672
Evlilikte yaş farkı	673
Ehli sünnetle evlenmek	674
Mali sorunlardan dolayı evlenmemek	675
Kocanın hanımının çalışmasını istememesi	676
Eş müslüman olduktan sonra evlilik ilişkisinin durumu	677

Kadınlara ilgili hükümler	678
Kadınlara özel hükümler	678
Adet zamanı hükümleri	678
Adetli kadının adak yemeği pişirmesi	678
Adetli bayanın hüseyniye ve dini mekanlara gitmesi	679
Adetliken abdest alma	680
Kadınların İmamların(a.s) haremelerini ziyaret etmeleri	681
Rahim alındıktan sonra çıkan kanın hükmü	682
Kadınların oruçları	683
Oruçlu kadının gün içerisinde kan görmesi	684
Buluğa ermemiş ve kendi malında tasarruf yetkisi olmayanların hükümleri	685
Çocuğun doğum sonrası hükümleri	685
Akika Kurbanı	685
Akika	686
Çocuğun tahareti ve ibadetleri	687
Çocuğun ihramı	687
Malında tasarruf yetkisi olmayanların hükümleri	688
Sefih, deli ve onların hükümleri	688
Şer'i velinin sefih üzerindeki yetkisinin sınırı	688
Spor, müsabaka ve eğlenceler	689
Kumar	689
İnternet Oyunlarında Kazanıp Kaybetme	689
Satranç ve bilardo	690
Bilardo	690
Yiyecekler ve içecekler	691
Hayvanların helal ve haramlığı	691
Canlı balık yemek	691
Karidesin hükmü	692
Pullu balıkların havyar ve yumurtalarından faydalanma ve onları alıp satmak	693
Mıdye yemenin hükmü	694
Avlanmış büyük balıkların karnındaki küçük balıkların hükmü	695
Balığın helal olma ölçüsü	696
Tavukların kesilme yöntemi	697
Yengeç, kurbağa ve balina yemenin hükmü	698
Pullu balıkların haram yerleri	699
Et yiyen horozun etinin hükmü	700
Hayvanların avlanması ve kesilmeleri ve yakalanmaları	701
Balık yetiştirme havuzlarını boşlatma suretiyle balık avlama	701
Balıkların avlanma ve helal olma şekli	702
Kesilen hayvanın kibleye doğru olmaması	703
Ehli sünnetin kestikleri	704
Tavuğun makinayla kesimi	705
İslami usüle göre kesilmemiş etin hükmü	706
Balığın helal olma şartları	707
Gayrimüslim tarafından avlanmış balığın hükmü	708
Gayri müslim tarafından kesim yapılması	709

Avlanmayla ilgili değişik meseleler	710
Kesim esnasında Bismillah demek	711
Havuzun Suyunu Boşaltarak Balık Avlama	712
Yeme ve içmenin adabı	713
Ayakta su içmek	713
Uyuşturucu ve sigaraların kullanımı	714
Sigara içmek	714
İçilecekler	715
Tedavi için alkol kullanma	715
Arpa suyu içmenin hükmü	716
Haramlık ve helallikta şüphe etme	717
Peynir mayası ve süt mamülleri	717
Peynir mayası ve süt ürünleri	717
Yabancı şirketlerin yiyecek mahsüllerini kullanma	718
Haramlık ve helallikta şüphe etme	719
Helallığı şüpheli olan balıklar karşısında mükellefin vazifesi	720
Değişik meseleler	721
Değişik meseleler	721
Eti haram olan balığın paklığı	722
Yağda kızartılmış kuru üzüm ve hurmanın hükmü	723
Arpa suyundan yapılmış hapların kullanımı	724
Okulada çocuklara haram yemek verildiğinde anne ve babanın görevi	725
Hurma salçasının paklığı ve helallığı	726
Hz. Hüseyin (a.s.)'ın türbetiyle iftar etme	727
Bazı günahların hükümleri	728
Başkalarına hakaret etme	728
Hakaret ve yalanları telafi etme yöntemi	728
Başkalarının isimlerini söyleme şekli	729
Fıkra anlatma ve dinleme	730
Aldatma	731
Genel giderleri ödemede hile yapma	731
Kopya çekme	732
Yalan	733
Psikolojik hastaların yalan konuşması	733
Rüşvet	734
Resmi dairelerde rüşvet şüphesi olan hediyeler	734
Hırsızlık	735
Çocuklukta çalınan mallar	735
Gazap	736
Çocukluta zayi edilen malların sorumluluğu	736
Başkalarının malı geri çevirme	737
Mezalimin geri çevrilmesi	738
Takas olarak hırsızın malını alma	739
Dedikodu	740
Gıybetin hükmü ve sınırları	740
Problemi Gidermek İçin Başkasının Arkasından Kötü Konuşma	741

Zalime yardım etme	742
Başkalarının İntiharının Önünü Almanın Masrafları	742
Başkalarının malında tasarrufta bulunma	743
Başkasının malında tasarrufta bulunma	743
Kooparatiflerin mallarını başka yerde kullanma	744
Sahibinin nerede harcanacağını belirlediği malda tasarrufta bulunma	745
İntihar	746
İntiharın Önünü Alma	746
Başkasının İntiharının Önünü Almak İçin Kendi Canını Tehlikeye Atma	747
Müslüman Olmayanın İntiharının Önünü Alma	748
İntihar Edenin Kurtarılmaya Razi Olmaması	749
Tevbeden ümitsizliğe kapılma	750
Başkalarının hayatını harap etme	751
Sakal traş etmek	752
Zararlı hayvanları öldürmek	753
Ölüyle ilgili hükümler	754
Cenazeye dokunma	754
Ölünün kemiklerine dokunma ve hükmü	754
Soğuktan Dolayı Soğuyan Bedene Dokunma	755
Cenazeye dokunma guslü	756
Ölünün kemiklerine dokunma	756
Ölüye eldivenle dokunma	757
Ruhu Olmayan Çocuktan Dolayı Annenin Ölüye Dokunma Guslünü Almasının Vacipliği	758
Ölünün Kan, Ter V.b. Fazlalıklarına Dokunmaktan Dolayı Ölüye Dokunma Guslü	759
Cenazeyi kefenleme ve defnetme	760
Bedenden Ayrılmış Parçalar	760
Kabri açmak	761
imar planında kabrin açılması	761
Kabrin açılması ve cesedin nakil edilmesi	762
Vasiyet	763
Annenin vasiyeti karşısında çocukların vazifesi	763
Anne ve babanın çocuklarının maaşından miras alması	764
Üçte bir hesaplama şekli	765
Vasiyeti terk etmek ve onun hükümleri	766
Miras	767
Kadın ve erkeğin mirası	767
Ölünün bineğinin mirastaki hükmü	768
Başkasının malıyla karışık olan miras	769
Babadan Büyük Oğula Kalan Özel Eşyaların Ölçüsü	770
Kabristan hükümleri	771
Akşam üstü ve gece kabristanlığa gitme	771
Değişik meseleler	772
Ölünün Altın Dışını Çıkarma	772
Fıkıh terimleri	773
Kasır cahil	773

دفتر مقام معظم رهبری
www.leader.ir

Mümin	774
Kul hakkının manası	775

A'lem müçtehidi tanıma yolları

Soru: Baliğ ve akıllı olan iki kişi kendisine güvendiğim ve bu konuda araştırma yaptığını bildiğim bir kişiden bana, falan müçtehitin daha a'lem olduğunu ve onu taklit edebileceğimi, söylediğini naklettiler. Acaba bu şekilde taklit etmek sahih midir?

Cevap: Eğer bu şahıslar adil ve uzman olurlarsa sakıncası yoktur.

Belli meselelerde başka taklit mercilerine müracaat etmenin şartları

Soru: Eğer taklit eden kişi kendi taklit merciinden soru sorar ve mercii bazı nedenlerden dolayı sorusuna cevap vermezse ve başka mercilere sorduğunda da farklı cevaplar alırsa, acaba kendi aklına uygun olan hükme göre hareket edebilir mi?

Cevap: Sorudaki durum akla müracaat edilecek yerlerden değildir. Bu durumda ihtiyat etmesi gerekir ve eğer ihtiyat mümkün değilse kendi müçtehidinden sonraki a'lem olan müçtehidin fetvasına uymalıdır.

Yeni Meselelerde Yaşayan Müçtehide Taklit Etme

Soru: Bendeniz İmam Humeyniyi taklit ediyorum. Acaba yeni meselerde yaşayan taklit mercilerine müracaat etsem ve İmam Humeyniyi taklit etmeğe devam etsem olur mu?

cevap: Ölmüş müçtehidini bırakıp yaşayan müçtehde taklit etmenin bir sakıncası yoktur.

دفتر مقام معظم رهبری
www.leader.ir

İhtiyatı vacip

Soru: Sizin ihtiyatı vacip fetvası verdiğiniz yerlerde size taklit edenin vazifesi nadir? Acaba bu durumda mukallit istese bu konuda açık fetva vermiş olan başka bir taklit merciinin fetvasına uyabilir mi? Eğer ikinci taklit merciine uymak caizse acaba mutlaka kendi taklit merciinden sonra en a'lem olan müçtehidin fetvasına mı uyması gerekir? Eğer böyle yapması gerekiyorsa ikinci dereceden a'lem olan müştehid hangi yoldan belirleyebilir?

Cevap: Bu konuda ihtiyat fetvası vermeyen müçtehide müracaat etmenin sakıncası yoktur ve bu konuda daha a'lem olana uymak ihtiyat gereğidir. Daha a'lem olanı teşhis etmek ise mükellefin vazifesidir.

Usuli dinde araştırma

Soru: Eğer müslüman bir ferd; Allahın, ahiretin, ruhun ve benzeri meselerin varlığı veya yokluğuyla ilgili araştırma yaparsa günah mı işlemiş olur? Acaba bu araştırma onun inançlarına etki eder mi? Şunu dikkate alın ki biz gençler genellikle araştırma yapmadan islami kabul etmiş durumdayız.

Cevap: Araştırma yapmanın kendisi günah değildir. Ama ciddi bir ihtimal verirse ki bu meseleleri araştırdığı takdirde olumsuz etkilenecek ve şüphelere cevap verecek kudretinde görmüyorsa bu konularda araştırma yapmaması gerekir.

Sahih Bir Taklitle Sahip Olmadan Yapılan İbadetlerin Hükümü

Soru: Eğer birisi birkaç yıl bir müçtehide taklit etmeden amellerini yerine getirmişse bu yaptığı ibadetlerin hükümü nedir?

cevap:Eğer bu şahsın yaptığı ameller, ihtiyata uygunsa veya gerçek hükme mutabıksa yada taklit etmesi gereken müçtehidin fetvasına uygunluk arz ediyorsa, sahihtirler.

Çamaşır makinasının temizliği ve necisliği

Soru: Necis olduğu bilinmeyen bir elbise çamaşır makinasına atılır ve elbise yıkandıktan sonra kontrol edildiğinde aynı necasetin tamamının yok olduğu görülür. Bu durumda tam otomatik çamaşır makinasında ki elbiselerin hükmü nedir? Makina yıkama yaparken her defasında dört beş kere su alıp boşaltıyor, ama hiçbir zaman su makinanın içini tamamen doldurmuyor. Elbiseler makinanın dönmesi sonucu suyla temas ediyorlar. Eğer bu elbiseler necislerse onlarla yapmış olduğumuz ibadetlerin hükmü nedir?

Cevap: Eğer aynı necaset yok olduktan sonra kür suya bağlı olan çamaşır makinasındaki elbiselerin tamamına bu su ulaşırsa ve su makinanın içini tamamen kaplarsa bu elbiseler pak olurlar. Aynı şekilde az suyla makina iki kez necis elbiseleri yıkarsa bu elbiseler pak olur. Her halukarda eğer elbise necis kalırsa necis elbiseyle kılındığına emin olduğunuz namazları kaza etmeniz gerekir.

Çok suyun kesilmesi ve onun hükmü

Soru: Yaşadığımız dairede genellikle su bizim daireye ulaşmıyor. Bundan dolayı suyun basıncı azaldığında suyun bizim dairemize ulaşabilmesi için bir su motoru taktırdık. Bir müddet önce fark ettim ki bu motor suyu yukarı pompalama esnasında dışarıdan gelen suyla binaya pompalanan su arasında ki irtibatı kesiyor. Bu durumda bizim eve gelen su borusundaki su çok su hükmünde midir?

Cevap: Eğer pompa şehir suyuyla sizin daire arasındaki irtibatı keserse borunuzda var olan sular çok su hükmünde değildir. Elbette boruların içerisindeki su ve suyun bağlı olduğu su tankerindeki su miktarı çok su miktarında olursa bu su çok su hükmüne girer.

Suyun çok su olduğunda şüpheye düşme

Soru: Eğer bir mahallenin suyu su anbarından sağlanıyorsa ve bunu kullananlar suyun çok su olup olmadığını bilmezlerse bu meselenin hükmü nedir?

Cevap: Eğer önceden suyun miktarının çok su miktarında olduğunu biliyorsa ve daha sonra bu suyun çok olmaktan çıkıp çıkmadığında şüphe ederse, bu suyun çok su olduğuna hükmetmelidir. Ama bu suyun çok su olup olmadığını bilmiyorduyorsa çok su hükmünü bu suya uygulayamaz.

دفتر مقام معظم رهبری
www.leader.ir

Burunun İçinin Necis Olması

Soru: Eğer burunun içi necis olursa onun nasıl temizlenmesi gerekir?

Cevap: Burunun içinin temizlenmesi gerekmez ve aynı necasetin gitmesiyle burunun içi pak olur.

Necis Bir Şeyi Su Buharıyla Temizleme

Soru: Amaliyat odasında necis olan elbise ve aletler sterilize etme bölümünde (C.S.R) suyun buharıyla özel bir yöntemle sterilize ediliyorlar. Acaba bu elbise ve aletler steril olduktan sonra pak olurlar mı?

Cevap: Necis olan bir şey buharla pak olmaz.

Buharda Steril Edilmiş Aletlerde Kan Görülmesi

Soru: Eğer steril edilme odasındaki eşyalardan birisinde, buharla steril edildikten sonra kan görülürse sadece kan görülen alet mi necistir , yoksa orada var olan bütün alet ve elbiseler necis hükmünde midir?

Cevap: Eğer necis olan bir şey pak olan başka bir şeyle temas ettiğinde bunlardan birisinde diğerine sırayet edecek derecede bir rutubet olmazsa nesaset pak olan şeye bulaşmaz.

Tekerlekli Sandelyenin Lastiklerinin Ve Bastonun Alt Kısımının Temizlenmesi

Soru: Eğer yapay ayak, bastonun alt kısmı veya tekerlekli sandelyenin tekerlekleri necis olursa, acaba yer vasıtasıyla temiz olurlar mı?

Cevap: Bunların bu şekilde pak olabilmesi malum değildir.

Yüz sivilcelerinin hükmü

Soru: Bazen insanın yüzünden sivilceler çıkmaktadır, acaba bu sivilcelerin patlatılması sonucu çıkan sarı su necis midir? Eğer bu su necis ise bu şekilde kılınan namazların ve bu suya değmiş elin değdiği yerlerin hükmü nedir?

Cevap: Eğer bu su kanla birlikte olmazsa necis değildir.

دفتر مقام معظم رهبری
www.leader.ir

Dolgu dişlerin ve ağız kanamalarının hükmü

Soru: Acaba ağızdaki diş dolgusu beden dışı cisim sayılır mı ve eğer birisi ağızda dolgu olduğu halde başka bir dişini çektiirse ağızını akar suyla yıkaması mı gerekir? Eğer bu durum bir çocukla ilgili olursa ve ağızını yıkamak mümkün olmazsa veya büyük birisi olsa ama bu meselenin hükmünü bilmezse hüküm nedir?

Cevap: Eğer doğal dişin bir parçası sayılacak şekildeyse doğal dişle aynı hükümdedir ve ağızın içinin yıkanması gerekmez. Çekilen diş gelince ağızdan aynı necasetin temizlenmesi yeterlidir ve bu konuda büyük insanla çocuk arasında bir fark yoktur.

دفتر مقام معظم رهبری
www.leader.ir

Diş ve diş eti kanının hükmü

Soru: Diş çekildikten sonra dişin çekildiği yerde kalan ve üzerine konan pamuğa etki ettiği halde ağız suyunun renginin değiştirmeyen kanın hükmü nedir? Acaba bu halde yemek yemek sakıncalı mıdır? Kendisiyle yemek yediğimiz kap necis olur mu?

Cevap: Sorudaki durumda yemek yemenin sakıncası yoktur ve ağızdaki kan yemek yenen kapa bulaşmadığı müddetçe bu kap pakdır.

Sanayi alkolünün hükmü

Soru: Doktor vermiş olduğu bir merhemi yüzüme sürüyorum. Bu merhemde içinde alkolde bulunmaktadır ve yenmeyen cinstendir. Acaba bu merhem necis midir?

Cevap: Eğer bu merhemdeki alkolün içilen alkol cinsinden olduğunu biliyorsanız ve aslı sıvı ve sarhoş ediciyse, ihtiyat gereği o merhem necistir. Eğer bu söylenenleri bilmiyorsanız merhem pakdır.

Bedenden Tam Ayrılmayan Uzun

Soru: Eğer bedenin bir uzvu koparsa ama ince bir deriyle henüz bedene bağlıysa bu uzuv necis midir?
cevap: Tam kopmadığı meddetçe necis değildir.

Haram yoldan cenabet olanın teri

Soru- Acaba cenabetli kişinin teri necis midir? Eğer necis değilse cenabetlinin terinin değdiği elbiseyle namaz kılmanın hükmü nedir?

Cevap: Paktır, ama ihtiyatı vacip gereği haram yoldan cenabet olmuş şahsın terinin değdiği elbiseyle namaz kılmamak gerekir. Elbette bu ter kurumuş veya yıkanmışsa onunla namaz kılmanın sakıncası yoktur.

دفتر مقام معظم رهبری
www.leader.ir

Necasetteki vasıtaların sayısı

Soru: Eğer pak olan elbiseler necis olan elbiselerle bir yerde yıkanılırsa, pak elbiselerde necis olurlar. Eğer bu iki çeşit elbise doğru bir şekilde yıkanmazlar ve her ikisinde necis kalırsa ve daha sonra kururlarsa bu kuru ama necis olan elbiseye ıslak bir şey dokunursa o ıslak şeyde necis olur mu?

Cevap: Eğer birinci ıslak elbise aynı necise değerek necis olursa, bu necis elbiseye değen üçüncü şeyde necis olur. Ama bu üçüncü şey başka bir şeyi necis edemez.

دفتر مقام معظم رهبری
www.leader.ir

Necis bal veya şıranın temizlenme şekli

Soru: İçine necaset düşmüş bal, şıra ve benzeri şeyleri nasıl temizlemek gerekir?

Cevap: Eğer bu söylediğiniz şeyler sıvı değilse sadece necasetin düştüğü kısım alınarak temizlenirler. Ama sıvı olurlarsa temizlenmeleri mümkün değildir.

İdrar değmiş beden ve elbiseyi temizleme

Soru: Eğer bedene veya elbiseye bir damla idrar değerek necis ederse onu nasıl temizlemek gerekir?

Cevap:Aynı necaset temizlendikten sonra az suyla iki kez yıkanınca elbisedeki su dışarı çıktıktan sonra temiz olur. Eğer çok suyla yıkanır sa aynı necaset temizlendikten sonra su necis olan her yere ulaşacak şekilde bir kez yıkamak yeterlidir.

دفتر مقام معظم رهبری
www.leader.ir

Necasetle temas eden bir şeyin necisliği

Soru: Eğer bir kumaş parçası aynı necasetle yan yana olduğundan rengi değişirse ve necasetin kendisi kumaşın üzerinde olmazsa (mesela nar suyu bulaşması gibi), bu durumda çok fazla yıkanmazsa renk kumaşın üzerinden çıkmıyor. Acaba bu kumaşın necasetinin gitmesi renginin çıkmasına mı bağlıdır?

Cevap: Sadece necis bir şeyin yanında olma eğer bulaşma söz konusu değilse necasete neden olmaz. Eğer bulaşma söz konusu olursa da çok suyla bir kez ve az suyla iki kez yıkamak yeterlidir.

Necasette Çocuğun Sözü'nün Delil Olabilirliği

Soru: Eğer iki buçuk yaşındaki çocuğum bir yerin necis olduğunu söylese ve bizde buranın necis olduğundan şüphelenirsek, sizin görüşünüze göre vazifemiz nedir?

Cevap:Çocuğun sözü delil sayılmaz.

Diş Dolgusu Olan Ağızda Diş Etlerinin Birazcık Kanaması

Soru: Dişe dolgu yapıldıktan sonra diş etlerinden biraz kanama olursa ağızı suyla yıkamak gerekir mi?

Cevap:Gerekmez.

Necis Sıvının Buharı

Soru: Eğer bir kabda kür sudan az su bulunursa ve bu su kanla temasından dolayı necis olursa, kaynadığı takdirde acaba onun buharı pak mı olur? Aynı şartlarda idrarla necis olmuş suyun buharı pak mıdır?

Cevap: Genel olarak necis olan şeylerin buharları paktır.

Tren ve Uçakların Tuvaletlerinde Kible Yönüne Dikkat Etme

Soru:Tren devamlı yön değiştirdiğinden trenin tuvaletinde kible yönüne dikkat etmek zordur, lütfen bu durumun hükmünü beyan ediniz? Acaba mükellef trenin tuvaletine girerken kible yönünü belirlemek zorunda mıdır ve bu tuvaletlere gidebilir mi?

Cevap: Eğer kible yönünü bilmiyorsanız sakıncası yoktur ve kible yönünü araştırmanız da gerekmez.

دفتر مقام معظم رهبری
www.leader.ir

Namazdan sonra abdest uzuvlarında bir engelin olduğunu fark etme

Soru: Ben iş sonrası ellerimi temizledim ve ellerimin üzerinde suyun deriye ulaşmasına engel teşkil edecek bir şey görmedim. Ama bir müddet sonra elimin üzerinde bir şeylerin olduğunu fark ettim ve ben o esnada namaz kılmıştım. Bu durumda vazifem nedir?

Cevap: Eğer elinizdeki engelin abdestten sonra elinize ulaştığına ihtimal verirsiniz geçmişte almış olduğunuz abdestler sahihtir. Ama bu engelin abdest esnasında elinizde olduğunu bilerseniz abdestiniz ve o abdestle kılmış olduğunuz namaz batıldır.

Saat ve yüzükle abdest almak

Soru: Eğer abdest esnasında saati kolumuzdan çıkarmazsak, ama altına su gitsin diye onu bir kaç kere çevirirsek bir sakıncası olur mu?

Cevap: Eğer su deriye ulaşırsa ve yukarıdan aşağıya doğru yıkanırsa sakıncası yoktur.

Abdest veya gusül için bedende olan engelleri kaldırma

Soru: Ayak tırnaklarımın üzerinde bir takım lekeler vardı ki vacip gusül esnasında her ne kadar çaba sarf ettiysem onları çıkaramadım ve mecburen onlar var olmasına rağmen gusül aldım. Şu anda o lekeler gitmiş durumda acaba yeniden gusül etmem mi gerekir?

Cevap: Gusül esnasında onları gidermek mümkün değilse veya çok meşakkatliyse, eğer onların üzerine ıslak elinizi çekmişseniz gusülünüz cebire guslü sayılır ve sahihtir.

دفتر مقام معظم رهبری
www.leader.ir

Abdest suyu

Soru: Abdest esnasında diğer elimize su döktüğümüz elle çeşmeyi kapatabilir miyiz?

Cevap: Sol elin yıkanıp bitimine kadar sakıncası yoktur. Ama sol elin yıkanması biterse ve bundan sonra el ıslak bir şeye vurulursa abdest suyu başka bir suyla karışırsa başın ve ayağın bu suyla mesh edilmesi sahih değildir.

دفتر مقام معظم رهبری
www.leader.ir

Mescidul Haramın içindeki sularla abdest alma

Soru: Mescidul haramın içine ve etrafına içilsin diye soğuk sular bırakılmıştır. Bu sularla abdest almanın hükmü nedir?

Cevap: Şüpheli suyla abdest almak sakıncalı olabilir ve ondan çekinmek gerekir.

Takma saça mesh etmenin hükmü

Soru: Acaba takma saça mesh etmek caiz midir?

Cevap: Eğer takma saç başa ekilmişse ve onu baştan kaldırmak çok meşakkatliyse, bu durumda saça rağmen başın derisine mesh etmek mümkün olmadığı takdirde bu takma saça mesh etmek yeterlidir.

Yağmurda Abdest Almak

Soru: Acaba yağmurda abdest alınabilir mi?

Cevap: Sakıncası yoktur. Ama yağmur taneleri abdest uzuvlarına değdiğinde abdest almağa niyet edilmelidir ve mesh edilme esnasında yağmur taneleri elin içine değdirilmemelidir.

دفتر مقام معظم رهبری
www.leader.ir

Abdest suyu dışındaki suyu ele dökmek

Soru: Abdest esnasında abdest suyu dışındaki suyu ele dökmenin hükmü nedir?

Cevap: Bunun sakıncası yoktur ve o suyla abdest kastıyla abdest uzvunu yıkayabilir. Sakıncalı olan şey abdest suyunun dışındaki suyla mesh etmektir.

Sakat insanların abdestleri

Soru: Benim ayaklarımdan birisi kopmuş durumdadır. Bazen kopan bacağımın yapay ayak içerisinde olan kısmı şer'i hadde caiz olan miktardan daha fazla yaralanmaktadır. Acaba namaz ve hac gibi amellerde bu üzeri kapalı olan yarayı, bağlı olan yara gibi hesap ederek amellerimi yerine getirebilir miyim, yoksa takma ayağımı çıkarıp yaralı kısmı yıkayarak takma ayağım olmadan mı hac amellerini yerine getirmeliyim? Eğer takma ayağım olmadan amelleri yerine getirmek bana ciddi sıkıntı oluşturuyorsa bu durumda vazifem nedir?

Cevap: Eğer bu tip bir yarayı yıkamak insanların geneline veya size çok zorsa bu yarayı yıkamak konusunda herhangi bir vazifeniz yoktur. Eğer böyle bir zorluk söz konusu değilse o yarayı temizlemeniz gerekir, ama yapay ayağı çıkarmanız gerekmez.

Abdestte su dökmenin şekli

Soru: Acaba abdest alınırken kadınlar dirseğin iç tarafından su dökmeli ve erkekler dış tarafından mı su dökmelidirler? Eğer kadınlarda erkekler gibi dirseğin dış tarafından su dökerek abdest alırlarsa hüküm ne olur?

Cevap: Dedığınız şekilde abdest almak kadınlar ve erkekler için sünnettir ve buna uyulmazsa abdest sahihtir.

دفتر مقام معظم رهبری
www.leader.ir

Ayağı mesh etme şekli

Soru: Acaba ayağı mesh ederken baş parmağa mesh etmek yeterli midir?

Cevap: Baş parmağın ucundan bileğin eklem yerine kadar mesh etmek yeterlidir.

Ayağı mesh etme miktarı

Soru: Sizin fetvanıza göre ayak mesh edilirken bilekteki eklem yerine kadar mesh etmek gerekiyor. Acaba abdest esnasında ayapın üstündeki yüksekliğe kadar mesh ederek namaz kılan şahsın, bu abdestle kıldığı namazları kaza mı etmesi gerekir? Acaba bu şahıs teklifine amel etmemiş midir?

Cevap: Geçmiş namazları sahihtir, ama bundan sonra abdest alırken ayak bileklerine kadar mesh etmesi gerekir.

دفتر مقام معظم رهبری
www.leader.ir

Mesh etmeği tekrar etme

Soru: Acaba bir kaç kere mesh etmek abdesti batıl mı eder?

Cevap: Eğer birinci meshten sonraki meshler mesh yeri kurutulduktan sonra yapılırsa ve bu işi yapma vesvese haddine ulaşmazsa sakıncası yoktur.

Ellerin bileğe kadar yıkanması

Soru: Ben abdestte ellerin bileğe kadar yıkanmasının yeterli olduğunu sanıyordum. Bilekler abdest esnasında zaten kendiliğinden yıkıyor. Bu şekilde alınan abdestle kılınan namazların hükmü nedir?

Cevap: Eksik abdestle (yani bileğe kadar olan kısımdan fazlasını yıkamadığınız abdestler) kıldığınıza emin olduğunuz bütün namazları kaza etmeniz gerekir.

Meshten Önce Elin Islak Bir Cisme Dokunması

Soru: Eğer abdest esnasında elimiz terliğe veya çeşmenin suyuna dokunursa bu elle mesh etmek mümkün müdür, yoksa abdesi yeniden mi almamız gerekir? Eğer abdesti yeniden almamız gerekirse şimdiye kadar bu halde kıldığımız namazların hükmü nedir?

Cevap: Bu durumda abdestin bir sakıncası yoktur. Elbette baş veya ayakların meshi çeşmenin veya başka bir yerin ıslaklığıyla yapılırsa abdest sahih değildir.

Diğer Eli Bağlı Olanın Baş Ve Ayağı Tek Elle Mesh Etmesi

Soru: Sağ kolu kırıktan dolayı alçıya alınan bir şahıs sağ ayağını ve başını mesh edememektedir. Acaba başını ve sağ ayağını sol eliyle mesh edebilir mi, yoksa naib mi tutması gerekir?

Cevap: Sakıncası yoktur, sol eliyle mesh edebilir.

دفتر مقام معظم رهبری
www.leader.ir

Gusülde muvalat

Soru: Acaba guslün ortasında onu terk edip uzun bir müddet sonra (mesela 4 saat sonra) kalınan yerden devam edilebilir mi?

Cevap: Sakıncasızdır ve verilen aranın miktarının tesiri yoktur.

دفتر مقام معظم رهبری
www.leader.ir

Islak bezle cenabet guslü

Soru: Eğer birisi vacip cenabet guslü alırken bir bez parçasını ıslatarak onunla bedenini gusüldeki tertibe uyarak yıkarsa sakıncası var mıdır? Ayrıca bir uzvu bu şekilde yıkarken bir önceki uzuv kurursa bunun sakıncası var mıdır?

Cevap:Eğer buna yıkama denirse sakıncası yoktur. Bir önceki uzvun kurumasında sakıncasızdır.

Gusül esnasında niyeti tazeleme

Soru: Acaba gusül esnasında tekrar aynı guslü niyet ederek gusle yeniden başlamak mümkün müdür?

Cevap: Eğer gusül batıl olmamışsa böyle yapmak meşru değildir. Ancak ihtiyat etmek isterse yıkamış olduğu azaları tekrar ihtiyat niyetiyle yıkayabilir. Elbette bu ihtiyat vesvese haddine ulaşmamak şartıyla yapılabilir.

دفتر مقام معظم رهبری
www.leader.ir

Gusülde suyun akma yönü

Soru: Acaba gusülde de abdest gibi suyu yukarıdan aşağıya doğru mu dökmek gerekir?

Cevap: Gerekmez.

دفتر مقام معظم رهبری
www.leader.ir

Gusül esnasında küçük hades

Soru: Acaba gusül esnasında küçük hades (gaz kaçırma gibi) guslün batıl olmasına neden olur mu?

Cevap: Gusül esnasında küçük hades guslün sihhatine zarar vermez ve bundan dolayı guslü baştan başlamak gerekmez. Ancak cenabet guslü esnasında küçük hades meydana gelirse bu gusül namaz abdesti yerine geçmez ve abdestin şart olduğu ibadetler bu gusülle yapılamaz.

Su Bedende Akmadan Yapılan Gusül

Soru: Acaba gusül alırken suyun derinin üzerinde akması şart mıdır, yoksa eli ıslatıp bu şekilde ıslak elle bedeni ıslatarak gusül almak mümkün müdür? Eğer yukarıdaki sorunun cevabı olumluysa elinin ıslaklık oranı bedeninin diğer azalarıyla aynı mı olmalıdır?

Cevap: Ölçü, bedenini yıkıyor denecek şekilde gusül kastıyla bedenini yıkanmasıdır ve suyun deri üzerinde akması şart değildir. Bir şekilde olmalıdır ki bedeninin gusül suyula yıkandığı belli olsun.

Sabunun Elde Kalan Miktarının Abdeste Engel Olması

Soru: Acaba sabunun bir kısmı el yıkandıktan sonra elde kalırsa bu kalan miktar abdeste ve gusüle zarar verir mi?
Cevap:El kurduktan sonra elde görülen sabun izi abdest ve gusüle zarar vermez. Elbette suyun deriye ulaşmasını engelleyecek miktarda olursa sakıncalıdır.

Suyun deriye ulaşmasına engel olan bir şeye rağmen gusül alma

Soru: Eğer bir kişiye cenabet guslü vacip olur ve cenabet guslünü yerine getirdikten sonra bedeninin üzerinde bir engelin olduğunu (bir parça meni) fark ederse ve bu engelden dolayı su bedeninin o kısmına ulaşmamışsa bu şahıs ne yapmalıdır?

Cevap: Bu durumda onun guslü eksiktir. Önce bu engeli bedeninin üzerinden bertaraf ederek tathir ettikten sonra guslü tamamlama niyetiyle orasını yıkamalıdır. Eğer bu engel bedeninin sağ tarafında olursa sol taraf yeniden tamamen yıkanmalıdır.

Abdest azasında var olan engelin hükmü

Soru: İşleri gereği devamlı olarak boya ve yağlarla uğraşan ve dolayısıyla elleri bunlara bulaşan insanlar bunları normal yollardan temizleyemiyorlar ve tam temizlik için benzin veya benzeri bir şeyler kullanmaları gerekiyor ki bu durumda elleri zarar görmektedir. Bu vaziyette olan insanların abdest ve gusül alırken ne yapmaları gerekir?

Cevap: Bu durumda cebire gusül veya abdesti almalıdırlar.

Gusül uzuvlarının şartları

Soru: Acaba gusülde ayak tırnaklarının içinde biriken şeyler (çok az olsalar dahi) suyun ulaşmasına engel teşkil ederler mi?

Cevap:Eğer tırnak normalden uzunsa ve normalden uzun olan yerin altında biriken şeyler suyun tırnağa ulaşmasını engellerse, bunların temizlenmesi gerekir. Ama tırnak normalden uzun olmazsa onun altına biriken şeyler bir engel teşkil etmezler.

Çok şüphe edenin guslü

Soru: Birisi guslünü çok uzatmaktadır. Ama bunu vesveseden dolayı değil suyun bütün bedenine ulaştığına emin olmak için yaptığını söylemektedir. Bu şahıs hakkındaki görüşünüz nedir?

Cevap: Eğer normalin dışındaysa buna itina etmemelidir.

دفتر مقام معظم رهبری
www.leader.ir

Teyemmümde meshin vacip olan miktarı

Soru: Teyemmümde elin altına çekilmesinden maksat avuç içi midir yoksa parmakların uçları da buna dahil midir?

Cevap: Avuç içi yeterli değildir ve mesh edilirken parmak uçlarına kadar bu iş yapılmalıdır. Aynı şekilde elin arkası mesh edilirken parmak uçlarına kadar mesh edilmelidir.

Duvarın Dış Cephesindeki Taş Döşemeyle Teyemmüm Etme

Soru: Acaba dış cephesi taşla kaplanmış binaların taşıyla teyemmüm yapılabilir mi?

Cevap: Sakıncası yoktur.

دفتر مقام معظم رهبری
www.leader.ir

Namaz vaktinin tayininde rasathaneye güvenme

Soru: İsveç ülkesinin rasathanesinin takvimine göre yıl boyunca fecir vaktiyle güneşin doğuşu arasındaki zaman aralığı 45 dakikayla 90 dakika arasında değişmektedir (kışları yaklaşık 45 dakika ve yazları yaklaşık 90 dakika). Acaba bu zamanı güneşin doğuş anından eksilterek fecir vaktini elde edebilir miyiz?

Cevap: Eğer rasathanenin verileri sizde itminan oluşturuyorsa bunun sakıncası yoktur.

Vakit daraldığında mükellefin vazifesi

Soru: Eğer namaz vakti darsa şahsın tuvalete gitmesi gerekiyorsa ne yapması gerekir?

Cevap: Eğer o halette namazın sünnetlerini terk ederek sadece vaciplerle yetinmek suretiyle namazı kılabiliyorsa namazını kılmalıdır. Eğer tuvalete gitmeden namazı kılamayacaksa tuvalete giderek namazın bir kısmını dahi olsa namaz vaktinde kılabiliyorsa bu şekilde yapmalıdır. Buda mümkün değilse namazı vaktinde kılması gerekmez.

İki farklı ufukla karşılaşma ve namazın tekrarı

Soru: Ben yolculuk yapacağım gün sabah namazını karaçi havaalanında kıldım ve aynı gün sabah namazından önce kahireye indim. Bu durumda sabah namazını yeniden kılmam gerekir mi?

Cevap: Vacip değildir.

دفتر مقام معظم رهبری
www.leader.ir

Namaz vaktinin bilerek geciktirilmesi

Soru: Birisinin bilerek namaz vaktini geciktirmesi haram mıdır? Acaba bu işin ahirette cezası var mıdır?

Cevap: Eğer bilerek namazı geciktirmişse ve namaz kazaya kalmışsa günah işlemiştir ve onun kazasını yapması gerekir. Ayrıca günahından dolayı tövbe etmeside gerekir.

دفتر مقام معظم رهبری
www.leader.ir

Kible yönünü bulma

Soru: a) Acaba bilimsel yöntemlerle kible yönünü bulmanın hükmü nedir?

b) Kible nema veya kutup nemayla kiblenin yönünü bulmanın hükmü nedir?

Cevap: Bilimsel yöntemlerle veya kible nemayla bulunan kible yönünün doğru olduğuna dair sizde itminan hasil olursa ona uymanın sakıncası yoktur.

دفتر مقام معظم رهبری
www.leader.ir

Namaz esnasında kıbleden yüz çevirme

Soru: Acaba namaz esnasında yanlışlıkla kıbleden sağa veya sola yüz çevrilirse namaz batıl olur mu?

Cevap:Eğer yüzün tamamı sağa veya sola çevrilmemişse sakıncası yoktur.

Kibleden sapma

Soru: Namazda kible yönünden ne kadarlık bir sapma caizdir ve namaza zarar vermez?

Cevap: İnsan bilerek kible yönünden sapmamalıdır. Ama kibleyi bilmediğinden dolayı veya kible yönünü unuttuğundan dolayı namazı farklı bir yöne eda ederse ve namazdan sonra bu durumun farkına varırsa bu durumda eğer sağa veya sola 90 dereceden daha az bir sapma olmuşsa namazı sahihtir.

Kıblenin dışında bir yöne namaz kılma

Soru: Kıblenin namazdaki önemi ne kadardır? Eğer bir yerde olursak ki kible yönü belli olmazsa ve kibleyi bulmakta mümkün değilse, bu durumda herhangi bir yöne namaz kıldıktan bir kaç gün sonra kible yönünün yanlış olduğu anlaşılırsa vazife nadir?

Cevap: Genel olarak birisinin kıblenin yönünü belirlemek için hiçbir yolu yoksa ihtiyatı vacip gereği dört yönde ayrı ayrı namaz kılması gerekir. Eğer bilerek bu vazifesine amel etmez ve daha sonra namaz kıldığı yönün yanlış olduğunu fark ederse ihtiyat gereği namazını yeniden kılmalıdır.

دفتر مقام معظم رهبری
www.leader.ir

Kabenin etrafında namaz kılmak

Soru: Kabenin etrafında daire şeklinde kılınan namaz sizin görüşünüze göre sahih midir?

Cevap: Namaz esnasında cemaat imamının arkasında, sağında ve solunda duranların namazları sahihtir, ama imamın karşısında duranların namazları sahih değildir.

Ayna karşısında namaz kılmak

Soru: Acaba ayna karşısında namaz kılmanın hükmü nedir? Bu davranış mekruh mudur?

Cevap: Eğer ayna bir şekilde olsaki namaz esnasında şahıs kendi yüzünü görüyorsa ve bundan dolayı dikkati dağılıyorsa, bu aynayı kaldırması veya üzerini örtmesi daha iyidir.

Fotağraf karşısında namaz kılmak

Soru: Şahsın karşısında dahi olmazsa fotoğrafın olduğu yerde namaz kılmanın hükmü nedir?

Cevap: Kimin fotoğrafı olursa olsun eğer namaz kılanın tam karşısında olmazsa orada namaz kılmak mekruh değildir.

Uçakta namaz

Soru: Bazı zamanlarda hacılar veya başka yolcular namaz vaktinde uçakta oluyorlar. Uçakta namaz kılırken beden hareketli durabiliyor düşünülerek, eğer namazın kıyam, rukü ve secde gibi diğer şartları yerine getirilebilirse namaz vakti bitmeden uçağın ineceğine emin olsalar veya ihtimal verseler acaba namazı uçakta kılabilirler mi? Uçakta kılınan bu namaz yeterli midir yoksa namazı kılmayıp uçaktan indikten sonra mı kılmalıdırlar? Eğer uçakta namaz kılınırsa uçaktan indikten sonra bu namaz iade edilmeli midir?

Cevap: Eğer uçakta kılınan namazda beden hareketli duruyorsa ve kibleye riayet ediliyorsa namaz sahih ve yeterlidir. Hatta namazı ilk vaktinde kılmanın faziletini elde etmek için uçakta kılmak daha iyidir.

Soru: Uçakta hangi yöne namaz kılmanız gerekir?

Cevap: Eğer kible yönünü (uçaktaki çalışanlardan sorarak dahi olsa) tayin edemezseniz, kible olduğuna ihtimal verdiğiniz herhangi bir yöne namaz kılabilirsiniz. Eğer kible yönünde şüpheye düşerseniz ve vakitte yeterliyse dört ayrı yöne de namaz kılmanız gerekir. Eğer vakit darsa vakit yettiği miktarda farklı yönlere namaz kılmanız gerekir.

Toplu Taşıma Araçlarında Namaz Kılma

Soru: Lütfen tren, uçak ve gemi gibi araçlarda namaz kılmanın hükmünü açıkla mısınız?

Cevap: Bu araçlarda namaz kılmanın sakıncası yoktur. Ancak vacip namazları kılıyorsanız kible yönü değiştiğinden mümkünse sizde yüzünüzü kible yönüne doğru çevirin. Elbette yüzünüz kibleye doğru çevirme anında sükut etmeniz gerekir. (yani okuduğunuz zikri kesmelisiniz)

Kadınların Namazhanesinin Erkeklerin Namazhanesinden Önde Olması

Soru: İş yerimizde kadınlara ve erkeklere ait namazhanemiz var, kadınlara ait namazhane fazla göz önünde olduğundan onunla erkeklerin namazhanesinin yerini değiştirdik. Ama şimdide kadınların namazhanesi erkeklerin namazhanesinin önünde yer alıyor. Acaba böyle olmasının şer'i açıdan bir sakıncası var mıdır?

Cevap: Eğer aranızda perde gibi bir engel varsa ve kadınlar kendi namazlarını furada olarak kılıyorlar ve erkeklerde kendi namazlarını ayrı kılıyorlarsa her iki taradında namazları sahihtir.

Namaz ve benzeri durumlarda takma saç

Soru: Acaba namazda takma saçları örtmek vacip midir?

Cevap: Namazda takma saçları, namazda örtülmesi gereken yer ünvanıyla örtmek vacip değildir. Ama namahremın önünde ister namazda olsun isterse namaz dışında takma saçların örtülmesi ihtiyatı vacip gereğidir.

Namazdan sonra elbisede necaset olduğuna yakin etmek

Soru: Benim bedenimde yara olduğundan dolayı bazen kendimde fark etmediğim halde bu yaradan kan gelmektedir. Bazen namaz kılıyorum ve namazdan sonra elbisemin kanlı olduğunu fark ediyorum. Eğer bu durumu fark ettiğimde namazın vakti sona ermişse namazımı kaza mı etmem gerekiyor, yoksa namazım sahih midir?

Cevap: Eğer vakit bittikten sonra elbisenizin necis olduğunu fark ederseniz namazınız sahihtir ve kaza etmeniz gerekmez. Hatta bu yaranın kanını temizlemek insanların geneli için meşakkatli bir işse veya sizi sıkıntıya sokuyorsa namazda onu temizlemeniz gerekmez.

Namaz esnasında elbisenin necis olduğunu fark etme

Soru: Eğer namaz kılan birisi namaz esnasında elbisesinin veya üzerinde namaz kıldığı halının bir kısmının necis olduğunu fark ederse, bunun hükmü nedir? Bu durumda ki namazın hükmü nedir? Lütfen bizi aydınlatınız.

Cevap: Halının necis olmasının namaza bir zararı yoktur. Elbette namaz kılanın elbisesi, bedeni veya halının kendisi ıslak olursa ve bundan dolayı halının necaseti namaz kılanın beden veya elbisesine bulaşırsa durum değişir.

Elbiseye gelince, eğer elbisenin necasetini namazdan sonra fark ederse kılımış olduğu namaz sahihtir. Ama namaz esnasında elbisesinin namazdan önce necis olduğunu fark ederse ve namazında vakti genişse namazı batıldır. Ancak namaz esnasında elbisesi necis olursa ve namazın vaktide genişse bu durumda elbiseyi yıkamak, değiştirmek veya çıkarmak namazı bozmadan mümkünse elbiseyi namazı bozmadan yıkamalı veya değiştirmelidir. Eğer avert yerini örten başka bir elbiseside varsa necis olan elbiseyi bedeninden çıkarmalıdır. Eğer bunlar yapmak mümkün değilse namazı bozup temiz elbise giydikten sonra yeniden namazını kılmalıdır.

دفتر مقام معظم رهبری
www.leader.ir

Kuş tüyünden yapılmış elbisenin hükmü

Soru: Eğer bir elbisenin içinde kuş tüyü olursa ve bu elbise islami olmayan ülkelerde yapılmışsa bu elbisenin hükmü nedir?

Cevap: Bütün kuşların tüyleri pakdır, ama eğer bu tüy eti haram olan kuşa aitse onunla namaz kılındığı takdirde namaz batıl olur.

Namaz esnasında bedenin necis olması

Soru: Eğer namaz esnasında burun veya başka bir uzuvdan kan gelirse ne yapmak gerekir? Acaba namazı bozmamız mı gerekir?

Cevap: Eğer namazı bozmadan orayı yıkamak mümkünse yıkanması gerekir. Eğer bu mümkün değilse ve vakitte genişse namaz bozulmalı ve beden temizlendikten sonra namaz pak bedenle kılınmalıdır. Eğer vakit darsa namaz o şekilde devam ettirilmelidir ve bu şekilde kılınan namaz sahihtir. Elbete kanın miktarı bir dirhemden (affedilen miktardan) fazla olursa yukarıda söylenenler geçerlidir. Eğer affedilen miktarda olursa o kanla namaz kılmanın sakıncası yoktur.

Secde esnasında anlın kana bulaşması

Soru: Eğer namazda secde edilirken anlımızdan bir miktar kan gelir ve mühürede bulaşırsa namaz sahih midir?

Cevap: Eğer secde edilen yerin tamamı kana bulaşmamışsa ve kan miktarı işaret paramağının ilk boğulumundan fazla değilse sakıncası yoktur ve secde esnasında mühürün kan değmeyen kısmına secde edilmelidir.

دفتر مقام معظم رهبری
www.leader.ir

Namazda örtülmesi gereken yerler

Soru: Acaba namaz esnasında kadınların çarşaf kullanması şart mıdır? Acaba manto ve başörtüsüyle veya diğer kısımlar örtülü olmak şartıyla sadece başörtüsüyle namaz kılmak sakıncalı mıdır?

Cevap: Eğer namahrem görmüyorsa kadının namazda yüzü ve bilekten aşağı el ve ayaklarının dışında kalan kısımları örtmesi gerekir. Çarşaf ile namaz kılmak şart değildir.

Namazda kadının örtüsünün açılması

Soru: Eğer namaz esnasında kadınların örtmeliri gereken yerlerinden birisi kısa bir süre için açılıp kapanırsa namazlarının hükmü ne olur? (kısa bir süre açılmasından maksat bir an buranın görülmesinden sonra namaz kılan tarafından kapatılmasıdır)

Cevap: Sorudaki durumda eğer açılan yer namaz kılanın elinde olmadan kendiliğinden açılırsa sakıncası yoktur.

Namazda Beyaz Altın Kullanma

Soru: Evleneceğim zaman beyaz altından maksadın, takılması sakıncasız olan platin olduğunu zannederek beyaz altından yapılmış bir evlilik yüzüğü kendime aldım. Geçen bir yıl zarfında bu namazlarda bu yüzük parmağımdaydı. Geçenlerde bir arkadaşın uyarısıyla kuyumcuya sorduğunda beyaz altının platin olmadığını öğrendim ve daha sonra sizin sayınıza müracaat ettiğimde beyaz altınında aynı sarı altın gibi erkeklere haram olduğunu öğrendim. Bu durumda platinle beyaz altının aynı olduğunu sanarak parmağımda beyaz altın varken kıldığım namazları yeniden kılmam mı gerekir?

Cevap: Bu durumda kıldığınız namazları yeniden kılmmanız gerekmez.

Namaz Kılanın Elbisesinin Necis Olduğunu Bildirme

Soru:Eğer birisinin elbisesi necisse ve biz bu elbiseyle namaz kılacağına ihtimal verdiğimiz halde onu uyarmazsak bir sakıncası var mıdır?

Cevap: Uyarmanız gerekmez.

Eti Haram Olan Hayvanın Tüyünün Namaz Kılanın Elbisesinde Olması

Soru:Kedi gib eti haram olan hayvanların tüyleri namaz kılanın elbisesinde olduğunda namazı batıl ediyor, acaba eti haram olan kuşların tüyüde namaz kılanın üzerinde olursa namaz batıl mı olur?

cevap: [Bu hükümde hayvanlar arasında bir fark yoktur.](#)

Altın Suyuna Batırılmış Saati Erkeklerin Kullanması

Soru: Bazen saat kordonu siyahlaşmasın diye altın suyuna batırılıyor. Erkeklerin bu saatleri kullanmasının hükmü nedir?

Cevap: Eğer altın takı kullanma sayılırsa sakıncalıdır.

Bir önceki namazın abdestiyle namaz kılmak

Soru: Sabah namazı için alınan abdestle öğlen namazını kılmak mümkün müdür?

Cevap: Eğer abdesti sahih bir şekilde almışsanız (ister bu abdesti namaz kılmak kastıyla almış olun ister kur'an ve dua okuma kastıyla olsun ve isterse abdestli olma kastıyla olsun) bu abdest batıl olmayıncaya kadar abdestli olarak yapılması gereken bütün amelleri yerine getirebilirsiniz. Eğer bu abdestinizin batıl olup olmadığında şüphe ederseniz bu şüphenize itina etmeyip abdestiniz varmış gibi hareket edebilirsiniz.

Rukuya Bitişik Kıyam

Soru: Rukuya bitişik kıyamdan makat nedir? Acaba sureyi okuyup bitirdikten sonra bir lahza bekleyip daha sonra rukuya gitmek yeterli midir?

Cevap: Rukudan önceki kıyama, rukuya bitişik kıyam denmektedir.

دفتر مقام معظم رهبری
www.leader.ir

Namazda sure niyet etme

Soru: Namazda okunan her sure için, önce o sureyi okumaya niyet edip besmeleyi o niyetle mi söylemek gerekir?

Cevap: Gerekmez.

İmamın farkında olmadan bir ayeti atlaması

Soru: Eğer camaat namazı kıldırın imam farkında olmadan bir ayeti atlarsa ve ona iktida eden birisi bu durumu fark ederse, fark edenin vazifesi nedir ve namazı kıldırın imamın namazının hükmü ne olur?

Cevap: Bu durumda, olayın farkına varan şahıs ya bir zikir söyleyerek veya unutulmuş ayeti yüksek sesle okuyarak imamı uyarmaya çalışmalıdır. Bu mümkün olmazsa durumu fark eden camaat niyetini furadaya çevirerek sureyi kendisi okumalıdır.

دفتر مقام معظم رهبری
www.leader.ir

Farkında olmadan namaz kılanın bir ayeti atlaması

Soru: Eğer namaz kılan birisi farkında olmadan bir ayeti atlarsa onun namazının hükmü nedir?

Cevap: Eğer bu durumu kıraatın yeri geçtikten sonra fark ederse namazı sahihtir.

دفتر مقام معظم رهبری
www.leader.ir

Namazın selamının kelimelerini değiştirme

Soru: Selam esnasında “Eyyühen nebi” yerine “Ya eyyühen nebi” dersek sakıncası var mıdır?

Cevap: Eğer yanlışlıkla söylemişseniz sakıncası yoktur. Ama bilerek namaza bir şeyler eklenemez.

دفتر مقام معظم رهبری
www.leader.ir

Fazladan teşehhüt okuma

Soru: Eğer birisi yanlışlıkla namazda bir teşehhüt fazladan okursa bunun hükmü nedir?

Cevap: Eğer fazladan okunan teşehhüt bilerek okunmamışsa namazın sihhatine zarar vermez.

دفتر مقام معظم رهبری
www.leader.ir

Namazın selamı

Soru: Namazın birinci selamı sünnet olduğuna göre ondan sonraki iki selamın hükmü nedir? Acaba iki selamdan birisini söylemek namazın sona ermesine mi neden olur?

Cevap: Namazın vacip selamı şu iki selamdan birisidir: “Esselamu aleyna ve ala ibadillahissalihin” ve “Esselamu eleykum ve rehmetullahi ve berakatuh”. Eğer birisi namazdan çıkma kastıyla bu selamlardan birincisini söylerse, ikinci selamı söylemek sünnet olur.

دفتر مقام معظم رهبری
www.leader.ir

Teşehhüdü unutma

Soru: Eğer teşehhüdü unutursak ne yapmamız gerekir?

Cevap: Eğer teşehhüdü unutursanız ve rukudan önce hatırlarsanız geriye dönün teşehhüdü yerine getirin. Eğer daha sonra hatırlarsanız namazdan sonra onu kaza edin ve daha sonra iki sahv secdesi yerine getirin.

دفتر مقام معظم رهبری
www.leader.ir

Teşehhüdün salavatından sonra “ve eccil ferecehum” cümlesini demek

Soru: Acaba namaz kılan şahıs teşehhütteki salavattan sonra “ve eccil ferecehum” cümlesini söylerse sakıncası var mıdır?

Cevap: Eğer zikir ve dua kastıyla söylenirse sakıncası yoktur, ama siz namazı tam ilmihalde anlatıldığı gibi kılın.

Bilmeme Yüzünden Teşehhüdü Yerine Getirmeme

Soru: Ben mükellef olduğum ilk zamanlarda takriben bir yıl boyunca bilmediğimden dolayı akşam namazlarının üçüncü rekatlarında selamdan önce teşehhüt okumuyordum. Acaba bu şekilde kıldığım akşam namazlarının kazasını yerine getirmem vacip midir?

Cevap: Sorudaki durumda namazlarınız sahihtir, ama teşehhütleri kaza etip sahv secdesi yerine getirmeniz gerekiyor.

دفتر مقام معظم رهبری
www.leader.ir

Namazda zikirin yerine getirilme şekli

Soru: Acaba namazda esneme esnasında söylenen zikir kabul müdür?

Cevap: Eğer zikir sahih bir şekilde eda edilmişse sakıncası yoktur.

Namazda bedenin sakin olması

Soru: Namazda bedenin hareketsiz olmasıyla ilgili açıklama yapar mısınız?

Cevap: Vacip ve sünnet zikirler söylenirken bedenin hareketsiz olması gerekir, ama el ve parmakların hareket etmesinin sakıncası yoktur.

دفتر مقام معظم رهبری
www.leader.ir

Fatiha ve sure arasında “Elhamdu lillah” zikri

Soru: Acaba İhtilaf çıkma ihtimali olmayan şiiilerin yaşadığı bir mahallede camaat namazı esnasında fatiha ve surenin arasında yüksek sesle “elhamdu lillah” zikrini söylemek caiz midir?

Cevap: İmama iktida eden kişinin zikri imamın da işiteceği şekilde yüksek sesle söylemesi mekruhtur, Rasullullahın (s.a.a) sünnetini yaymak için “elhamdu lillah” zikrini yavaş söyleyebilir.

Namazda tesbihatı erbaa'yı bir kez söyleme

Soru: Üçüncü ve dördüncü rekatların zikrini normal durumlarda üç kere yerine bir kez söylemenin hükmü nedir? Zaruri durumlarda örneğin camaat namazına yetişmek için furada kılınan namazı hızlandırmak amacıyla bu zikri bir kez söylemenin hükmü nedir?

Cevap: Normal durumlarda da bu zikri bir kez söylemek yeterlidir, gerçi üç kez tekrarlanması müstehaptır.

Fatiha Yerine Tesbihatı Erbayı Okumak

Soru: Eğer birisi tesbihatı erbaa yerine fatiha ve sureyi okursa namazı batıl mı olur?

Cevap: Eğer kendisi bilerek fatiha suresini okumaya kast ederse, fatihayı tesbihatın yerine okumasının sakıncası yoktur. Ancak unutarak tesbihat yerine fatihayı okursa; bu durumda rukuda veya rukudan sonra hatırlarsa namazı sahihtir, ama rukudan önce hatırlarsa yeniden kasıtlı olarak fatiha veya tesbihatı okumağı seçmelidir. Eğer fatihayı okumaya niyet ederse fatihadan sonra sure okumaması gerekir.

İki secde arasında oturma

Soru: Acaba vacip namazlarda iki secde arasında oturmak vacip midir? Sünnet namazlarda nasıl?

Cevap: Vaciptir ve bu hükümde sünnet namazıyla vacip namaz arasında bir fark yoktur.

Secdenin yapıliş şekli

Soru: Acaba secde esnasında iki baş parmağın uçlarının yere temas etmesi vacip midir? Eğer baş parmakların yanındaki parmaklar uzun olduklarından dolayı secde esnasında onlar da yere temas ederse sakıncası var mıdır? Son olarak eğer bir kişinin baş parmağı kopmuş olursa doğal olarak namazda diğer parmağı yere gelecektir, bu durumun namaza bir zararı var mıdır?

Cevap: Eğer baş parmağı varsa secdede mutlaka onun uçlarının yere temas etmesi gerekir, ama diğer parmaklarıyla ilgili bir vazifesi yoktur ve o parmakların yere temas etmesinin sakıncası yoktur. Eğer bir kişinin baş parmağı yoksa soruda sorulduğu şekilde secde etmesi yeterlidir.

Elde olmadan alının bir kaç kere mühüre değmesi

Soru: Eğer secdeye giderken alın elde olmadan iki kez mühüre değerse bunun hükmü nedir? Acaba bu iki secde mi sayılır?

Cevap: Bir secde sayılır.

Selpak mendile secde etmek

Soru: Acaba selpak mendile secde edebilir miyim?

Cevap: Eğer ağaçtan veya bitkilerden yapılmışsa sakıncası yoktur.

Namazın selamındaki hatadan dolayı sahv secdesi

Soru: Ben 9 yaşından 23 yaşına kadar namazın sahv selamları yerine “essalamu aleykum ve rahmetullah” cümlesinden önce “essalamu eleyke ya eba abdillah” cümlesini söylüyordum. 23 yaşındayken birisi selamı nasıl doğru vereceğimi bana öğretti. Şu an itibarıyla benim geçmişte kıldığım namazların hükmü nedir? Ben sizin, bizim bölgemizde olan temsilcinize bu soruyu sorduğumda dedi ki selamın sonunda “essalamu eleykum ve rahmetullah” cümlesini söylediğimden dolayı namazlarım sahvdir, ancak selamda kullanmış olduğum fazla cümleden dolayı her namaz için bir sahv secdesi yerine getirmem gerekiyor. Ama sizin cevabınızı direk olarak almak istedim. Eğer bana verilen cevap doğruysa 14 yıllık namazlar için sahv secdesi yerine getirmek biraz fazla değil mi? Ben her gün bir kaç tanesini yerine getiriyorum, ama bu secdelerden dolayı diz ağrısına mübtela oluyorum. Bu durumda ne yapmam gerekiyor?

Cevap: Bu durumda sahv secdesi yapmanız vacip değildir, gerçi yaparsanız ihtiyata daha uygundur.

دفتر مقام معظم رهبری
www.leader.ir

Sahiv secdesini yerine getirme şekli

Soru: Sahiv secdesi nasıl yerine getirilmelidir?

Cevap: Namazın selamını verdikten sonra hemen sahv secdesine niyet edin ve üzerine secde edilmesi sahv olan bir şeye secde edin ve secdede “bismillahi ve billahi esselamu eleyke eyyuhen nebiyyu ve rahmetullahi ve berekatuh” demeniz sünnettir. Daha sonra secdeden kalkıp oturun ve tekrar secde edin ve daha sonra oturarak teşehhüt ve selam okuyun.

İki Secdenin Tamalanması

Soru: İki secdenin namazda tamamlanması namazda ne zaman gerçekleşir? Alın secdeye konulduğunda mı, yoksa secdenin zikri söylendikten sonra mı, ...?

Cevap: İkinci secdeden baş kaldırıldıktan sonra secdeler sonra erer.

دفتر مقام معظم رهبری
www.leader.ir

Secde Mekaniyla Alın Arasına Başka Bir Şeyin Girmesi

Soru: Eğer bir bayan namaz kılariken çarşafı alınıyla secde edilen yer arasına girerse ve mühürün üzerine çarşaftan secde ederse bunun hükmü nedir?

Cevap: Alını mühürden kaldırmadan çarşafı mühürle alın arasından çekip çıkarmalıdır.

دفتر مقام معظم رهبری
www.leader.ir

Secdede Avuç İçini Yere Koymak

Soru:Secde esnasında avuç İçini yere koymak vacip midir, yoksa avuç İinin yarısını yere koymakta yeterli midir?
Cevap: Secde esnasında avuç İinin tamamını yere koymak vaciptir ve avucun yarısını yere koymak yeterli değildir.

دفتر مقام معظم رهبری
www.leader.ir

Namaz esnasında mühürün olmaması

Soru: Namaz esnasında secdeye gidecekken akrabasının küçük oğlu mühürü alıp gitti. Bende secdede mecbur kalıp iki parmağıma secde ettim. Acaba benim namazım sahih midir?

Cevap: Eğer meseleyi öğrenmede tenbellik etmişse ve vakit dar değilse namazı iade etmesi gerekir.

Namazın kelimelerinde şüphe etme

Soru: Fatiha ve surenin dışında mesela tekbirin telaffuzunda şüphe edilirse ne yapılmalıdır?

Cevap: Soruda ki duruma göre eğer bu kelimeyi teleffuz edip etmediğinde şüphe ederse ve bu kelimenin yeride geçmemişse, onu yeniden yerine getirmesi vaciptir. Ancak bu amelin yeri geçmişse şüphesine itina etmemelidir. Ama şüphesi yaptığı şeyi sahih yapıp yapmadığı konusundaysa hatta o amelin yeri geçmemiş olsa dahi şüphesine itina etmemelidir. Tekbiretul ihram ve namazın diğer rükunlarında durum böyle değildir. Son söylenen durumda ihtiyat, yakınlaşma (gurbet) kastıyla kıraat veya zikri tekrar etmemedir. Ancak şüphe edilen şey namazın erkanındansa ihtiyat namazı bitirdikten sonra onu iade etmektedir.

Namazın şekleri

Soru: Namaz ve abdestte çok şüphe etme konusunda vazife nedir? Namazın erkanında durum nasıldır? Acaba çok şek eden (kesiruş şek) namazın erkanında ki şüphelerinde mi itina etmemelidir? Lütfen geniş bir şekilde açıklayın.
Cevap: Hangi konuda olursa olsun çok şüphe eden şahıs şüphesine itina etmemelidir.

Çok Şek Edenin Kuvvetli İhtimale Karşı Hükmü

Soru: Rükü ve secdede kuvvetli ihtimal için bir buyruğunuz vardı. Acaba çok şek eden birisi kuvvetli ihtimal verdiğiinde çok şüphe edenin hükmüne uygun mu hareket edemelidir, yoksa buyurduğunuz destura mı amel etmelidir?

Cevap: Kendi vermiş olduğu kuvvetli ihtimale göre amel etmesi gerekir.

Secdeyi Yerine Getirmede Şüphe Etme

Soru: Eğer şahıs başını secdeden kaldırdıktan sonra bir secde mi yoksa iki secde mi yaptığı konusunda şüphe ederse ve iki secde yaptığına daha çok ihtimal verirse ne yapması gerekir? Daha önceden iki secde yaptığına ihtimal verdiğinde iki secde yaptığını farz ederek kıldığı namazların hükmü nedir?

Cevap: Sorudaki durumda eğer bu şahıs çok şüphe eden birisi değilse, bir secde daha yerine getirmesi gerekir.

Namazı Eda Ettiğinde Şüphe Etme

Soru: Eğer bir namazı kıldıktan sonra onu kılıp kılmadığımızda şüphe edersek bu namazı iade etmemiz gerekir mi? Eğer iade etmek gerekirse nasıl niyet edilmelidir?

Cevap: Eğer bu şüphe namazın vakti bittikten sonra olursa iade etmek gerekmez. Ancak namazın vakti bitmeden olursa onu yeniden kılmak gerekir. Bu namazın niyeti aynı diğer namazları gibidir ve niyeti dille söylemek veya zihinden geçirmek şart değildir.

دفتر مقام معظم رهبری
www.leader.ir

Arapça dışında bir dille namazda dua etme

Soru: Acaba namazın secdesinde yanlışlıkla farsça dua etsek ve namazdan sonra iki sahv secdesi yerine getirsek namazımız sahih olur mu?

Cevap: Namazda farça dua etmenin sakıncası yoktur ve sahv secdesi yapmayı gerektirmez.

دفتر مقام معظم رهبری
www.leader.ir

Namazın kunutunun şekli

Soru: Namazın kunut duasında farsça dua edilebilir mi?(vacip ve sünnet namazlarda)

Cevap:Sakıncası yoktur.

Ezan ve ikame arasında tertip

Soru: Acaba ikameden önce ezan okumak şart mıdır?

Cevap: Namazdan önce ezan ve ikame okumak sünnettir ve istenirse sadece ikameyle yetinilebilir. Ancak her ikisini okumak isterseniz önce ezanı okumanız gerekir.

دفتر مقام معظم رهبری
www.leader.ir

Namazın kunutunda yüzüğü çevirme

Soru: Acaba namazın kunutunda yüzüğün elin iç tarafına doğru çevirilmesi sünnet midir vacip mi?

Cevap: Bu iş ne sünnettir ve ne de vacip. Şer'i açıdan bu işin iyi bir iş olduğu ispatlanmamıştır.

دفتر مقام معظم رهبری
www.leader.ir

Ölmüş olan erkeğin namaz ve oruçlarının kazasının kadın tarafından kılınması

Soru: Acaba ölmüş olan bir erkeğin oruç ve namazlarının kazası mutlaka bir erkek tarafından mı yerine getirilmelidir, yoksa bir kadında onları kaza edebilir mi?

Cevap: Kadın, bir ölünün oruç ve namazlarının kazasını yerine getirebilir, ölü ister erkek olsun ve isterse kadın.

دفتر مقام معظم رهبری
www.leader.ir

Kira namazlarında tertip

Soru: Acaba başkasının namazını kılan birisi altı ay sadece sabah namazı, altı ay öğle ve ikindi namazı ve altı ay sadece akşam ve yatsı namazı kılma şeklinde namazların kazasını kılabilir mi?

Cevap: Eğer belli bir sırayla kılmasını şart etmemişlerse bunun sakıncası yoktur.

Oruç ve namazların kazasına gücün yetmemesi

Soru: Eğer birisi mali ve bedensel olarak namaz ve oruçlarının kazasını yerine getirme gücüne sahip değilse vazifesi nedir?

Cevap: Namazın kazaları konusunda, eğer iyileşmeye ümidiniz yoksa nasıl becerebiliyorsanız o şekilde namazları kaza etmeniz vaciptir ve eğer kaza edememişseniz öldükten sonra kaza edilmesi için vasiyet etmeniz gerekir. Ancak iyileşme ümidiniz varsa, ihtiyata uygun olan bu namazların kazasını iyileşinceye kadar geciktirip, iyileşince kılmanızdır. Orucun kazalarına gelince, eğer ömrünüzün sonuna kadar onu kaza etmeye gücünüz yetmezse malınızı kullanarak bir kişinin kiralanmak suretiyle bu kazaları yerine getirmesini vasiyet etmeniz gerekir. Eğer herhangi bir malınız yoksa ama birilerinin bunu parasız yerine getireceğine ihtimal verseniz yine onları kaza etmeleri için vasiyet etmeniz vaciptir.

دفتر مقام معظم رهبری
www.leader.ir

Kaza Namazını Oturarak Kılmak

Soru: Acaba kaza namazı oturarak kılınabilir mi?

Cevap: Eğer ayakta duracak güç varsa bu şekilde namazı kılmak sahih değildir.

Namazların İhtiyat Gereği Kaza Edilmesi

Soru: Eğer ihtiyat gereği geçmiş namazlarımı kılmak istersem hangi niyetle kılmam gerekir?

Cevap: [İhtiyat kazası niyetiyle kılınız.](#)

دفتر مقام معظم رهبری
www.leader.ir

Adil olmadığına yakin eden birisinin camaata imam olması

Soru: Eğer bir grup mümin benim kendilerine camaat imamı olmamı ısrarla isterlerse ve bende adil olmadığım için kabul etmezsem, acaba onların ısrarlarından dolayı camaata imamlık yapabilir miyim? (imamlığa niyet etmeden)

Cevap: Sizi adil bilen insanlara imamlık etmenizin sakıncası yoktur ve camaat sahihtir. Ancak imamlığa niyet etmek istemezseniz sakıncası yoktur ve bu halde müminlerin size uymasıda sakıncasızdır.

İmamın rükusuna yetişemeyen şahsın vazifesi

Soru: Camaat imamı rükundayken tekbir getirerek camaata katılan birisi eğer imama rükuda yetişemezse vazifesi nedir?

Cevap: Eğer şahıs tekbir getirdikten sonra rükuya gitmişse namazı furada olarak sahihtir ve camaatın sevabını almak için bu namazın niyetini sünnet namaza çevirebilir. Ancak tekbirden sonra rükuya gitmemişse; isterse niyetini furadaya çevirebilir ve istersede imamın birinci rekâtı bitirip ayağa kalkmasını bekleyebilir ve imamın ikinci rekâtını kendisinin birinci rekâtı sayar. Elbette imamın birinci rakâtı bitirmesi çok uzun sürerse ve bu şahıs namaz kılıyor denmeyecek kadar beklerse niyetini furadaya çevirmesi gerekir.

دفتر مقام معظم رهبری
www.leader.ir

Camaat namazında safların bir birine bitişikliği

Soru: İmam Rıza (a.s)'nin haremde bazen insanın etrafındaki bir kaç kişi namazları seferi olduğundan namazlarını erken bitiriyorlar. Acaba bu durumda bizim diğer saflarla olan irtibatımız kopuyor mu ve bizim namazımızı furada mı devam ettirmemiz gerekiyor?

Cevap: Camaat namazına katılan şahıs önden, sağdan veya soldan imama veya diğer namaz kılanlara bağlı olması gerekiyor (yani aralarının bir adımdan fazla açık olmaması gerekiyor). Eğer bu üç yönden hiç birisinde bağ olmazsa namaz furada olur.

Uzak mesafeden camaata katılma

Soru: Eğer birisi camiye girer ve camaat imamının rükuda olduğunu görürde dört metrelik bir mesafeden tekbir getirerek rükuda imama yetişirse bu namazın hükmü ne olur?

Cevap: Eğer imama yetişememekten korkar ve imama uydu denebilecek bir mesafeden tekbir getirirse, normal şartlarda bu mesafeden imama uymak caiz olmasa dahi bu halde imama uymasının sakıncası yoktur. Elbette rükuya gittikten sonra hareket ederek kendisini camaatın safına ulaştırmalıdır.

Camaat imamının adil olduğunu bilme

Soru: Yolumuz üzerinde olan camilere camaat namazı için girdiğimizde camaat imamının adil olup olmadığını bilme şansımız yoktur. Çünkü sadece namaz kılacak kadar orada bulunuyoruz. Bu durumlarda vazifemiz nedir? Acaba imama uyabilir miyiz?

Cevap: Eğer arkasında ona uyan müminlerin ona uymasından adil olduğuna kanaat getirirseniz, bu ona umanız için yeterlidir.

Camaata uyma şekli

Soru: Eğer caminin balkonunda bir grup insan camaata uyuyorlarsa ve bu bolkonda olan bir duvardan dolayı bolkondaki namaz kılanların ilk safında duranlar camaat imamını göremiyorlarsa acaba burada saflar arası irtibat kurulu mudur?

Cevap: Sakıncalıdır ve ihtiyat terk edilmemelidir.

Camaat imamının şartları

Soru: a) Öğle ve ikindi namazlarında namaz sessiz kılındığından imamın kıraatının doğru olup olmadığı belli olmamaktadır. Bu durumda vazife nedir?

b) Acaba adalet ve sahih kıraat camaat imamının iki önemli şartı mıdır?

c) Acaba arapça lehçesine sahip olma sahih kıraatin şartlarından mıdır?

Cevap: a) Eğer imamın kıraatının sahih olduğu konusunda şüpheniz varsa, sahih olduğunu farzederek namaza katılabilirsiniz.

b) Adalet camaat imamının önemli şartlarından birisidir ki camaata iştirak eden herkes namazdan önce bu şartın, güzel görüntülü olma (hüsni zahir) yoluyla dahi olsa, imamda olduğunu bilmelidirler. Ama namazdan sonra imamın adil olmadığı anlaşılırsa kılınan namaza bir zarar gelmez. Ama sahih kıraati namaza başlamadan asaletus sihhat kaidesi gereği bilmek mümkündür. (Bir şeyin sahih olup olmadığına şüphe edildiğinde onun sahih olduğunu kabul etmeğe asaletus sihhat kaidesi denir. Mütercim)

c) Arapça lehçesine sahip olmak kıraatin şartlarından değildir.

İmam camaatte hüsnü zahirden (güzel görüntülü olma) maksat

Soru: Camaat imamında hüsnü zahirden maksadın ne olduğunu lütfen şeffaf bir şekilde açıklar mısınız?

Cevap: Hüsnü zahirden maksat, şahsın görünürdeki davranışlarının şeriata uygun olması ve onun günah işlediğinin görülmemesidir.

Ehli sünnetin camaat namazında saflar arasındaki fasıla

Soru: Mekke ve medinede camaatin safları arasındaki fasıla normalden fazla olursa onlarla namaz kılmanın sakıncası var mıdır?

Cevap: Onların görüşünde sakıncası olmayan miktarda fasılanın sakıncası yoktur.

دفتر مقام معظم رهبری
www.leader.ir

Talabenin camaat namazında talabe olmayan birisine uyması

Soru: Acaba talabenin camaat namazında talabe olmayana uymasının sakıncalı olduğuna dair söylenen söz sahih midir? Talebeden maksat kimdir?

Cevap: Eğer bir yerde alim varsa alim olmayana iktida etmesinler. Alimden maksat diğer salahiyetlerle beraber alimlik elbisesi giyen şahıslardır.

دفتر مقام معظم رهبری
www.leader.ir

Kadının camaat imamlığı

Soru: Acaba kadın, erkek ve kadınlardan oluşmuş bir topluluğa camaat namazı kıldırabilir mi?

Cevap: Kadın camaat namazında sadece kadınlara imamlık yapabilir.

Camaat imamına rükuda uyma

Soru: Acaba camaat imamına rükuda uyacağımız zaman imamın rükuya gitmesini beklememiz mi gerekir, yoksa imam rükuya giderken de ona uyabilir miyiz? Eğer imamın rükuya varıp varmadığında şüphe edersek vazifemiz nedir?

Cevap: Birinci ve ikinci rekatlarda imam ister kıraat halinde olsun ve isterse rüku halinde olsun camaat namazına katılmanın sakıncası yoktur. Ancak üçüncü ve dördüncü rekatlarda eğer rükudan önce namaza katılırsa fatiha ve sureyi kendisinin okuması gerekir ve eğer sureyi okumaya vakti yoksa en azından rükudan önce fatihayı okuyup imamın rükusuna yetişmesi gerekir. Ancak rükudan önce namaza bağlandığı takdirde fatihayı okuyup okuyamayacağına şüphe ederse ihtiyata uygun olan imamın rükuya gitmesini bekleyip öyle namaza katılmasıdır. Eğer imam rükudayken iktida ederde imama rükuda ulaşır ulaşmadığında şüphe ederse namazı sahihtir, ama furadadır.

Camaat imamında adalet şartı

Soru: Eğer birisi kendisinin adil olmadığını biliyorsa ve bir misafirlikte aile fertleri onu öne geçirerek arkasında namaz kılmak isterlerse, bu şahıs camaata imam olabilir mi yoksa bu işten sakınmalı mıdır?

Cevap: Onun adil bilenlerin namazları sahihtir. Elbette imamlığı kabul etmemesi daha iyidir. Ancak kabul ettiği takdirde hem kendi namazı ve hemde ona uyanların namazı sahihtir.

İmamın rüku veya secdesine yetişmeme

Soru: Bir camaat namazında camaatin kalabalıklığından dolayı ona uyan şahıslardan birisi imamın rükusunu fark etmez ve imam secdeye vardığında durumun farkına varır. Acaba bu şahıs kendisi rükuyu yaparak imama birinci veye ikinci secdede ulaşsa namazı sahahtır mı? Eğer imamın ikinci secdesinde ulaşamaz ve teşehhütte imama ulaşırsa namazının hükmü ne olur?

Cevap: Sorudaki duruma göre, eğer şahıs kendisini imamın secdesine yetiştirirse namazı sahihtir. Bunun dışında camaat namazı batıl olur ve namazı furadaya dönüşür. Dolayısıyla namazın devamını furada devam ettirmesi gerekir.

Camaat namazı esnasında furada namaz kılmak

Soru: Camide camaat namazı kılınırken birisinin orada kendi namazını ayrı olarak kılmasının hükmü nedir?

Cevap: Eğer bu işi yapmak camaat namazının zayıflatılmasına neden olur veya camaat imamına saygısızlık sayılırsa caiz değildir.

Namaz esnasında Haremeyn'den çıkma

Soru: Bazen Mescidul haram veya Mescidun nebide namaz kılınırken bazı hacılar mescidi terk ediyorlar veya kenarda durup namazı seyrediyorlar. Lütfen bu davranışla ilgili görüşünüzü açıklar mısınız?

Cevap: Ciddi bir şekilde bu davranıştan sakınmaları gerekir.

Resmi dairelerde camaat namazı

Soru: Resmi dairelerde camaat namazı kılmanın hükmü nedir?

Cevap: Günlük namazların özel önemi, namazın ilk vaktinde kılınmasının üzerinde önemle durulması ve camaat namazının faziletinin çok fazla olması dolayısıyla idari kadronun iş saatinde en az vakit alacak şekilde vacip namazlarını camaatle kılmaları daha uygundur. Elbette namaz hazırlıklarını bir şekilde yapmalıdırlar ki namazı ilk vaktinde kılma bahanesiyle onlara müracaat eden insanların işlerini aksatmamalıdırlar.

Camaat imamının adaleti

Soru: Camaat imamının adil olduğunu nasıl anlamak mümkündür?

Cevap: Hangi yoldan adalete itminan hasıl olursa yeterlidir. Hatta bir gurup iyi müminin bir imama namazda uyduğunu görme de yeterlidir. Daha da ötesi imamın zahirinin mümin birisine benzemesi dahi yeterlidir. Ayrıca önceden adil olduğu bilinen birisinin adaletinde şüpheyeye düşmek ona iktida etmeğe engel değildir.

Kadının namazda kocasına uyması

Soru: Kadının kocasına namazda iktida edebileceği söyleniyor. Acaba bu sözün manası kocanın camaat imamının şartlarını taşımasının gerekli olmadığı mıdır?

Cevap: Kadının kocasına iktida etmesinde aynı diğer camaat namazları gibi bütün şartlar gereklidir.

Memumun camaat imamiyla aynı hizada duruduğu camaat namazı

Soru- Eğer memum camaat namazında imamla aynı hizada durursa hangisinin namazı batıldır?

Cevap: İhtiyat gereği camaat batıldır, ama imamın namazı her halükarda sahihtir. Memum'da ferdi olarak vazifesinin gereğini yaparsa onunda namazı furada olarak sahihtir.

Kadının namazda kocasına uyması

Soru: Kadının kocasına namazda iktida edebileceği söyleniyor. Acaba bu sözün manası kocanın camaat imamının şartlarını taşımasının gerekli olmadığı mıdır?

Cevap: Kadının kocasına iktida etmesinde aynı diğer camaat namazları gibi bütün şartlar gereklidir.

Cemaat Namazının Sevabını Almak İçin Namazı Fazilet Vaktinde Kılmama

Soru: Acaba öğle ve ikindi namazıyla akşam ve yatsı namazlarını fazilet vaktinde furada kılmak mı daha iyidir, yoksa her iki namazda cemaatla ilk vaktinde kılmak mı?

Cevap: Her ikisinde cemaatle kılmanız daha faziletlidir.

Cemaat Namazını Furada Namaza Çevirme

Soru: Eğer birisi cemaat namazını furadaya çevirmek isterse bunu istediği yerde, mesela iki secdeden sonra yapabilir mi, yoksa bunun özel yerleri mi vardır?

Cevap: Bunun özel bir yeri yoktur.

Gözleri Görmeyen Birisinin Arkasında Cemaat Namazı Kılma

Soru: Benim eşimin gözleri görmemektedir. Ben evde kıldığımız namazlarda ona uyarak camaat namazı kılmak istiyorum. Acaba bunun bir sakıncası var mıdır?

Cevap: Bir sakıncası yoktur.

دفتر مقام معظم رهبری
www.leader.ir

Yolcu Olan Cemaat İmamına Uymak

Soru: Acaba namazı seferi olan cemaat imamına uymak sahih midir?

Cevap: Sakıncası yoktur, ama mekruhtur.

İmamın Rükusuna Yetiştirğinde Şüphe Etme

Soru: Eğer şahıs imamın rükusuna yetişip yetişmediğinde (camaat namazına katılırken) şüphe ederse vazifesi nedir?

Cevap: Eğer rüku haddine kadar eğilir ve bu şüpheyeye düşerse namazı furada şeklinde sahihtir.

Cuma namazının hutbesinin birisi tarafından okunup namazının diğeri tarafından kılınması

Soru: Acaba Cuma namazında namazın hutbesinin bir şahıs tarafından verilip namazının başka birisi tarafından kılınması olur mu?

Cevap: Sahih ve yeterli değildir. Namazı hutbeyi verenin kıldırması gerekir.

Cuma namazının başlangıç vakti

Soru: Cuma namazını öğle ezanından bir saat sonra kıldığımız takdirde öğle namazını da mı kılmamız gerekir?

Cevap: Sorudaki duruma göre Cuma namazı öğle namazının yerine geçer ve ayrıyeten öğle namazının kılınması gerekmez.

Soru: Cuma namazını öğle ezanından iki saat sonra kıldığımız takdirde öğle namazını da mı kılmamız gerekir?

Cevap: Cuma namazının vakti öğle zeval vaktiyle birlikte başlar ve ihtiyata uygun olan Cuma namazının, örfün nezdinde öğlenin ilk vakitleri sayılan ilk bir iki saatinden daha geç bir vakitte kılınmamasıdır. Eğer Cuma namazı ezandan iki saatten fazla vakit geçtikten sonra kılınırsa ihtiyata uygun olan öğle namazını da kılınmasıdır.

دفتر مقام معظم رهبری
www.leader.ir

Cuma namazının hükmü

Soru: Acaba Cuma namazı vacip midir? Eğer vacipse üç haftadan fazla Cuma namazına gitmezsem bunun hükmü ne olur?

Cevap: Cuma namazı tahyiri (seçmeli) vaciptir ve büyük fazilet ve öneme sahip bu namazın müminler tarafından terk edilmesi yakışık almaz.

Cuma Namazının Hutbeleri Esnasında Başka Şeylerle Meşkul Olma

Soru: Cuma imamı hutbeleri okurken birisinin kaza namazı veya sünnet namazı kılmasının hükmü nedir? Acaba bu iş sakıncalı mıdır?

Cevap: Genel olarak hutbeyi dinlememeye veya hutbenin faydasız olmasına neden olan işlerin terk edilmesi gerekir.

İkinci Rekatta Cuma Namazına Katılma

Soru:

Eğer birisi ikinci rekatta Cuma namazına yetişirse namazının devamı nasıl olacaktır? Acaba bu namaz öğlen namazının yerine geçer mi?

Cevap: İkinci rekâtı furada olarak kılmalıdır ve bu namaz öğlen namazının yerine geçer.

Cuma Namazına İkinci Rekatta Katılma

Soru: Eğer ikinci rekatta Cuma namazına yetişirsek hüküm nedir?

cevap: Birinci rekâtı Cuma imamının ikinci rekâtıyla kılm ve daha sonra ikinci rekâtı kendiniz ferdi olarak tamamlayın.

Cuma Günü Furada Kılınan Öğle Ve İkinci Namazının Vakti

Soru:

Eğer Cuma günü öğle ve ikinci namazlarını evde ferdi olarak kılmak istersem Cuma namazının bitmesini beklemem mi gerekir, yoksa ilk vakitte namazımı kılabilir miyim?

Cevap: Beklemeniz gerekmez.

Cuma namazı veya bayram namazının ikinci rekatına ulaşmanın vazifesi

Soru: Bayram veya Cuma namazının ikinci rekatına ulaşmanın vazifesi nedir?

Cevap: Namazın devamını kendisi tamamlasın.

İhtiyat namazında yanlışlıkla ihlas suresinin okunması

Soru: Eğer namaz kılan birisine bir rekat ihtiyat namazı vacip olursa ve yanlışlıkla ihlas suresini okuyup daha sonra durumu fark ederse vazifesi nedir? Eğer ihlas suresi okuma esnasında onu okumaması gerektiğini fark ederse vazifesi nedir?

Cevap: Eğer sure bittikten sonra durumu fark etmişseniz namaz sahihtir ve sureyi okuma anında fark ederseniz fark ettiğiniz yerde onu okumayı bırakarak rükuya gidin ve namazınız bu şekilde sahihtir.

İhtiyat namazını unutma

Soru: Öğle namazında üçüncü rekatla dördüncü rekat arasında şüpheye düştüm ve bir rekat ihtiyat namazı bana vacip oldu, ama namazdan sonra onu kılmayı unuttum. Daha sonra ikinci namazının dördüncü rekatında kılmadığım ihtiyat namazını hatırladım. Bu durumda benim vazifem nedir?

Cevap: Vazifeniz ikinci namazını bozup öğlenin ihtiyat namazını kılmaktır. Ama bu namazı kıldıktan sonra ihtiyat gereği yeniden öğle namazını iade ediniz.

دفتر مقام معظم رهبری
www.leader.ir

Kaza namazı olduğu halde sünnet namazı kılma

Soru: Acaba kaza namazı olan birisinin sünnet namazı kılması caiz midir?

Cevap: Sakıncası yoktur.

Sünnet namazlarında sahih olmayan zikirlerin söylenmesi

Soru: Eğer birisi namazın sünnet zikirlerini yanlış veya eksik teleffuz ederse namazı sahih midir?

Cevap: Eğer yanlışlık çok açık olmazsa ve mananın değimesine neden olmazsa, namaz batıl değildir.

Hareket halinde nafile namazı kılmak

Soru: Hareket halinde nafile namazlar nasıl kılınır? Onun rüku, secde ve tekbiri nasıl yerine getirilir?

Cevap: Hareket halinde namaza başlama kastıyla tekbir getirilir ve kıraat bittikten sonra rüku kastıyla rüku zikri ve secde kastıyla secde zikri söylenir. Rüku zikri okunurken rüku kastıyla baş bir miktar aşağı eğilebilir ve aynı şekilde secde zikri de okunurken baş rüku zikrinde eğilen kısımdan biraz daha fazla eğilebilir.

Gece namazı kırk mümin için dua etme

Soru: Gece namazının son rekatının kunutunda kırk mümine dua etme tevkifi (ayet ve hadislerde gelen) bir mesele midir , yoksa kırktan fazla kişiyede dua edilebilir mi? Sorudan maksat şudur ki burada kırk adetinin diğer yerlerde olduğu gibi özel bir tesiri var mıdır?(Örneğin Hz. Fatımanın (s.a) tesbihatında Allahu ekber zikrinin 34 defa söylenmesi gerekir ve eğer bilerek 35 kere söylenirse Allahu ekber zikri sünnet bir zikir olmasına rağmen bu zikir Hz. Fatıma tesbihatının tesirini kaybetmesine neden olacaktır.)

Cevap: Hadislerde gelmiştir kastıyla (vurut kastıyla) kırk kişinin adını söylesin ve daha sonra kırktan fazla kişinin adını genel kurbet (yakınlık) kastıyla söylemesinin sakıncası yoktur. Elbette kırk sayısının burada kendine has bir özelliğinin olması uzak bir ihtimal değildir.

دفتر مقام معظم رهبری
www.leader.ir

Sünnet Namazı Cemaatla Kılma

Soru: Acaba sünnet namazı kılmak için cemaat namazına katılabilir miyiz?

Cevap: Sahih değildir.

İkinci namazından öğle namazına dönme

Soru: Acaba ikinci rekatta rükuya varmadan önce ikinci namazının niyetini öğlene çevirebilir miyiz?

Cevap: Genel olarak bir namaza başlandıktan sonra önceki namazın kılınmadığı hatırlanırsa vakit olduğu takdirde birinci namaza niyet çevirilebilir, ama bunun tersi caiz değildir.

Niyeti bir vacip namazdan başka bir vacip namaza çevirme

Soru: Eğer birisi öğle namazının tekbirinden sonra sabah namazını kılmadığını hatırlarsa niyetini sabah namazına çevirebilir mi?

Cevap: Eğer öğle namazının vakti dar değilse , niyeti çevirmek mümkün hatta sünnettir.

Vacip namazın sevabını hediye etmenin hükmü

Soru: Acaba vacip bir amel yapılırken (mesele vacip namaz kılarken) onun sevabını birine hediye etmeğe niyet edilebilir mi yoksa bu iş sadece sünnet amellerde mi mümkündür?

Cevap: Ulaşır ümidiyle vacip amellerin sevabını başkasına hediye etmenin sakıncası yoktur.

Namazda selam verme şekli

Soru: Eğer namazda selam verirlerse acaba onun cevabı fasih arapçayla mı verilmelidir? Meselen “selamun aleykum” diyebilirmiyiz? Yada bize “selam” diyerek selam veren birisine cevap verirken bizde selam kelimesini mi kullanmalıyız?

Cevap: Eğer birisi namazdayken selam verirse onun cevabını örfte selama cevap verdi dincek şekilde yanlış kelimelerle dahi olsa selamun aleykun kelimesiyle cevaplamak gerekir. Elbette bu dili konuşanlar bu şekilde selam veremeyi sahih bilmelidirler.

İdrarını tutamayanın namazı

Soru: İdrarının önünü alamayan insanın namazının hükmü nedir?

Cevap: Eğer birisi idrarını tutamama hastalığına yakalanmışsa ve idrar damaları devamlı olarak kendi elinde olmadan ondan dışarı çıkıyorsa, namaz kılacak kadar bir vakit dahi taharetli kalamadığı takdirde bu şahıs her namaz için bir abdest almalı ve idrarın elbisesine ulaşmasını bir mendil kullanarak engellemeli ve o şekilde namazını kılmalıdır. Bu şekilde kılınan namazda sahihtir.

İftar esnasında namaz

Soru: Akşam ezanı esnasında namaz kılmak mı daha iyidir yoksa iftar etmek mi?

Cevap: Akşam ve yatsı namazını kılmak daha iyidir, ama birisi onu beklilyorsa veya aşırı açlıktan dolayı namaz kalp huzuruyla kılamayacaksa önce iftar etmesi daha iyidir.

Başkalarının Namazlarının Hatalı Olduğunu Bildirme

Soru: Eğer birisi namazını yanlış kılıyorsa onu uyarmanız gerekli midir?

Cevap: Bu durumda sizin üzerinize bir şey vacip olmaz. Ama namazını yanlış kılmama sebebi hükmü bilmemesiyse bu durumda ihtiyata uygun olan onu irşat etmektir.

دفتر مقام معظم رهبری
www.leader.ir

Namazı Batıl Eden Tekrar

Soru: Bazı zikirlerin tekrarı nasıl namazın batıl olmasına neden olur?

Cevap: Eğer bazı zikirlerin tekrarı vesvese haddine ulaşırsa namazı batıl eder.

Namazı Hafife Alma

Soru: Eğer birisi bilerek namazını geciktirirse ve devamlı olarak namazlarını son vaktinde kılsa haram bir iş mi yapmış olur? Bu davranışın ahirette cezası var mıdır?

Cevap: Namazı hafife almak şer'i açıdan haramdır ve ahirette cezası vardır. Ama namazı hafife almıyorsa bu iş haram değildir ve sadece namazın faziletini elde etmemiştir.

Namazın Kıraatını Güzelleştirmek İçin Takma Diş Kullanmanın Gerekliliği

Soru: Dişleri döküldüğünden dolayı namazda kıraatı tam yapamayanlar güçleri yettiği takdirde takma diş kullanmak zorunda mıdırlar?

Cevap: Eğer dişlerinin olmayışı kıraatlarını sakıncalı hale getirmişse güçleri yettiği takdirde takma diş kullanmaları gerekir.

Dikkat Dağınlığından Dolayı Vacip Namazı Sünnet Namaza Çevirme

Soru: Acaba vacip namazın rekatlarından birisinde dikkat dağınlık olduğundan dolayı niyeti sünnet namaza çevirip namazı bitirdikten sonra tekrar vacip namaz iade edilebilir mi?

Cevap: [Bu durumda caiz değildir.](#)

Gün içinde ramazan ayının girdiğini fark etmek

Soru: Eğer öğleden önce ramazan ayının ilk günü olduğu ilan edilirse, o günün orucunun hükmü nedir?

Cevap: Eğer orucu batıl edecek bir şey yapmamışsa ihtiyatı vacip gereği oruca niyetlenip o günün orucunu tutmalı ve daha sonra o günün orucunu kaza etmelidir. Ama orucu bozacak şeylerden birisini yapmışsa o günün orucu batıldır, ama (ramazan ayının hürmetini korumak için) akşam ezanına kadar orucu batıl eden şeylerden uzak durması gerekir ve ramazan ayından sonrada bu günün orucunu kaza etmelidir.

Ramazan ayının başlangıcını bilme yolları

Soru: Eğer bir kaç adil şahıs iki adil insanın ayı gördüklerine şahitlik ederlerse buna dayanarak ramazan ayının ilk günü veya bayram günü olduğu kanısına varılabilir mi?

Cevap: Hayır, iki adil kişinin ayı gördüklerine dair bizzat şahsın kendisine şahitlik etmeleri gerekir ve eğer ayı gören başka birisinden naklederlerse yeterli değildir. Elbette onların bu sözlerinden itminan hasıl olursa ayın ilk gününün belirlenmesi için yeterlidir.

Ayn görüldüğünü bilme şekli

Soru: Eğer bir grup insanın sözlerinden dolayı yarının bayram olacağına ihtimal verirsek yarın oruç tutabilir miyiz?

Cevap: İnsan yarının bayram olduğuna mutmain olmadığı sürece orucunu iftar edemez.

Ufukların bir olmasındaki ölçü

Soru: Aynı ufukta olmaktan maksat nedir ve hangi bölgelerin ufuku birdir?

Cevap: Aynı ufukta olmaktan maksat, ayın görülüp görülmemesi ihtimali açısından aynı konumda olan şehirlerdir.

Güneş batmadan hilalin görülmesi

Soru: İsveç gibi bazı ülkelerde güneşin batışından sonra yeni ayın görülebilmesi bazen iran gibi ülkelerde ayın görülmesinden iki üç gün sonra mümkün oluyor; çünkü bu bölgelerde ay güneşten önce batmaktadır. Bu durumda adı geçen bölgelerde güneş batmadan ayın görülmesi şevval ayının başladığını ıspat etmek için yeterli midir?

Cevap: Güneş batmadan önce ayın görülmesi bir sonraki günde yeni ayın başladığını ıspat etmek için yeterlidir.

Taklit merciileri bayram gününde ihtilafa düştüklerinde mükellefin görevi

Soru: Eğer taklit merciileri bayram günü hakkında ihtilafa düşerlerse mükellefin görevi nedir? Acaba her mükellef kendi taklit merciinin görüşüne mi uymalıdır?

Cevap: Ayın ilk gününün belirlenmesinde taklit söz konusu değildir. Dolayısıyla bir taklit merciinin ayın ilk gününü ilan etmesi eğer mükellefte itminan hasıl olmasına neden olursa o günün orucunu yemelidir, ama şüphe ederse o günün orucunu tutması gerekir.

Diş ve diş eti kanı

Soru: Acaba ramazan ayında ağızdan ve diş etlerinden kan gelirse, ağzın içini yıkamak gerekir mi?

Cevap: O kanı yutmak caiz değildir ve eğer oruçluyken bilerek o kanı yutarsa haram yoldan orucunu bozmuş hükmüne girer. Elbette ağzın içini yıkamak şart değildir.

دفتر مقام معظم رهبری
www.leader.ir

Bilmeden iftar etmenin hükmü

Soru: Eğer oruçlu birisi unutarak bir şey yerse onu uyarmak gerekir mi?

Cevap: Hayır, onu uyarmak gerekmez.

دفتر مقام معظم رهبری
www.leader.ir

Gargara yapılırken suyun yutulmasının hükmü

Soru: Oruçluyken gargara yapmanın hükmü nedir?

Cevap: Eğer gargara yaparken su boğaza kaçarsa oruç batıl olur.

دفتر مقام معظم رهبری
www.leader.ir

Oruçluyken sakız çiyneme

Soru: Oruçluyken sakız ve kündür çiğnemenin hükmü nedir?

Cevap: Eğer boğaza bir şey kaçmazsa sakızın sakıncası yoktur, ama kündür orucu batıl eder.

دفتر مقام معظم رهبری
www.leader.ir

Oruçluyken diş macunuyla dişleri fırçalama

Soru: Acaba oruçluyken diş macunuyla dişleri fırçalamak sakıncalı mıdır?

Cevap: Sakıncası yoktur, ama diş macunuyla karışmış ağız suyunun boğaza kaçmamasına dikkat edilmelidir.

Oruçluyken serum taktırma

Soru: Ramazan ayında serum taktırmanın hükmü nedir?

Cevap: İhtiyatı vacip gereği serum taktırmaktan sakınmanız gerekir; ister bu serumun besleyici özelliği olsun ve isterse sadece ilaç ünvanıyla kullanılmış olsun.

Oruçluyken diş ipi kullanma

Soru: Floroit ve nene tadı üzerinde olan diş iplerini oruçluyken kullanmanın hükmü nedir?

Cevap: Eğer ağız suyu yutulmazsa sakıncası yoktur.

Ramazan ayında bir ilacı devamlı kullanmaya mecbur olmak

Soru: Eğer birisi hasta olursa ve doktorun desturuyla g¼n içerisinde üç kez bir hapı iğmesi gerekirse, oruç tutabilir mi?

Cevap: Oruç tutamaz.

دفتر مقام معظم رهبری
www.leader.ir

Oruçluyken aşı yaptırma

Soru: Oruçluken hepatit aşısı yaptırmanın hükmü nedir? Acaba orucu batıl eder mi?

Cevap: Eğer bu aşı kasa yapılıyorsa sakıncası yoktur.

Oruç ve ağız kanaması

Soru: Ben dün dişime dolgu yaptırdım ve bugün oruç olduğum halde ağızımda biraz kanama oldu. Acaba bunun hükmü nedir? Ağızdaki kanla karışmış olan tükürüğü yutmak caiz midir ve bu halde ne yapmak gerekir? Orucun hükmü nedir?

Cevap: Eğer gelen kan tükürükte kaybolup gidecek kadar azsa pakdır ve onu yutmanın sakıncası yoktur.

Ramazan ayında fecirden sonra cenabet olmak

Soru: Ramazan ayında sabah namazından sonra cenabet olursam ne yapmam gerekir?

Cevap: Orucunuz sahihtir ve öğle namazı için cenabet guslü almanız gerekir.

Sabah ezanına kadar bilerek cenabet guslünü geciktirmek

Soru: Acaba sabah ezanından önce uykudan cenabetli şekilde uyanan birisi bilerek gusülü geciktirip, gusül yerine teyemmüm yapabilir mi?

Cevap: Eğer vakit daralıncaya kadar gusülü geciktirirse günah işlemiştir. Bu durumda sabah ezanından önce teyemmüm etmelidir ve orucu sahihtir.

دفتر مقام معظم رهبری
www.leader.ir

Oruç halinde kadın erkek ilişkileri

Soru: Ben oruç tutamıyorum, acaba oruçlu olan eşimle cinsel ilişkiye girebilir miyim?

Cevap:Hayır caiz değildir.

Oruçluyken cenabet olma

Soru: Eğer oruçlu birisi ramazan ayında sabah namazından sonra veya öğle namazından sonra uyur ve elinde olmadan uykuda cenabet olursa vazifesi nedir?Acaba bu şahsın orucu batıl olur mu?

Cevap: Orucu sahihtir.

Süt veren kadının orucu

Soru- Süt veren kadının vazifesi nedir?

Cevap: Eğer oruç tutmak sütün azalmasına neden olur ya kendisinin rahatsız olmasına sebep olur veya kendisine zararı olursa ona oruç tutmak vacip değildir. Birinci durumda her gün için fakire bir mud (yaklaşık 750 gram) yiyecek vermesi gerekir, ama ikinci durumda bu işi yapmak ihtiyatı vacip gereğidir. Elbette her halükarda bu oruçları sonradan kaza etmesi gerekir.

Böbrek hastalığı olan hastanın orucu

Soru: Böbreklerim taş ürettiğinden uzman doktorun tavsiyesine göre oruç tutmamam gerekiyor, ama oruçlarımı bozmaya gönlüm varmıyor. Eğer bir veya üç kere üç bardak su içsem sorunun halloluyor. Bu durumu göz önünde bulundurarak orucumu tutmaya devam edebilir miyim?

Cevap: Eğer böbrek hastalığını önlemenin yolu gün boyu su ve diğer sıvı içecekleri tüketmekse, oruç tutmak size vacip olmadığı gibi caiz de değildir. Su içtiğiniz takdirde de orucunuz batıldır.

دفتر مقام معظم رهبری
www.leader.ir

Orucu bilerek yemek

Soru: Bilerek orucunu yiyenin vazifesi nedir?

Cevap: Tutmadığı miktarda ki oruçlarını kaza etmeli ve buna ilave olarak her gün için keffare vermelidir. Yani her gün için ya altmış gün oruç tutmalı ya altmış fakiri doyurmalı veya herbir fakire yaklaşık 750 gram yiyecek vermelidir.(Bu yiyecek buğday, arpa veya benzeri bir şey olabilir)

Buluğun ilk yıllarında tutulmayan oruçların hükmü

Soru: Buluğun ilk yıllarında yerine getiremediğin oruçları kaza ettikten sonra keffarede gerekir mi?

Cevap: Tutamadığınız oruçları kaza etmelisiniz. Eğer oruçları bilerek tutmamışsanız kazaya ilave olarak, hergün için keffarede vermeniz gerekir. Yani her gün için ya altmış gün için tutmalı ya altmış fakiri doyurmalı veya herbir fakire yaklaşık 750 gram yiyecek vermelidir.(Bu yiyecek buğday, arpa veya benzeri bir şey olabilir)

دفتر مقام معظم رهبری
www.leader.ir

Sünnet orucu batıl etme

Soru: Acaba sünnet orucu batıl etmek caiz midir?

Cevap:Evet, sakıncası yoktur; ama öğleden sonra olursa mekruhtur.

Ramazan Orucunu Yeme

Soru: Acaba futbol maçı olduğundan dolayı aşırı susuzluk ve açlık çekmemek için oruç yenebilir mi?

Cevap: Dediğiniz şey orucu yemeyi caiz etmez.

Ramazanda yolculuk

Soru: Acaba ramazan ayında yolculuk yapan kazaya ilave olarak keffarede vermeli midir?

Cevap: Hayır, sadece oruçların kazası vaciptir. Elbette bu kazaları bir dahaki ramazana kadar tutmazsa geciktirmeden dolayı her gün için yaklaşık olarak 750 gram yiyecek keffare olarak vermelidir.

Soru: Ramazan ayında oruçtan kaçmak için yolculuk yapılabilir mi?

Cevap: Oruçtan kaçmak için dahi olsa ramazan ayında yolculuk yapmanın sakıncası yoktur; ama bu iş ramazanın yirmi üçünden önce mekruhtur.

Kaza ve keffare arasındaki tertip

Soru: Acaba ramazan ayının kazası ve keffaresi ard arda mı yapılmalıdır?

Cevap: Kaza oruçlarının ard arda yerine getirilmesi şart değildir. Ancak keffarede eğer mükellef iki ay peş peşe oruç tutma kararı alırsa bu orucun otuzbir gününü peş peşe tutması gerekir.

دفتر مقام معظم رهبری
www.leader.ir

Orucun kazasında gevşek davranma

Soru: Oruçlarının kazasını yerine getirmede gevşek davranan birisi, şu anda da hasta olduğu için kazalarını yerine getirememektedir. Bu şahsın vazifesi nedir?

Cevap:Eğer oruçların kazasını yerine getirmede gevşek davranmışsa ve şu anda da önümüzdeki ramazana kadar hastalığından dolayı oruç tutamayacaksa, her gün için kazaya ilave olarak yaklaşık 750 gram yiyecek keffare olarak vermelidir.

دفتر مقام معظم رهبری
www.leader.ir

Kaza orucunu batıl etmek

Soru: Kaza orucu tutan birisi herhangi bir nedenden dolayı orucunu batıl edebilir mi?

Cevap: Eğer öğleden önce olursa sakıncası yoktur, ama öğleden sonra caiz değildir ve kim öğleden sonra kaza orucunu bozarsa keffare vermesi gerekir. Keffaresi on fakire her birine 750 gram yiyecek verecek şekilde keffare vermektir ve eğer yiyecek veremiyorsa üç gün oruç tutmalıdır.

Zimmette olan oruç

Soru: Kaza orucu olup olmadığını bilmeyen birisi, zimmemde olan oruç (ma fi zimme) niyetiyle oruç tutabilir mi? Yani şu niyetle tutsa ki eğer boynumda kaza orucu varsa onun yerine geçsin ve eğer yoksa sünnet orucu yerine geçsin?

Cevap: Evet, bu niyetle kaza tutabilirsiniz.

Babanın kaza orucunda şüphe etme

Soru: Babamın bir kaç yıl oruç kazası vardı, ama onları kaza edip etmediğini bilmiyorum. Bu meseleyle ilgili herhangi bir vasiyete de bulunmadı. Bu durumda evin büyük oğlunun vazifesi nedir?

Cevap: Eğer büyük oğlan babasının oruç kazası olduğuna yakini varsa onları kaza etmelidir.

دفتر مقام معظم رهبری
www.leader.ir

Babanın mirasından onun kaza oruçlarını tutturmak için birini kiralama

Soru: Eğer büyük oğul, ölmüş babasının oruçlarını tutturmak isterse bunun için babanın bırakmış olduğu mirastan kullanabilir mi?

Cevap: Hayır, büyük oğlan babasının oruçlarını kendisi kaza etmeli veya kendi malını kullanarak birisini bu işi yapması için kiralamalıdır. Eğer baba vasiyet etmemişse bu iş için babanın bıraktığı mirastan kullanma hakkına sahip değildir.

Kendisinin yada babasının kaza orucunu tutmak durumunda kalan şahsın hükmü

Soru: Hem kendisi kaza orucu olan ve hemde ölmüş babasının kaza orucu boynunda olan birisi önce hangisini yerine getirmelidir?

Cevap: Her ikiside vacip olduğundan, onlar arasında belli bir sıra söz konusu değildir.

Kız için babanın oruçlarının kazası

Soru: Eğer babanın sadece kız çocuğu olursa, ölümünden sonra büyük kızın babasının oruçlarını kaza etmesi gerekir mi?

Cevap: Hayır, vacip değildir.

دفتر مقام معظم رهبری
www.leader.ir

Birkaç yıl oruç tutmayan hastanın vazifesi

Soru: Birkaç yıl hasta olduğundan dolayı oruç tutamayan şahsın vazifesi nedir?

Cevap: İyleştiği yıl bir sonraki ramazana kadar kaza etmek için vakti varsa tutamadığı son ramazan ayının oruçlarını kaza etmelidir. Ancak geçmiş yılların oruçlarını kaza etmesi şart değildir ve sadece hergün için 750 gram yiyecek bir fakire vermelidir.

Buluğ alametlerini bilmeme

Soru: Ben ondört yaşından önce cenabet oluyordum ve cenabet olmanın buluğ alameti olduğunu bilmiyordum. Dolayısıyla onbeş yaşına kadar oruç tutmadım. Acaba bu oruçları kaza etsem yeterli midir, yoksa keffarede mi vermem gerekir?

Cevap: Oruçların kazası vaciptir ve eğer kasir cahilse keffare gerekmez. (Kasir cahil, bir hükmü bilmeyen ve bilme imkanı olmayan şahsa denir. Mütercim)

Orucun keffaresini yerine getirme şekli

Soru: Acaba orucun keffaresi hemen mi yerine getirilmelidir, yoksa zaman içerisinde yavaş yavaş yerine getirilebilir mi?

Cevap:Keffareyi vermek mali açıdanda vacip oruç açısından da acele etmeği gerektirmez ve onu yerine getirmek için gelecekte de fırsatınız vardır. Ancak erteleme bizi bu meseleden gafil etmemelidir.

Bilerek iftar etmenin keffaresiyle hastalıktan dolayı iftar etmenin keffaresi arasındaki fark

Soru: Acaba orucu bilerek bozanla hastalığınan dolayı bozanın keffareleri arasında fark var mıdır?

Cevap: Evet, iki açıdan bir birlerinden farklıdır:1- miktar açısından, 2- kullanıldığı yer açısından.

Bilerek bozulan orucun keffaresinde her gün için 60 fakir doyurulmalı (yada herbir fakire yaklaşık 750 gram yiyecek verilmeli) veya hergün için 60 gün oruç tutulmalıdır. Ama hastalıktan dolayı verilen keffarede eğer hastalık bir sonraki ramazana kadar devam ederse, hergün için yaklaşık 750 gram yiyecek fakire verilmelidir.

Bilerek bozulan orucun keffaresinde eğer 60 fakire ulaşmak mümkünse her fakire 750 gram yiyecekten fazla veremez. Ama hastalıktan kaynaklanan keffarede bu şart değildir.

Orucu geciktirmenin keffaresi

Soru: Boynunda oruç keffaresi olan birisi onu geciktirebilir mi?

Cevap: Evet, keffarenin hemen ödenmesi gerekmez. Ancak onu ödemede tenbellik edilmemelidir.

Soru: Eğer birisi orucun keffaresini bir kaç yıl geciktirirse, bu keffare miktarında artış olur mu?

Cevap: Hayır, onda bir artış olmaz.

دفتر مقام معظم رهبری
www.leader.ir

Oruç keffaresinin kullanılması

Soru: Acaba orucun keffaresini, nafakası bize vacip olan birisine verebilir miyiz?

Cevap: Orucun keffaresini nafakası size vacip olan birisine veremezsiniz, ama onu akrabalara vermenin sakıncası yoktur.

Oruç keffaresini seyide vermek

Soru: Acaba seyit olmayan birisi seyide oruç keffaresi verebilir mi?

Cevap:Evet, vermesinin sakıncası yoktur; ama seyide vermemesi (ihtiyatı müstehap) daha iyidir.

Keffarenin kültürel faaliyetlerde kullanılması

Soru: Acaba oruç keffaresini kültürel faaliyetlerde ve evlilik gibi işlerde kullanabilir miyiz?

Cevap: Hayır, bu gibi işlerde keffareyi kullanmak caiz değildir. Keffareyle fakirlerin doyurulması gerekir.

Başkası tarafından geçimi sağlanan birisinin orucunun keffaresi

Soru: Eğer birisi çocukken babasının evinde boynuna oruç keffaresi gelirse, bu keffareyi vermek kimin vazifesidir?

Cevap: Buluğa ermemiş çocuğa keffare vacip olmaz ve eğer buluğa erdikten sonra keffare boynuna gelmişse bunu kendisinin ödemesi gerekir, ama keffareyi acilen vermek gerekmez.

Kaza orucu olduğu halde adak orucu tutma

Soru: Boynunda ramazan orucu kazası olan birisi oruç adak adayabilir mi?

Cevap: Eğer adak orucunu kaza orucunu tuttuktan sonra yerine getirmeğe niyet ederse, yapmış olduğu adak sahihtir.

Çocuk emiziren kadının orucunun keffaresi

Soru: Çocuk emziren bir kadına, oruç zararlı olduğundan dolayı orucunu tutmazsa daha sonra bu kadının keffarede mi vermesi gerekir?

Cevap: Orucunu yediği hergün için yaklaşık 750 gram yiyecek (buğday, ekmek, pirinç ve benzeri) fakire vermeli ve oruçlarında kaza etmelidir.

Orucu bozan şeyleri bilmeme

Soru: Eğer birisi bir şeyin orucu bozduğunu bilmediğinden dolayı onu yaparsa, bu durumun hükmü nedir?

Cevap: Orucunu kaza etmelidir, ama keffare vermesi gerekmez. Elbette bu şer'i meseleyi öğrenmede tenbellik etmişse keffarede vermesi gerekir.

On Gün İkamet Edilecek Yere Öğleden Sonra Varmak

Soru: Eğer bir yere on gün kalmak üzere yolculuk yaparsam ve öğleden sonra oraya varırsam o günün orucunu tutabilir miyim?

Cevap: o günün orucu sahih değildir ve o gün oruç tutabilmek için öğleden önce oraya varmanız gerekir.

Kaza orucu olanın sünnet oruç tutması

Soru: Boynuda kaza orucu olan birisi sünnet oruç tutabilir mi?

Cevap: Boynunda kaza orucu olan birisi sünnet oruç tutamaz.

Yolcunun sünnet oruç tutması

Soru: Acaba yolcu sünnet oruç tutabilir mi?

Cevap: Hayır, yoculukta sünnet oruç tutmak caiz değildir. Sadece medine şehrinde yolcular hacetlerini elde edebilmek için üç gün sünnet oruç tutabilirler. Elbette oruç tutulan bu günlerin çarşamba, perşembe ve Cuma günleri olması gerekir.

دفتر مقام معظم رهبری
www.leader.ir

Kaza orucu olanın sünnet oruç tutması

Soru: Boynuda kaza orucu olan birisi sünnet oruç tutabilir mi?

Cevap: Boynunda kaza orucu olan birisi sünnet oruç tutamaz.

Oruca niyet etme zamanı

Soru: Oruca niyet etmenin başlangıç ve sonu normalde ne zamandır?

Cevap: Ramazan

orucu ve adakla belirlenmiş muayyen orucun niyetinin vakti akşam ezanından sabah ezanına kadardır, ama vakti muayyen olmayan oruçların (kaza orucu ve mutlak adak orucu gibi) niyet vakti akşam namazından bir sonraki günün öğlesine kadardır. Sünnet orucunun niyet vakti akşam ezanından bir sonraki günün akşamına niyet edecek vakit kalıncaya kadardır.

Oruca niyet etme şekli

Soru: Ramazan ayında hergün için ayrı ayrı niyet mi etmek gerekir, yoksa ayın başında bir kez niyet etmek yeter mi?

Cevap: Eğer ramazan ayının ilk gecesinde bütün ayı oruç tutmağa niyet ederse yeterlidir. Ancak her akşam yarının orucunu tutmağa niyet etmek daha iyidir (ihtiyatı müstehap).

Kiralık orucun zamanı ve şekli

Soru: Eğer birisi kiralık oruç tutmağı kabul ederse onu tutmak için acele etmesi gerekir mi? Ayrıca bazı sebeplerden dolayı o orucun tamamını tutamazsa, acaba kalan kısmını başka birisine tutturabilir mi?

Cevap: Eğer sizi oruç için kiralayan bir vakit belirlemişse veya acele tutulması gerektiğini ima etmişse, belirlenen vaktin geçirilmemesi gerekir. Ancak böyle bir vakit bilirlene olmamışsa onu geciktirmenin sakıncası yoktur. Elbette bu geciktirme ihmal derecesine ulaşmamalıdır. Ayrıca bu orucun bir kısmını başkasına tutturmak istiyorsa kendisini kiralayanın izniyle bu işi yapmalıdır.

Üçüncü günde itikafa niyet etme

Soru: Acaba itikafın üçüncü gününün ilk iki günden daha farklı bir niyeti mi vardır? Vacip veya sünnet olan itikafta durum aynı mıdır?

Cevap: Üçüncü gün itakafın tamamlandığı gündür ve özel bir niyeti yoktur.

Mümeyyiz çocuğun itikafı

Soru: Acaba mümeyyiz çocuğun (iyi kötüden ayırt edebilen çocuk, mütercim) itikafı sahih midir?

Cevap: [Onunda itikafı sahihtir.](#)

İtikaf esnasında adet veya istihaze olmak

Soru: İtikaf esnasında adet veya istihaze olan kadının itikafının hükmü nedir? Birinci, ikinci veya üçüncü günde olması fark eder mi? Acaba kaza ona vacip olur mu?

Cevap: Adet üçüncü günün son saatlerinde dahi gerçekleşse itikaf batıl olur. Ancak istihazede eğer istihaze olanın vazifesine uygun hareket ederse orucu sahihtir.

Adet zamanı adetle istihaze arasında şüphe etmek

Soru: İtikafın üç gününden birisinde adet mi yoksa istihaze mi olduğunda şüphe eden kadının itikafının hükmü nedir?

Cevap: Eğer bir önceki hali paklıksa şimdiki şüphesine itina etmemelidir.

İtikafın sahih oluşunda muteber olan gusüller

Soru: Acaba istihaze gusülleri itikafın sahih oluşunda şart mıdır?

Cevap: Bu gusüller itikafın sahih oluşunda şart değildirler. Sadece orucun sahih oluşunda şart olan gusüller itikafta şarttır.

Fecrin doğmasından itikaf

Soru: Bir şahıs 72 saat sürecek olan üç günlük itikafa girmek istemektedir. Eğer bu şahıs itikafını örneğin öğle başlatırsa ve son günde 72 iki saati tamamlayacak şekilde öğle vakti itikafı bitirirse bu itikaf sahih midir?

Cevap: İtikaf ilk günün başından başlayıp son günün sonunda sona ermelidir ve bir günün yarısından başlayıp son günün yarısında bitirmek sahih değildir.

Üç günden fazla itikaf etme

Soru: Acaba itikaf eden şahıs dört gün itikaf etmeğe niyet ederse, dördüncü günde itikaftan sayılır mı, yoksa dördüncü günün itikaftan sayılması için altı gün itikaf mı edilmesi gerekir?

Cevap: Dördüncü gün itikafa dahil sayılmaz, ama beş gün itikafta kalan birisinin altıncı günü kalması vaciptir.

Recep ayında itikafın sünnet oluşu

Soru: Acaba recap ayında itikaf sünnet midir?

Cevap: İtikafın recep ayında sünnet olduğuna dair özel bir delil bulamadık.

Dört mescidin dışındaki mescidlerde itikaf etmek

Soru: Acaba dört mescidin dışındaki mescitlerde itikaf etmek caiz midir ve bunun niyeti nasıl olmalıdır?

Cevap: Dört mescidin (Mescidul haram, mescidun nebi, mescidi kufe ve mescidi basra) dışındaki mescitlerde sevap almak ümidiyle itikaf etmenin sakıncası yoktur.

İtikaf için caiz olan mekanlar

Soru: a- Acaba mescidi cami dışındaki mescitlerde itikaf etmek itikafı batıl mı eder? Acaba her semtin kendisinin, şehrin mescidi camisi dışında mescidi camiye sahip olması mümkün müdür?

b- Mescidi cami hangi mescide denir?

c- Acaba bir şehirde birkaç tane mescidi caminin olması mümkün müdür?

Cevap: Daha önce de söylendiği gibi dört mescit dışındaki her mescitte itikaf etmek caizdir, ama Allah taalanın sevap vereceğini ümit ederek bu mescitlerde itikafa girilmelidir. O zaman bu hüküm mescidi camiye özel değildir ve bir şehir veya köyde bir kaç mescidi caminin olması mümkündür.

Vatanının dışında bir yerde itikaf

Soru: Eğer insan kendi şehrinin dışında bir şehirde itikaf etmek isterse, mesela mekkede itikaf etmek ister ve orada on gün kalma kastıda olmazsa, acaba adak adaması yeterli midir? Bu adağı adarken nasıl adanmalıdır?

Cevap: Yolculukta oruç tutmak için adak adamanın sakıncası yoktur ve bu adakla orucu ve itakafı sahih olur. Elbette ihtiyat gereği adak yolculuktan önce adanmalıdır ve şu cümle söylenmelidir: Allah için falan yolculuğumda oruç tutmağı boynuma alıyorum.

Yolculukta itikaf

Soru: Acaba bizim şehrimize dört fersahtan daha uzak olan bir şehirdeki itikaf merasimine katılmak için o şehre gidebilir miyiz ve yolcu olduğumuz halde itikafımız sahih olur mu?

Cevap: Eğer orada on gün kalmağa niyet edilmezse veya yolculukta oruç tutulacağına dair adak adanmazsa, yolculukta oruç tutmak sahih değildir.

İtikafta olanların alış veriş için mescitten çıkmaları

Soru: Kendileri itikafta olduğu halde bir grup insan aynı zamanda itikafı idare etme heyetindedirler. Bu heyette olanların, itakaftaki insanların iftar ve sahur ihtiyaçlarını gidermek için alış verişe çıkmaları ve itakaf edenlerin ihtiyaçlarını temin etmeleri gerekir. Acaba bu işleri yapmak için mecsidin dışına çıkmaları onların itikafına zarar verir mi?

Cevap: İtakaf edenlerin yemek ve benzeri zaruri ihtiyaçlarından dolayı dışarı çıkan birisi bu arada kendi ihtiyacı olan şeyleride alırsa itakafına bir zarar gelmez.

İtikafın fazilet vakti

Soru: Hangi zamanda itikaf edilmesi müekket sünnettir? Başka bir deyişle hangi zamanlarda itikaf etmek sünnettir?

Cevap: İtakafın özel bir günü yoktur, ama ramazan ayının son on gününde itikaf etmek daha faziletlidir.

İtikaf edenin mescitten çıkması

Soru: Mescide ait dış hayata çıkmanın hükmü nedir?

Cevap: Mescit hükmünde olan yerlere gitmenin sakıncası yoktur. Ama mescitten çıkmanın caiz olduğu durumlar hariç mescit dışına çıkmak caiz değildir.

İtikaf edenin mescitten çıkması

Soru: Aşağıdaki durumlarda, mescide ait olan ama mescidin dışında olan tuvaletlere gitmenin hükmü nedir:

- a- Banyo yapmak için.
- b- Sünnet gusül için.
- c- Abdestli olmak için.
- d- Kuran okumak veya sünnet namaz kılmak için abdest almak.

Cevap: Yukarıdaki sebeplerden dolayı mescitten çıkmanın sakıncası yoktur. Ama ihtiyaç kadarıyla yetinilmeli ve fazla uzatılmamalıdır.

İtikaf edenin cenaze merasimine katılmak için dışarı çıkması

Soru: Acaba itikaf esnasında cenaze merasimine katılmanın belli bir vakti var mıdır?

Cevap: Bunun belli bir vakti yoktur ve cenaze merasimi itikafın şeklini bozacak kadar uzamazsa, ona katılmanın sakıncası yoktur.

Mescidin damının üstünün hükmü

Soru: Acaba mescidin damının üstü mescit hükmünde midir, yoksa vakfedenin vakfetme şekline mi bağlıdır?

Cevap: Mescidin damının üstü mescit hükmündedir. Elbette eğer vakfedenin damın üstünü vakıf dışı bıraktığı anlaşılırsa mescit hükmünde olmaz.

İtikafın alış veriş yapması

Soru: İster zaruri ve isterse gayri zaruri olan alışverişleri itakafın şahıs yapabilir mi?

Cevap: Eğer itakafın ihtiyaç duyulan şeyleri alınacaksa kendiliğinden sakıncası yoktur. Ama bu alış veriş mescitten çıkmayı gerektirirse bu durumda sadece itikaf halinde ihtiyaç duyduğu şeyleri satın alabilir. İtikafın şahısın itikafın ihtiyacı duyduğu şeylerin dışında bir şeyi itikaf halinde alması caiz değildir.

دفتر مقام معظم رهبری
www.leader.ir

İtikafıyken başkasını vekil etmek

Soru: Acaba itikafta olan birisi –ister zaruri ve isterse zaruri olmayan- ihtiyaçlarını aldırmaq için başkasını vekil edebilir mi?

Cevap: İtikafıta ihtiyaç duyulan şeyler için olursa sakıncası yoktur. Ama bunun dışındaki şeyler için olursa itikaf esnasında başkasını vekil etmek sakıncalıdır.

دفتر مقام معظم رهبری
www.leader.ir

İtikafın zaruri alış veriş durumları

Soru: İtikafın alabileceği zaruri şeyler nelerdir?

Cevap: İtikaf esnasında kendisinin ve ailesinin nafakası için ihtiyaç duyulan şeylerdir.

دفتر مقام معظم رهبری
www.leader.ir

İtikaf esnasında helal olan sohbet

Soru: Acaba helal olan şeyler hakkında itikafda sohbet etmenin bir sakıncası var mıdır?

Cevap: Sakıncası yoktur.

İtikfta dersleri gözden geçirme

Soru: Öğrenciler itikafta derslerini gözden geçirebilirler mi?

Cevap: Sakıncası yoktur.

İtikafı vacip olan vaktinden geciktirme

Soru: Eğer itikafa girecek şahıs meselen sabah ezanından bir saat sonra itikafa girerse o gün itikafın ilk günü sayılır mı? Bu geciktirmenin keyfi veya mecburi olması fark eder mi?

Cevap: Daha önce söylendiği gibi itikafa günün başından başlanmalıdır, dolayısıyla eksik olan gün itikafı sayılmaz. Bu gecikme mecburiyetten dolayı dahi olsa sonuç değişmez.

Vacip itikafın vacip kazasını eda etme zamanı

Soru: Eğer itikafın kazası, itikaf batıl olduğundan dolayı vacip olursa ve ramazan ayının son on gününde sona ermiş bulunursa bu durumda faziletini elde edebilmek için bir daha ki ramazana kadar bu itikafın kazasını geciktirebilir miyiz?

Cevap: Hangi ayda kaza edilirse sakıncası yoktur. Sadece belli bir ayda itikaf etmeğe adak adandığı takdirde o ayda yapmak gerekir.

İtikafı mecburi olarak orucu bozmak

Soru: Eğer itikafı bulunan bir şahıs yakalandığı bir hastalıktan dolayı orucunu bozmak zorunda kalırsa ne yapması gerekir ve itikafının hükmü nedir?

Cevap: Oruçsuz olan itikafı sahih değildir, dolayısıyla oruç bozulduğunda itikafı batıl olur.

Yolcunun adak yoluyla itikaf etmesi

Soru: Ben şehir merkezinde ki camide itikaf etmeği çok istiyorum, ama ilçede yaşadığımdan dolayı şehre gittiğimde namazlarımı yolcu namazı kılmam gerekiyor. Acaba bundan dolayı itikafıma bir zarar gelir mi?

Cevap: Eğer birisi yolculukta itikaf yapmak istiyorsa, yolculukta itikaf edeceğine dair adak adayabilir. Böyle yaparsa itikafa girmesinin sakıncası yoktur.

Sünnet Namazın Sahihlik Şartları

Soru: Acaba sünnet namaz için abdest şart mıdır? Acaba kadınlar sünnet namazlarını hicapsız kılabilirler mi? Acaba sünnet namazında kibleye doğru durmak şart mıdır?

Cevap: Sünnet namazlarda yukarıda geçen şartlara ve durarak kılınıyorsa kible yönüne dikkat etmek şarttır.

Ruhsat (terehhus) haddinin dışına çıkıp öğleden önce geriye gelme

Soru: Sabahleyin ruhsat haddinin dışına çıkıp öğleden önce vatanına dönen şahsın orucunun hükmü nedir?

Cevap: Eğer orucu bozan bir şey yapmamışsa oruca niyet edip oruç tutmalıdır.

Şer'i mesafeyi hesap etmedeki sınırların belirlenmesi

Soru: Her hafta sonu eşimi ve kızımı Londra dışındaki bir okula götürmem gerekiyor. Kızım orada ders okuyor ve hanımım orada öğretmenlik yapıyor. Benim vatanım Londra'nın merkezidir. Benim evimden Londra'nın çıkışında kadar 7,5 mildir. Ancak şehirden çıkmadan önce şehrin etrafında 13,5 mil yol katetmemiz gerekiyor. Daha sonra şehir dışına çıkıyoruz ve şehrin bitiş noktasından okula kadar 4,5 mil yol katediyoruz. Dolayısıyla evden okula kadar toplam 25,5 mil yol katediyoruz. Acaba orada benim namazım seferi midir, yoksa ihtiyat gereği hem seferi ve hemde tam mı kılmam gerekiyor?

Cevap: Şehir içerisinde ve ruhsat haddiyle şehir arasındaki aralıkta yolculuk yapmak şer'i mesafeden sayılmaz. Şehrin çıkışında sonra 4,5 mil yol katetmek şer'i mesafeden az olduğundan namazlarınızı tam kılmanız gerekir.

Petrol Arama Tesisi Üzerinde On Gün Kalmaya Kast Etme

Soru: Bildiğiniz gibi İrana ait şirketler denizde petrol ve gaz arama alımında faaliyet göstermektedirler. Belli arama durakları oluşturulmuş ve arama gemileri bu su üzerindeki duraklarının yanında durarak arama çalışmalarını yapmaktadırlar. Bu gemilerdeki şahıslar ya durakları kurmakla meşguldürler veya bulunan gaz ve petrolün boru döşeme çalışmalarını yapmaktadırlar. Boru döşeme işleminde borunun genişliğine bağlı olarak günlük ortalama üç kilometre yol almaktadırlar. Gaz ve benzin istasyonu oluşturulan yerlerde ise bazen on günden çok zaman alan çalışmalar yapmaktadırlar. Sorumuz şudur ki bu gemilerde çalışan insanların namaz ve oruçlarının hükmü nedir? Acaba bu gemide bulunan bir şahıs onu aynı kara parçası gibi farz edip orayı kendisine kalma yeri olarak seçebilir mi? Şunuda hatırlatmam gerekir ki bu gemiler normal yük ve yolcu gemilerinden farklıdır. Çünkü onlar devamlı hareket halindedirler.

Cevap: Her ne zaman bir yerde on gün duracağınızı biliyorsanız orada kalmaya kast edip namazlarınızı tam kılabilirsiniz. Bir yerde kalıyor olmanın ölçüsü örnektir. Bu durumda eğer arama gemileri aynı bölge içinde hareket ederlerse bu sizin ikamet kastınıza zarar vermez.

Eşin evine giderek babanın evinden vazgeçme

Soru: Kadının boşanma veya eşinin ölümü dolayısıyla tekrar babasının evine dönme ihtimali olduğundan dolayı evlenmenin baba evinden yüz çevirme için yeterli olmadığı söyleniyor. Acaba kadının kocasının evine gidince babasının evinden yüz çevirmiş sayılı mı yoksa baba evinden yüz çevirdiğine dair niyet mi etmelidir?

Cevap: Sadece boşanma veya kocanın ölümü dolayısıyla baba evine dönme ihtimali var diye (ki bu iki ihtimal genellikle çabucak gerçekleşmezler) evlenmenin baba evinden yüz çevirmeye sebep olmasına bu ihtimaller engel teşkil etmezler. Yüz çevirmekten maksat insanın normal şartlarda orada yaşamayı düşünmemesidir.

Vatandan yüz çevirmenin şartının gerçekleşmesi

Soru: Eğer bir erkek evlilik sonrası babasının evine bir daha dönmeyi düşünürse, acaba bu baba evinden yüz çevirme hesap edilir mi ve bu şahıs her ne zaman baba evine gelirse namazlarını seferi mi kılmalıdır?

Cevap: Eğer babasının kaldığı onun vataniysa ve oradan çıktıktan sonra bir daha oraya dönmeyecekse bu baba evinden yüz çevirme hesap edilir. Bundan sonra bu şahıs ne zaman baba evine gelirse diğer yolcularla aynı hükümdedir.

Bir yerin yeni vatan olması için geçmesi gereken süre

Soru: Eğer birisi bir yeri yeni vatan olarak seçmişse orada ne kadar süre kaldığı takdirde orası onun vatani sayılır?
Cevap: Örfün nezdinde orasını vatan seçtiği kabul edilecek miktarda kalması yeterlidir. Örneğin iki üç ay veya daha az kalması yeterlidir, bir şekildeki örf onu oralı sayabilsin.

Kendi vatanından vazgeçme

Soru: Ben tahranda dünyaya geldim, ama kereç şehrinde yaşıyorum ve tahrana dönmeği düşünmüyorum. Benim tahranda tuttuğum oruçların hükmü nedir?

Cevap: Eğer tahrandan vazgeçtiyseniz, orada kıldığınız namazlar seferidir ve on gün kalmağa niyet etmediğiniz takdirde oruçlarınız sahih değildir.

Asıl vatan ve seçilen vatan

Soru: Rica ediyorum asıl vatan ve seçilen vatanın hükmüyle ilgili geniş bilgi verir misiniz?

Cevap: Genel olarak insanın doğup büyüdüğü yer onun vatani sayılır ve oradan vazgeçmediği müddetçe orası onun vatanıdır. Aynı şekilde eğer birisi kendi vatanının dışında bir yere gider ve yılın bir kısmında dahi olsa orada daimi kalmağa niyet ederse örfün nezdinde oralıdır dencek kadar orada kaldığı an o yeni yer onun vatani sayılır. Ayrıca birisi bir yerde vatan edinme kastı olmaksızın oralıdır denecek kadar çok kalırsa orası onun vatani hükmüne girer. Aynı şekilde birisi bir yerde yaşamını sürdürmek için yedi sekiz yıl kalmağa kast ederse orası onun vatani sayılır.

Vatandan Vazgeçtikten Sonra Tekrar Vatana Dönme

Soru: Birisi doğum yeri olan vatanından vazgeçmiştir. Acaba arada yaşamaya kast etmeden yeniden orasını kendisine vatan edinebilir mi?

Cevap: Sorudaki duruma göre orasını yeniden vatan edinemez.

Yolculukta namazın kılınması ve vakit bitmeden dönülmesi

Soru: Eğer birisi yolculukta namazını seferi olarak kılar ve daha sonra namazın vakti bitmeden vatanına dönerse , acaba aynı namazı tekrar kılması gerekir mi?

Cevap: Namazı yeniden kılması gerekmez.

Çok Yoculuk Edenle Mesleği Gereği Devamlı Yolculukta Olanın Farkı

Soru: Çok yolculuk edenle mesleği gereği devamlı yolculuk eden arasında ne gibi fark vardır?

Cevap: Eğer yolculuk meslek veya mesleğin gereği olmazsa, çok dahi olsa namazın seferi olmasının önünü alamaz.

دفتر مقام معظم رهبری
www.leader.ir

Yolcu namazı

Soru: Eğer birisi işi dolayısıyla her on günde bir en az bir kere yolculuk yapıyorsa ne kadar zaman bu şekilde yolculuk yaparsa yolculukları, işi dolayısıyla yolculuk yapan kişinin yolculuğu sayılır?

Cevap: Ölçü iş dolayısıyla yapılan yolculuğun tekrarlanmasıdır. İki üç aylık iş dahi olsa yaptığı yolculuklar işinden dolayı olursa ve on günde bir en az bir kere bu yolculuk tekrarlanırsa üçüncü yolculuğundan itibaren namazlarını tam kılmalıdır.

İş için yolculuk

Soru: İşi için yolculuk yapanın üçüncü seferde namazlarının tam olmasıyla ilgili buyurduğunuz fetfaya göre; işi yolculuk olan birisi eğer on gün kendi vatanında veya başka bir yerde kalırsa yine üçüncü seferinde mi namazları tam olur yoksa sadece birinci seferinde mi namazları seferi sayılır?

Cevap: İş için yapılan yolculukların arasında bir yerde on gün kalınırsa sadece birinci yolculukta namazlar seferi hükmüne girer.

Çok yolculuk ve iş yolculuğu

Soru: Çok yolculuk edenle işi dolayısıyla devamlı yolculuk eden arasında ne gibi bir fark vardır?

Cevap: Eğer yolculuk iş dolayısıyla veya işin ön koşulu olması dolayısıyla yapılmazsa çok dahi yapılsa namazın seferi olmasına neden olmaz. Genel olarak çok yolculuk yapmak şer'i hükme konu teşkil etmez.

Eğitim yolculuğundan vazgeçme

Soru: Ben İslam inkılabı rehberine taklit ediyorum ve eğitim için kendi şehrimden 50 km uzakta olan bir şehre haftada iki kez gidiyorum. Sayın rehberimiz eğitimi meslek saymıyor ve ben istiyorum ki ramazan ayının orucunu tutma feyzinden mahrum olmayayım. Acaba orucumu tutabilmek için bir yol var mı? Lütfen bana yol gösterin.

Cevap: Eğitim yolculuğu meselesinde, bu yolculukta namazı tam bilip orucu sahih bilen başka bir müçtehide uyabilirsiniz.

Dört yerde seçim hakkına sahip olmak

Soru: Sizin görüşünüze göre meşhur dört mekanda insanın isterse seferi gibi ve isterse seferi olmayan gibi davranma hakkına sahip olması ibtidai bir hükümmüdür yoksa daimi mi?

Cevap: Daimidir.

Sıkıntılı olmayan rahat yolculuklarda yolcu namazının hükmü

Soru: Günümüzde yolculukların çok rahat yapılabildiği düşünülürse yolcunun namazı yine seferi mi olur?

Cevap: Bu hükümde geçmiş zamanla şimdiki zaman arasında bir fark yoktur.

دفتر مقام معظم رهبری
www.leader.ir

Yolculukta kaza orucu

Soru: Acaba yolculuklarda kaza orucu tutmak sahii midir?

Cevap: Hayır, caiz değildir.

Ramazan ayı yolculuğunda oruç adak adamak

Soru: Ramazan ayında yolculuk yapan birisi yolculukta oruç tutmağa adak adayabilir mi?

Cevap: Hayır, caiz değildir.

Anne babanın vatanında çocukların oruç ve namazlarının hükmü

Soru: Çocukların anne babalarının vatanında oruç ve namazlarının hükmü nedir? Acaba bu meselenin çocukların yaşı ve anne ve babalarına ihtiyaç duymamalarının bir etkisi varmıdır?

Cevap: Ölçü onlara tabi olmak ve mustakil olmamaktır. Çocuklar irade ve yaşantılarında babalarına tabi oldukları müddetçe babalarının vatanı onlarında vatanı sayılır ve bu hükümde küçük çocukla büyük çocuk arasında fark yoktur. Elbette bu durum çocuklar babalarının vatanında yaşadığında geçerlidir, ama başka şehirde yaşar ve bir kaç günlüğüne babalarının şehrine giderlerse on günden az kaldıkları takdirde yolcu hükmündedirler.

Namazın tam veya seferi kılınmasının serbest olduğu mekanların sınırları

Soru: Namazları tam veya seferi kılmanın serbest olduğu mekanların (Mekke, medine, Kerbela ve kufe) sınırlarını belirlermisiniz?

Cevap: Mekke ve medine şehirlerinin her yerinde ve aynı şekilde kufe mescidinin tamamında yolcular isterlerse namazlarını tam ve isterlerse seferi kılabilirler, ama kerbelada ihtiyata uygun olan hair bölgesinde kılmaktır.

Çalışan kadının humusu

Soru: Maaşı olan kadının eğer malları kocasıyla ayrı değilse kacasından ayrı humus vermesi gerekir mi, yoksa ortak giderlerinden arta kalan malların humusunu verseler yeterli midir?

Cevap: Kadın ve erkek ayrı ayrı humus yılına sahiptirler ve herkesin kendi malının arta kalnının humusunu vermesi vaciptir.

Yeni Malların Humusu

Soru: Eğer humusunu verdiğim parayı harcarsam ve daha sonra o para miktarında yeniden para kazanırsam, bu yeni paranın humusu var mıdır?

Cevap: Evet, yeni kazandığınız paranın humusu vardır.

Bankadan Kredi Alabilmek İçin Bankaya Emanet Bırakılan Paranın Humusu

Soru: Ev almak için bankadan kredi alma kastıyla bankaya bir miktar para emanet olarak bırakılmıştır. Acaba bu emanet bırakılan parada humus var mıdır?

Cevap: Eğer bankaya bırakılan bu para o yılki gelirinizden olursa mali yılbaşında ona humus gelir.

Bağ Yapmak İçin Alınan Arsanın Humusu

Soru:Bağ yapmak kastıyla bir arsa aldım, ama henüz orasını bağ yapabilmiş değilim. Eğer humus yıl başım ulaşırsa oraya humus gelir mi? Eğer cevabınız olumluysa humus miktarını nasıl hesap etmem gerekir?

Cevap: Eğer bu arsayı yıl içerisindeki gelirinizden , ihtiyaçlarınızı gidermek ve dinlenme yeri yapmak için aldıysanız ve böyle bir yere sahip olmak örfün nezdinde sizin şanınıza uygunsa bu arsanın humusu yoktur.

Yerin humusunun verilmemesi ve kıymetinin artması

Soru: Yirmi yıl önce çok düşük bir fiyata alınan ve şu ana kadar yaklaşık olarak değeri iki bin kat artan ve humusu hala verilmeyen yerin hükmü nedir?

Cevap: Yere ödediği meblağın humusunu vermekle yükümlüdür, ama yerin fiyatında aşırı bir fark olduğundan ihtiyata uygun olan artan miktarda musalehe (müçtehit veya müçtehidin izin verdiği birisiyle mutabakata varma) etmektir.

Hisse satışından elde edilen paranın humusu

Soru: Bendeniz bakanlıklardan birisine bağlı bir üretim şirketine ait hisselerle sahibim. Ben her yıl sizin vekillerinizden birisi vasıtasıyla humusumu ödüyorum. Şu anda şirkette olan hisselerimi satmış bulunuyorum. Acaba buradan elde ettiğim gelirden humus var mıdır?

Cevap: Eğer şirketteki hisseleri; humusu verilmiş para, hibe, miras veya benzeri bir şeyle satın almışsanız, bu hisselerin satışından elde ettiğiniz paraya humus vermeniz gerekmez. Ama bu hisseleri humusu verilmemiş yıl içindeki gelirlerinizden almışsanız, hisselerin satışından elde ettiğiniz gelirin humusunu vermeniz gerekir.

Gümüşün humus ve zekatı

Soru: İşi gümüş alım ve satımı olan birisi bu gümüşlerin humusunu verdikten sonra onlara zekatta vermesi gerekir mi?

Cevap: Günlük alışverişte kullanılan sikkeler halinde basılmayan gümüşe ve sikke olarak basıldığı halde nisap haddine ulaşmayan gümüşe zekat gelmez.

دفتر مقام معظم رهبری
www.leader.ir

Sermayenin humusu

Soru: Acaba sermayeye humus gelir mi?

Cevap: Eğer sermayenin miktarı bir şekilde olsaki humusu verildiği takdirde geriye kalan kısmıyla elde edilen gelir ihtiyaçları karşılayacak hadde değilse, bu sermayede humus yoktur. Aynı şekilde humus verildikten sonra elde edilen gelir şahsın örfteki şanına layık olandan daha az olursa bu sermayeye humus vermek gerekmez.

Malların karının humusu

Soru: Birisi humusunu verdiği bir sermayeyle bir iş merkezi kurmuş ve aylık olarak oradan belli bir gelir elde etmektedir. Bu şahsın hem başkalarına borcu var ve hemde başkalarından alacakları var. Kendisine ait mustakil bir evi olmamakla beraber ihtiyacı olanlara karşılıksız para yardımı yapmaktadır. Acaba bu şahsın aylık gelirin e humus gelir mi?

Cevap: Eğer bu şahsın humusu verilmiş sermayeden elde ettikleri karlar, kendi ihtiyaçlarında ve hayır işlerde kullanıldıktan sonra yıl sonunda artarsa artan kısmın humusunu vermesi gerekir.

Mülkün Kullanım Şeklini Değiştirme Ve Onun Humusu

Soru: Bir mekan araba parkı olarak yapıldıktan sonra sahibi niyetini değiştirmiş ve onu, içinde ticaret yapılması için kiraya vermiştir. Acaba bu mekanın yapılması için harcanan paraya humus gelir mi?

Cevap: Eğer bu mekan özel araç parkı olarak yapılmışsa ve yapıldıktan sonra en az bir yıl park olarak kullanılmışsa bu mekanın kiraya verilmesi ona humus vermeği gerektirmez. Ancak yıl dolamadan yıl içerisinde bu mekan ticarethaneye çevrilmişse orası sermaye sayılır ve humusunun verilmesi gerekir.

Alınmış Arsanın Humusu

Soru: Birisi humusu verilmiş parayla bir arsa almış ve bir kaç yıl sonra onu satarak onun parasıyla başka bir arsa almıştır. Halihazırda bu arsayı da satmak istiyor. Acaba bu arsanın parasına humus düşer mi?

Cevap: Eğer bu arsayı ticari maksatla almışsa (yani satın almış ki fiyatı yükseldiğinde satsın ve kar etsin) o yerin şu anki değerinden humusu verilmiş değeri çıkartılarak geriye kalan kısmının humusunun verilmesi gerekir.

Sabit Cep Telefonu Hattı İçin Yatırılan Paranın Humusu

Soru: Bendeniz sabit cep telefonu hattı için para yatırdım ama henüz bu hattı almadığım halde humus yıl başım yaklaşmaktadır, bu durumda bu paranın humusunu hesap etmem gerekir mi?

Cevap: Eğer bu parayı yıl içerisinde gelirinizden elde etmişseniz ve hat almak için (yatırım yapmak için değil) harcamışsanız ve hatta sahip olmak sizin şanınıza uygunsa bu parada humus yoktur.

Çocuk için para biriktirme ve onun humusu

Soru: Çocukları için para biriktiren ve amaçları humustan kaçmak olmayan şahıslar:

- 1- Eğer çocuklar buluşa ermemiş olurlarsa, baba vekillik hakkından dolayı bu parada tasarruf yetkisine sahipse, acaba bu paraya humus gelir mi?
- 2- Bir takım ihtiyaçlardan dolayı bu paradan bir miktarı kullanılırsa ve daha sonra tekrar o miktar yerine konursa, acaba ilk paraya humus gelir mi?

Cevap: Eğer gerçekten bu para çocuklara hibe edilmişse ve paranın miktarı hibe edenin şanına uygunsa bu paraya humus gelmez. Ama bu parayı kullanma meselesinde çocuğun çıkarları gözetilmelidir. Eğer bu para hibe edilmezse ve sadece onlar adına biriktirilirse onda humus vardır.

Yeni yıl ihtiyaçları için tasarruf yoluyla arttırılmış malın humusu

Soru: Zaruri ihtiyaçlar için tasarruf yoluyla biriktirilmiş paraya üzerinden yıl geçer geçmez humus mu gelir, yoksa bir müddet geçmesi mi gerekir? İkinci durumda geçmesi gereken süre ne kadardır?

Cevap: Eğer yıl içinde önümüzdeki yılın ihtiyaçları için bir miktar para biriktirilirse eğer bu para birkaç gün içerisinde harcanacaksa veya bir miktar birikmiş paraya sahip olmak bu şahsın ihtiyacı sayılırsa bu paraya humus gelmez.

Bankada Dondurulmuş Paranın Humusu

Soru: Bakadan kredi alındığında banka krediyi verdikten sonra şahsın hesabında ki bir miktar parayı borcun bitimine kadar donduruyor ki genellikle bu süre bir yıldan çok oluyor. Bu şekilde bankada kalan paralarda humus var mıdır?

Cevap: Eğer bankadaki para o yılın gelirindense üzerinden yıl geçtikten sonra humusa tabi tutulur. Ama onun humusu para alındıktan sonra verilir.

Kadının Nafakadan Biriktirdiği Paranın Humusu

Soru: Eğer kadının kocası belli bir nafaka miktarı belirlemez ve her ne kadar ihtiyacın varsa cebimden al derse, bu durumda kadın nafaka olarak aldığı paraların bir kısmını acil durumlarda kullanmak üzere azar azar biriktirirse humus yıl başı geldiğinde bu paraya humus düşer mi?

Cevap: Eğer kadının kocasından aldığı paralar ona vacip nafaka ünvanıyla veya bağış adı altında veriliyorsa bu paraya humus düşmez. Ancak erkek kadını evin ihtiyaçlarını karşılaması için vekil etmiş ve bundan dolayı ona para veriyorsa , bu durumda artan paralar erkeğin malının bir kısmı sayılır. Dolayısıyla diğer şartlarda varsa bu paranın humusunun verilmesi gerekir.

Kullanılmamış eşyaların humusu

Soru: Gencin birisi bir altın seti almıştır ve onun humus yılı yakındır. Bu altının kullanılmış sayılarak humusa tabi olmamasındaki ölçü nedir? Acaba onu kendi mahremlerinden birisine kullanması için verse veya düğün meresimi için kullandırsa bu altına humus gelir mi?

Cevap: Söylemiş olduğunuz yol, humustan kaçmak için yeterli değildir.

Alınmış kefenin humusu

Soru: Acaba birisi kendisine kefen alırsa ve onun üzerinden yıl geçerse, bu kefene humus gelir mi?

Cevap: Eğer yıl içindeki gelirlerinden almışsa ona humus gelir.

Humus hesaplamasında vergilerin gelirden düşülmesi

Soru: 2003 yılında mağazamın bir yıllık sermayesinin humusunu hesap ettim. 2004 yılında humusumu hesap edecekken 2002 ve 2003 yıllarının vergisini vermem gerektiğini fark ettim. Acaba geçen yılların vergisini bu yılın gelirden düşüp öyle humusu hesap edebilir miyim? Şunuda ekleyeyim ki önceden bu vergi meselesinden haberim yoktu.

Cevap: Mağazanın vergi borcu o yılki gelirden düşülür ve daha sonra ihtiyaçtan arta kalan kısmın humusu verilir.

Tasarruf maksatlı açılan hesapların humsu

Soru: Aşağıdaki durumalar ihtiyaç sayılır mı?

a- Ev kredisi olarak daha iyi bir ev alabilmek için mesken bankasına yatırılan taksitler?

b- Çocuklara ileride ev almak için mesken bankasına yatırılan ev taksitleri?

c- Hayat sigortası için yatırılan paranın taksitleri?

Cevap: a,b- Mesken bankasından kendinize daha iyi bir ev almak veya çocuklarınıza ileride ev alabilmek için kredi almak maksadıyla yatırmış olduğunuz taksitleri eğer yıl sonuna kadar ev alımında kullanmazsanız onlara humus gelir.

c- Hayat sigortası için yatırılan paraya humus gelmez.

Yeni yılın ilk ayının giderleri için gereken parayı geçen yılın gelirinden almak

Soru: Bendeniz işçi olduğumdan dolayı her ayın sonunda maaş alıyorum ve humus yılımı yedinci ayın başı karar kılmış bulunuyorum. Acaba yedinci ayın içindeki zaruri ihtiyaçlarımı bu ay sonunda aldığım maaştan alabilir miyim?

Cevap: Geçen yıldan arttırılan paranın bir sonaraki yılın ihtiyaçlarında kullanılması eğer yeni yılın ilk bir kaç günü içerisinde olacaksa veya bir miktar arttırılmış paranın evde olması bir ihtiyaçsa bu paraya humus gelmez aksi takdirde o paranın humusunu vermesi gerekir.

Gelecek için alınmış eşyaların humusu

Soru: Ben üniversite öğrencisiyim ve evlenmeyi düşünüyorum. Dolayısıyla evlilik hayatım için lazım olan bazı eşyaları şimdiden almak istiyorum. Eğer ben şimdiden onları almağa başlarsam ve üzerlerinden yıl geçtiği halde kullanılmazlarsa onlara humus gelir mi?

Cevap: Eğer örfün nezdinde gelecekte lazım olan eşyaları şimdiden satın almak sizin ihtiyaçlarınız arasında sayılırsa bu eşyalara humus gelmez.

دفتر مقام معظم رهبری
www.leader.ir

Arta kalan malzemelerin humusu

Soru: Kurşun kalem, tükenmez kalem, kozmetik malzemeleri, parfüm ve benzeri şeyler ki bir kısımları kullanılmış ve bir kısımları henüz duruyor ve üzerlerinden yıl geçmişse hükümleri ne olur?

Cevap: Eğer yıl içerisindeki gelirlerden alınmışlarsa ve örfün nezdinde bunların bir değeri varsa bu gibi şeylerin humusunu vermek vaciptir.

Üniversite harç parasının mali yıl başında humusunun verilmesi

Soru: Ben humus yıl başını yedinci ayın başı olarak belirledim, ama yedinci ayın ortasında ödemem gereken üniversite harcım içinde bir miktar para biriktirdim. Acaba üzerinden yıl geçtiği için bu paranın humusunu vermem gerekir mi? (Eğer bu paranın humusunu verirsem üniversiteye vereceğim harç parası eksik kalacak)

Cevap: Bu durumda paranıza humus gelmez.

Ev için alınmış yerin humusu

Soru: Eğer mükellef yıllık gelirinden kendisine ev yaptırmak kastıyla bir arsa alırsa ve üzerinden yıl geçtikten sonra bu arsayı ev satın almakta veya diğer ihtiyaçlarını gidermek kastıyla satarsa bu satışyan elde edilen paraya humus gelir mi?

Cevap: Eğer yıl içerisindeki gelikle ev yapma kastıyla arsa alınır ve üzerinden yıl geçtikten sonra yerin kendisini veya kendisinden elde edilen parayı başka bir ev almak için kullanılırsa bu para yeni gelir sayılmaz ve humusunun verilmesi gerekmez. Ancak oradan elde edilen gelir başka ihtiyaçlar için kullanılırsa bu arsanın ihtiyaç hükmüne sokulması zordur.

دفتر مقام معظم رهبری
www.leader.ir

Öğrencilerin Kitaplarının Humusu

Soru: İleriki yıllar için öğrencilerin aldıkları ders kitaplarına mali yıl başında humus gelir mi?

Cevap: Eğer bu kitaplara sahip olmak onların şanına uygunsa humus vermeleri gerekmez.

Taksi Sahiplerinin Ve Taksinin Humus Yılı

Soru:Taksicilikte kullanılan taksinin humus yılı açısından hükmü nedir? Humus yılı yoksa ne yapılmalıdır? Örneğin beş milyonluk krediyle alınan taksinin hükmü nedir?

Cevap: Eğer bu taksi olmadığı takdirde geçimini sağlayamayacaksa bu taksinin humusu yoktur. Ancak taksiden elde ettiği geliri yıl sonunda artarsa bu artan miktara humus vardır.

Emeklilik ikramiyesinin humusu

Soru: Bendeniz esir düştükten sonra ülkeye dönenlerdenim. Esaret dönemim çalışma süresinin iki katı sayıldığından askeryeden emekli oldum. Bu durumda almış olduğum emekli ikramiyesine ne şekilde humus geldiğini söyler misiniz?

Cevap: İkramiyenize humus gelmez.

Buluğ öncesi verilmiş hediyelerin karının humusu

Soru: Selamun aleykum. Ben on yaşında bir kız çocuğuyum 2005 yılının sekizinci ayında buluğa girdim. Çocukluğumdan beri bana verilen tüm hediye ve bağışları babam uzun vadeli bir banka hesabına yatırmış ve şu ana kadarda onun üzerine bir miktar kar gelmiş bulunuyor. Bu yılın sekizinci ayında buluğumun üzerinden bir yıl geçmiş olacak, acaba malımın gelirini nasıl hesap etmem gerekir?

Cevap: Sorudaki duruma göre buluğa erdikten sonra paranın karının humusunu vermek size vacip olur.

İşçilik ikramiyesiyle alınan malların humusu

Soru: Acaba işçilik ikramiyesine veya bu ikramiyeyle alınmış olan mallara humus gelir mi?

Cevap: Hediye ve bağışta humus yoktur.

Soru: Devletin verdiği alış veriş kuponlarıyla alınan mallara humus gelir mi?

Cevap: Kuponla aldığımız mallar iki kısımdan oluşmaktadır, bu malların ücretinin bir kısmı devletin verdiği kuponla karşılanır ve geriye kalanıysa kendi paranızla. Devletin yardım maksatlı verdiği kuponlarla karşılanan kısımda humus yoktur, ama kendi paranızla aldığımız kısım eğer humus yılının başına kadar tüketilmiş olmazsa humusa tabi tutulur. Bu malların humuslarını şu şekilde hesap edebilirsiniz ki aldığımız malların piyasa fiyatını öğrenin ve daha sonra kendi verdiğiniz parayı bu meblağdan düşerek devletin yardım miktarını belirleyin. Yıl sonunda eğer bu alınan mallardan kalmışsa ve dakik olarak humusunu belirleyemiyorsanız tahmini olarak kendi paranızla aldığımız miktarın humusunu veriniz.

Savaş gazilerinin maaşlarının humusu

Soru- Acaba savaş gazilerinin maaşlarına humus gelir mi?

Cevap: Gaziler kurumunun gazilere vermiş olduğu hediye, eğer iş karşılığında değilse humusa tabi değildir. Ama iş karşılığında olursa veya istihdam kanununa göre verirse yıl içerisinde ki haracamalardan arta kalan kısmının humusunun verilmesi gerekir. Aynı şekilde gazilerin eşlerine kocalarına bakıcılık yaptıkları için verilen maaş, eğer bakıcılık yapmaları sebebiyle veriliyorsa (ve bakıcılık yapmadıkları takdirde verilmiyorsa) bu paradan yıl sonunda arta kaldığı takdirde artan kısmın humusunu vermek gerekir ve böyle değilse humusa tabi değildir.

Miras kalan sikkelerin humusu

Soru: Bir miktar gümüş sikke bana miras olarak kaldı. Acaba bu sikkelere humus veya zekat gelir mi?

Cevap: Miras kalan malda humus yoktur. Eğer bu sikkeler piyasada kullanılan sikke cinsinden olmazlarsa onlara zekatta gelmez.

Bir Yıl İçerisinde denmiş Taksitlerin Humusu

Soru: Eğer taksitleri yıllarca sürecek bir kredi alınırsa her yıl ödenen taksit miktarındaki paralara humus düşer mi?

Cevap: Eğer aldığınız bu krediyi ihtiyacınız olan bir şeye kullanmışsanız ve ve her yılın geliriyle bu borcun bir kısmını ödüyorsanız , bu ödediğiniz miktara humus düşmez. Elbette aldığınız parayı kullanmamışsanız ve elinizde duruyorsa her yıl ödediğiniz miktarın humusunu vermeniz gerekir.

Gelecekteki Taksitlerin Humus Hesabı

Soru: Eğer benim humus yıl başım 15/10/2009 olursa ve o tarihte banka hesabımda 200 lira olursa , ama 25/10/2009 tarihindedede odenecek 100 liralık bir taksitim varsa bu durumda humusumu hesap ettiğimde 200 liranın tamamının mı humusunu hesap etmem gerekir?

Cevap: Eğer paranın tamamının humusunu verdiğinizde borcunuzu ödeyemeyecekseniz paranın 100 lirasının humusunu hesap etmeyebilirsiniz.

Vakıf Yoluyla Şahsa Ulaşan Malın Humusu

Soru: Anne tarafından dedelerim bir malı vakfetmişler ve bu vakıftan bir miktar bana gelir gelmektedir. Acaba bu paranın humusunu vermem gerekir mi?

Cevap: Vakıf vasiyasıyla vakfı yapanlara gelen parada humus yoktur, gerçi ihtiyata uygun olan onun humusunu vermektir.

Humus yılının başlangıç zamanı

Soru- Bendeniz bu yakınlarda devlet dairelerinden birisinde çalışmaya başladım. 2004 yılının onuncu ayında kursa tanıtıldık ve bu kurs beş ay kadar sürdü. Biz kurs müddetinde öğrencilik maaşı alıyorduk. Daha sonra dördüncü aydan itibaren maaşımızı tam almaya başladık. Sorum şu ki benim humus yılım eğitim maaşı almağa başladıkdan itibaren mi başladı yoksa maaşı tam almağa başladıkdan sonra mı?

Cevap: Eğer kurs dönemindeki maaşınız ücret ünvanıyla size veriliyorduydu ilk maaşı aldığımız gün sizin humus yıl başınız sayılır. Ama bu para size yardım veya hediye ünvanıyla veriliyorduydu o paralara humus gelmez ve sizin humus yılınız ilk resmi maaşı almağa başladığımız günden itibaren başlar.

Humus yılı

Soru- Humus yılından maksat nedir ve humus yılı nasıl belirlenir?

Cevap: Humus yılı insanın kararına bağı olmayan ve kendiliğinden belirlenen bir hakikattir. Şöyleki insanın ilk kazancını elde ettiği gün humus yılının başlangıcı sayılır ve her yıl o gün humus yıl başı sayılır. Yıl içerisinde sizin şanınıza uygun olan ihtiyaçlarınız için yaptığınız harcamalarda humus yoktur. Yıl başına kadar harcanmadan kalan paralar, prinç, nohut ve benzeri yiyeceklerden arta kalan miktarlar ve ihtiyaç olmadığı halde alınan şeylerle kendi şanında olmadığı halde alınan şeylere humus gelir. Yıl başı geldiğinde mükellef humsunu ödemedi humus gelen malları kullanma hakkına sahip değildir. Elbette kadının mihriyesi, miras, hediye, bayramlık ve ödüllerde humus yoktur. Bu açıklamalara rağmen humusu hesap etmek size zor geliyorsa Rehberin kendi bürosuna veya kendisinden izinli olan yetkili birisine uğrayarak humusunuzu hesap edebilirsiniz.

Humus yılının değiştirilmesi

Soru- Acaba humus yılı tarihi değiştirilebilir mi?

Cevap: Humus yılı tarihini humus yetkilisinin izni olmadan ileri veya geriye almak caiz değildir. Değişim yapılırkende geçmiş günlerin hesap edilmesi gerekir ve bu değişimden dolayı humus alanların zarara uğramaması gerekir.

Çekin Humus Tarihini Hesap Etme

Soru: Acaba çekin humus tarihi onu aldığımız zaman mıdır, yoksa onun nakite çevirildiği zaman mı?

Cevap: Eğer çekin parası alma zamanı humus tarihinden sonra olursa ve humus yıl başından önce onu almak mümkün olmazsa, alınan çek karşılığı yeni yılın gelirinden sayılır.

Borçlu kişinin mallarının humusu

Soru: Acaba bir miktar alacağı ve aynı miktarda borcu olan birisi alacağını borcuna verme niyetindeyse humus vermesi gerekir mi?

Cevap: Eğer borç o yılın ihtiyaçlarından dolayısıyla o yılın gelirinden bu borç miktarı düşülür.

Elde çevrilmiş humusun ödenme yeri

Soru: Deniyorki rehberin hangi bürosunda humus elde çevirme yapılmışsa sonradan humusun oraya ödenmesi gerekiyor. Acaba böyle mi yapılması gerekiyor, yoksa şehirlerdeki herhangi bir humus yetkilinize humusumuzu vermemize izin veriyor musunuz?

Cevap:Elde çevirme yöntemiyle borçlanan şahıs geçekte imam hakkı ve seyit hakkını borçlanıyor ve elde çevirme yaptığı kişiye borçlanma söz konusu değildir. Dolayısıyla rehberden izni olan herhangi bir yetkiliye bu borcunuzu ödeyebilirsiniz.

دفتر مقام معظم رهبری
www.leader.ir

Başkası için humusu elde çevirme

Soru: Acaba birisi başkası için humsu elde çevirebilir mi?

Cevap: Eğer para sahibinden taraf vekil tayin edilmişse sakıncası yoktur.

Humusu ödemedede acele etmek

Soru: Acaba humus yıl başı geldikten sonra humusu bir köşeye ayırıp kısa bir müddet (iki hafta kadar) humus yetkilisini görünce vermek üzere humusu bekletmenin bir sakıncası var mıdır?

Cevap: Yıl başında vermeniz gerekir. Bu malı bir köşeye ayırmanız diğer mallarda tasarrufu caiz etmez. Sadece yetkiliye ulaşmanız mümkün olmazsa geciktirebilirsiniz.

Humsu, Üzerine Humus Gelmeyen Paradan Ödemek

Soru: Eğer birisinin bankanın karzı hasan hesabında biraz parası varsa ve bu paraya humus gelirse, bu şahıs o paraya dokunmayıp cebindeki paradan onun humusunu verebilir mi?

Cevap: Eğer birisi şu anki parasının humusunu gelecek yılın kazancından vermek isterse önce vereceği paranın kendisinin humusunu verip daha sonra o paradan geçen yılın humusunu ödeyebilir.

دفتر مقام معظم رهبری
www.leader.ir

Ortağın humus vermemesi

Soru: Benim ortağım humus vermiyen bir şahıstır. Bu durumda ben kendi hissemın humusunu hesap edebilir miyim?

Cevap:Eğer humusunu vermeyen bu ortaktan ayrılmak sizi ciddi bir sıkıntıya sokacaksa bu şekilde humusunuz vermenizin sakıncası yoktur. Her yılın sonunda kendi hissenizi ayırın ve daha sonra onun humusunu hesap edin.

Süs balığı ve süs kuşunun humusu

Soru: Acaba evinde kuş besleyen veya akvaryumu olan şahıs bunların humusunu vermesi mi gerekir? Özellikle bunlar pahalı olurlarsa ve daha çok süs mahiyeti taşırlarsa.

Cevap: Eğer bunlar sahip olmak kişinin örfteki şanının üzerinde bir durum olursa ve yıllık ihtiyacından artı kalırsa, yıl içerisindeki gelirlerden alındıkları takdirde humuslarının verilmesi gerekir. Bu söylenenler söz konusu değilse humus vermesi gerekmez.

Eski demir ve kağıt paraların humusu

Soru: Yaklaşık iki yıldır irana ve başka ülkelere ait eski ve yeni demir ve kağıt paraları koleksiyon olarak topluyorum. Ben ailemle yaşıyorum ve giderlerimi onlar karşılıyorlar, acaba bu topladığım paralara humus gelir mi?

Cevap: Eğer şu anda bu paralar piyasada kullanılmıyorlarsa, önceden bunlara humus gelmemişse , şu anda ticari maksatla toplanmamışlarsa ve sadece koleksiyon oluşturma kastıyla toplanmışlarsa ve sizin şanınıza layık haddelerse bunlara humus gelmez.

Humus ödenerek hacca gidecek mali gücün kaybedilmesi

Soru: Bir şahıs hacca gidecek mali güce ulaşmıştır ve aynı zamanda humus yıl başı, hac kayıtları başlamadan önce, gelip çatmış bulunuyor. Bu şahıs eğer parasının humusunu verirse hacca gidecek miktarda parası kalmamaktadır. Bu durumda parasına humus gelir mi? Acaba bu şahsın mali yeterliliği hac için ortadan kalkar mı?

Cevap:Eğer önceden hac için mali yeterliliğe ulaşmışsa şu anda parasının humusunu elde çevirme yöntemiyle borçlanmalı ve daha sonra humusunu tedrici bir şekilde ödemilidir.

Humusu verilmiş ve verilmemiş paraların harcanması

Soru: Bu yıl birinci ayda humusumu verdim ve banka hesabımda yaklaşık 800 lira para kaldı. Geçen zaman içerisinde aylıklarında bu humusu verilmiş paranın üzerine birikti ve bu iki para bir birine karıştı. Bu paradan harcama yaparken benim vazifem nedir.

Cevap: İsterseniz parayı çekerken humuslu veya humussuz parayı çekmeyi niyet edebilirsiniz.

Humuslu ve humus paranın niyetle birbirinden ayrılması

Soru: Sizin fetvanıza göre aynı hesapta olan humuslu ve humussuz parayı niyette birbirinden ayırmak mümkün. Acaba bu iş için genel bir niyet yeterli midir? Örneğin bir şahıs yıl boyunca humusu verilmiş malının baki kalmasını ve sadece yıl içerisindeki kazancını harcamak istiyor. Ancak bankadan parasını çekerken bazen humuslu paradan çekmemeye niyet etmediği unutmamıştır. Bu durumda ki şahsın şer'i vazifesi nedir?

Cevap: Ne zaman para çekerse niyet etmelidir ve eğer en baştan ne zaman para çekerse humusu verilmemiş paradan çekmeye niyet ederse bunun aksini niyet etmediği müddetçe her defasında yeniden niyet etmesi gerekmez.

Yağmur Suyula Sulanan Buğdayın Zekatı

Soru: Bizim köyümüzde buğday daha çok kuyu suyuyla sulanmaktadır. Elbette nevruz bayramına kadar yağmur suyuyla tarlaların su ihtiyacı karşılanır. Bu buğdayların zekatının hükmü nasıldır? Örneğin 40 ton buğdaya ne kadar zekat verilmelidir?

Cevap:Kuyu suyuyla sulandığı miktarın nisbetine göre yirmide bir verilmeli ve yağmur suyuyla sulandığı miktarın nisbetine görede onda bir zekat verilmelidir. Dolayısıyla bu tarlanın yarısının yağmur suyuyla ve diğer yarısının kuyu suyuyla sulandığını varsaysak, kırk ton buğday için üç ton zekat verilmesi gerekir.

Kocasına itaatsizlik eden kadının fitre zekatı

Soru: Kocasının cinsel talebine itaatsizlik eden kadının fitre zekatını vermek kocanın üzerinden kalkar mı?

Cevap: Hayır kalkmaz, kadının fitre zekatı başkasının boynuna vacip olmadığı müddetçe kocası onun fitresini vermek zorundadır.

Fitre zekatını vermeme ve kadın ve çocukların görevi

Soru: Eğer bir baba fitre zekatını vermiyorsa bu durumda kadın ve çocukların vazifesi nedir?

Cevap: Onların herhangi bir vazifesi yoktur ve fitre vermeleri gerekmez.

Evin geçimini sağlayan kadının fitre zekatı

Soru: Eğer bir kadının kocasının ihtiyacından dolayı evin geçimine katkıda bulunuyorsa, bu ev halkının fitre zekatını kimin vermesi gerekiyor?

Cevap: Eğer kadın erkeğin ekmeğini yiyen sayılırsa, erkek gücü yettiği takdirde kendisinin ve hanımının fitre zekatını vermesi gerekir ve eğer kadın ne kocasının nede başka birisinin ekmeğini yiyen konumunda değilse kendisi kendi fitre zekatını vermelidir.

Misafirin fitre zekatı

Soru: Sadece ramazan bayramı öncesi gece misafir gelen insanın fitre zekatıyla ilgili hükmü nedir?

Cevap: Onun fitre zekatı ev sahibinin boynuna düşmez.

Soru: Eğer misafir kendi fitre zekatını kendisi verirse ev sahibinin boynundan onun fitresi kalkar mı?

Cevap: Eğer misafir ev sahibinin ekmeğini yiyen hesap edilirse, ev sahibinin izniyle ev sahibinden taraf fitresini verdiği takdirde ev sahibinin boynundan onun fitresi kalkar.

Soru: Eğer insan bayram öncesi akşam misafi olursa ve sabah olduğunda o gününün bayram olduğunu anlarsa , acaba misafirlerin fitre zekatı ev sahibinin boynuna mı gelir?

Cevap: Hilalin görülüp görülmeyeceğini bilmemek fitreyi ödeme hükmünde bir tesir bırakmaz. Ancak daha öncede söylediğimiz gibi bir akşamlık misafirin fitresi kendi boynunadır.

Fakirin fitre zekatı

Soru: Acaba mali gücü olmayan şahsın fitre zekatı vermesi vacip midir?

Cevap: Eğer faikir olursa fitre zekatı vermesi vacip değildir, ama üç kilo buğday ve benzeri bir şeyi varsa yada onun miktarında parası varsa bu buğday veya parayı zekat olarak vermesi sünnettir. Eğer bu durumda olan şahsın ailesi varsa bu üç kilo buğdayı aile efradı bir birlerine fitre kastıyla verebilirler. Bundan daha iyi olan bu fitreyi son olan aile ferdinin onu aileden olmayan bir fakire fitre olarak vermesidir.

Takı eşyalarının zekatı

Soru: Geçen yıllar içerisinde benim eşim, ben ve akrabalarımın bir çok altın takıyı hediye olarak almış bulunuyor, elbette kendisi ev hanımı olup herhangi bir gelire sahip değildir. Bu durumda sizin görüşünüze göre eşimin zekat vermesi gerekiyor mu?

Cevap: Sikke halinde olmayan altına zekat düşmez.

دفتر مقام معظم رهبری
www.leader.ir

Fitre zekatının cinsi

Soru: Acaba fitre zekatının normalde tükettiğimiz şeylerden mi vermeliyiz , yoksa şeriatın belirlediği şeylerden mi?

Cevap: Eğer buğday, arpa, hurma, pirinç ve benzeri şeylerden verilirse yeterlidir ve insanın genel olarak tükettiği şeyden vermesi gerekmez.

Fitre zekatının miktarı

Soru: fitre zekatının miktarı ne kadardır?

Cevap: Herkes kendisi ve bakmakla yükümlü olduğu şahısların her biri için halkın tükettiği genel yiyeceklerden birisinden (buğday, arpa, hurma, kuru üzüm, pirinç, mısır veya bunların benzeri şeyler) üç kilo veya onların değerini para olarak muhtaç olan birisine vermelidir.

Fitreyi ayırmak ve onda tasarrufta bulunmak

Soru: Eğer birisi fitresini ayırırssa, daha sonra onun yerine başka bir mal bırakmak şartıyla onu kullanabilir mi?

Cevap: Hayır, fitre olarak ayırdığı malın bizzat kendisini fitre olarak vermelidir.

Fitreyi ayırma zamanı

Soru: Fitre zekatı ne zaman ayrılmalı ve ne zaman verilmelidir?

Cevap: Şevval ayının görüldüğü kesinleştikten sonra fitre zekatı ayrılabilir. Eğer şahıs bayram namazı kılacaksa ihtiyatı vacip gereği namazdan önce fitre zekatını vermeli veya bir kenara bırakmalıdır. Eğer şahıs bayram namazı kılmıyorsa bayram günü öğleye kadar vakti vardır.

Ramazan ayından önce fitre zekatının ödenmesi

Soru: Acaba fitre zekatını ramazan ayından önce fakire vermek caiz midir?

Cevap:Hayır, yeterli değildir; ama parayı fikire borç ünvanıyla verip ramazan bayramı günü o borcu fitre zekatına sayabilirsiniz.

Fitre zekatını başka yere intikal ettirmek

Soru: Acaba fitre zekatını başka şehirde vermek caiz midir?

Cevap: Eğer kendi şehrinde fitreye müstehak olan birisi bulunmazsa, onu başka şehre götürebilir.

Fitre zekatının ödenme şekli

Soru: Acaba dindar olmayan fakir aileye fitre zekatı verilebilir mi?

Cevap: Fitre zekatının verildiği şahsın adil olması şart değildir. Ama açıkca büyük günah işleyen birine fitre vermemek ihtiyat gereğidir.

Fitre zekatını bakmakla yükümlü olunan kişiye verme

Soru: Acaba baba muhtaç durumdaki öğrenci oğluna fitre zekatını verebilir mi?

Cevap: Eğer çocuklar fakir olurlarsa anne ve baba onların vacip ihtiyaçlarını karşılamak zorundadırlar ve kendi fitre zekatlarını onların ihtiyaçlarını karşılamak için veremezler. Ama çocuklarının boçlarını ödemek için veya vacip olmayan ihtiyaçlarını gidermek için fitre zekatını onlara vermelerinde bir sakınca yoktur.

Fitre zekatının ihtiyaçlı akrabaya vermek

Soru: Acaba fitre zekatını haysiyetleri zedelenmesin diye hediye ünvanıyla bazı akrabalara verebilir miyiz?

Cevap: Hediye olarak verebilir ve karşı tarafa onun fitre olduğunu söylemesi gerekmez, ama kendisi niyetinde fitre zekatı vermeye niyet etmelidir.

Fitre zekatının kültürel çalışmalarda kullanılması

Soru: Acaba fitre zekatını kültürel çalışmalarda ve dinin yayılmasına vesile olan işlerde kullanmak caiz midir?
Cevap:Fitre zekatının dinin yayılmasına neden olan işlerde kullanılmasının sakıncası yoktur, ama fitre zekatının fakire verilmesi daha iyidir.

دفتر مقام معظم رهبری
www.leader.ir

Seyit olmayanın seyide fitre zekatı vermesi

Soru: Seyit olmayan birisi seyide fitre zekatı verebilir mi?

Cevap: Hayır, caiz değildir.

Seyitlerin fitre zekatı

Soru: Hanımım seyittir ve onun fitre zekatını vermek benim boynumadır. Benim kendim seyit değilim ve seyitlerin fitre zekatı ayrı alınmaktadır. Acaba hanımıma ait fitre zekatını seyitlere ait özel fitre sandığına mı atmam gerekir?

Cevap: Fitre zekatının ödenmesinde ölçü zekatı ödeyendir, zekat kendisinden taraf verilen şahıs değil. Dolayısıyla siz eşinizden taraf verdiğiniz zekatı, eşiniz seyit dahi olsa, seyitlere veremezsiniz.

دفتر مقام معظم رهبری
www.leader.ir

Fakir seyitlere fitre verme

Soru: Acaba fakir seyitlere fitre zekatı verilebilir mi?

Cevap: Seyit olamayan seyit olana fitre zekatı veremez.

Düğün hediyeleriyle hacca gitme gücüne ulaşma

Soru: Eğer düğün hediyelerinin toplamı hacca isim yazdıracak miktardaysa, ama gelecekte paranın geriye kalanını ve diğer yan masrafları ödeyecek güçte olup olmayacağımızı bilmiyorsak hac bize vacip olur mu? Eğer bu şahsın vadeli bir takım borçları varsa mesele nasıl olur? Aynı şekilde gelinin mihriyesinde damat tarafından hacca götürülmek varsa damat düğün hediyelerini bu iş için kullanabilir mi?

Cevap: Eğer hacca gitmek sizin yaşantınızda bir sıkıntıya yol açmayacaksa, hac size vaciptir. Eğer bu hediyeler damada verilmişse onun mülkü sayılır ve bu hediyelerden mihriyeyi ödeyebilir.

Vacip hacca ev alma arasında kalma

Soru: Benimle maddi olarak aynı seviyede olan veya benden daha kötü durumda olan insanların evi varken benim kendime ait bir evim yoktur. Acaba elimde birikmiş bana hacca götürecekt kadar olan parayla hacca gitmek yerine kendime ev alabilir miyim?

Cevap: Eğer eviniz yoksa ve eve ihtiyacınız varsa siz hacca gidecek güçte sayılmazsınız.

Borçlunun hacca gidecek güce ulaşması

Soru: Evini kredi kullanarak alan ve ev eşyalarını taksitli olarak satın alan birisi hacca gitme gücü olduğu takdirde hacca gitmesi gerekir mi?

Cevap: Eğer borcunun taksitlerini zamanında ödeyebileceğine eminse ve hacca gitme gücünün diğer şartlarına haizse hacca gitmek o şahsa vaciptir.

Görevlilerin istitaati (Hacca gitme gücü)

Soru: Doktor, hizmetçi, ilkyardım görevlisi ve benzeri vazifelerden dolayı hacdaki mikat yerine ulaşılmış şahıslar, hacca gitme gücüne ulaşılmış şahıslar hükmünde midirler?

Cevap: Eğer bu şahısların hac amellerini yerine getirmeleri oradaki görevlerini aksatmalarına neden olmuyorsa ve hac dönüşünde hayatlarını normal şartlarda sürdüreceği mali güce sahiplerse, hacı yapacak güce ulaşılmış insanlar hükmündedirler.

Hediye Hac

Soru: Bendeniz eşimden taraf vacip hac fişini hediye olarak aldım. Acaba bu haccı yaptıktan sonra mali açıdan durumum iyi olursa yeniden hacca gitmem vacip olur mu? Eğer cevabınız olumlu olursa, bildiğiniz gibi devletimiz vacip hac için bir kere izin vermektedir, bu durumda benim vazifem nedir?

Cevap:Eğer hacca gitmeniz için bu fişi size bağışlamışsa ve haccın diğer masraflarınıda üzerine almışsa veya sizin kendiniz diğer masrafları rahatlıkla karşılayacak durumdaysanız, siz hacca gidecek mali gücü olan şahıs hükmündesiniz ve yapmış olduğuz hac sizin boynunuzdan vacip haccı kaldırır.

Hacca Gidecek Mali Güçe Sahipken Kendini Güçsüz Duruma Düşürme

Soru: İnsan hacca gidecek mali güce ulaştığı yıl hacca gitme imkanına sahip değildir. Bu durumda mallarında tasarrufta bulunarak kendisini hacca gidecek mali güçten düşürebilir mi?

Cevap: İhtiyatı vacip gereği kendisini hacca gidecek mali güçten düşürmemelidir.

İki Yaşındaki Çocuğa Bakmak İçin Vacip Haccı Geciktirme

Soru: Acaba iki yaşında çocuğa sahip olmak ve bundan kaynaklanan sorunlar vacip haccı geciktirmeye bahane olabilir mi? Ben ve eşim memuruz ve gelirlerimizi birlikte harcıyor veya biriktiriyoruz. Vereceğiniz cevaplar bizim durumumuza göre nasıl olur?

Cevap: Eğer bu çocuğa bakacak birisi yoksa ve sizin yokluğunuzda çocuk sahipsiz kalacaksa ve bu durumda çocuk için tehlike arz ediyorsa haccı geciktirebilirsiniz. Ancak çocuğu güvenilir ve şefkatli birisinin yanına bırakmanız mümkünse ilk fırsatta hacca gitmek size vaciptir.

Borçlu kimsenin hacca gitmesi

Soru: Acaba borcu olan birisi hacca gidebilir veya sadaka verebilir mi? Yoksa borcunu mu ödemelidir?

Cevap: Eğer borç vadeliyse ve henüz vadesi gelmemişse veya borç sahibi borcunu istemiyorsa hacca gitmenin veya sadaka vermenin bir sakıncası yoktur.

Hacca gitmeye gücü olan şahsın haccı terk etmesi

Soru: Bendeniz çalışıyorum ve ve temettü haccına gitme gücüne sahibim. Acaba hacca gitmek yerine bu parayı ihtiyaçlı ailelere versem ve daha sonra tekrar gücüm olduğunda hacca gitsem olur mu?

Cevap: Gücü olan şahsın hemen hacca gitmesi vaciptir.

İhram elbisesinin humusu

Soru: Humus hesabı yapmamış birisi haccının sahih olabilmesi için hacda giyindiği ihram elbisesinin ve tavaf ile tavaf namazını kılarken giyindiği elbisenin humsunu verse yeterli midir, yoksa bütün mallarının humusunu mu hesap etmesi gerekir?

Cevap: Sorudaki durumda, adıgeçen mallarla kurban kesimi için harcanacak paranın humusunun verilmesi yeterlidir.

Mekke ve mikatların üzerinden uçakla geçme

Soru: Uçaklar Mekkedeki harem bölgesinin üzerinde veya mikatların olduğu yerlerden geçtiği takdirde hac (temettü veya umre) yapmak için uçakta bulunan yolcuların (ya sadece mekkenin üzerinde geçme kastında olup hac kast olmayan yolcuların) vazifeleri nedir?

Cevap: Eğer Mekkeye direk olarak inmeyeceklerse ihram bağlamaları gerekmez.

Hudeybiyyeden ihram bağlama

Soru: Acaba iranlı hacılar umrede veya hacda hudeybiyyede ihram bağlayabilirler mi? Acaba hudeybiyyedeki mikadda diğer mikatlar gibi midir?

Cevap: İster mekkeli olsun, ister mekkeli olmayıp mekkede bulunan insanlar olsun ve isterse de hac amellerini bitirdikten sonra umre yapmak isteyenler olsun bunların hepsi için hudeybiyye aynı ten'im gibi umreyi mufrede mikatıdır.

Kendisi taksir yapmamış ihramlının başkasını taksir yapması

Soru: Eğer ihramlı birisi kendisi taksir yapmadan yanılarak başkasını taksir yaparsa bu durumda bu ikisinin amellerinin hükmü nedir? Acaba boyunlarına keffare gelir mi?

Cevap: Eğer yanılarak yapılmışsa bu işi yapan kişinin boynuna herhangi bir şey gelmez. Taksiri yaptıran kişide eğer bu taksiri ihramdan çıkma kastıyla yaptırmışsa taksirle birlikte ihramdan çıkar.

İhram halinde battaniye ve elbiseden yararlanma

Soru: Eğer hava soğursa ihram halinde olan şahıslar, battaniye ve elbise benzeri bir şeyi kullanabilirler mi?

Cevap: Eğer dikili veya dikiliye benzeyen elbise olmazsa sakıncası yoktur. Ama erkekler başlarını kadınlarda yüzlerini örtmemeleri gerekir. Ayrıca battaniyenin eteklerinin dikişli olmasının da bir sakıncası yoktur.

Mikattan önce ihram giyinmeye adak adamak

Soru: Eğer birisi kendi ülkesinde cidde de ihram giyinerek Mekke de umreyi müfrede yapmağa adak adarsa, acaba bu adak sahih midir? Bu şekilde bağlanan ihram sahih midir?

Cevap: Bu şahsın adağıda ihramıda batıldır.

İhram bağlarken elbisenin necis olması

Soru: Acaba ihram elbisesinin pak olması ve namaz kılanın elbisesindeki diğer şartlar, ihramın sahih olmasında da şart mıdır? Acaba bunun bilerek terk edilmesi durumunda bağlanan ihram sahih midir?

Cevap: İhram elbisesinin pak olması ihramın şartlarından değildir.

Tavafta muvalat

Soru: Tavaftın şavtları ve sa'y arasında ki muvalat nasıl bozulur? Acaba arada iki rekat sünnet namaz kılmak veya tavafa aykırı bir davranışta bulunmak tavaftın muvalatını bozar mı?

Cevap: Tavafta muvalatın bozulup bozulmaması örfün görüşüne bağlıdır ve sa'yda muvalat şart değildir. Ama sa'yın ilk şavtı bitmeden muvalatı bozulursa ihtiyat gereği bu sa'yın yeniden yapılması gerekir.

Tavafta kesiruş şekkin ölçüsü

Soru- Tavaftın şavtlarının sayısında ve şeytana atılan taşların sayısında, kesiruş şekkin ölçüsü nedir? Böyle bir şüpheye itina etmemekten maksat nedir? Bu durumda az olan sayıyı mı seçmelidir, yoksa çok olanı mı?

Cevap: Tavafta kesiruş şekkin ölçüsü örfdür ve ondan maksat namazdaki kesiruş şekle aynıdır. Ama şeytana atılan taşların sayısında çok şüpheye düşmenin özel bir hükmü yoktur ve herkim attığı taşların sayısında şüphe ederse yediği tamamladığına emin oluncaya kadar taş atmalıdır.

Tavaf namazının kılınma yeri

Soru: İzdiham esnasında veya sabah namazının safları oluşurken oradaki görevliler makamın arkasında namaz kılınmasına özellikle kadınların orada namaz kılmalarına izin vermiyorlar ve insanlara hakaret ediyor hatta bazen vuruyorlar. Bu durumda tavaf namazını rüknü hacere rüknü iraki arasında kılmak yeterli midir?

Cevap: Başkalarına eziyet etmemek şartıyla tavaf namazı makamın arkasında kılınmalıdır. Eğer kalabalıktan veya izdihamdan dolayı makamın hemen arkasında namaz kılmak mümkün değilse daha uzak (ama makamın arkasında denk gelecek şekilde) bir mekanda namaz kılınmalıdır.

Tavaf namazından sonra sa'yın geçiktirilmesi

Soru: Acaba tavafı ve tavaf namazını yerine getiren birisi sa'yı geciktirebilir mi? Örneğin bir sa'yı bir sonraki güne erteleyebilir mi, yada gece tavaf ve namazını yerine getiren birisi yorgunluktan dolayı sa'yı gündüze erteleyebilir mi?

Cevap: Eğer tavaf ve namazı gündüz yapmışsa sa'yı bir sonraki güne ertelemeşi caiz değildir. Ama aynı günün akşamına kadar ertelemeşinin sakıncası yoktur.

İhram halinde başkalarına taksir yapmak

Soru: Acaba ihramlı şahıs kendisi ihramdan çıkmadan önce başkasında taksir (tırnak kesmek veya saç kısaltmak) yapabilir mi?

Cevap: Tırnak kesmenin sakıncası yoktur, ama saç kısaltmak caiz değildir.

İki umre arasında olması gereken zaman farkı

Soru: İki umre arasında nekakarlık bir zaman farkı olmalıdır ve bu zaman farkı sadece umreyi mufredeye mi özeldir, yoksa umreyi mufrede ve temettü umresi arasında da bu zaman farkı var mıdır? Acaba niyebet umresinde de bu zaman farkına uyulmalı mıdır?

Cevap: İki umre arasında belli bir zaman farkını gözetmek gerekmez, ama her ay insanın kendisi için bir umre yapması ihtiyata daha uygundur. Ayrıca insanın kendisi dışındaki insanların her birisinden taraf sadece bir umre yerine getirebilir.

Temettu umresiyle temettu haccı arasında mekkeden çıkma

Soru: Acaba temettu umresinin bitiminden sonra hac amelleri başlamadan mekkenin dışına çıkılabilir mi? Eğer birisi bilerek veya bilmeyerek veyahutta yanlışlıkla mekkenin dışına çıkarsa vazifesi nedir?

Cevap: Eğer mekkenin dışına çıkmanın hac amellerine engel olmayacağına emin ise sakıncası yoktur. Elbette mekkenin dışına çıkışı ve mekkeye dönüşü temettu umresinin yapıldığı ayın dışında bir ayda gerçekleşirse önceki umresi batıl olur ve temettu haccı için yeniden umre yerine getirmesi gerekir.

Mekke'de kalabileceğini bilmeden temettu umresine niyet etme

Soru: Hac kurumunda görevli olduğundan dolayı işi gereği mekkeden çıkma ihtimali olan bir şahıs, örneğin işi gereği medineye dönmesi gerekebilir, bu ihtimalin gerçekleşeceğine emin değilse acaba mikatta temettu umresine niyet edebilir mi?

Cevap: Evet niyet edebilir, mekkeden çıkmakta eğer hac amellerine engel teşkil etmeyecekse sakıncası olmayan bir iştir. Ancak bir önceki meselede geçen umrenin batıl olmasıyla ilgili hükümlere riayet etmesi gerekir.

Kadınların meş'arda iztirari vukuf yapmaları

Soru: Acaba kadınlardan sadece özrü olanlar mı meş'arda gece iztirari vukuf yapabilirler, yoksa kadınların hepsi bu hükme dahil midir?

Cevap: Bu hüküm özürlülere özel değildir.

Yeni şeytanı taşlama

Soru: Elde edilen bigilere göre üst ve alt katlardaki şeytana ait sütunlar 25 metre genişliğinde ve bir metre kalınlığında yeniden düzenlenmiştir. Sütunun eski yerini o kalabalıkta bulmak ve ona doğru taşları atmak çok zor bazende imkansızdır. Bu durumda hacıların vazifesinin ne olduğunu söyler misiniz?

Cevap: Eğer bir sıkıntıya düşmeden sütünün eski yerini taşıyabiliyorlarsa o mekanı taşlamaları vaciptir. Eğer sütunun eski yerini bulmak ve onu taşlamak sıkıntıya yol açıyorsa bu sütünün herhangi bir yerini taşlamaları yeterlidir inşaallah.

Şeyten taşlamada niyabet

Soru: Eğer birisi kurban bayramı günü öğleden sonra izdiham olmadığından dolayı şeytanı kendisi taşlamaya kadirse bayram sabahı şeytanı taşlaması için naip tutabilir mi? Bu şahıs eğer öğleden sonra şeytanı taşlarsa bayram günü kurban kesme şansını kaybedecektir, acaba bayram günü kurban kesebilmek için bayram sabahı naip tutabilir mi? Ayrıca öğleden sonra kendisi şeytanı taşıyabileceği halde bir kaç yıldır sabahları kendisine naip tutan şahsın vazifesi nedir?

Cevap: Eğer günün herhangi bir saatinde kendiniz şeytanı taşlamaya kadirseniz naip tutmanız sahih değildir. Elbette özrünün akşama kadar geçmeyeceğini sandığından dolayı naip tutan şahsın akşamdan önce özrü bertaraf olursa naip yaptığı amel yeterlidir ve kendisinin bu ameli iade etmesi gerekmez. Geçmiş yıllar konusunda eğer naip sahih bir şekilde tutulmamışsa bu amelin tedaruk edilmesi gerekir.

Mina amellerinin sıralaması

Soru: Acaba kurban bayramı günü amellerinde sıralamaya uymak şart mıdır? Acaba akebe cemesini taşlamadan önce kurbanı kesmek mümkün müdür ve bu hükümde özürlüyle özürsüz arasında bir fark var mıdır?

Cevap: İhtiyatı vacip gereği kurban kesimi akabe cemesi taşlandıktan sonra yapılmalıdır.

Hicazda naip tutmak

Soru: Acaba hacda birisini kiralaması için gerekli olan parayı bir şahsa verip hacca göndererek orada uygun birisini bulup bizim haccımızı yerine getirmesini istememizde bir sakınca var mıdır? Eğer bu işin imkanı varsa benim haccımın hükmü ne olur?

Cevap: Eğer hacca gidecek mali ve bedeni güce sahipseniz bu şekilde yapılan hac sizin haccınızın yerine geçmez. Ancak önceden hac boynunuza gelmişse ve onu yerine getirmemişseniz ve şu andada hacca gidecek durumda değilseniz kendi yerinize naip tutmanız size vaciptir. Bu durumda size naip bulması için başka birisini vekil etmeniznin sakıncası yoktur. Aynı şekilde sünnet bir haccı kendi yerinize yaptırmak isterseniz başka birisini size naip bulması için vekil edebilirsiniz.

دفتر مقام معظم رهبری
www.leader.ir

Naibin giderleri

Soru: Niyebet haccında hac masraflarına ilave olarak naibin borçları ve ailesinin giderleri kime aittir?

Cevap: Bunlar naibin kendi şahsına aittir.

Bir kaç kişiden taraf niyebet umresi yerine getirme

Soru: Acaba bir kişi bir çok kişiden taraf (örneğin 100 kişiden taraf) niyebet umresi yerine getirebilir mi?

Cevap: Sakıncası yoktur.

Soru: Eğer niyebet umresi projesindeki şahısların niyeti şöyle olsa ki sadece bir kişi (ki kendi aralarından birisi olmamak şartıyla) bu topluluktan taraf umreyi mufrede yapsın ve bu projeye katılanlar onun masraflarını kendi aralarında paylaşsınlar. Acaba bu iş şer'i açıdan caiz midir?

Cevap: Burada asıl önemli olan hacca gönderilen şahsa herkesin razı olmasıdır. Yani herkes onu kendi rızasıyla naib olarak seçmiş olmalıdır.

Niyabetin çeşidini bilme

Soru: Şahıs temettü haccı için naip edildiğini biliyor, ama vacip hac için mi, adak haccı için mi yoksa sünnet hac için mi naip tutulduğunu bilmiyor. Acaba “beni kendisine naip tutandan taraf temettü haccı yerine getiriyorum” diye niyet etse yada “ kendisi için kiralandığım haccı yerine getirmeye niyet ediyorum” derse yeterli midir?

Cevap: Kiralandığı haccı yerine getirmeğe niyet ederse yeterlidir.

İhramın haramlarından kaynaklanan keffarenin bir kısmını kullanma

Soru: İhramlıyken umre yaptığımda gündüz gölgede yolculuk ettim. Dolayısıyla anne ve babamdan keffare vermelerini istedim. Onlarda keffare olarak bir hayvan aldılar ve bu hayvanın etinin bir kısmını akrabalara bir kısmını kendilerine ve geriye kalanıda fakirlere dağıttılar. Acaba bu yaptıkları iş doğru mudur? Keffare olarak kesilen hayvanın etinin dağıtılma şartları nedir? Yani kime ne kadar verilmelidir?

Cevap: İhramın haramlarından kaynaklanan keffarenin tamamı şer'i fakire verilmelidir ve dağıtılması gerekmez. Hatta onun tamamını bir fakire verebilirler. Keffare olarak kesilip bir kısmını kendilerine alıp ve bir kısmını akrabalara dağıtılan kurban keffare yerine geçmez.

Umrenin tekrarı

Soru: Acaba hacda ihtiyat gereği kendi umremizi iki kere tekrar edebilir miyiz?

Cevap: Sakıncası yoktur.

Hacca yazılma parasının humusu

Soru: Şu anda hacca gitmek isteyen insanlar sıralarını koruyabilmek için önceden bir miktar para bankaya yatırmaları gerekiyor. Bu para bankada kaldığı müddetçe parayı yatıran kişi kar payı ortağı sayılıyor ve yaklaşık üç yıl sonra sıra geldiğinde bu paranın aslı ve karı şahsa geri veriliyor ve şahıslarda bu parayı hac kurumuna teslim ederek hacca veya umreye gidiyorlar. Hacca gitmenin yolu parayı bankaya koymak olduğuna göre ve bu parayı bankaya yatırmayanlar hacca veya umreye gidemediklerine göre bu durumda bu paranın aslına ve karına humus gelir mi?

Cevap:Sorudaki duruma göre, eğer parayı yatıran şahıs aynı humus yılı içerisinde hacca giderse bu paraya humus gelmez. Ancak paranın üzerinden humus yılı geçtikten sonra hacca giderse paranın aslında humus vardır, ama karı o yılın geliri sayıldığında karında humus yoktur.

Haram yiyecek maddelerini satmak

Soru: Eğer kendi ülkemde bir lokanta açar ve orada; yengeç, sedef ve pulsuz balık pişirip ehli sünnet kardeşlere veya müslüman olmayan turistlere satarsam bir sakıncası var mıdır?

Cevap: Yiyilmesi haram olan yiyeceklerin satışı batıldır ve onların satışından elde edilen paralarda haramdır. Satın alanların bunları helal bilmesi sonucu değiştirmez.

Fuzuli Satışta Zararı Karşılacak Mercî

Soru: Eğer birisi başka birisinin mülkünü satar ve parasını alırsa ve mülk sahibi bunu öğrendikten sonra satışa rızayet gösterirse, bu durumda mülk sahibi mülkünün parasını iki taraftan birisinden istemekte seçim hakkına mı sahiptir yoksa satışı gerçekleştirenden mi almalıdır?

Cevap: Eğer verilen ücret kullî olursa ve asıl mülk sahibi satışı yapan şahsın elindeki makbuzu imzalarsa mülk sahibi parayı satıcıdan almalıdır, aksi takdirde müşteriden ücret alınmalıdır.

Soru: Bu durumda eğer mülk sahibi mülkünün parasını almak için müşteriye müracaat ederse müşteri bu alışverişini iptal edip ödemiş olduğu parayı satıcıdan talep edebilir mi?

Cevap: Eğer mülk sahibi imza vermişse artık bu muamele fesh edilemez.

Malı veresiye olarak daha pahalı satmak

Soru: Acaba bir malı on günlük çekle karşılıklı anlaşmaya dayalı olarak piyasa değerinin üzerinde satmak faize girer mi?

Cevap: Bir malı veresiye olarak normal değerinden fazlasına satmanın sakıncası yoktur.

Taksitli satış dolayısıyla malın kıymetini yükseltmek

Soru: Taksitli satıldığından dolayı bir malın fiyatını yükseltmenin hükmü nedir? Acaba bu fiyat artışının belli bir ölçüsü var mıdır?

Cevap: Eğer bu malı satarken onun borç veya taksitli satış fiyatı belirlenirse, peşin fiyatından fazla dahi olsa, bu satışın sakıncası yoktur. Ancak alış veriş peşin fiyat üzerinden yapılır ve daha sonra taksitler ödenirken peşin fiyatın üzerinde bir para talep edilirse bu alış veriş haram ve batıldır.

Borucu geciktirmeden dolayı oluşan zararın talebi

Soru: Bendeniz bir takım malları taksitli olarak satıyorum ve alıcılarım gecikmeden dolayı meydana gelen zararı karşılamayı kabul etmişlerdir. Bu durumda ödemedeki gecikmeden dolayı oluşan zararı müşteriden alabilir miyiz?
Cevap: Ödemedeki gecikmeden dolayı oluşan zararı ödemeyi kabul etmek ve bu fazlalığı müşteriden almak şeriatta olmayan bir şeydir. Ancak satıcı isterse parası geciktirildiği takdirde alış verişi fesh edebilmeyi şart edebilir ki bu durumda ne zaman müşteri ücreti zamanında ödemezse satıcı alış verişi fesh edebilir.

Karla birlikte taksitli alış veriş

Soru: Ben Amerikada taksi şöförü olarak çalışıyorum ve ayda iki bin dolar taksi için kira ödüyorum. Eğer farkında ödeyerek taksitli olarak bu aracı satın alırsam beş yıl sonra taksi sahibi olabilirim. Aynı şekilde bir apartman dairesinde aylık sekiz yüz dolar kira vererek oturuyorum, eğer aynı şekilde vade farkında ödeyerek bu evi taksitle alırsam gelecekte ev sahibi olabilirim. Acaba bu tip alış verişlerde kar vermek doğru mudur? Lütfen açıklar mısınız?

cevap: Eğer maksadınız evi veya arabayı borç olarak alıp taksitle ödemekse ki taksitli fiyatı peşin fiyatından fazla olacaktır, bu fiyat farkı faiz değildir ve bu şekilde taksitli alış veriş şer'i açıdan sakıncalı değildir. Ama maksadınız faizli borç alıp o parayla araba veya ev aldıktan sonra o borcun taksitlerini faizli olarak ödemekse bu şekilde alınan borç şer'i açıdan haramdır. Elbette alınan borcun aslı sahihtir ve bu paranın aslıyla insanın ev, araba ve benzeri ihtiyaçlarını almasının bir sakıncası yoktur.

Peşin Ve Taksitli Satışlardaki Fiat Farkı

Soru: Eğer bir satıcı müşterisine deseki filan malı eğer peşin alırsan fiyatı şü kadardır. Ama taksitle alırsan mesela ayda 5 lira fazla ödeme yapman gerekir. Acaba bu fazla miktarı ödemenin bir sakıncası var mıdır? Eğer sakıncası varsa biz bu işi yaptık şimdi ne yapmamız gerekir?

Cevap: Tarafların rızasıyla bir malı taksitle peşin fiyatından daha yüksek bir değere satmanın bir sakıncası yoktur.

Mahsulün önceden satışı

Soru: Buğday mahsulümü hasat mevsiminden önce satmak istiyorum. Ama buğdayın fiyatı ve ona verilecek ödüller henüz belli değildir ve buğdayın hasat zamanı devlet tarafından belirlenecektir. Alıcıyla devletin vereceği fiyat ne olursa onun ikiyüz riyal daha aşağısına anlaştık. Daha sonra hesaptan düşmek üzere şu anda ben bir miktar para alıcıdan almış bulunuyorum. Acaba bu şekilde yapılan alış veriş sahih midir?

Cevap: Her halükarda ön satış şeklinde satılan buğdayın satış esnasında fiyatı belli olmazsa ve satış anında alıcıdan ücret alınmazsa bu alış veriş batıldır.

Kandırılma feshinin İbtali

Soru: Birisi sahip olduğu mülkü 14 milyon tümene satıyor. Satış anlaşmasının şartlarından birisi fahiş fiyat farkı olsa dahi sözleşmenin fesh yetkisinin taraflardan kaldırılmasıdır. Satıştan sonra satıcı bu mülkün gerçek değerinin 200 milyon tümen olduğunu anlıyor. Bu durumda satıcının bu satışı fesh etme yetkisi var mıdır?

Cevap: Kandırılmadan doğan satışı fesh etme yetkisi sözleşme metninde ibtal edilirse bu hak ortadan kalkar. Ancak bu hak tarafların ibtal ettiği miktarda geçerlidir. Mesela sizin sorunuzda fahiş fiyat farkından kaynaklanan aldatılma feshih yetkisi ibtal edilmiştir. Ancak burada fahiş fiyattan maksat halkın nezdinde fahiş sayılabilecek fiyattır.

Örneğin 14 milyonluk bir yer iki katına kadar fahiş fiyat farkı sayılır, ama fark 15 katına çıkarsa bu fahiş fiyattan öte bir durumdur. Dolayısıyla satıcı bu durumda anlaşmayı fesh etme yetkisine sahiptir.

Mülk satışında belirlenen şartların eksikliğinden kaynaklanan fesh yetkisi

Soru: Babam ticari bir binanın sahibidir. Bir müddet önce bazı borçlarından dolayı bu binanın yarısını kesin bir şekilde bir şahsa sattı ve bu şahıs binanın aldığı kısmının karşılığında babamın borçlarını ödemeyi taahüt etti. Ancak bu şahıs babamın borçlarının yarısını ödedi ve diğer yarısını ödememektedir. Bu durumda babamın bu satışı fesh etme yetkisi var mıdır?

Cevap: Satış muamelesinde satış değeri ve bu satışla ilgili şartlar dakik bir şekilde belli olmalıdır. Eğer bu satış sahit bir şekilde gerçekleşmişse alıcının borcu ödememesi alış verişi fesh etme yetkisini doğurmaz. Ancak satış esnasında dakik bir şekilde belirlenmiş borç miktarının belli bir zamana kadar ödenmesi şart edilmişse ve alıcı bu şartın gereğini yapmamışsa, satıcı alıcının şarta uymamasından kaynaklanan fesh etme yetkisini kullanabilir. Ayrıca alıcı bu borcu ödemeyi alacaklıların talebiyle kabul etmişse satıcının artık o şahıslara bir borcu yoktur. Ancak bu anlaşma sadece alıcı ve satıcı arasında gerçekleşmişse bu durumda alıcının ödemediği borçlar satıcının boynundadır.

Müslümanların ve gayrı müslimlerin pazarından balık alma

Soru: Ehli sünnete ait balık pazarından ve aynı şekilde gayrı müslümlere ait balık pazarından pullu olup olmadığını ve sudan canlı çıkarılıp çıkarılmadığını bilmediğimiz balıkları yemek veya başka bir maksatla almanın hükmü nedir?

Cevap: Müslümanların pazarından almak caizdir. Ama kafirlerin pazarından alacağınız zaman balığın pullu olduğunu ve sudan canlı çıkartılarak suyun dışında can verdiğini bilmeniz gerekir. Ancak yeme dışında makul bir sebep için kafirlerin pazarından balık almanın sakıncası yoktur.

دفتر مقام معظم رهبری
www.leader.ir

Alınan eti araştırmak

Soru: Acaba çoğunluğun müslüman olduğu bir ülkede et alırken araştırmak gerekir mi, yoksa herhangi bir yerden et alınabilir mi?

Cevap: Eğer müslümanların pazarından alınıyorsa helal hükmündedir ve araştırma gerekmez.

Uçak biletleri üzerinde yazan kuralların geçerlilik derecesi

Soru: Uçak bileti alıcıları parayı ödedikten sonra biletlerini aldıklarına göre bilet üzerinde yazılı olan kanunlar geçerli midir ve bu şekilde yapılan anlaşma sahih midir?

Cevap: Uçak biletlerinin arkasında yazılı olan şartlara uymak gereklidir. Ayrıca uçak biletlerinin arkasında yazılı kuralları öğrenmek bileti alma şartına bağlı değildir.

Sahte para kullanma

Soru: Birisi farkında olmadan piyasada sahte parayla alış veriş yapmıştır. Bu şahıs kime ne kadar bu paradan verdiğini bilmemektedir. Lütfen bu konuda yardımcı olun.

Cevap: Eğer birisi bilmeyerek dahi olsa sahte parayla bir şeyler satın almış ve kullanmışsa bu aldığı malların değerini satın aldığı satıcılara vermekle yükümlüdür.

Satın alınan malın başka bir şey çıkması

Soru: Eğer soğan tohumu olarak alınan bir tohumun, ekildikten sonra başka bir mahsülün tohumu olduğu anlaşılırsa satıcı bu alış verişı fesh edip sattığı tohumun parasını vererek ekilen mahsüle sahip çıkabilir mi? Müşteri tohumlar arasındaki fiyat farkını talep edebilir mi? Eğer alış veriş batıl olursa müşteri tarlayı ekmekten dolayı uğramış olduğu zararı satıcıdan talep edebilir mi?

Cevap: Alınan tohum anlaşma yapılan tohum olmadığından, bu tohum satıcının malikiyetinde kalmıştır. Bu durumda satıcı isterse tohumları geri alabilir, ama müşterinin uğradığı zararı ödemek zorundadır. Aynı şekilde satıcıyla alıcı kendi aralarında anlaşma yapabilirler ve müşteri soğan tohumu yerine bu tohuma razı olabilir. Ama her halükarda bu alış veriş fesh edilemez.

Satış öncesi sütün suyla karıştırılması

Soru: Kardeşimin yoğurt dükkanı vardır. Yoğurt yapılan sütteki bazı mikropların ölmesi için yaklaşık yarım saat süti kaynatmamız gerekiyor. Bu kaynama miktarından kaynaklanan buharlaşma miktarında suyu süte katabilir miyiz? Elbette istersek beş dakika kaynatarak da bu işi yapabiliriz, ama insanların sağlığını tehlikeye atmak istemiyoruz.

Cevap: Eğer müşterilerin haberi varsa sakıncası yoktur.

Kesinleşen satışı fesh etme

Soru: Bir arsa devlet tarafından istimlak edildikten sonra başkasına devredilmiş ve devralan şahıs orada apartıman yaptırmış. Ben burada bir daire aldıktan sonra bu olayı fark ettim. Ben bu şekilde elde edilmiş yerde yapılmış evde kalmak istemediğimi satıcıya bildirdim. Acaba bu alış verişi fesh edebilir miyim?

Cevap: Sırf sizin razı olmamanız bu alış verişi fesh etmek için yeterli değildir.

Deriden yapılmış eşyaları alıp satmak ve onları kullanmak

Soru: Bedenin ıslak değme ihtimali olan ayakkabı, kemer ve benzeri deri eşyaları alma, satma ve kullanmanın hükmü nedir?

Cevap: Müslümanların ve müslüman ülkelerin çarşı ve pazarlarında satılan deriler paklardır, dolayısıyla onları alma, satma ve kullanmanın sakıncası yoktur. Ayrıca deri bir eşya islam ülkelerinden birisinde yapılır, ama müslüman olmayan bir bölgede satılırsa bu derinin islami usüllere uygun kesilmemiş hayvandan olduğuna yakın ettiğiniz takdirde onu satmak, almak ve kullanmak haram olur. Ama bu durumdan emin değilseniz bu deri pak hükmündedir ve onu alma, satma ve kullanmanın sakıncası yoktur. Ancak böyle bir deri eşyayla namaz kılmak sahih değildir.

Kan verme karşılığında para alma

Soru: Acaba ihtiyacı olan birisine para karşılığı kan verilebilir mi?

Cevap: Kan vermek için para almanın sakıncası yoktur.

Suda Ölmüş Balıkları Onu Helal Bilene Satmak

Soru: Suyun içerisinde tora takılmış balıklardan sudan çıkmadan ölenlerini onu yemeği helal bilene satmak caiz midir?

Cevap: Eğer bunu insanlar yemek için kullanacaklarsa bunu yiyenler onu yemeği caiz dahi bilseler , bu balıkları onlara satmak caiz değildir.

دفتر مقام معظم رهبری
www.leader.ir

Eğitim mekanını değiştirmek için alınan para

Soru:

Karşılıklı anlaşmaya dayalı olarak üniversiteler arası yer değiştirme karşısında alınan paranın bir sakıncası var mıdır? (Burada gerçekte şahıs kendi telaşını satmaktadır) Mecbur kalındığında hüküm nedir?

Cevap: Eğer karşılıklı anlaşmaya dayalı olarak şahıs hakkından geçerse veya hakkını hibe ederse sakıncası yoktur.

Müslümandan balık satın almak

Soru: Acaba şer'i meselelere dikkat etmeyen balık avcısından yemek için balık alınabilir mi?

Cevap: Caizdir. Elbette balığı sudan ölü yakaladığını biliyorsanız veya tuttuğu balık puluzsa onu almak caiz değildir.

Borç verme şartıyla kiraya vermek

Soru: Halkın arasında ev kiralama esnasında şöyle bir adet vardır; kiracı kiraya ilave olarak bir miktar para depozit ünvanıyla veriyor veya depozit miktarını biraz fazla vererek kira vermiyorlar. Sorum şu ki evvela bu iki çeşit kira şeklinin şer'i olarak hükmü nedir? İkinci olarak bu iki şekilden birisiyle kiralanmış evde abdest alıp namaz kılmanın hükmü nedir?

Cevap: Genel olarak borç verme şartıyla kiralama sahihtir (Örneğin ev sahibi kiracıya derse: evimi mesela sana on liraya kiraya veriyorum şu şartla ki bana şu kadar para borç veresin ve kiracıda bu şartı kabul ederse şer'i açıdan bu kiralama işleminin bir sakıncası yoktur). Ama bu işlem tersine döner ve borç kiraya şartlandırılırsa sahih olmaz. Birinci durumdada evin kirası makul bir kıymet olmalıdır. Mesele normalde iki yüz lira olan bir kira bedeli depozitten dolayı bir liraya düşmemelidir. Çünkü böyle bir kira bedeli makul değildir, ama iki yüz liralık evi depozitten dolayı yüz liraya verilerse sakıncası olmaz. Buradan da anlaşıldığı sadece depozit alıp kira almama şeklindeki kiralama işlemi sahih değildir. Herhalükarda ev sahibinin izniyle alınan abdest ve kılınan namaz sahihtir.

Malikiyet şartıyla kiralamanın anlamı

Soru: Malik etme şartıyla kiralamadan maksat nedir? Acaba bu şekilde yapılan anlaşma şer'i midir? Bu anlaşmanın fıkıh ve hukuktaki yeri nedir?

Cevap: Malik etme şartıyla kiralamadan maksat; bir mülkü belli bir kira bedeli karşılığında on, yirmi veya daha az veya daha çok bir müddet için kiraya vererek kira müddeti sonunda bu mülkü kiracıya bedeva veya belirlenmiş bir değer karşılığında satmayı taahüt etmekten ibarettir. Şer'i açıdan bu anlaşma sahih ve sakıncasızdır. Hukuki açıdanda kira zamanı bittiğinde kiracı mülk sahibinden bu mülkü kendisine vermesini talep edebilir ve mülk sahibide bu şarta uygun hareket etmekle mükelleftir.

دفتر مقام معظم رهبری
www.leader.ir

Karşılıklı hibe

Soru: Karşılıklı hibeden maksat nedir?

Cevap: Anlaşma veya hibe kalıbında bir sevabın veya karşılığın şart edildiği hibe şeklidir. Örneğin hibe eden şahıs şart ediyorki yaptığı hibe karşılığında kendisine hibe yapılan şahıs da ona bir şey versin. Aynı şekilde bu şart yapılmadan da kendisine hibe yapılan şahıs hibe edene bir şey verirse buda bir tür karşılıklı bir birine bir şey vermeye girer ki kendisine özel hükümleri vardır.

Alınan borcun hibe olduğunu iddia etme

Soru: Bir kaynana damadı istemeden ona ikiyüz bin rupya (pakistanın para birimi) para veriyor ve bir müddet sonra taraflar arasında ihtilaf çıkıyor. Çünkü kaynana parayı borç verdiği damatsa parayı kendisine kaynanasının hibe ettiğini iddia etmektedir.

Yukarıdaki meseleyle ilgili görüşünüzü bildirir misiniz?

Cevap: Eğer damat parayı kaynanasından aldığını kabul ediyorsa bu parayı kaynanasına vermekle yükümlüdür. Elbette damat bu paranın kendisine hibe edildiğini ispatlarsa parayı kaynanasına vermesi gerekmez. İş mahkemeye çekerse ve damadın sözünü onaylayan iki şahidi yoksa kaynana yemin ederek parayı alabilir veya damadından yemin etmesini isteyebilir.

Kocanın hibeden vazgeçmesi

Soru: Bir erkek hanımına bir hediye veriyor ve bir müddet sonra bu hediyeyi geriye istiyor. Ama kadının ihmalkarlığından dolayı bu hediye çalınmıştır. Acaba kadın bu konuda kocasına borçlu mudur?

Cevap: Eğer kocası hediyeyi geriye istemeden önce adı geçen hediye çalınmışsa kadın kocasına boçlu değildir. Ancak kocası hediyeyi geri istedikten sonra kadın vermemişse ve daha sonra hediye çalınmışsa kadın bundan sorumludur. Elbette ihtiyata uygun olan erkeğin hanımından bir şey talep etmemesidir.

Asıl sermayesi faizli borçtan olan işyerine ortaklık

Soru: Şu anda çalıştığım mağazanın ilk sermayesi bir şahıstan faizli borç alınarak elde edilmiş ve daha sonra hem borç ve hemde faizi ödenmiştir. Bendenizde halihazırda bu mağazaya ortağım. Acaba bu mağazadan kazandığım para haram para mıdır?

Cevap: Sorudaki duruma göre kazancınızın sakıncası yoktur. Gerçi faizli borcu alan şahıs günah işlemiştir.

Kar ortaklığı (mudarabe) nasıl olmalıdır

Soru: Sahih mudarebe nasıl yapılmalıdır?

Cevap: Mudarebe sadece sermayenin ticarete kullanılmasına özel bir anlaşma şeklidir. Bu anlaşmada sermaye sahibiyle işi yapan şahsın kar payları anlaşma miktarlarına göre kardan verilmelidir. Elbette parayı çalıştıran isterse her ay bir miktar sermaye sahibine para verebilir ve yıl sonunda verilen bu miktar üzerine karşılıklı razılaşabilirler. Aynı şekilde zarar edilirse zararın parayı çalıştırına ait olmasını şart edebilirler.

Aynı cinsten olan iki malı bir biriyle değiştirme

Soru: Eğer değerleri farklı olduğu halde cinsleri aynı olan ve kilo işi satılan iki mal bir birisiyle değiştirilirse sahih midir? Bu mal değişimini yapacak insanlar faizden kaçmak için birisi malını satıp onun parasıyla diğer malı almağa kalksa bir miktar fazladan para harcaması gerekiyor. Bu fazla harcamadan kurtulmak için bu malları direkt olarak bir birleriyle değiştirebilirler mi?

Cevap: Eğer ağırlıkları aynı olsa sakıncası yoktur. Ama ağırlıkları farklı olsa bu faize girer ve haramdır. Elbette ağırlığı az olan cinsin yanında başka bir şey de verilirse haram olmaktan çıkar.

Caiz Faiz

Soru: Faiz kimler arasında caizdir?

Cevap: Faizin caiz olduğu yerler şunlardır: 1-Babayla oğul arasında, 2-Karıyla koca arasında, 3- Müslümanla zimmi olmayan kafir arasında (müslümanın zimmi olmayan kafirden faiz olması caizdir).

Bankadan faizli borç alma

Soru: Bankada cari hesabı olan birisi eğer hesabında yeterince para varsa o hesaptan para çekebilir. Ama banka müşteriye güvendiği takdirde hesabında para olmasada ona bir miktar para çekme izni vermektedir. Ancak banka bu paranın geri ödenme zamanına göre bir miktar fazla para müşteriden almaktadır. Acaba bu durumda hesaptan fazladan para çekmek caiz midir? Hangi hallerde bu parayı çekmek caizdir?

Cevap: Eğer bu işlem islami anlaşmalardan birisinin kalıbında gerçekleştirilirse sakıncası yoktur, ancak bankadan bu para borç olarak alınır ve karşılığında faiz ödenirse bu faizli işlem olup haramdır.

İngilterede faizli borç alma

Soru: İngilterede üniversite öğrencilerine borç verilmektedir. Bu borcun şartlarından birisi şudur ki öğrenci okulu bitirdikren sonra maaşı belli bir düzeye ulaşmayana kadar bu borcu ödemekle yükümlü değildir. Borç ödendiği zamanda o anki enflasyon miktarına göre öğrenci fark öder. Bu durumda öğrenciyken bu borcu almak caiz midir?

Cevap: Faize şartlı olduğundan dolayı bu borç haramdır. Ancak birisi bu parayı borç alırsa borç aldığı miktarın sahibi olur ve o parada tasarruf etmesi caizdir.

Krediyi alıp satma

Soru: Acaba ev kredisini satmak şer'i açıdan caiz midir?

Cevap: Eğer bu kredi şer'i açıdan bir hak olarak doğmuşsa ve kanuni açıdan bu krediyi başkasına devretmek yasak değilse bu hakkı başkasına anlaşma karşılığında devretmenin sakıncası yoktur.

دفتر مقام معظم رهبری
www.leader.ir

Krediyi alınış sebebinin dışında bir işte kullanma

Soru: Ev tamiri için verilen krediyi başka bir işte kullanmak kastıyla alma ve kullanmanın hükmü nedir?

Cevap: Eğer banka bir krediyi ev tamirine özel veriyorsa ve bu krediyi alan şahıs onu başka yerde kullanmayı düşünüyorsa baştan bu krediyi alma hakkına sahip değildir ve alsa dahi o paranın maliki olmaz. Bankanın verdiği kredileri verilmiş sebebinde kullanmak gerekir ve bunun dışında bir yerde kullanmak caiz değildir.

Karzı Hasan bankalarında işçilik ücreti alma

Soru: Karzı hasan bankalarında müşterilerden işçilik ücreti almanın hükmü nedir?

Cevap: İşçilik ücreti bu bankanın giderleri için alınır. Dolayısıyla banka sorumluları bankanın su, elektrik, gaz, memur maaşları ve benzeri giderlerini karşılayacak miktarda müşterilerden para almalıdırlar. Eğer hesaplamalara rağmen bazen bu paradan arta kalan olursa bankanın yetkililerinin uygun gördüğü yerlerde bu parlar kullanılabilir.

Vadeli çekı alıp satma

Soru: Vadeli çekı hangi durumda alıp satmak caizdir?

Cevap:Çeki üçüncü kişıye daha düşük bir fiyata satma caiz değildir. Ama çekı borçlu olan şahsa (çek sahibine) satmanın sakıncası yoktur.

Bankamatik kartlarından faydalanma ve faiz ödeme

Soru: Bendeniz bankamatik kartı kullanmaktayım. Bazen hesabımda para olmadığında belli bir limitte bankanın parasından kullanıyorum ve daha sonra ödeme müddetine göre bir miktar fazla para bankaya ödemem gerekiyor. Acaba bu faiz midir? Eğer faizse bu günahın keffaresi nedir? Gelecekte kendimi ve ailemi nasıl bu günahı temizleyebilirim? Önümüzdeki 20 ay zarfında önceden almış olduğum paraların fazlalığını ödemem gerekir.

Cevap: Eğer bankamatikten aldığınız parayı borç olarak bankadan almış ve daha sonra bundan dolayı fazla para ödüyorsanız, almış olduğunuz borcun aslı sahih ve bu borç para helaldır. Ancak ödemiş olduğunuz fazla miktar eğer hizmet ücreti olarak alınmıyorsa faizdir ve haram. Elbette siz şer'i açıdan bankaya fazla para vermekle yükümlü değilsiniz, gerçi istesenizde istemesinizde banka sizden bu parayı alacaktır.

Timsah yetiştirme ve satma

Soru: Acaba timsah ve krokodil haram mıdır? Onların derilerinden namazda kullanılmayan ayakkabı ve çanta gibi eşyaları yapmak haram mıdır? Bu hayvanın etini ve dersini yurt dışına ihraç etme ve ülkeye döviz girişini arttırma niyetiyle bu hayvanı besleyip üretmek sakıncalı mıdır?

Cevap: Timsah ve krokodilin etleri haramdır, ama şer'i bir şekilde kesilirlerse onların derilerinden faydalanmanın sakıncası yoktur. Ancak onun etini yemeği helal bilenlere dahi onun etini satmak caiz değildir. Herhalükarda etinin yenmesi haram olan hayvanlar, eğer derileri için veya etlerini hayvanlara yedirmek gibi helal olan bir maksatla çoğaltılır ve satılırlarsa sakıncası yoktur.

Tezkiye olmamış balığı (suda ölmesi gibi) tezkiye olmuş bilen birisine satma

Soru: Eğer balığı satanın taklit mercii balıkçının toruna takıldığı halde suda ölen balığı haram biliyorsa ve bu şekilde ölen balığı helal bilen taklit merciiinin mukallitlerine bu balığı satabilir mi?

Cevap: Alıcı onu helal dahi bilse insanların yemeği unvanıyla onu satmak caiz değildir.

Erkeklere Beyaz Altından Yapılmış Evlilik Yüzüğü Satma

Soru: Evlilik esnasında eşimin ailesinin ısrarı üzerine istemeyerekde olsa beyaz altından bir evlilik yüzüğünün alınmasına izin verdim ve nikah esnasında bir kaç dakika taktım ve daha sonra bir daha takmadım. Şimdi bu beyaz altını satıp parasını kullammamın bir sakıncası var mı? Eğer cavabınız olumluysa onu değiştirmek için bir miktar para vermenin veya almanın hükmü nedir?

Cevap: Eğer bu yüzüğün başka bir şekle çevirilmesi mümkünse ve alıcının bu yüzüğü aldığında haram bir işte kullanacağını bilmezseniz onu soruda dediğiniz şekilde alıcıya bırakmanızın bir sakıncası yoktur.

İnternet kafede haram işlerin yapılması

Soru: Eğer birisinin internet kafesi olursa ve müşterilerden bazılarının namahremlerle et yapmak için veya ahlak dışı saytlara girmek için geldiklerini bilirse bu durumda bu kafenin sahibi olarak onun vazifese nedir? Bu yoldan para kazanmanın hükmü nedir?

Cevap: Eğer müşterinin bu vesileden haram yolda faydalandığını bilerseniz, bu işi yaptırmanız caiz değildir ve bu yoldan elde edilen kaçanta sakıncalıdır. Ama müşterilerin haram iş yaptığında şüphe ederseniz bu işi yapmanın sakıncası yoktur.(yani şüphenize itina etmeniz gerekmez)

Nakit para kullanılmadan alış verişte vasıta olma

Soru: Eğer birisi alış verişte sadece vasıta oluyorsa ve bazen para alış verişi dahi gerçekteleşmiyorsa, ama şahıs sadece piyasadaki itibarını kullanarak alış veriş yapıyorsa, bu şekilde elde ettiği karda tasarruf yetkisi var mıdır?

Cevap: Eğer bir malı alıp parasını ödemeyi teahüt ediyor ve daha sonra bu malı başkasına satıyorsa bu şekilde yapılan alış verişin bir sakıncası yoktur.

Üretici şirketlere hisse alma yoluyla ortak olma

Soru: Tarım, sanai ve benzeri alanlarda üretim yapma maksadıyla kurulan bir şirket bu maksatla hisselerini piyasaya sürerek sermaye oluşturma yoluna gitmiştir. Bu hisseleri ise islami anlaşmalar çerçevesinde müşterilerine satmıştır. Bu şirket daha fazla müşteri cezbedip sermayesini çoğaltmak kastıyla “üretken sermaye hediyesi” adı altında hisse almada önceliği olan müşterilere bir miktar hediye vermektedir. Elbette bu durumu bütün müşteriler bilmekte ve sonraki aşamalarda ikinci aşamada önceliği olan müşterilere bu hediyeler verilmektedir. Şirketin, bütün faaliyetleri islami ölçülere uygun yaptığını ve müşterilerinde bu hediyelerin önceliği olan müşterilere verilmesine razı olduğunu göz önünde bulundurursak acaba bu yöntem meşru ve şeriata uygun sayılır mı?

Cevap: Sorunuzun baş ve son kısmından anlaşıldığı kadarıyla yapmış olduğunuz bu işin şeriata uygun bir yönü yoktur.

Kitap alma ve Pazar bulma zincirine katılma

Soru: Yerli bir kitap şirketi bir miktar para karşılığında şahısları üyeliğe kabul ediyor ve sanal ortamdan onlara aldığı bu para karşılığında bir takım kitapları gönderiyor. Aynı şekilde bu şirket eğer kendilerine üye olanlar yeni üyeler bulurlarsa buldukları her üyeye karşılık ikişer bin tümen üye bulma zahmeti olarak üye bulan şahıslara veriyor. Şahısların üyeliği şebeke şeklindedir ve her şahıs iki ayrı üyeye bağlantılıdır. Bir kişi eğer belli bir topluluğun oluşmasını sağlarsa bulunan her üye için üyenin üstünde bulunan zincirdeki herkese ikişer bin tümen para ödenmektedir. Bu şekilde para kazanmanın hükmü nedir?

Cevap: Bu kazanç şekli şeriata uygun değildir.

Kumar aleti ve kumar dışı helal oyunlar için ortaklaşa kullanılan malzemeleri alıp satma

Soru: Bendeniz el yapımı eşyalar satmaktayım. Bu eşyalardan biriside satranç tahtasıdır. Bu tahtalar tamamen fildişi veya deve kemiğiyle süslenmişlerdir ve alıcılar genellikle onu süs eşyası olarak alıyorlar. Ama isterlerse onu oyun içinde kullanabilirler. Bu tahta bir şekilde düzenlenmiş tirki eğer istenirse tavla tahtası olarakta kullanılabilir (elbette ben tavla zarı ve taşlarını satmıyorum). Bu tahtanın aslı satranç tahtası olduğuna göre, bende onu satranç tahtası adı altında satıyorsam , halkın örfünde bu tahta satranç tahtası olarak tanınıyor ve satranç maksatlı kullanılıyorsa şer'i açıdan bu tahtayı alıp satmanın hükmü nedir?

Cevap: Eğer mükellef halihazırda satrancın kumar aleti olmadığı kanısına varırsa bu tahtayı alıp satmanın sakıncası yoktur. Aynı şekilde helal ve haram maksatlı kullanılabilen şeyler, eğer helal maksatla alınıp satılırlarsa sakıncası yoktur.

Reklam saytlarına bakarak para kazanma

Soru: Bazı reklam saytları saytın ziyaretçi sayısını çoğaltmak için saytlarını ziyaret eden şahıslara bir miktar para veriyorlar ve bu vesileyle şirketlerden daha fazla reklam alma imkanını elde ediyorlar. Bu saytları ziyaret etmek için bizler hem zaman ve hemde bir miktar para harcamamız gerektiği göz önünde bulundurulduğunda, acaba aldığımız bu paralar batıl yoldan mal elde edip yeme hükmüne girer mi? Acaba bu işin başka sakıncaları var mıdır?

Cevap:Eğer bu saytları ziyaret etmek yalan ve batıl sözleri yaygınlaştırma yoluyla fesadın artmasına yardımcı olmuyorsa ve harama düşme korkusunda söz konusu değilse bu saytları ziyaret etmenin ve karşılığında para almanın sakıncası yoktur.

Halkın gidiş geliş yaptığı yolları daraltarak para kazanma

Soru: Halkın gidiş geliş için ayrılmış yollarda, geçiş yerini daraltma suretiyle halkı sıkıntıya sokarak satış yapıp buradan elde edilen paraları geçim kaynağı olarak kullanmak helal midir?

Cevap: Bu işi yaparak haram işlemiştir, ama kazandığı paranın bir sakıncası yoktur.

Ailenin geçimini sağlama

Soru: Acaba para kazanmak için çaba sarf etmek vacip midir?

Cevap: İnsan kendisinin ve geçindirmekle yükümlü olduğu insanların geçimini sağlayabilmek için, kendi konumuna uygun iş bulduğunda, imkanı varsa, çalışması vaciptir.

Gelin Ve Kayınbabanın Mahremligi

Soru: Eş vefat ettikten sonra kayınbabayla gelin arasındaki mahremiyet devam mı eder, yoksa biter mi?

Cevap: Gelin ve kayınbabası arasındaki mahremlik, ebedidir ve eşin ölmesi veya boşanmayla bu mahremiyet aradan kalkmaz.

Borçulunun malını takas yapma

Soru: Borçlunun haberi ve izni olmadan onun mallarını almak caiz midir?

Cevap: Eğer borçlu olan şahıs borcunu inkar ederse ya onu ödemede elinden geleni yapmazsa ve bu borcu ondan almanın başka yolu kalmazsa bu durumda onun malından takas ünvanıyla onun izni olmadan alınabilir. Ama bu saydığımız şartlar oluşmamışsa borçlunun malını onun izni olmadan almak ve kullanmak caiz değildir.

Faiz alma kastıyla borç verme

Soru: Bir şahıs mali durumu iyi olmayan birisine bir miktar para borç olarak veriyor ve ona diyorki sen bu parayı kendi paranla birleştirerek filancıya faizli borç ver ve ondan elde ettiğin faizle mali sıkıntını gider. Sonrada benim paramın aslını bana geri ver. Bu durumda:

- 1- Bu borcu veren şahıs hatalı bir iş mi yapmıştır?
- 2- Acaba geriye aldığı para haram mıdır?
- 3- Eğer bu para sakıncalıysa, bu şahıs bu paranın bir kısmıyla vacip haccına gitmiştir, şu anda ne yapmalıdır?

Cevap: 1- Eğer başkasından faiz alması için birisine borç vermişse bu işi yaparak hata işlemiştir.

2- Geriye aldığı paranın haram paranın bizzat kendisi olduğunu bilmiyorsa bu para helaldir.

3- Bu paranın haram olduğuna yakini yoksa herhangi bir vazifesi yoktur ve bu parayı vacip hacda kullanmakta sakıncasızdır.

Borcun haram paradan geri alınması

Soru: Eğer bir şahsa borç verirsek, daha sonra bu şahsın borç aldığı parayı haram kazanç elde etmede kullandığını ve haram yoldan elde ettiği kazançla borcunu ödemeğe çalıştığını öğrenirsek ne yapmamız gerekir? Acaba onun verdiği parayı kabul edebilir miyiz?

Cevap: Eğer verdiği para bizzat haram paranın kendisiyse, o parayı kabul edemezsiniz.

Sıralı Borç

Soru: Bir kaç öğretmen kendi aramızda karzı hasan sandığı yaptık ve oraya üye olan herkes aylık belli bir miktar aidat ödüyor ve biz kura kaydıyla sırasıyla oradan arkadaşlara borç veriyoruz. Bu işin şer'i açıdan bir sakıncası var mıdır?

Cevap: Bu sadığın bütün üyelerinin rızasıyla kuraya dayalı olarak üyelere borç vermenin bir sakıncası yoktur.

دفتر مقام معظم رهبری
www.leader.ir

Ölmüş Alacaklıya Karşı Borçlunun Vazifesi

Soru: Borçlu birisi alacaklısı ölürse vazifesi nedir?

Cevap: Alacaklının varislerine varislik miktarına göre bu borcu ödemeli veya ölen şahıs adil bir şahsı kendisine vasi tayin etmişse o şahsa b borcu vermelidir.

Sadaka Parasının Kendisini Borç Verme

Soru: Toplanmış sadakayı kendi rızayetimle sıkıntısı olan birisine borç versem ve sıkıntısı geçtikten sonra onu geriye alıp sadaka olarak kullansam sakıncası var mıdır?

Cevap: Eğer bu sadaka kensinize aitse ve henüz fakire vermemişseniz bu mal sizin mülkünüzün dışına çıkmamıştır ve onu istediğiniz gibi kullanabilirsiniz. Ama yardım kurumunun sadaka sandığına onu atmışsanız onu kullanamazsınız.

Bir yerin camiye vakfedilme şekli

Soru: Acaba bir yere cami akdini okumak oraya cami hükümlerini uygulamak için yeterli midir?

Cevap: Eğer bir mekana cami yapılarak namaz kılanlara bırakılırsa orada kılınan ilk namazdan sonra orası cami hükmüne girer.

Vakıf Akit midir (iki taraflı anlaşma) İka mıdır (tek taraflı anlaşma)

Soru: Vakıf akit midir yoksa İka mı? Örneğin belli bir şahsa mahsus kılınan akitte bu şahıs bu vakfı reddedebilir mi?

Cevap: Vakıf İkadır, ama vakfın sahih olması için kendisine vakıf yapılan şahsın onu vakfı yapandan alması şarttır. Dolayısıyla sorudaki durumda kendisine vakıf yapılan kişi vakfı teslim almazsa vakıf gerçekleşmez.

Caminin mühürünün insanın cebinde kalması

Soru: Eğer camiye ait mühür namaz kılanlardan birisinin cebinde kalırsa vazifesi nedir?

Cevap: Eğer bu mühür o camiye vakfedilmişse oraya geri çevirilmesi gerekir. O camiye vakfedildiğinde şüphe edilirse yine oraya geri çevirilmesi gerekir.

Vakfedilmiş malların kullanılması

Soru: Acaba vakıfların ve imamzadelerin parasıyla bir araba alınıp vakıflar idaresinin elamanlarının hizmetine verilebilir mi? Acaba bir imamzade veya vakıfta görevli olup maaş alan birisi vaktinin tamamını vakıflar idaresinde geçirebilir mi?

Cevap: Vakfın gelirleri vakfı yapan şahsın görüşleri yönünde kullanılmalıdır. İmamzadelere adanan adaklar ise meşru adak edilme sebeplerinde kullanılmalıdır. İmamzadeye yapılan adaklar imamzade için kullanılmalıdır ve orada çalışanların ücretleride bu adakların kullanılabilecekleri yerlerdendir.

Kullanılmamış Vakıf Mallarını Değiştirme

Soru:Köyümüzün hüseyniyesine ait bol miktarda kullanılmamış bakır tabak var. Bu tabaklar işimize yaramıyor ve onları kullanmak alışılmış bir şeyde değil. Bu tabaklara karşı vazifemiz nedir?

Cevap: Eğer bu tabaklar hüseyniyeye vakfedilmişlerse ve o hüseyniyede veya başka bir hüseyniyede kullanılmaları mümkün değilse onları hüseyniyede kullanabileceğiniz tabaklarla değiştirebilirsiniz.

Camiye Vakfedilmiş Yerin Kullanımında Cüz'i Değişiklik

Soru: Bir arsa cami yapılması için vakfedilmiştir. Cami projesinde zemin kat kültürel ve sportif faaliyetlerin yapılması için düşünülmüştür. (Bu kısım caminin namaz kılınan kısmından tamamen müstakildir) Acaba bu işin bir sakıncası var mıdır?

Cevap: Yer vakfedilirken bir kısmı cami dışı bir şeylerin yapılması için vakfedilebilir. Ama bir arsa camiye vakfedildikten sonra bunda bir değişim yapılamaz.

Vakfı vakfedildiği şeklin dışında kullanma

Soru: Bir şahıs vakfdilmiş bir mekanda ikamet etmektedir. Bu vakfın şartlarından birisi burada oturan şahsın hergün bir cüz kur'an okumasıdır. Eğer burada oturan şahıs bu şarta uymuyorsa vazifesi nedir?

Cevap: Vakfın şartlarına uymamak haramdır ve bu şahsın o mekanda tasarruf hakkı yoktur.

Kadının Adak Adamasında Kocasının İzni

Soru: Kadının kocasının izni olmadan adak adamasının hükmü nedir?

Cevap: Eğer kadının kocası yanındaysa, ihtiyat gereği kadın kocasının izniyle adak admalıdır.

Adağın gereğini yapmama

Soru: Ben bir dahaki ramazan ayına kadar otuz gün oruç tutmağı adak adamiştım, ama ramazan ayı geldi ve ben bu orucu tutmağı muvaffak olamadım. Şimdi benim vazifem nedir? Adağıma uymasam ne olur?

Cevap: Eğer adak adarken adağın özel cümlesini okuduysanız ve otuz gün oruç tutmağada kudretiniz vardıysa adağınızın gereğini yapmanız gerekir ve aksi takdirde adağına uymayanların keffaresini vermeniz gerekir. Adağın keffaresi aynı yeminin keffaresi gibidir. Ancak adak adadıktan sonra özrünüzden dolayı bu adağı yerine getirmemişseniz keffare vermeniz gerekmez ve özrünüz bertaraf olduktan sonra bu oruçları tutmanız gerekir.

Adakla ilgili değişik meseleler

Soru: Eğer birisi günde yüz tane salavat çevirmeye adak adarsa ve günün hangi saatleri olduğunu belirlemezse acaba gün gece yarısı onikiye kadar mıdır? Bir gün gece onikiden sonra adağını hatırlarsa ve o saatten sonra salavatları çevirirse acaba adağı sahih midir?

Cevap: Eğer belli bir saati belirlemediyse 24 saat içinde herhangi bir saatte yapması yeterlidir. Elbette bu adağı adarken adak özel cümlesini kullanmamışsa bu adağı yapmanın bir sakıncası yoktur. Ayrıca bu adağı belirlenen vakitten sonra da yerine getirirse sahihtir.

Adağı Yerine Getirme

Soru: Bendeniz adak cümlesini kullanarak dedimki eğer hacetim gerçekleşirse ondört Cuma peşpeşe oruç tutacağım. Hacetim gerçekleşti ama bir türlü oruçları yerine getirmedim. Şimdi oruçları tutmak yerine keffare vermek istiyorum. Bu işi nasıl yapmam gerekiyor?

Cevap: Eğer oruç tutacağınız cumaları belirlememiştyseniz ve herhangi bir ondört cumada tutmaya karar vermiştyseniz, adağınıza amel etmek zorundasınız.

Dini Azınlıkların Adakları

Soru: Ben ermenilerin de yaşadığı bir mahallede dini bir heyetin başkanlığını yapıyor ve halkın verdiği adak kurbanlarını alıp kesiyorum. Bu meselede ermeni vatandaşların verdikleri kurbanla müslümanların verdiği kurbanlar arasında bir fark var mıdır?

Cevap: Eğer size para verirlerse ve kurban alma işini size bırakırlarsa istediğiniz kurbanı alıp kesebilirsiniz. Adanan kurban hususunda müslümanla gayri müslim arasında bir fark yoktur. Ancak gayri müslimler adadıkları kurbanı kendileri keserlerse onun eti helal değildir.

Aht ve yeminin keffaresi

Soru:Aht ve yeminin keffaresi nasıldır?

Cevap: Ahdin keffaresi altmış fakiri doyurmak veya otuzbir günü peş peşe olmak şartıyla iki ay oruç tutmaktır. Yeminin keffaresi on fakiri doyurmak veya giydirmektir ve eğer bu ikisinden birisine güç yetmezse üç gün oruç tutmaktır. İhtiyatı vacip gereği bu üç günlük oruç aralıksız tutulmalıdır.

Elini kur'ana basarak kur'ana yemin etme

Soru: Bendeniz elimi kur'ana basarak yemin ettimki bir işi terk edeyim, ama ne yazık ki o işi tekrar yaptım. Acaba boynuma keffare geldi mi? Eğer keffare bana vacip olduysa miktarı ne kadardır?

Cevap: Eğer Allah taalanın isim ve sıfatlarından birisine yemin etmediyseniz boynunuza keffare gelmez.

Kanuna aykırı bir şekilde su ve elektirikten faydalanma

Soru: Elektrik ve sudan kanunsuz bir şekilde faydalanılan birisinin evinde yaşamının hükmü nedir?

Cevap: Su ve elektrikten saat kullanmadan faydalanmak gasp hükmünde ve haramdır. Dolayısıyla böyle bir suyla yapılan ibadetler batıldır. Ancak bir şahsın kendisi geçmişte gasp eden değildiyse ve yapılan gasptan da haberi yoktuysa geçmiş amelleri sahihtir, ama kullandığı su ve elektriğin parasını ödemekle yükümlüdür.

Yas heyetlerinde şehir elektriğini kullanmanın hükmü

Soru: Acaba muharrem ayında oluşturulan yas meclislerini aydınlatmada şehir elektriğinden faydalanılabilir mi?

Cevap: Eğer kanunlara aykırıysa sakıncalıdır ve kullanıldığı takdirde ücretinin ödenmesi gerekir.

İş zamanında başka şeylerle uğraşma

Soru: Acaba iş yerinde idari saatte yapacak herhangi bir iş yoksa başka şeyle uğraşılabilir mi?

Cevap: Eğer birisi belli saatlerde bir işi yapmakla görevlendirilmişse boş zamanlarında dahi başka işlere vakit ayırmamalıdır. Elbette şer'i ve kanuni yetkiye ait yetkiliden izin alınırsa sakıncası yoktur.

İşçilerin maaşını ödeme şekli

Soru: Yurt dışında iranlı görevlilerin maaşları oranın para birimine göre belirlenmiştir. Eğer işçilerin maaşları peşin olarak veya çek şeklinde ödenirse belirlenen maaşlarını tam olarak almış oluyorlar. Ancak görevlilerin maaşları bankaya yatırılırsa (ki görevliler buna razı olmadıklarını bildirmişlerdir) görevliler bankadan maaşlarını alabilmek için bir miktar bankaya para ödemek zorunda kalıyorlar. Bu durumda kendilerine belirlenmiş maaşın biraz altında ellerine para geçiyor. Görevlilere zarar veren bu maaş ödeme yöntemi acaba sahîh midir?

Cevap: Anlaşmada nasıl belirlenmişse öyle yapılmalıdır. Eğer anlaşmaya göre hareket edilmezse tarafların karşılıklı rızası alınmalıdır.

İşe gidilmeyen günlerin ücretini alma

Soru: Bendeniz idarenin müdürünün bilgisi dahilinde bir müddet işe gitmedim. Ancak müdür işe gitmediğim günlerde de beni varmış gibi göstermiş, dolayısıyla o günlerin ücretide bana ödendi. Elbette ben o paraya dokunmadım ve şu anda o paranın üzerinden yıl geçmiş bulunuyor. Bu paranın geri verilmesi idari açıdan mümkün olmadığına göre bu parayı ve onunla ilgili humus durumunu ne yapmam gerektiğini bana söyler misiniz?

Cevap: Bu paranın durumunu, çalışmış olduğunuz idarenin kanunları belirler. Eğer mevcut kanunlar bu paraya sahip olmanıza izin verirse, o para sizin geliriniz sayılır ve üzerinden yıl geçtiği takdirde humusunu ödemeniz gerekir.

İdarede iyi çalışmamanın hükmü

Soru: Ben silahlı kuvvetlerde çalışmaktayım ve bir takım şahsi sorunlardan dolayı görevimi iyi yapamıyorum. Bu durumda benim vazifem nedir?

Cevap: Çalışmış olduğun yerin yetkilisine durumunuzu bildirin ve kanunların gereğini yapsın.

İş yapılmayan saatler karşılığında ücret alma

Soru: İşveren işçilerin maaşını bir şekilde ayarlamıştır ki işçilerin geçimini sağlamak için yeterli değildir. Bu durumda herhangi bir iş olmamasına rağmen mesaiye kalmaktadırlar. İşin olmadığı bu saatlerde kalınarak alınan mesai ücreti helal midir?

Cevap: Sorudaki durumda mesaiye kalmak şeriata uygun değildir ve bu mesai karşılığında alınan ücret sakıncalıdır.

دفتر مقام معظم رهبری
www.leader.ir

Devlet mallarından izinsiz kullanma

Soru: Mali gücü olduğu halde devlet lojmanlarında oturmak veya evi olduğu halde bu lojmanlardan faydalanmanın hükmü nedir? Eğer birisi torpil kullanarak bu lojmanlara yerleşirse orada kıldığı namazlar sakıncalı mıdır?

Cevap: Eğer kanunlara aykırıysa caiz değildir ve eğer gayrı meşru bir şekilde bu eve girilmişse orada namaz kılmak, gasp hükmündedir.

دفتر مقام معظم رهبری
www.leader.ir

Anne ve babaya muhalefet etme

Soru: Acaba işlerde anne ve babanın görüşlerine göre hareket etmemek haram mıdır?

Cevap: Eğer onlarla muhalefet etmekten maksat onlarla ilgili işlerde sizin onların işine karışma hakkınız yoktur. Ancak kendinizi ilgilendiren işlerde onlarla muhalefet etmekse, muhalefet kendi başına haram değildir. Ancak anne ve babaya eziyet etmek haramdır.

Umumi geçiş yollarının bir kısmının kapatılması

Soru: Halkın geneline ait olan ve beytul mal hükmündeki kaldırımların bir kısmının (satıcı ve esnafıar tarafından) kapatılmasının hükmü nedir?

Cevap: Eğer gelip geçenlere sıkıntı veriyorsa ve kanunlara aykırıysa caiz değildir.

Şüpheli Malda Tasarrufta Bulunma

Soru: Eğer bir mal haram veya şüpheliyse, ama kul hakkı değilse yiyecek dışındaki ihtiyaçlarda onu kullanabilir miyiz?

Cevap: Haram malda tasarrufta bulunmak caiz değildir.

Mescidul harama giriş guslü

Soru- Acaba mescidul harama girerken alınan sünnet gusulün sünnet oluşu sadece umre yapıp mescide gelenler için mi geçerlidir, yoksa bu mescide her girişte gusül almak sünnet midir?

Cevap: Bu guslün sünnet oluşu ilk girişe özel değildir.

دفتر مقام معظم رهبری
www.leader.ir

Mescidul haramın tahiyyatı

Soru- Mescidul haramın tahiyyetı namaz mıdır, yoksa kabenin tavafı mı?

Cevap: Tavaftır.

Camiye ait kur'anı dışarı ıkarma

Soru- Acaba mescidul harama ait olan bir kur'anı okumak için dışarı çıkarıp daha sonra mescide geri getirebilir miyiz?

Cevap: Sorumlusundan izinsiz bu kur'anları almak caiz değildir.

Küçük Çocukları Camiye Götürme

Soru: Acaba küçük çocukları camiye götürmek mekruh mudur?

Cevap: Camiye saygısızlığa veya namaz kılanların eziyet olmasına neden olmazsa sakıncası yoktur.

Yas heyetinin mallarında tasarruf etme

Soru- Onbir yıl önce mahallenin gençlerinin çabasıyla bir yas heyeti kurduk. Geçen yıllar içerisinde mahalle sakinlerinin yardımıyla; ses cihazları, aydınlatma malzemeleri, tabldot ve benzeri şeyler bu heyete alınmış bulunuyor. Ama bu alınan mallar heyete, birileri tarafından vakfedilmemiştir. Bizler toplanan paralardan heyetin ihtiyaç duyduğu bu malzemeleri yavaş yavaş almış bulunuyoruz. Soru şu ki bu malların hükmü nedir? Bu malzemeler şahıslara değilde heyete ait olduğuna göre onları heyetin üyelerine emanet olarak verebilir miyiz? Yada bu malzemeleri kiraya verip onların gelirlerini heyetin giderlerine kullanabilir miyiz?

Cevap: Eğer bu malzemelerin vakfedildiği net olarak belli değilse onları kullanma şekli bu paraları heyete hediye edenlerin izinlerine bağlıdır.

Cami ve Hüseyniyelerin Malları

Soru: Bazı hayır severler vakıf ünvanını kullanmadan cami ve hüseyniyelere halı gib bazı eşyaları kullanılsın diye bırakıyorlar. Bu eşyaların bir kısmı ihtiyaç fazlasıdır, acaba bu şekilde ihtiyaç fazlası olan eşyaları satıp parasını camide ihtiyaç duyulan başka şeylere kullanabilir miyiz?

Cevap: Eğer bu eşyaların sahipleri onları vakfetmişlerse, onları ne satabilirsiniz ve nede değiştirebilirsiniz. Bu tür eşyalar o cami veya hüseyniyede kullanılmıyorsa ihtiyacı olan başka bir cami veya hüseyniyeye verilebilirler. Ancak bu eşyalar vakfedilmemişlerse sahiplerinin izniyle onları satabilir veya değiştirebilirsiniz.

Mukaddes Mekanların Fotağralarını Atmak

Soru: Bazı davetiyelerin üzerinde Kabenin ve İmamların haremelerinin fotoğrafı vardır. Bu davetiyeleri atmanın bir sakıncası var mıdır?

Cevap: Eğer saygısızlık sayılırsa caiz değildir.

Kadınların batıdaki karma eğitim yapan üniversitelerde okuması

Soru- Kız ve erkek öğrencilerin ahlaka aykırı bir çok davranışlar sergilediği batıdaki üniversitelerde müslüman kadınların okuması caiz midir?

Cevap: Şer'i vazifelerine dikkat etme şartıyla (ki bunlardan bir tanesinde örtünmedir) kendiliğinden sakıncası yoktur.

Amerikada okuma ve ikamet etme

Soru- Bendeniz iranlı buluş sahibi öğrencilerden birisiyim ve Amarikalı üniversiteler tarafından üversitelerinde okumam için davet almış bulunuyorum. Lütfen söyler misiniz bu davete uymanın hükmü nedir? Eğer buraya gitmek caizse eğitim bittikten sonra kendi ülkemize dönmenin veya dönmemenin hükmü nedir?

Cevap: Amerika gibi bir ülkenin müslümanlar ve müslüman ülkelere karşı almış olduğu tavırlarla başlatmış olduğu fiziki ve psokolajik savaşlar göz önüne alındığında müslüman ülkelerde ki zeki insanları kendi ülkelerine davet etmekten iki hedeflerinin olduğu anlaşılır:

- 1- Bütün bilim adamlarını kendi ülkelerine toplayarak kendi çıkarları doğrultusunda onlardan faydalanma.
- 2- İslam ülkelerinin bilim adamlarını cezbederek bu ülkelerin bilim ve sanayide gelişimini önlemek.

Bu durum göz önüne alındığında sizi davet eden bu ülke hayır maksatlı bir davet yapmamıştır. Tam tersine hiyanet etme maksadıyla bu daveti gerçekleştirmiştir. Buna rağmen hala bu hain ülkenin davetini kabul etmek istiyor musunuz? Elbette eğer kendinizin ve ülkenizin bilimsel gelişimini sağlamağa ciddi bir şekilde niyet eder ve eğitim sonrası irana ve islama faydalı olmak için ülkenize dönmeği kast ederseniz bu daveti kabul etmenin sakıncası yoktur.

Yabancı Bilim Adamlarıyla Görüş Alışverişinde Bulunma ve İrtibat Kurma

Soru: Benim işim veterinerliktir ve işim gereği hayvanlardan insanlara geçen ve bazen öldürücü olan hastalıkları (kuş gribi gibi) tanımam gerekiyor. İnternet yoluyla muteber bilim adamlarına ulaşmak ve cevap almak ise çok kolay. Bu durumda internet yoluyla Amarakalı ve Avrupalı bilim adamlarıyla irtibata geçerek bu hastalıklarla ilgili bilgi alışverişinde bulunmak caiz midir?

Cevap: Bilim adamlarıyla onlardan bilgi almak için irtibat kurmanın kendiliğinden bir sakıncası yoktur.

Eğitim İçin Vatanı Terk Etmek

Soru: Bizim devletimizin bilimsel geliřmelerine dūřmanlık besledikleri belli olmuř devletlerin bilim adamlarıyla bilimsel çalıřma yapmak ve eđitimimizin devamını sūrdūrebilmek için vatanı terk edip bu ūlkelerde okumađa gitmenin hūkmū nedir?

Cevap: Eđer dūřmanlıklarından dolayı size bir Őey ūđtremeyeceklerine veya sizi yoldan ıkaratmađa çalıřacaklarına ihtimal verirsiniz oralara gitmenin Őer'i bir izahı yoktur.

دفتر مقام معظم رهبری
www.leader.ir

Zehra bayramı

Soru- Zehra (s.a) bayramı olarak yapılan kutlama merasimini yapmanın hükmü nedir?

Cevap: İslam düşmanlarının kötüye kullandığı her davranış ve aynı şekilde müslümanlar arasında tefrikaya sebep olan her amel haram ve yasaktır.

Kur'anın vacip secdesinin yapılış şekli

Soru- Kur'nadaki vacip secdeler nasıl yerine getirilmelidir?

Cevap: Vacip kur'an secdelerinde alını secdeye koymak yeterlidir ve herhangi bir zikri söylemek şart değildir. Ancak bu secde esnasında zikir söylemek sünnettir ve şu zikrin söylenmesi daha iyidir: “La ilahe illallahu hakkan hakka, la ilahe illallahu imanen ve tesdiga, la ilahe illallahu ubdiyyeten ve rigga, secettu leke ya rabbi tebbuden ve rigga, la mustenkifen ve la mustekbiren, bel ene abdun zelilun d-zeifun ğaifun mustecir”

دفتر مقام معظم رهبری
www.leader.ir

Mekke'de kur'an okuma

Soru- Mekkenin sünnet amellerinden bir tanesinde kur'an okuma ve hatim indirmedi. Acaba hac amellerini yerine getirirken arafat, müzdelife ve mina amelleri esnasında kur'an okumaya devam eden birisi içinde mi bu sünnet geçerlidir, yoksa bu sünnet mekke şehrine mi özeldir?

Cevap: Bu sünnet mekke şehrine özeldir.

دفتر مقام معظم رهبری
www.leader.ir

Kur'anın ilk sayfasını yazma

Soru- Bazı insanların ruhuna hediye ettiğimizi beyan eden bir kaç satır yazıyı kur'anın ilk boş sayfasına yazmanın bir sakıncası var mıdır?

Cevap: Kendiliğinden sakıncası yoktur.

Bilgisayar ekranından okunan kur'anın sevabı

Soru- Acaba kur'anı kur'anı kerimin üzerinden okumak mı daha sevaptır, yoksa bilgisayar ekranından mı?

Cevap: Her ikisininde sevabı vardır, ama adabına uyarak kur'anı kerim üzerinden okumak daha iyidir.

Kur'an ayetinin tuvalete düşmesi

Soru- Geçenlerde mahalle camisinin tuvaletine, namaz kılan bayanlardan birisinin koruma duası düşmüştür. Bu duanın içinde kur'an ayetide bulunmaktadır. Bu duayı bulabilmek için geçici olarak tuvalet kullanıma kapatılmıştır. Bu durumda cemaat imamı, cami yönetimi ve orada namaz kılan insanların vazifesi nedir?

Cevap: Sadece bu tuvalete ayet düştüğünü bilen insanlara oraya gitmek caiz değildir ve tekrar oraya gidebilmeleri için bu koruma duasının orada çürüyüp yok olduğuna emin olmaları gerekir. Ama bu durumdan haberi olmayanların herhangi bir sorumlulukları yoktur. Bu koruma duasını oraya düşürenin başkalarına haber vermesi de gerekmez. Eğer bu kuyuyu tahliye etmek çok zorsa onun tahliyesi gerekli değildir.

Gayrı Müslimlere Kuranı Kerim Vermek

Soru: İslam kültürünü yaymak kastıyla ermeni diline kuran tercümesi yapmak istiyoruz. Kuranı bu şekilde tercüme edip gayrı müslimlere sunmanın hükmü nedir?

Cevap: Kuranın muhtevasını öğrenmek isteyenlere onun tercümesini vermenin kendiliğinden şer'i açıdan bir sakıncası yoktur.

Ehli sünnetin değer verdiği şahsiyetlerin aleyhinde konuşma

Soru: Bazı internet saytlarında ve uydu kanallarında açıkca Rasulullahın bazı eşleriyle ilgili aşağılayıcı sözler sarf edilmesi ve onların iffetine ters düşecek bazı nisbetlerine onlara verilmesi hakkındaki görüşünüz nedir?

Sizin de çok iyi bildiğiniz gibi insanları tahrik edici nitelikte olan bu tip hakaretler ister şia ve isterse sünni olsun müslümanların endişelenmesine ve duygusal baskılara kapılmalarına neden olmaktadır.

Cevap: Ehli sünnet kardeşlerimizin dini senbollerine dil uzatmak haramdır, nerede kaldı peygamberin hanımları hakkında iffete aykırı sözler sarf etmek. Bütün peygamberlerin hanımları özellikle Rasulullahın hanımları hakkında bu tip sözler sarf etmek yasak ve mümkün olmayan şeylerdir.

Kültürel merasimlere katılma

Soru- Ben keşmir üniversitesinde okumaktayım. Burada öğrenciler yılda bir kere bir kültürel toplantı yaparak onda; şarkı okuma, yarışma, gazel okuma gibi programları ahenkli bir şekilde icra ediyorlar. Bende bu toplantıda gazel okumayı istiyorum. Acaba benim bu kararım doğrumudur? Lütfen bu programla ilgili görüşünüzü bildirir misiniz?

Cevap: Gazel ve şarkı okuma kendiliğinden sakıncası olmayan şeylerdir. Ama bu şarkı ve gazel okuma sesi boğazda çevirme suretiyle oynatıcı bir hal alır, eğlence ve günah toplantılarına münasip bir hale gelirse caiz değildir. Aynı şekilde gazel ve şarkı okurken kullanılan müzikler eğlence meclislerinde kullanılan müzikler gibi olursa onlarda caiz değildir.

Spor yaparken müzik işitme

Soru- Müzik yayını yapılan spor derslerine katılmanın hükmü nedir? Eğer kulaklık kullanarak bu müziği işitmezsek veya çok az işitirsek bu derslere katılmanın hükmü ne olur?

Cevap: Eğer bu müzik eğlendirici ve oynatıcı olmazsa sakıncası yoktur. Müziğin böyle olup olmadığının teşhisi ise mükellefin vazifesidir.

Kadın sesi dinleme

Soru- Şiir ve müziği eğlendirici olmayan kadın sesini dinlemenin hükmü nedir?

Cevap:Eğer kadının sesi şehveti kabartıcı olsa veya başka bir fesada yol açsa onu dinlemek caiz değildir.

Erkek sesinin kadın sesine çevirilmesi

Soru- Eğer bir erkek kendisi veya bir alet vasıtasıyla sesini kadın sesine benzetir ve aynı kadın sesi gibi yaparsa bunun hükmü nedir?

Cevap: Bu tip davranışlar sakıncasız şeyler değildirler.

Haram müziğin teşhisi

Soru- Ben helal müziği haram müzikten ayırt etmekte zorlanıyorum, bu durumda vazifem nedir?

Cevap: Haram müziği mükellef, kendi örfi bakışıyla teşhis etmelidir.

Müzik ve kadın sesi

Soru- Eğer kadın sesi haram müzikte kullanılmazsa onu dinlemenin hükmü nedir?

Cevap: Haram müzikte onu okuyanın kadın veya erkek olması arasında bir fark yoktur ve kadın haram müzik okumuyorsa onu duymak şer'i açıdan haram değildir. Ancak lezzet kastıyla dinlenirse veya bir fesada yol açarsa sakıncalıdır. Herhalükarda kadın şarkı seslendirirken onu dinlemek genellikle fesada yol açtığından onu dinlemek caiz değildir.

Çocuklar ve haram müzik

Soru- Henüz buluğa ermemiş çocuklarımız haram müzik dinleyen bazı akrabaların evine gidip gelirken bu müzikleri dinlediklerinden bu müziklere ilgi duyabilirler. Eğer onları bu işten men edersek gizliden dinleyebilecekleri göz önünde tutulduğunda vazifemiz nedir?

Cevap: Gerçi buluğa ermemiş çocuğun şer'i açıdan herhangi bir yükümlülüğü yoktur ve haram olan müziği duymak ona haram değildir, ama büyüklerin haram müzik kasetlerini çocukların kullanımına sunmaları caiz değildir. Anne ve babalar buluğa ermeden çocuklarına islami kural ve kaideleri öğretmekle yükümlüdürler ve sırf haram değil diye çocuğu, her önüne gelen işi yapmasında serbest bırakmamalıdır.

Kadınların mevlüt okumaları

Soru- Acaba kadınların mevlüt ve mersiye türü şeyler okumaları caiz midir?

Cevap: Eğer kadın mevlüt okurken namahrem erkeklerin onun sesini duyduklarını biliyorsa, bu durum onların dikkatini celb ederek onları heyecanlandırıcaksa veya başka bir fesada yol açıcaksa bu iş caiz değildir.

Hayvan ve insan resmi çizme

Soru- Bir sanat eserinde belli bir mesajı ulaştırabilmek için hayvan veya insan resmi çizilebilir mi?

Cevap: Kendiliğinden sakıncası yoktur.

دفتر مقام معظم رهبری
www.leader.ir

Sidilerin şifresini kırma

Soru- Sizin görüşünüze göre sidilerin şifresini kırma veya sidileri kopyalamanın - ki bazıları bu işle meşguller-hükmü nedir? Bu şekilde olan sidileri halkın satın almasının hükmü nedir?

Cevap: Sd'lerin çoğaltılıp kopyalanmasında bunların sahiplerinden izin alınarak onların haklarına riayet etmek gereklidir. Bu sd'leri satın almak sakıncasız değildir ve bu meseleyle ilgili kanunlara uymak gereklidir.

Mektuba cevap verme

Soru- Usuli kafi kitabında gelen bir hadiste İmam Sadık (a.s) mektubun cevabını vermenin aynı selamın cevabını vermek gibi vacip olduğunu buyurmuştur. Acaba bu hadise binaen mektuba cevap yazmak vacip midir?

Cevap: Mektuba cevap yazmak ihtiyat gereğidir.

Gayrı müslim ülkelerin seçimlerine katılma

Soru- Kafir ülkelerde yapılan seçimlerde oy kullanmak caiz midir? Eğer caizse acaba müslümanların bazı konuda onayladıkları (mesele ıraktan çekilme gibi) kişiye oy verilmeli ve başkalarına verilmemeli midir?

Cevap: Meşru olan toplumsal ve siyasi görevleri yerine getirmek için seçilen millet vekillerine oy vermenin sakıncası yoktur ve bu adayın müslüman veya gayrı müslim olması arasında bir fark yoktur.

İnternette istihare

Soru- Bazı saytlarda olan istihareler ölçü olabilirler mi?

Cevap: Eğer bilinen yöntemlerle yapılıyorsa sakıncası yoktur.

Değeri düşük şeylerden faydalanma

Soru- a- Acaba başkalarının mallarında ki küçük tasarruflar (örneğin yolun kenarına dökülmüş kum gibi inşaat malzemelerini ayıklama veya başkasına ait çok az değere sahip şeyleri kullanma gibi) sakıncalı mıdır?

b- Pazarda bulunan meyve sıkacakları veya sebze doğrayan makineleri kullandığımızda bizden önce onu kullanan şahsın sebzelerinden bir miktarı onun içinde kaldığından bizim sebzelerimizle karışmaktadır. Acaba bunun bir sakıncası var mıdır?

Cevap: Her iki durumda sakıncasızdır.

Yurtlarda kalmış malların hükmü

Soru- Öğrenci yurdunda görevli olan şahıslar öğrencileri yurda alırken baştan şart ediyorlarki öğrenci yurdu boşaltırken bütün malzemelerini götürmekle sorumludur, aksi takdirde bu malzemeler çöpe atılacaktır. Acaba bu şart öğrencilerden geriye kalan battaniye, kaşık ve benzeri malzemeleri çöpe atabilmek için yeterli midir? Buda göz önünde bulundursun ki eğer bu malzemeleri biriktirip öğrencilere duyurmaya kalkışsak ciddi meşakkate düşmemiz gerekecek.

Cevap: Anlaşma yapıldıktan sonra geride kalan malzemeleri dışarıya atmanın bir sakıncası yoktur.

Bulunan şeyin satılması

Soru- İki yıl önce şehir dışındaki bir piknik alanından bir saat buldum ve hala onu saklamaktayım. Acaba onu kardeşime satıp parasını sadaka verebilir miyim?

Cevap: Sizin vazifeniz saati bulduğunuz mekanda onun sahibini araştırmaktır. Eğer sahibini bulma ümidini kaybederseniz saatin kendisini veya parasını fakire sadaka olarak verebilirsiniz.

Evlada ait diyet parasında tasarrufta bulunma

Soru- Geçirdiği kaza sonucu ayağı kırılan çocuğa verilen diyeti babası ailesinin ihtiyaçları için harcayabilir mi? Acaba babanın bu parayı çocuğu için saklayıp büyüdüğünde ona vermesi veya ona harcaması mı gerekir?

Cevap: Bu parayı sadece o çocuğun giderlerinde kullanabilir ve başka yerde kullanması caiz değildir.

Dudaktan kan gelmesine neden olacak vurmanın diyeti

Soru- Elin tersiyle ağza vurulduğundan dolayı gelen kanın diyeti nedir? Dudağı kanayanın buluğa ermemiş çocuk veya kadın olması durumu değiştirir mi?

Cevap:Eğer dudakta yırtılma varsa bunun diyeti iki devedir ve bu meselede kadınla buluğa ermemiş çocuk arasında fark yoktur.

Bedenin kızarmasının diyeti

Soru- a- Eğer birisini bedeni kızaracak şekilde döversek ve bir kaç dakika sonra bedeninin kızarıklığı geçerse ne diyet vermemiz gerekir mi? Eğer gerekiyorsa ne kadar vermeliyiz?

b- Eğer küçük çocuğu bedeni kızaracak şekilde seversek günah mı işledik? Acaba diyet vermemiz gerekir mi?
Cevap: Diyet verilmesi gerekir ve bu kızarıklık bedende olursa bir dinarın dörtte üçüdür(Şer'i bir dinar 3/6 gram altın miktarındadır)

Kadının diyeti

Soru-“ Kadının diyeti erkeğin diyetinin üçte birisine ulaşırca yarıya iner” cümlesinden maksat nedir?

Cevap: Kadının azalarından birisinin diyeti bir erkeğin diyetinin üçte birisi miktarına ulaşmazsa, o diyet miktarı kadına ödenmelidir, kadının iki veya üç parmağının koparılmasında olduğu gibi. Ama kadının zarar verilen azasının diyeti erkeğin diyetinin üçte birisini geçerse bu diyetin yarısı kadına ödenmelidir, kadının bir kulağının koparılması veya bir gözünün kör edilmesi durumunda olduğu gibi. Kadının azasının diyetinin erkeğin diyetinin üçte birisini geçtiğinde yarıya dönüşmesi hükmü sadece bir azasının diyetiyle ilgilidir. Yoksa birden çok azasına zarar verilirse bunların toplamı göz önünde bulundurularak erkeğin diyetinin üçte birisi olup olmadığı şeklinde hesap yapılmaz. Örneğin eğer bir kadının iki parmağı kesilir ve bir gözü kör edilirse, bir gözün diyeti tam diyetin yarısı olduğundan bir gözün diyeti olarak tam diyetin dörtte birisi ödenir. Diğer taraftan iki parmağın diyeti tam diyetin beşte birisidir. Bu durumda bu iki diyet ayrı ayrı ödenmelidir ve toplamının tam diyetin üçte birinden fazla olması bu diyetin yarıya dönüşmesine neden olmaz.

دفتر مقام معظم رهبری
www.leader.ir

Diyeti istememenin hükmü

Soru- Diyetin talep edilmemesi diyet ödeme yükümlülüğünün kalkdığına delil midir?

Cevap: Eğer zarar gören şahıs diyet değerini affettiğini bildirirse zarar veren şahıs borçtan kurtulur. Ancak zarar veren şahıs sadece diyeti talep etmedi diye diyet zarar veren şahsın boynundan kalkmaz.

Diyeti Ödeyecek Akrabanın Yokluğu Veya Ödeyecek Güce Sahip Olmaması

Soru: Diyeti akrabaların ödemesi gerektiği yerlerde, ödeyecek akraba olmazsa veya akrabasının ödeyecek gücü olmazsa bu durumda diyeti suçu işleyenin kendisi ve kendisininde gücü yetmiyorsa meytul maldan mı ödenmesi gerekir? Yoksa akraba olmadığında veya ödeyemediğinde suçlunun kendisine müracaat edilmeden direkt beytul maldan mı diyeti ödemek gerekir?

Cevap: Hata yüzünden işlenen cinayetlerde, eğer akraba yoksa veya akrabasının ödeyecek gücü yoksa diyet beytul maldan ödenmelidir.

Katil Firar Ettikten Sonra Akrabaların Diyeti Ödemesi

Soru: Büyük fakihler bir takım hadislere dayanarak buyuruyorlar ki kasıtlı cinayet işleyen katil firar ederse onun mallarından diyetin alınması gerekir; eğer malı yoksa en yakın akrabasından başlanarak akrabalarından alınır ve eğer akrabası olmazsa veya akrabaların bu diyeti ödemeye gücü yetmezse beytul maldan bu diyetin ödenmesi gerekir. Bu konudaki ihtilafı fetvalarında göz önünde bulundurarak:

- Burada akrabalardan maksat baba tarafından olan erkek akrabalar mıdır, yoksa kız çocukları, küçük çocuklar ve deli olan akrabalarda bu hükme girerler mi?
- Bu hüküm sadece kasıtlı cinayetlerde mi geçerlidir, yoksa yarı kasıtlı ve kasıtsız cinayetlerde de ki bunlarda diyet katilin kendi uhdesindedir, bu hüküm geçerli midir?

Cevap: a) Kadınlar, küçük çocuklar ve deliler bu hükmün içerisine girmezler.

b) Bu hüküm kasıtlı cinayetlere özeldir. Ama diyetin cinayeti işleyen şahsın üzerine olduğu yarı kasıtlı ve kasıtsız cinayetlerde eğer cinayeti işleyen firar ederse ve geriye mal bırakmazsa diyet beytul maldan ödenir.

İki Kişiden Birisinin Katil olduğu Bilindiğinde Diyetin Hükümü

Soru:Eğer iki kişiden veya bir kaç kişiden birisinin kesin katil olduğu bilinirse ve katilin kim olduğu yemin yoluyla belirlenemezse diyet bu şahıslara bölüştürülür mü, yoksa beytul maldan mı verilir veya kura yoluyla diyeti kimin vereceği belirlenir?

Cevap: İhtiyata uygun olan bu diyetin beytul maldan verilmesidir. Ancak iki ayrı kişi bu cinyeti işlediğine dair itirafta bulunursa bu durumda maktulün velisinin istediğinden diyeti almabilmesi uzak bir ihtimal değildir.

Çocuğu edep etme

Soru- Çocuğu edep etmekten maksat nedir? Bundan maksat tazir midir? Bunun şer'i ölçüsü nedir? Şer'i hakimnin, çocuğun velisinin, öğretmenin ve adil müminin edep etme velayeti nasıl gerçekleşir?

Cevap: Edep etme, tazir ve şer'i hakimnin yetkisine bırakılmış diğer şeylerin ölçüsünü belirlemek bizzat şer'i hakimnin kendi görevidir. Ama babanın ve baba tarafından izin verilmiş öğretmenin edep etme yetkisi diyet gerektirmeyecek haddedir. Dolayısıyla edep etme esnasında kızarma, morarma ve siyahlık oluşursa diyetinin verilmesi gerekir.

Hayvanlar Üzerinde Tıbbi Deneyler Yapmak

Soru: Eğer hayvanlar üzerinde tıbbi deneyler yapılır ve deneylerden sonra bu hayvanlar ölürlerse, tıbbı geliştirmek için bu deneyleri yapmak caiz midir?

Cevap: Kendiliğinden sakıncası yoktur, ama hayvanlara eziyet edilmeyecek şekilde yapılmalıdır.

Kadınların Tıp Öğrenmelerinin Gerekliği

Soru: Kadınların erkek doktorlara muayene için gittiklerini ve bunun neticelerini göz önünde bulundurursak, kadınlarla ilgili tıbbi alanlarda ders okuma kabiliyetine sahip kadınların tıp okumaları vacip midir?

Cevap: Zaruret haddinde ki ihtiyaçları gidermek için tıp öğrenmek vacibi kifayidir.

Tıbbın İlerlemesine Yardımcı Olmak İçin Kendini Tehlikeli Deneylere Tabi Tutma

Soru: Eğer bir deneyin faydası bütün insanlığa dokunacaksa, bu deneyin kendi üzerimizde denenmesine razı olmamızın hükmü nedir? Elbette bu deney neticesinde deneye tabi tutulan şahıs ya kesin zarar görecektir ya zarar görme ihtimali vardır veya zarar görmeyecektir.

Cevap: Bu iş caiz değildir. Eğer tıptaki zaruret bunu gerektirirse ve diğer yollarla veya tehlikesi daha az olan bir yöntemle bu zaruret giderilemezse o zaman caiz olur.

Hastanın Haberi Olmadan Onun Üzerinde Tıbbi Deneyler Yapma

Soru: Eğer tıp ilminin ilerlemesi için bir takım deneylerin hastalar üzerinde yapılması gerekirse ve bu deneylerin hastalara hiç bir zararı olmazsa, doktorlar hastanın haberi olmadan ve ondan izin almadan bu deneyleri yapabilirler mi?

Cevap: Caiz değildir.

İslam Tıbbıyla İlgili Araştırma Yapma

Soru: Hacamat, fest ve benzeri rivayetlerde gelen tıbbi konular hakkında uluslararası bilimsel standartlara uygun bir şekilde araştırma yapmak ve belli neticelere ulaşmak şer'i açıdan nasıldır?

Cevap: Günümüz tıp kural ve kaidelerine uyularak bu işin yapılmasının bir sakıncası yoktur.

Halkın Değişik Kesimlerine Aidsle İlgili Eğitim Verme

Soru: Aids hastalığının ağır neticeleri göz önünde bulundurduğumuzda acaba değişik yaş guruplarına bu hastalığın bulaşma yolları ve bunun önünü alma yöntemlerini öğretebilir miyiz?

Cevap: Kendiliğinden sakıncası yoktur. Elbette bir fesada yol açar veya kötü neticeler doğurursa sakıncalıdır.

Tıbbi Testlerin Karşı Cins Tarafından Yapılması

Soru: Eğer evlilik için kan testine ihtiyaç duyulursa ve bu işi yapacak bayan doktor olmazsa , bize namahrem olan erkek doktor bu testi yapabilir mi?

Cevap: Eğer zaruri olursa sakıncası yoktur, ama meseleyi hafife almadan dolayı bu yapılırsa caiz olmaz.

دفتر مقام معظم رهبری
www.leader.ir

Sağlık Kontrolünün Namehrem Doktor Tarafından Yapılması

Soru: Hasta olmayan birisi sağlık kontrolünü namehrem olan doktora yaptırabilir mi?

Cevap: Eğer zaruret yoksa caiz değildir.

Aynı Cinsten Veya Karşı Cinsten Olanın Cesedine Bakma

Soru: İster müslüman olsun ister gayrı müslim aynı cinsten veya karşı cinsten olan birisinin cesedinin ne kadarına bakmak caizdir?

Cevap: Aynı cinsten olanın avret yerleri hariç diğer yerlerine bakmanın sakıncası yoktur. Karşı cinsten olanın ölüsüyle dirisinin hükmü birdir.

Kısırlık Tedavisinde Karşı Cinsten Olan Doktorun Mahremligi

Soru: Acaba kısırlık hastalık hükmünde midir ki buna dayanılarak işinde daha uzman olan erkek doktora gidilebilir? Hali hazırda yaşım artmaktadır ve şu ana kadar elimden geldiğince kendi dalında uzman olan bayan doktorlara müracaat ettim, ama bir neticeye ulaşamadım. Bu durumda uzman erkek doktora gitmem caiz midir?

Cevap: Kısırlık hastalık sayılmaz ve namahremin haram bakış ve dokunuşunu caiz kılmaz. Ama kısırlığınızın, tedavisi mümkün bir hastalıktan kaynaklandığına makul bir ihtimal vererseniz ve sizi tedavi edebilecek bir bayan doktora da ulaşamıyorsanız, tedavi maksatlı erkek doktora gitmenizde bir sakınca yoktur.

Mecburi Durumlarda Namahrem Doktora Gitme

Soru: Eğer canı tehlikede olan bayan bir hasta uzak bir köydeki erkek doktora müracaat ederse bu doktor zaruri olan bütün tedavileri onun üzerinde uygulayabilir mi?

Cevap: Zaruri olursa sakıncası yoktur.

Köylülerin Namahrem Doktora Gitmeleri

Soru: Eğer köylü bir kadın can tehlikesi olmayan hafif bir hastalığa yakalanırsa ve köydede sadece erkek doktor varsa, bu durumda şehire gidip kadın doktora mı muayene olmalıdır yoksa köydeki doktor zaruri olan miktarda onu muayene ederek hastalığını teşhis edebilir mi?

Cevap: Eğer şehirdeki doktora gitmek meşakkat ve sıkıntıya yol açmıyorsa, şehirdeki bayan doktora gitmesi gerekir.

Namahrem Kadının Karnının İçine Bakma

Soru:Eğer kadın hastanın karın bölgesi erkek doktorun kadın yardımcısı tarafından kesilerek açılırsa ve erkek doktor kadının dış derisine bakmadan sadece karnının içindeki döllenme kanallarını kapatırsa, bu amaliyeti yapmasının bir sakıncası var mıdır?

Cevap: Kadının derisine veya derisinin altına bakma arasında bir fark yoktur. Her iki durumdada eğer zaruret olursa bu işin sakıncası yoktur ve aksi takdirde caiz değildir.

Amaliyat Odasındaki Steril Ortamı Korumak İçin Hastayı Soyundurma

Soru: Acaba amaliyat odasındaki steril ortamı korumak için gelen yaralıyı soyundurup doktorların ve yardımcılarının önünden o şekilde geçirebilir miyiz?

Cevap: Önceden sterilize edilmiş elbise veya bir örtüyü hastanın kendi elbiselerini çıkardıktan sonra üzerine örterek onun bu şekilde çıplak kalması önlenir.

Doğum Anında Erkeğin Kadına Yardım Etmesi

Soru: Eğer doğum anında doğum yapan kadına yardım edecek bir kadın olmazsa erkek bu kadına yardımcı olabilir mi?

Cevap: Eğer erkeğin doğuma yardımcı olmaması kadının veya çocuğunun hayatını tehdit eder bir tehlikeye neden olursa erkeğin yardımcı olmasının sakıncası yoktur.

Erkek Doktorun Kadını Muayenesi

Soru: Kadının kol derisine bakmayı gerektiren bir tıbbi müdahaleyi erkek doktor yapabilir mi?

Cevap: Kadın doktor varsa erkek doktor bu işi yapmamalıdır. Ama zaruri bir durum olursa ve bu müdahaleyi yapacak kadın doktor olmazsa, erkek doktorun bu işi yapmasında bir sakınca yoktur.

Tehlikede Olan Kadının Hamileliğinin Önünü Alma

Soru: Eğer hamile kalmak kadının bir takım tehlikelere maruz kalmasına neden olarsa, kocasının izniyle bu kadın, hamileliğin önünü alabilir mi? Kocasının izni olmazsa nasıl olur?

Cevap: Sakıncası yoktur. Eğer hamilelik bu kadına kayda değer bir zarar verecekse ve hayatını ciddi sıkıntıya sokacaksa kocasının izni olmadan da hamileliğin önünü alabilir.

Kendisini Hadım Eden Şahsın Vazifesi

Soru: Eğer birisi amaliyatla kendisini hadım ettirmişse acaba yeniden kendisini tedavi ettirerek eski haline gelmeğe çalışması vacip midir?

Cevap: Vacip değildir.

Eşleri Kısırlaştırmada Öncelik Hakkı

Soru: Eğer erkek veya kadının kısırlaştırılmasına izin verilirse öncelik hakkı hangisine aittir?

Cevap: Eğer şer'i şartlara uyulursa öncelik hakkı söz konusu değildir. Şahsıların konumlarının farklılığından dolayı da doktorla istişare edilmelidir.

Spral Takarak Hamileliğin Önünü Alma

Soru: Spral takıldığında bakma ve dokunma söz konusudur. Acaba bu işin kadın doktor tarafından yapılmasında bir sakınca var mıdır?

Cevap: Zaruri durumlar haricinde sorudaki şekliyle bu işi yapmak caiz değildir.

Başkasına Cenin Hediye Etme

Soru: Dinimizce başkasına ait çocuğu evlatlık edinmek meşru kabul edilmiştir ve evlatlık edinilen çocuğun yaşının bir önemi yoktur. Bu söylenen göz önüne alınarak bir erkeğin spermi kendi hanımının yumurtalıklarını döledikten bir iki gün sonra bu nutfeyi çocuğu evlatlık edinmek isteyen kadının rahimine aktarsak ve doğurduktan sonra onu kendisine evlatlık edinse bir sakıncası var mıdır?

Cevap: Kendiliğinden sakıncası yoktur. Ama haram bakış ve haram dokunuştan uzak durulmalıdır. Çocukta gerçekte nutfе sahibiyle yumurtalık sahibi olan kadına aittir.

Başkalarının Ceninini Büyütmek İçin Rahim Kiralama

Soru:Namahrem erkeğin nutfesini taşıması için başka bir kadının kendi rahmini kiraya vermesi veya bu kadının rahmini kiralamanın hükmü nedir?

Cevap: Bu işin kendiliğinden bir sakıncası yoktur. Ama dokunma ve bakma gibi haram işlerden sakınılması vaciptir.

Sperm Bankası

Soru: Koca dışındaki bir erkeğin spermini (ister kadının mahremlerinden birisi olsun ve isterse mahrem olmayan birisi olsun) sperm bankasında uzun müddet saklayıp gerektiğinde kadının kullanmasının hükmü nedir?

Cevap: Kadının rahimine namahrem erkeğin nutfesinin konmasının kendiliğinden bir sakıncası yoktur. Ama dokunma, bakma ve benzeri haram işlerden sakınılması gerekir. Her halükarda bu döllemeden bir çocuk dünyaya gelirse bu çocuk sperm sahibi erkekle yumurtalık ve rahim sahibi olan kadına aittir.

Labaratuvarda Kalmış Yumurtalıklar

Soru: Labaratuvarda yumurtalıklar döllandikten sonra bir miktar yumurtalık arta kalmaktadır. Bu yumurtalıkları, kısır olan başka bir çift için kullanma veya çöpe atma yada genetik araştırmalarında kullanmanın hükmü nedir?

Cevap: sakıncası yoktur.

Kadının Yumurtalıklarını Alma Yöntemleri

Soru: Labaratuvarda yapay dölleme yapabilmek için erkeğin spermi ve kadının yumurtaları lazım olduğundan dolayı aşağıdaki durumlarla ilgili görüşünüzü lütfen bildirin:

- 1-Kadının yumurtaları sonografi yardımıyla vajinal bölgeden uzmak kadın doktoru tarafından tamamen steril şartları ve cinsel organa bakılarak alınır.
- 2-Kadının yumurtalıkları sonografi yardımı ve laktoskopi yöntemiyle (kadının karın bölgesinde küçük bir yarık açma suretiyle) alınır ki bu yöntemde cinsel organa bakmak gerekmez. Elbette hatırlatmakta fayda var ki son zamanlarda pahalılığı ve tehlikeli oluşu yüzünden bu yöntem pek kullanılmıyor.

Cevap: Bu sayılan kısımların tamamında yumurta almanın kendiliğinden bir sakıncası yoktur. Ama bakma ve dokunma gibi haram işlerden çekinmek vaciptir.

Eşin Yumurtasının Zayıflığından Dolayı Yabancı Bayanın Yumurtalarını Döllemede Kullanma

Soru: Bir kadının yumurtalıkları zayıftır ve bundan dolayı sakat çocuklar dünyaya getirmektedir. Acaba başka bir kadının yumurtaları bu durumda olan kadının kocasının spermiyle döllenecek yumurtaları zayıf olan kadının rahimine konabilir mi?

Cevap:Kendiliğinden sakıncası yoktur.

Çocuk aldırmanın hükmü

Soru: Bendeniz hamile bir kadınığ. Bedensel durumumun uygunsuzluğu, kansızlıktan korkma, mide rahatsızlığu ve bedenimin tamamındaki zaaf nedeniyle çocuğu düşürmek istiyorum. Lütfen bu meselenin hükmünü beyan eder misiniz?

Cevap: Çocuk düşürmek caiz değildir ve yukarıda saydığınız şeyler çocuk düşürmeyi caiz etmez.

Haysiyeti korumak için çocuk düşürmek

Soru: Eğer hamilelik benim veya ailemin haysiyetinin zedelenmesine neden olursa, ilk üç ayda çocuğu düşürebilir miyim?

Cevap: Çocuk düşürmek şer'i açıdan harıdır ve soruda belirttiğiniz sebep bu işi caiz etmez.

Çocuğun Canını Kurtarmak İçin Anne Rahminden Erken Çıkarılması

Soru:Eğer uzman doktor, çocuk annesinin karnından amaliyatla alınıp özel odada tutulursa yaşamını sürdürebilir, kanısına varırsa bu durumda hamile kadının amaliyat edilmesi caiz midir? Bu meselenin hükmü, çocuğa ruh verilmeden önce ve ruh verildikten sonra değişir mi?

Cevap: Çocuk özel aletlerin kontrolünde yaşayacaksa onu anne karnından amaliyatla almanın sakıncası yoktur. Bu hükümde ruhun verilmesinden önce veya sonra bu işin yapılması arasında bir fark yoktur.

Çocuk Düşürmeye Direk Vesile Olana Diyet Ödemenin Vacipliği

Soru: Anne ve babanın tam razılığından sonra değişik yollarla düşük yaptırılan çocukların diyeti kimin boynunadır?

Cevap: Diyet, düşüğün direk yapılmasına vesile olanın boynunadır. Eğer doktorun kendisi direk olarak bu işi üslenirse diyet onun boynunadır ve eğer hemşire bu işi yaparsa hemşirenin boynunadır. Eğer anne ilacı yutarak bu işi gerçekleştirmişse diyet onun boynunadır. Bu üç halin hepsinde diyetin çocuğun varislerine ödenmesi gerekir. Birinci ve ikinci durumda diyet anne ve babaya ödenir ve son durumda diyet babaya ödenir. Elbette diyeti alacak kişiler diyet verecek kişiyi affederse diyet düşer, ama bir şahsı öldürme veya benzeri bir iş yapmanın günahı kendi yerinde kalır.

Çocuğu Düşürmenin Caiz Oluşundaki Ölçü

Soru: Tıpta ve tıp kaynaklarında; annenin can tehlikesi ve ölümü, hamilelikten kaynaklanabilecek yan etkiler ve değişik hastalıklar yüzdalık ihtimalle belirlenir. Acaba tedavi maksatlı yaptırılan düşüklerde çocuk veya anne için tehlike ihtimali çok yüksek olduğunda mı bu düşüklere yaptırmak caiz olur, yoksa tehlike ihtimali düşük olduğunda da bu iş caiz midir?

Cevap: Çocuğun sakat doğacak olması, ona ruh verilmeden önce dahi onu düşürmek için şer'i bir gerekçe değildir. Ama güvenilir uzman doktor, hamileliğin devamının annenin hayatını tehlikeye atacağını veya anneye çok büyük meşakkatler yaşatacağını teşhis ederse, çocuğa ruh verilmeden önce onu düşürmenin sakıncası yoktur.

Diğer Ceninleri Kurtarmak İçin Bazı Ceninleri Yok Etme

Soru: Kısırlığı gidermek için uygulanan bazı yeni yöntemlerde bazen dördüz hamilelikler gerçekleşiyor ki genellikle bu tip hamileliklerde beşinci altıncı aylarda erkek doğum gerçekleşiyor ve çocukların tamamı ölüyorlar. Günümüzde bu erken doğumların önünü alma yollarından bir tanesi hamileliğin ilk iki ayında bu ceninlerin sayısını azaltmaktır ki bu sayede diğer çocuklar gelişerek normal doğabiliyorlar. Acaba mukaddes islam şeriatı açısından bu şekilde tedavi caiz midir?

Cevap: Eğer cenin sayısının azaltılması diğer ceninlerin sağ kalmasına (ve ceninlerin sayısının azaltılmaması hepsinin ölmesine) neden oluyorsa bu işin bir sakıncası yoktur.

Kulak Ve Burun Amaliyatı

Soru:Güzelleşmek için yapılan burun veya kulak amaliyatının hükmü nedir?

Cevap: Eğer kayda değer bir zararı olmazsa kendiliğinden bir sakıncası yoktur.

Kafir Cesedi Bulunmayınca Müslümanın Cesedini Kadavra Olarak Kullanma

Soru: Günümüz

şartlarında kafire ait ceset bulmak pek mümkün değildir ve islam toplumu ise uzmak ve işini iyi yapabilen doktorlara ihtiyaç duymaktadır ki bu açıdan kendi kendine yeter hale gelsin. Bu şartlarda kadavrayla ilgili görüşünüzü açıklar mısınız?

Cevap: Eğer

muterem bir canın kurtarılması veya toplumun ihtiyaç duyduğu yeni tıbbi meselelerin keşfedilmesi yada insanların canını tehdid eden bir hastalıkla ilgili bir takım bilgilerin elde edilmesi insan kadavrası üzerinde çalışmayı gerektirirse bu iş caizdir. Ancak mümkün mertebe müslümanlara ait cesetlerin kullanılmaması daha iyidir. Elbette başka çaresi yoksa bununda sakıncası yoktur.

Suçu Teşhis Etmek İçin Cesedin Teşrih Edilmesi

Soru: Acaba şüpheli ölümlerde suç teşhisi için ceset teşrih edilebilir mi? Acaba şer'i hakim cesedin velisinin izni olmadan bu işi yaptırabilir mi?

Cevap: Eğer hakikatı keşfetmek buna bağlıysa sakıncası yoktur ve velisinde izni şarttır. Ama hakikatın keşfi buna bağlı olursa ve şer'i hakimde bu işin gerekliliği kanısına varırsa velinin izni olmadan da bu iş yapılabilir.

Müslümanın cesedini Kadavra Olarak Kullanmanın Diyeti

Soru: Tıp eğitiminde cesedin kadavra olarak kullanılması alışılmış ve zaruri bir durumdur. Acaba bu önemli toplumsal konu için müslümanın cesedini kullanmak caiz midir? Eğer müslüman cesedi kullanılırsa diyet vermek gerekir mi?

Cevap: Mümkün mertebe gayrı müslimlerin cesedi kullanılmalıdır ve mecbur kalmıp müslüman cesedi kullanılırsa bunun diyeti yoktur.

Müslümanın Cesedinin Organ Bağışında Veya Kadavra Olarak Kullanılmasına Vasiyet Etmesi

Soru: Eğer bir müslüman hayattayken bedeninin kadavra olarak kullanılmasını veya kalp, göz ve böbrek gibi organlarının başkalarınca kullanılabilmesine dair vasiyet ederse bu vasiyet hükmün caizliğinde ve diyetin kalklamsında etkili midir?

Cevap: Kadavra meselesinde zaruri durumlarda bir etkisi yoktur. Ama organlarının kullanılması konusunda eğer şahıs ölmeden kendisi bu işe izin vermişse veya öldükten sonra şahsın velisi bu işe razıysa sakıncası yoktur ve diyet gerektirmez.

Şüpheli Cesedi Kadavra Olarak Kullanma

Soru: Acaba müslümana ait olup olmadığı şüpheli olan cesedi kadavra olarak kullanmak caiz midir?

Cevap: Müslüman olduğunu ıspatlama yolu olmayan cesedin kadavra olarak kullanılmasında sakınca yoktur.

Kadavra Olarak Kullanılan Cesedin Müslümanlığını Araştırma

Soru: Acaba cesedi kadavra olarak kullanmakla vazifeli tıp öğtencisi meselenin ayrıntılarını araştırmalı mıdır? Mesele bu konuyla ilgili şer'i ölçümlere uyulup uyulmadığını ve bu cesetlerin müslümanlara ait olup olmadığını araştırmalı mıdır?

Cevap:Araştırması gerekmez.

Hüviyeti Belli Olmayan Cesedi Kadavra Olarak Kullanma

Soru: Bazen hüviyetleri belli olmayan bazı cesetleri bulunuyorki milliyetleri ve dinleri hakkında hiç bir bilgi yoktur. Acaba böyle cesetleri kadavra olarak kullanılabilir mi?

Cevap: Eğer islami ülkelerde olursa caiz değildir. Çünkü bu tip insanlar müslüman hükmündedirler.

Teşrih Esnasında Namahremın Cesedine Bakma Ve Dokunma

Soru: Eğer cesedi kadavra olarak kullanmak caizse, bu işi yaparken cesedin avret yerlerinin hükmü ne olur ve namehremın, cesedin bedenine dokunma ve bakmasının hükmü nedir?

Cevap: Eğer hastalıkların tedavisi veya muhtem bir canın kurtarılması bir takım eğitimele bağlıysa ve bu eğitim esnasında cesedin avret yerlerine bakmak kaçınılmazsa bunun bir sakıncası yoktur. Eğer bu cesede gusül verilmemişse ona dokunmak vacip gusül yapmayı gerektirir.

Ehli Sünnet Müslümanların Cesedini Kadavra Olarak Kullanma

Soru: Acaba cesedin kadavra olarak kullanılması meselesinde cesedin ehli sünnetten birisine ait olmasıyla şia birisine ait olması arasında bir fark var mıdır?

Cevap: İster şia olsun ve ister ehli sünnet olsun bu açıdan müslümanlar arasında bir fark yoktur.

İdamlık Müslümanın Cesedinin Kadavra Olarak Kullanılması

Soru:Acaba kimlikte müslüman olan ama mürtetlik, ahlaki fesat, uyuşturucu kaçakcılığı, siyasi meseleler ve benzeri nedenlerden dolayı asılan insanların bedenleri kadavra olarak kullanılabilir mi?

Cevap: Müslüman veya müslüman hükmünde olan şahısların cesetleri, zaruri durumlar dışında, bu iş için kullanılmamalıdır. Ancak mürtet olan şahıs kafir hükmündedir ve onun cesedinin kadavra olarak kullanılmasında sakınca yoktur.

Varisi Olmayan Cesetleri Kadavra Olarak Kullanma

Soru: Tıp fakültelerinde sahibi olmayan cesetler öğrencilerin tıp eğitimi için kadavra olarak kullanılmaktadır veya onların kalp, ciğer ve böbrek gibi organlarını genellikle sahiplerinin izni olmadan alıp şişelerde saklıyorlar. Lütfen bu konudaki görüşünüzü bildirin?

Cevap: Cesedin sahibinin olmaması yukarıda yapılanların caizliğine delil değildir.

Kafirlerin Cesetlerini Satın Alma

Soru: Yurt dışından kafirlerin cesetlerini satın almak belli bir bütçe belirlemeyi gerektirdiğinden, acaba bu işin yetkililerinin, müslümanların cesetlerinin kadavra olarak kullanılmasını engellemek için bu işi yapması vacip midir?

Cevap: **Mümkün mertebe müslüman cesedinin bu iş için kullanılmaması vaciptir.**

Hayvan organının insana nakli

Soru: Eti helal veya haram olan yada aynı necis olan hayvanın bir organını insana nakletmenin hükmü nedir?

Cevap: Sakıncası yoktur, ama onunla kılınan namaz sakıncalıdır. Ancak bu organ canlı olursa ve insanın bedenine nakledildiğinde hayat bularak insan bedeninin bir parçası haline gelirse sakıncası yoktur. Bu hükümdede hayvanlar arasında bir fark yoktur, isterse aynı necis olsun.

Müslümanın Organlarının Gayrı Müslüme Nakil Edilmesi Ve Bunun Tersı

Soru: Müslümanın organlarının gayrı müslüme nakledilmesi ve bunun tersinin hükmü nedir?

Cevap:Nakil için hediye edilen organların müslümana ve gayrı müslüme nakledilmesi arasında bir fark yoktur.

دفتر مقام معظم رهبری
www.leader.ir

İnsanın organlarını hediye etmesi

Soru- Asli azaların dışındaki azaların yaşayan insandan kesilerek ayrılmasının hükmü nedir?

Cevap: Muhterem olan bir nefsin korunması buna bağlıysa caizdir.

دفتر مقام معظم رهبری
www.leader.ir

Ölünün organlarının nakledilmesi

Soru- Ölünün organlarının alınmasının, aşağıdaki durumlarda hükmü nedir:

a- Şahsın kendisi ölüm sonrası organlarının nakledilmesini vasiyet ederse?

b-Ölen şahıs vasiyet etmemiştir, ancak bir müslümanın hayatının kurtulması bu organ nakline bağlıdır?

Cevap: a- Ölünün velisinin izniyle sakıncası yoktur.

b- Bu durumda sakıncası yoktur.

Organı hediye etme karşılığında para alma

Soru- Nakil için verilecek organlar karşılığında para almanın hükmü nedir?

Cevap: Sakıncası yoktur ve kullanma hakkını karşı tarafa vermek suretiyle veya kiraya vermek suretiyle para alınabilir.

Nakil yapılmış organın necaset ve taharet açısından hükmü

Soru- Organ nakli yapıldıktan sonra taharet ve necaset açısından aşağıdaki durumlarda hüküm ne olur?

a- Organ henüz tam nakil edilmeden, amaliyat sırasında hüküm nedir?

b- Bir müddet zaman geçtikten sonra ve organ tamamen yerine oturduktan sonra hüküm ne olur?

Cevap: a- Eğer henüz ölüyse necistir.

b- Eğer ona artık ölü organ denmezse paktır.

دفتر مقام معظم رهبری
www.leader.ir

Kan Naklini Hükümü

Soru: İslamda kan nakli caiz midir?

Cevap: Kendiliğinden sakıncası yoktur.

دفتر مقام معظم رهبری
www.leader.ir

Müslüman Ve Garı Müslim Arasında Kan Nakli

Soru: Acaba müslüman ve gayrı müslim arasında kan nakli caiz midir?

cevap: Caizdir.

Kan Satma

Soru: Kan satmanın hükmü nedir?

Cevap: Kan naklinin makul bir faydası olduğundan dolayı kanı satmanın sakıncası yoktur.

Zaruri Bazı İlaçları Haram Veya Necisten Üretme

Soru: Hayati öneme sahip bazı ilaçlar insan veya hayvan uzvu gibi haram veya necis şeylerden üretilmektedir. Bu ilaçları genellikle gayri islami ülkeler üretmektedirler. Bu ilaçları kullanma ve satın olmanın hükmü nedir?

Cevap: Eğer hastalığın tedavisi sadece bu ilaçla mümkünse ve başka yolu yoksa sakıncası yoktur.

Sağlık Alanında Çalışanların Gerekli Şer'i Hükümleri Öğrenmelerinin Gerekliliği

Soru: Doktorların, diş hekimlerinin, eczacıların, hemşirelerin ve genel olarak sağlık sektöründe çalışanların öğrencilik esnasında meslekleriyle ilgili şer'i meseleleri öğrenmeleri gerekli midir?

cevap: Eğer bu hükümleri öğrenmemeleri bir vacibi terk etmelerine veya bir haramı yapmalarına neden olursa, ahkamı öğrenmemekle günah işlemişlerdir.

Sağlık Kurumlarında Şeriata Aykırı Emirler

Soru: Eğer taklit mercilerinin bazı fetvalarıyla sağlık kurumlarındaki bazı üst düzey yöneticilerin desturları uyuşmazsa, bu desturlara göre hastaları tedavi etmek zorunda olan doktorların vazifesi nedir? Acaba bu desturlara uymalı mıdır?

Cevap: Bu durumda tıp öğrencileri ve doktorlar üst düzey yöneticilere müracaat ederek durumu düzeltmelerine talep etmelidirler. Eğer buna rağmen durum düzelmezse yerine göre hüküm farklılaşmaktadır. Ama her nerede zaruret bir şeyi gerektirirse onu yapmak gerekir.

Tıbbi Malzemelerin Necisliğini Hastaya Bildirme

Soru: Hastanın bedeninin veya elbisesinin necis olma ihtimalinden dolayı eğer doktorun muayene yaptığı yatak, muayene aletleri ve benzeri şeyler necisse bunu hastaya bildirmesi gerekir mi?

Cevap: Gerekmez.

Gayrı İslami Ülke Hastanelerinin Tıbbi Malzemelerinin Necisliği

Soru: Bendeniz amaliyat yaptırmak için yurtdışında ki bir hastaneye gitmek zorunda kaldım. Acaba hastaların üzerinde uyuduğu yataklar necis midir? Bu hastanelerin kendilerinin necaset ve taharet açısından hükmü nedir?

Cevap: Necis olduklarına yakin edilmedikçe pak hükmündedirler.

Cenindeki Rahatsızlığı Anne ve Babadan Gizleme

Soru: Tıp ilminin ilerlemesinden dolayı hamilelik döneminde çocuktaki sakatlık ve benzeri sorunları belirlemek mümkündür. Eğer çocuğun bu durumu anne ve babaya haber verilirse çocuğu aldirmaya kalkışabilirler veya bu rahatsızlığı giderme çabasına girebilirler . Oysa bu tip rahatsızlıkların hamilelik döneminde tedavi edilebilme ihtimali çok zayıftır. Bu durumda doktorun, çocuğun saktlığını anne babaya haber vermesi caiz midir?

Cevap: Bu durumu haber verme kendiliğinden vacip değildir. Ama bu durumla ilgili bir kanun varsa veya anne baba çocuğun durumunu öğrenmek için doktora para ödüyorlarsa bu durumda haber vermek gerekir.

Hastanın Sağlık Dosyasını Diğer Doktorlara Gösterme

Soru: Acaba hastanın sırlarını içeren sağlık dosyasını diğer doktorlara veya hastanın yakınlarına gösterme caiz midir?

Cevap: Duruma göre değişir. Eğer diğer doktorlara bu bilgileri sunma, hastanın tedavisine neden olacaksa veya başka hastaların canının kurtarılmasına yardımcı olacaksa, bu işin bir sakıncası yoktur. Hatta bazı durumlarda bu bilgileri sunma gereklidir.

Zaruri Durumlarda Hastanın Sırlarını Yakınlarına Bildirme

Soru: Eğer hasta sağlık durumunun yakınlarına bildirilmesine razı olmadığını söylese , ama bu kişinin tedavisi için yakınlarının bilgilendirilmesi gerekirse, bu durumda doktorun vazifesi nedir?

Cevap: Eğer bu şahsın canının kurtulması yakınlarını bilgilendirmeğe bağlıysa, bu işin yapılması gerekir.

Eti Haram Olan Hayvandan Elde Edilen Dikiş İpini Kullanma

Soru: Bazı dikiş ipleri eti haram olan hayvanların organlarından elde edilmiştir. Doktorların dikiş atarken bu ipleri kullanmasının hükmü nedir?

Cevap: Kendiliğinden bir sakıncası yoktur.

Hastada Meydana Gelen Ve Doktor Hatasına Dayalı Olmayan Zararların Sorumlusu

Soru: Doktorun işine dayalı olmayan sebeplerden (mesela kullanılan aracın bozulması, elektiriklerin gitmesi v.b...) dolayı hastaya bir zarar dokunursa sorumlu kimdir?

Cevap: Bu durumda doktor sorumlu değildir. Bu araçların sağlamlığını denetleyen ve yedek elektiriğin bulunup bulunmadığını denetlemesi gereken şahıs sorumludur.

Hastanın İzni Olmadan Zaruri Amaliyat Yapma

Soru: Buluğa ermiş ve akli dengesi yerinde olan bazı hastalar amaliyata ihtiyaçları olduğu halde korkularından dolayı veya başka bir sebeple acılara katlanıyor ve amaliyat olmuyorlar. Oysa doktor biliyorki bu şahıslar amaliyat olmadıkları takdirde kısa süre sonra ya ölecekler veya çok ağır bazı sonuçlarla karşı karşıya kalacaklar. Bu durumda doktorun kendisi hastayı amaliyat etme kararı alabilir mi? Eğer hasta istememesine rağmen hastanın yakınları bu amaliyata izin verirlerse doktorun vazifesi nedir?

Cevap: Eğer hastanın ölümden kurtulması amaliyata bağlıysa sakıncası yoktur.

دفتر مقام معظم رهبری
www.leader.ir

Hasta Yakınlarının Israrıyla Zaruri Olmayan Amaliyat Yapma

Soru: Doktor amaliyatın, hastasının yaşayabilmesinde hiç tesirinin olmadığına emindir ve hastanın her halükarda kısa bir süre sonra öleceğini bilmektedir. Bu durumda hasta yakınları veya hastane yetkililerinin ısrarından dolayı doktorun amaliyat yapması caiz midir?

Cevap: Eğer hastaya veya hasta yakınlarına amaliyatın faydasının olmadığı söylenirse ve onlar buna ramğmen amaliyat yapılmasını isterlerse bu amaliyatı yapmanın sakıncası yoktur.

Tabii Doğum Yapabilecek Kadını Sezeryan Yapma

Soru: Tabii doğum yapabilecek bazı kadınlar daha az acı çekmek için sezeryan olmayı istemektedirler. Bu konuyla ilgili sizin görüşünüz nedir?

cevap: Eğer çocuğa veya annesine bir zararı yoksa sakıncası yoktur.

Ölümü Geciktirmek İçin Kullanılan Tehlikeli Tedavi Yöntemleri

Soru: Eğer bir hatanın lösemi, bazı kanser çeşitleri ve bazı tehlikeli tümörlerden dolayı kısa sürede öleceğine emin olur veya ciddi ihtimal verirse hastanın ömrünü bir kaç ay arttırmak için genellikle hastalığın kendisinden daha tehlikeli yan etkileri olan kimyasal tedavi yöntemi gibi tedavi yöntemlerini kullanabilir miyiz? Ayrıca bu yöntem çok tehlikelidir.

Cevap: Sakıncası yoktur. Hatta bazı durumlarda gerekli olması uzak bir ihtimal değildir.

Hipnotizmden Faydalanma

Soru:Hipnotizm yöntemiyle tedavi edilebilecek hastaları bu yöntemi kullanarak tedavi etmeyle ilgili görüşünüz nedir?

Cevap: Hastanın rızasına dayalı olarak makul bir hedefle yapılırsa ve bu işi yapmak bir haramı yapmayı gerektirmezse sakıncası yoktur.

Şüpheli Kabrin Açılması

Soru: Eğer bir kabrin müslümana mı yoksa gayri müslime mi ait olduğunu bilmezsek kabri açabilir miyiz?

Cevap: Eğer müslümanların yaşadığı beldelerde olursa caiz değildir.

Genetik Meyveleri Kullanma

Soru: Genetiğinde oynanarak elde edilen yemek ve meyve çeşitlerini yemek caiz midir?

Cevap:Sakıncası yoktur.

Tedavi Maksatlı Kök Hücrelerini Kullanma

Soru:Anne rahmine girmeden önce insan cenininden alınan kök hücreleri tedavi maksatlı kullanmak caiz midir? (unuda hatırlatmak gerekir ki araştırma merkezleri kök hücrelerini dölleme merkezlerinde çöpe gidecek olan ceninlerden elde etmektedir.)

Cevap: Kendiliğinden sakıncası yoktur.

İnsan Cenininin Genleriyle Oynama

Soru: İstenilen özelliklerde insan elde edebilmek için (mesela deri rengini değiştirme, zeka miktarını arttırma ve benzeri) ceninin genetiğinde değişiklikler yapmak caiz midir?

Cevap: Eğer bir fesada yol açmazsa kendiliğinden sakıncası yoktur.

دفتر مقام معظم رهبری
www.leader.ir

Hayvanları Klonlama

Soru: Acaba hayvanları klonlama caiz midir?

Cevap: Kendiliğinden sakıncası yoktur.

Sadece Tıbbi Açıdan Yaşayanlar

Soru: Bazı insanlar var ki halk açısından ölü sayılıyorlar ama tıp ilmi açısından canlı sayılıyorlar veya bunun tam tersi. Bu durumda olan insanların hükmü nedir?

Cevap: Yaşayan insan hükmündedirler.

Ölmek Üzere Olana Öldürücü Maddeler Şırıngalama

Soru: Bazen ölüm halinde olan şahsın çabuk rahatlaması için kendisine öldürücü sıvılar şırıngalanıyor. Acaba bu iş caiz midir? Eğer caiz değilse bu işi yapanlar bu şahsın öldürülmesinde suç ortağı mı sayılırlar?

Cevap: Caiz değildir ve bundan dolayı şahıs ölürse kısas veya diyet vacip olur.

Hatanın Hayatının Amaliyata Bağlı Olması

Soru: Uzman doktor hastanın amaliyat olmaması halinde kısa sürede öleceğini teşhis eder ve amaliyat olması halinde de büyük bir ihtimalle yaşayacağını ancak ömür boyu çok büyük acılara katlanması gerektiğini söylerse bu durumda hastanın vazifesi nedir?

Cevap: Sorudaki durumda amaliyat ve tedaviyi terk etme, ölüme neden olucaksa amaliyat olmak vaciptir.

Tehlikeli Psokolojik Hastanın Tedavisinin Terk Edilmesi

Soru: Eğer ruhsal hastalığı olan ve her an birilerini öldürecekt kadar tehlikeli olan birisi başka bir hastalığa daha yakalanırsa başkalarına eziyet edememesi için onu kendi haline bırakıp tedavi etmemek caiz midir?

Cevap: Her halükarda insan canını korumak gereklidir ve tedavi edilmemesi eğer bu şahsın ölümüne neden olacaksa, caiz değildir. Ancak bu şahıs koruma altına alınarak başkalarına eziyet etmesi önlenmelidir.

Beyin Ölümü Halinde Olan Hastayı Öldürme

Soru: Eğer birisi beyninden aldığı darbe sonucu şuurunu kaybeder ve görme, işitme ve hissetme duyularını kaybeder ve sadece kalbi çalışırsa, bu durumda birisi onu öldürürse tam diyet mi vermesi gerekir?

Cevap: Evet diyet vermesi gerekir.

Soru: Acaba bu hastayı , kalbi dursun diye kendi haline bırakmak olur mu?

Cevap: Eğer hasta bir alete bağlanmışsa ve bu aletle olan irtibatını kesmek ölmesine neden olacaksa bu işi yapamazsınız.

Hastanın Ölümünü Çabuklaştırma

Soru: Atanazi üç kısımdır:

- 1-Faal olanı (Doktor öldürücü ilacı vererek hastanın hayatına son verir).
 - 2-Gayrı faal (Tedavinin devamına son verilir ve hasta yarı ölü şekilde canlı bırakılır).
 - 3-Gayrı müstakim (Hastanın yanına bol miktarda ilaç bırakılır ki hastanın kendisi bu ilaçları içerek meşakkatli hayatına kendisi son versin).
- Yukarıdakilerden hangisini yapmak sakıncasıdır?

Cevap: Ölmek üzere olanın (ihtizar haletinde olan) ölümünü geciktirmek vacip değildir. Dolayısıyla ikinci kısmın sakıncası yoktur. Ama hastanın ölümüne neden olan herhangi bir işi yapmak, diğer iki kısım gibi, caiz değildir.

Doktor Reçetesi Olmadan İlaç Verme

Soru: Kanunda hastaya verilecek ilacın teşhisi eczacının vazifesi değildir ve eczacılar sadece reçete gerektirmeyen ilaçları hastalara verebilirler. Eğer reçetesi olmadığı halde acil ilaç ihtiyacı olan bir hasta eczacıdan ilaç talep ederse ve ilaç verilmediği takdirde hastaya ciddi bir zarar gelecek hatta ölecekse bu durumda eczacı ilaç vermediği takdirde hastanın başına gelenlerden sorumlu mudur?

Cevap: Kanuna uygun hareket ettiği farz edildiğinden dolayı bu şahsın herhangi bir sorumluluğu yoktur.

Eczacıların Verilen İlaç Karşısındaki Sorumlulukları

Soru: Hatanın hangi ilacı kullanması gerektiğini belirleme yetkisi doktorlara aittir ve eczacılar kanun gereği doktorun yazdığı reçetede ki ilaçları hastaya vermekle görevlidirler. Eğer bir eczacı bilimsel olmayan şahsi teşhisine dayanarak veya zaruri olmayan bir durumda yada kar maksatlı hastaya ilaç verirse, bu ilaçtan kaynaklanan zararlardan dolayı eczacı sorumludur?

Cevap: Sorudaki durumda sorumlu değildir. Ama bu ilacın hastaya önemli yan etkisinin veya ciddi bir zararının olduğunu bildiği halde bu işi yaparsa sorumludur.

Doktor Muayene Ücreti

Soru: Muayene ücretini maddi açıdan ölçüp belirlemek mümkün değildir. Sizce muayene ücretinin miktarını belirlemedeki en uygun ölçü nedir? Acaba devletin belirlediği fiat bütün şartlarda geçerli midir ve doktor bu ücreti aldığı takdirde boynuna hak gelmeyecek midir?

Cevap: Eğer belirlenmiş resmi miktar üzerinden muayene parası alırsa bunun bir sakıncası yoktur.

Hasta İyleşmeden Tedavi Ücreti Alma

Soru: Şu anda yaygın olduğu gibi hasta iyileşmeden tedavi ücreti almak sahih midir?

Cevap: Kendiliğinden sakıncası yoktur.

İyileşmemiş Hastadan Tedavi Ücreti Alma

Soru: Eğer doktor hastasının tedavisi için elinden geleni yaparsa ve buna rağmen hasta iyileşmezse acaba doktor aldığı muayene parasından dolayı sorumlu mudur?

Cevap: Sorudaki durumda sorumlu değildir.

Tedavi Veya Amaliyat Ücretini Öncedan Alma

Soru: Acaba tedavi veya amaliyat ücretini önceden almanın bir sakıncası var mıdır?

Cevap: Eğer tarafların karşılıklı anlaşmasıyla ve doktorlar için belirlenmiş kanunlara uygun olursa sakıncası yoktur.

Doktordan Hasta Olduğuna Dair Rapor Alma

Soru: Bazı şahıslar doktora gelerek hasta olduklarına dair rapor istiyorlar. Örneğin diyorlar ki soğuk algınlığından dolayı iki gün işe gitmedim. Acaba bu şahısların doğru söylediklerine emin olursak onların hasta olduklarına dair rapor verebilir miyiz?

Cevap: Eğer doktor şahsın, hastalığı konusunda doğru söylediğine eminse ve bu şekilde rapor vermek ilgili kanunlara aykırı değilse bu raporu vermenin sakıncası yoktur.

دفتر مقام معظم رهبری
www.leader.ir

Uyduruk Reçeteyle Şahsı Hasta Gösterme

Soru: Doktorun yanlış olarak veya bilerek hasta olmayan birisine hasta olduğuna dair rapor vermesinin hükmü nedir?

Cevap: Bilerek caiz değildir. Eğer yanlışlıkla verirse mümkün mertebe bu yanlışlığını bertaraf etmelidir.

Dişer Altın Veya Platin Kaplama Yaptırma

Soru: Dişer altın veya platin kaplama yaptırmanın sakıncası var mıdır?

Cevap: Dişin üzerine altın veya platin kaplama yaptırmanın sakıncası yoktur. Ama ön dişlerin ziynet kastıyla altınla kaplanması sakıncasız değildir.

Dişle Yapılan Amaliyatta Kan Akması

Soru: Dişine dolgu yaptıran şahıs ağzı kanlandığında ağzın içini yıkaması gerekir mi?

Cevap: Genel olarak insanın bedeninin iç kısmı aynı necaset giderildikten sonra pakdır.

Kadının Erkek Diş Doktoruna Gitmesi

Soru: Kadının diş tedavisi için erkek diş doktoruna gitmesinin hükmü nedir?

Cevap: Bu tip işlerde eğer gidebilecekleri kadın doktor varsa erkek doktora gitmeleri (haram bakma ve dokunmaya neden oluyorsa) caiz değildir.

Necis Olmuş Diş Aletlerinin Tekrar Ağıza Sokulması

Soru: Diş tedavisinde kullanılan ve ağızdaki kana bulaşan aletlerin defalarca ağızın içine sokulmasının hükmü nedir?

Cevap: Necis bir tedavi aletinin tekrar hastanın ağızının içine sokulmasının sakıncası yoktur.

Tedavi Esnasında Hastaya Gelen Zararların Sorumluluğu

Soru: Bazı durumlarda doktor hastayı tedavi edebilmek için mecburen ona bir takım zararlar vermektedir. Örneğin kalb krizi geçiren hastaya göğüsü üzerinden kalp masajı yaparken bazı kaburga kemikleri kırılmaktadır veya hastanın reflekslerini harekete geçirmek için suratına tokat attığında bazen kulak zarı yırtılmaktadır. Acaba bu gibi durumlarda doktor sorumlu mudur?

Cevap: Eğer hastanın hayatını kurtarmak ona zarar vermeğe bağlıysa doktor bu zararlardan dolayı sorumlu değildir.

Doktor Yardımcılarınca Hastaya Verilen Zararların Sorumluluğu

Soru: Bazı tıp eğitim merkezlerinde geleceğin uzman doktorları yetiştirilmektedir. Bazen bu öğrencilerin veya doktora yardımcı olan şahısların acemiliğinden dolayı hastaya bir takım zararlar dokunmaktadır. Eğer bu zarar ölüme veya sakatlığa neden olursa bu grubun başındaki doktor mu bundan sorumludur, yoksa zarara neden olan şahıs mı?

Cevap: Sorudaki durumda hastaya zararı kim vermişse o sorumludur.

Amaliyat İzni

Soru: İşinin uzmanı bir doktor dikkatli bir şekilde hastasını amaliyat etmiş ve amaliyat esnasında hastaya bir zarar gelmiştir. Bu durumda hastanın kendisi veya yakınlarının bu amaliyata izin vermiş olması bu sorumluluğun doktordan kalkmasında etkili midir? Bu diyet kimin uhdesindedir?

Cevap: Genel olarak, gelen zararın karşılanması gereken yerlerde, hastanın veya yakınlarının izninin bu sorumluluğun kalkmasında bir etkisi yoktur.

Ölümü yakınlaştıran ilaçlarla tedavi

Soru- Eğer bir hasta geçici iyileşme için veya acılarını dindirmek için ölümü yakınlaştıran ilaçlardan kullanırsa bunun hükmü nedir? Örneğin “kortikostreid” ya “zidudin” veya “siklosporin” gibi ilaçlar kullanmak gibi.

Cevap: Eğer ölümü çabuklaştırıyorsa bu tedavi değildir. Ama herhalükarda makul sınırları aşan bir zararı yoksa onu kullanmanın kendiliğinden sakıncası yoktur.

Amaliyat olan hastalardan bıçak parası almak

Soru- Büyük bir ihtimalle sizin de duyduğunuz gibi doktorlar amaliyat ettikleri hastalardan bıçak parası ünvanıyla bir miktar para alıyorlar. Bu paranın hükmü nedir? Acaba bu para helal midir?

Cevap: Eğer doktor devlet tarafından görevliyse ve devletten maaşını alıyorsa veya bu amaliyatı sigortadan aldığı ücret karşılığında yapıyorsa hastalardan buna ilave olarak fazla para talep etme hakkına sahip değildir.

Merhametten Dolayı Hastayı Öldürme

Soru:Atanaziye farsçada merhametten dolayı öldürme veya hastayı merhametten dolayı öldürme denmektedir. Bazı hastalıklar var ki çok büyük acılara neden oluyorlar ve tıp açısından bu tür hastaların iyileşme ihtimali sıfırdır. Bu durumda olan hastaları atanazi yoluyla erken ölmelerini sağlamanın hükmü nedir? Acaba hastanın velisi veya yakınlarına doktora bu konuda izin verme yetkisine sahip midirler?

Cevap:Bu iş caiz değildir ve insan öldürme sayılır.

Tehlikeli İlaçları Doktor Reçetesi Olmadan Satma

Soru: Çok ağır yan etkileri olan ilaçları doktor reçetesi olmadan satmak caiz midir?

Cevap: Doktor reçetesi olmadan satmayın.

Eşin resmine ve filimine bakmak

Soru-a- Erkek lezzet alma kastıyla eşinin fotoğrafına veya filimine bakabilir mi?

b- Eğer eşi vefat etmiş olursa hüküm nasıl olur?

Cevap: Eşin resmine ve filimine bakmak caizdir, ister yaşasın ve isterse ölsün.

Filimlerde kadınların saç ve bedenlerine bakmak

Soru:Acaba filimlerde ve televizyon programlarında kadınların ve kızların saçlarının ön kısmına ve alınlarına bakmak caiz midir?

Cevap: Canlı olmayan yayınlarda kadınların; saçlarına, yüzlerine ve bedenlerine bakmak namahreme bakma hükmünde değildir. Elbette şehvetle bakılır ya fesada yol açar veya fitne korkusu olursa caiz değildir.

Fotoğrafçının namahrem fotoğraflarını çıkarması

Soru- Namahrem kadınların aile aفرادیyla çektiği veya düğün merasimlerinde çektiği hicabsız resimleri, fotoğrafçıların çıkarmasının hükmü nedir?

Cevap:Bu resimlerin, resimdeki kadınları tanımayan bir fotoğrafçıya çıkartılması, eğer lezzet kastı ve günaha düşme korkusu olmazsa, sakıncasızdır.

Ahlaka aykırı filimleri seyretmek

Soru- Ahlaka aykırı filimleri seyretmenin hükmü nedir?

Cevap: Müstehcen ve çirkin sahneler içeren filimleri seyretmek; şeytani heva ve hevesleri güçlendirdiğinden, irade ve imanı zayıflattığından ve günah işleme zeminini oluşturduğundan dolayı kesinlikle caiz değildir.

Ehli kitabın bedenine temas etmek

Soru- Acaba ehli kitapla el sıkışma veya bedensel temasta bulunma haram mıdır?

Cevap: Ehli kitap dahi olsa erkeğin namahrem kadınla el sıkışması ve bedensel temasta bulunması haramdır. Erkeğin başka erkekle el sıkışması ehli kitap dahi olsa sakıncasızdır.

Sözlüyle İlişkinin Ölçüsü

Soru: Bir kızla sözlenmiş bulunuyorum ve ailelerimizde durumu biliyorlar. Acaba internet aracılığıyla bir birimize email gönderebilir miyiz? Bizim bir birimizle olan irtibatımız ne hadde kadar şeriata uygundur? (Şu andada geçici veya daimi nikah okumamız asla mümkün değildir)

Cevap: Şehveti tahrik eden veya karı koca arasında konuşulan meseleleri bir birinize yazmaktan sakınmalısınız.

Örtünmeye mecbur etmek

Soru- Eğer eş islami örtüye dikkat etmiyorsa kocası kavgayla dahi olsa onu örtünmeye mi mecbur etmelidir?

Cevap: Örtü ve diğer vacip vazifelerde kocanın kavgayla eşini zorlamaya hakkı yoktur. Sadece yumuşak bir şekilde hanımını uyarması caizdir.

Kadının örtüsünün ölçüsü

Soru- Kadınlarda çok farklı örtünme şekilleri görüyorum, acaba kadınların örtünmedeki ölçüleri nedir?

Cevap: Kadınların, yüzlerinin abdest alırken yıkadıkları kısmıyla bilekten aşağı elleri dışında kalan bütün yerlerini namahreme karşı örtmeleri gerekir.

دفتر مقام معظم رهبری
www.leader.ir

Yaşlıların örtüsü

Soru- Acaba yaşlı kadınlar hicaplarına dikkat etmeli midirler?

Cevap: Evet, vaciptir.

Bekar bayanların örtü, bakma ve süslenmeleri

Soru- Bakire kızlar evlenmeden önce ne kadar süslenebilirler? Örneğin bekar kızlar yüzlerinin tüyünü veya kaşlarını alabilirler mi?

Cevap: Kendiliğinden sakıncası yoktur, ancak bu işi yapmak bir fesada yol açarsa veya namahremın bakışına maruz bırakılırsa caiz değildir.

دفتر مقام معظم رهبری
www.leader.ir

Estetik amaliyatla gzelleştirilen burnun örtülmesi

Soru-Burnundaki eğriliği estetik amaliyatla dzelttirip burnunu güzelleştiren birisi burnunu örtmesi mi gerekir?

Cevap: Sorudaki durumda burnu örtmek gerekmez. Elbette estetik yaptırmak rfn nazarında süslenmek sayılırsa örtmek gerekir.

Kaşı dövme yaptırma

Soru- Kadınların kaşlarını dövme yaptırmaları hususunda görüşünüz nedir?

Cevap: Sakıncası yoktur, ama örfün nezdinde süslenme sayılırsa namahreme karşı örtmeleri gerekir.

Kadınların süslerinin ve süslenmelerinin örtülmesi

Soru- Kadınların normalde görünen süslerinin, evlilik yüzüğü ve kaş alınması gibi, örtülmesi vacip midir?

Cevap: Örfün nazarında süslenme sayılan herşeyin namahreme karşı örtülmesi gerekir.

Erkeklerin kısa kollu giyinmeleri

Soru- Erkeklerin kısa kollu elbise giyinmesinin hükmü nedir?

Cevap: Eğer bir fesada yol açarsa caiz değildir.

Kadının Örtüsünün Ölçüsü

Soru: Acaba kadınlar örtünürken çenelerininide örtmeleri gerekir mi? Eğer gerekirse nereye kadar örtmelidirler?

Cevap: Çenede yüzün bir kısmı sayılmaktadır. Dolayısıyla çenenin yüzde görülen kısmının örtülmesi gerekmez, ama çenenin altının mutlaka örtülmesi gerekir.

İkinci evlilikte mahrem ve namahrem meselesi

Soru- İlk eşim vefat etti ve ben ikinci kez evlendim. İlk hanımımdan olan kızım evlenmek üzere acaba damadım ikinci hanıma mahrem olur mu?

Cevap: Damadınız ikinci hanınıza mahrem olmaz.

Üvey evladın mahremiyeti

Soru- Bir erkek gönüllü olarak bir kız çocuğunu büyütme görevini üstlenmiştir. Bu kız buluğa erdikten sonra onu büyüten erkeğin karşısında hicabına dikkat etmeli midir?

Cevap: Bir kızı büyütme ona mahrem olmayı gerektirmez.

Süt emzirilen çocuğu mahrem etmenin yolları

Soru- Çocuğumuz olmadığı için dörtle altı aylık civarında bir süt emzirilen çocuğu evlatlık olarak aldık. Bu erkek çocuğun hanımına mahrem olması için ne gibi yollar vardır?

Cevap: Mahremiyet için aşağıdaki yollara baş vurulabilir:

- 1- Eğer eşinizin kız kardeşinin sütü varsa ilmihalde yazılı şartlara göre bu çocuğa süt verdiği takdirde hanımınız o çocuğun halası olur ve bu şekilde bir birlerine mahrem olurlar.
- 2- Eğer kaynananızın sütü varsa ve bu çocuğa süt verirse bu çocuk hanımınızla süt kardeşi olur ve bir birlerine mahrem olurlar.
- 3- Eğer hanımınızın kızkardeşinin çocuğu ya erkek kardeşinin çocuğu ya kardeşinin hanımı bu çocuğa süt verirse yine bu çocuk hanımınıza mahrem olur.

Evlilik yoluyla mahremiyetin sınırları

Soru- Erkek çocuğu olan bir erkek, kız çocuğu olan bir bayanla evlenirse bu iki çocuk bir birlerine mahrem olurlar mı?

Cevap: Bu evlilik bu iki çocuk arasında mahremiyet icat etmez.

Soru- Acaba bu erkek ve kız çocuklar tarafların anne baba ve büyük anne ve babalarına mahrem olurlar mı?

Cevap: Bu çocuklar, kadın ve erkeğin anne ve babasıyla büyük anne ve büyük babalarına mahram olmazlar.

Çocukların hayatına müdahale etmek

Soru- Acaba damat ve gelinin anne ve babası evlilik sonrası onların hayatına karışabilirler mi?

Cevap: Damat ve gelinin anne ve babasının şer'i veli ünvanıyla çocuklarının özel hayatına karışma hakları yoktur.

Hicabına dikkat etmeyen bayanı park gibi umumi yerlere götürmek

Soru- Eğer hicabına dikkat etmeyen bir bayanı parka götürürsek onun günahı bizim boynumuza da gelir mi?

Cevap: Eğer götürdüğünüz yerde namahremin onu göreceğini biliyorsanız bu işi yaptığınızda günahkar sayılırsınız.

İnsan maketini görme ve dokunma

Soru- Bazı giyim mağazalarında insan maketleri bulunmaktadır ki bunlar insana çok benzemektedir. Üzerlerinde elbise olmadığında gerçek insana çok benziyorlar. Acaba bu maketlere bakmanın ve dokunmanın hükmü nedir?

Cevap: Eğer fesada yol açmaz ve günaha düşme korkusuna yol açmazsa sakıncası yoktur.

دفتر مقام معظم رهبری
www.leader.ir

Erkeklerin sürme kullanması

Soru- Sizin görüşünüze göre erkeğin sürme kullanmasının hükmü nedir?

Cevap: Kendiliğinden sakıncası yoktur.

Kadınların krem ve parfüm kullanmaları

Soru- a- Güzel kokulu oldukları göz önünde bulundurularak yaz mevsiminde kadınların güneşten koruyucu kremleri kullanmasının hükmü nedir?

b- Yazın ter kokmamak için parfüm kullanmanın kadınlar için hükmü nedir?

Cevap: Bu işin kendiliğinden bir sakıncası yoktur, ama namahrem dikkatini çekiyorsa namahrem yanından geçmemelidirler.

Matemlerde Siyah Elbise Giyinmek

Soru: İmam Hüseyin (a.s) ve diğer İmamların şehadet günlerinde siyah elbise giyinmek sünnet midir?

Cevap: Genel olarak siyah elbise giyinmek, dini şiarları yüceltmek için olursa, sevaptır.

Aynı Anne Ve Babadan Olmayan Çocukların Mahremiyetleri

Soru: Eğer bir erkeğin ilk hanımından çocukları olursa ve ikinci hanımından da çocuğu varsa, aynı zamanda ikinci hanımının bir önceki kocasından çocukları varsa, bu durumda kadının birinci kocasından olan çocuklarla erkeğin birinci hanımından olan çocukların ve aynı zamanda ikisinin ortak çocuklarının mahremlik durumları nasıl olur?

Cevap:Erkeğin ilk hanımından olan çocuklarla ikinci hanımından olan çocukları bir birlerine mahremdirler. Aynı şekilde kadının birinci kocasından olan çocuklarla ikinci kocasından olan çocukları da bir birlerine mahremdirler. Ama kadının birinci evliliğinden olan çocuklarla erkeğin birinci evliliğinden olan çocuklar bir birlerine mahrem değildirler.

Müslüman Olmayan Erkeğin Müslüman Kadınla Evlenmesi

Soru:Garı müslim bir kadın gayrı müslim bir erkekle evlendikten sonra müslüman oluyor. Bu kadının hükmü nedir? Acaba kocasına haram mı oluyor?

cevap: Kadın bir iddet miktarı sabretmelidir, eğer bu zaman zarfında kocasında müslüman olursa nikahları devam eder, aksi takdirde nikahları fesh olur.

Nikah akdinde erkeğin kadından taraf vekil olma şekli

Soru- Eğer geçici nikahta erkek kadından taraf vekil olursa akdin sahih olması için onu nasıl okuması gerekir?

Cevap: Nikahın müddeti ve mehriye miktarı belirlendikten sonra erkek kadından vekalet alıp şöyle söylemelidir: “Enkehtu muvekkileti li nefsi fil müddetil malume al el mehril malum” Daha sonra aralıksız olarak erkek şöyle söyler: “Gebiltu hakeza”

دفتر مقام معظم رهبری
www.leader.ir

Batıl Evlilik Akti

Soru: Eğer bir kadın ve erkek evlilik akitlerinin yanlış olduğunun farkına varırlarsa yeniden mi akit okumaları gerekir?

Cevap: Aktin batıl olduğuna emin olduktan sonra yeniden sahih bir şekilde evlilik akti okumaları gerekir.

Kızın evliliğinde babanın izni

Soru- Yaklaşık üç yıldır amcamın kızıyla bir birimizi seviyoruz. Geçen yıl ailemle onu istemeye gittik ve sağlık testinden sonara aileler okullarımız bitinceye kadar sabretmemiz gerektiği kararına vardılar. Acaba bu durumda ailelerimizin haberi olmadan geçici nikah kıyabilir miyiz? Elbette cinsel ilişki kurmamak şartıyla.

Cevap: İhtiyatı vacip gereği bakire kız geçici nikahla evlense dahi şer'i velisinin izniyle evlenmelidir.

Sınırlı Mahremiyet İçin Geçici Evlilik

Soru:Acaba birisi bir kadını her ayın ilk on gününde kendisine mehrem olması şartıyla geçici nikahına alabilir mi?

Cevap: [Bu sahih değildir.](#)

Çocuk olmadığından dolayı evliliği fesh etmek

Soru- Erkeğin çocuk yapmaya gücünün olmaması evliliği fesh etmek için yeterli bir sebep midir?

Cevap: Zikredilen şey evliliği fesh etme sebepleri arasında değildir. Dolayısıyla bu kadın sadece boşanarak kocasından ayrılabilir ve boşama yetkisi erkeğe aittir. Ama bu şekilde yaşamak kadın için çok meşakkatliyse şer'i hakime baş vurabilir.

Nikahtan sonra kızın bakire olmadığının anlaşılması

Soru- Eğer daimi nikah okunduktan sonra kızın bakire olmadığı anlaşılırsa nikah kendiliğinden batıl olur mu, yoksa ayrıyeten talak verilmesi mi gerekir?

Cevap: Sözü edilen şey kendiliğinden nikahı batıl etmez.

Nikahta aldatılmadan dolayı akdin fesh edilmesinin vacipliği

Soru- Evlilikte kandırılma hangi durumlarda nikahın fesh edilmesini gerektirmektedir?

Cevap: Eğer bir takım özelliklerin kııda olduğu veya bir takım eksikliklerin onda olmadığı nikah aktinde şart edilirse ya kız bir takım özelliklere sahipmiş gibi anlatılır ve nikahta bu özelliklere sahip bir bayana binaen kıyılırsa ve daha sonra bu söylenen özelliklerin kııda olmadığı anlaşılırsa kocanın nikahı fesh etme yetkisi vardır. Eğer bu nikahtan sonra cinsel birleşme gerçekleşmişse; aldatıcı konumundaki cinsel ilişkiye girilen kadın eğer kendisine nikah kıyılan kadınsa mihriye alma hakkına sahip değildir ve eğer bu kadın kendisine nikah kıyılan kadın değilse onun konumundaki kadına verilmesi gereken mihriye(nikah esnasında belirlenen mihriye miktarı) onada verilmelidir. Elbette erkek bu kadına mihriyeyi verdikten sonra kendisini aldatan şahıstan bu ödediği mihriyeyi alma hakkına sahiptir.

Kız isteme meclisindeki ağır şartlardan dolayı fazla miktarda mihriyeyi kabul etmek

Soru- Ben evlilik için kız evine gittiğimde mihriyenin tayini esnasında bir sorunla karşılaştım. Şartlar bir şekilde oluştuki görünürde de olsa istemeyerek 500 altın sikke değerindeki mihriyeyi kabul etmek zorunda kaldım. Sorum şu ki şer'i açıdan bu mihriyenin hükmü nedir?

Cevap: Eğer damat kendi rızasıyla büyük miktarda mihriyeyi kabul eder ve nikah akdide bu mihriyeye göre okunursa kocanın boynuna bu mihriyeyi ödemek vacip olur.

Mihriyenin Şarlarını Değiştirme

Soru: Mihriyenin şartı şu ki kadın istediğinde ona verilmelidir. Acaba bu şartı , erkeğin g¼c¼ yettiğinde verilmesi, şeklinde değiştirebilir miyiz?

Cevap: Eş kabul ettiği takdirde sakıncası yoktur.

Kadınların ev işlerine karşı vazifeleri

Soru- Ben yabancı bir ülkede yaşıyorum. Burada erkekler ev işlerinin tamamını kadınların üzerine bırakmışlar ve kadınlar evde kendilerine ait hiç bir faaliyette bulunama vaktine sahip değildirler. Ayrıca kadınları gezi ve benzeri dinlendirici ortamlarada götürmüyorlar. Bu meselenin şer'i açıdan hükmü nedir?

Cevap: Erkekler hanımlarını ev işlerini yapmakla yükümlü etme hakkına sahip değildirler ve evli kadınlar şahsi işlerini yapmakta özgürdürler. Evli kadının kocasına karşı kadınlık görevini yapmaktan başka vacip vazifesi yoktur.

Kadının çalışması ve erkeğin ona boşlanması

Soru- Eğer evli bir erkek işini kaybederse ve evin geçimi için hanımı geçici olarak çalıştırarsa, acaba erkek hanımına borçlanır mı?

Cevap: Eğer kadın gönüllü olarak kazancını evin ihtiyaçlarına harcarsa erkek ona borçlanmaz. Ama erkeğe borç verir daha sonra ondan alarak bu parayı evin giderlerine harcarsa veya erkeğin istemesi sonucu parasını evin giderlerine harcarsa erkek harcanan para miktarında hanımına borçlanır.

Eşin nafakası ve onun ölçüsü

Soru- Evin ihtiyaçlarını gücüm oranında karşılamaktayım, ama hanımım bazen benden aylık nakit para istiyor ve bunu kendi nafakası sayıyor. Acaba bu iddia kabul edilebilir bir iddia mıdır? Acaba onun özel üniversite masrafı ki benim gücümü aşmaktadır, onun nafakası sayılır mı?

Cevap:Kocanın nafaka olarak hanımına karşı vazifesi, onun ev, elbise, normal düzeyde yemek ve normal düzeydeki tedavi masraflarını karşılamasıdır ve bunun dışında bir şeyi hanımın nafaka olarak isteme hakkı yoktur.

Kadının nafakasının önceliği

Soru- Annem kardeşlerimden birisinin yanında yaşamaktadır, ama beklentisi varki bazen ona bir hediye veya bir miktar para verilsin. Acaba benim eşim anneme hediye veya aylık küçük bir miktar para vermeme engel olabilir mi?

Cevap: Eşinizin nafakasını öncelikle vermeniz gerekir. Eğer onun nafakasından daha fazla paranız varsa onu istediğiniz yerde kullanabilirsiniz.

دفتر مقام معظم رهبری
www.leader.ir

Kitap ehliyle daimi evlilik

Soru- Acaba kitap ehli birisiyle daimi evlilik yapılabilir mi?

Cevap: İhtiyatı vacip gereği caiz değildir.

Nikah akdi okunduktan sonra erkekle kadın arasındaki ilişki

Soru- Bilmek isterdim ki eşimle aramızda şer'i nikah okunduktan sonra henüz düğün merasimi yapılmamışsa benim ne kadarlık özgürlüğüm var?

Cevap: Nikah akdi olunduktan sonra erkekle kadın arasında her türlü lezzet alma caiz olur. Elbette nikah esnasında özel bir lezzet şekli zifaf gesesine özel kılınırsa ve taraflar bu şartı kabul ederlerse erkeğin zifaf gecesine kadar bu şarta uyması gerekir.

Evlilikte yaş farkı

Soru- Acaba erkekten altı yaş büyük olan bir kızla evlenmek sakıncalı mıdır? İyi bir evliliğin ölçüleri nelerdir?

Cevap: Bunun kendiliğinden bir sakıncası yoktur. İyi bir evliliğin ölçüsü iman ve ahlak temeli üzerine kurulmasıdır.

Ehli sünnetle evlenmek

Soru- Acaba sünni kızlarla evlenmek caiz midir?

Cevap: Sakıncası yoktur.

Mali sorunlardan dolayı evlenmemek

Soru- Eğer bir genç evlilik çağına geldiği halde mali sıkıntılardan korktuğundan dolayı evlenmeğe gücü yetmezse ne yapması gerekir?

Cevap: Eğer mali sıkıntılardan korkmaktan maksat, gelecekte geçimi sağlamakta karşılaşılabilecek korkularsa Allaha tevekkül etmeli ve rızkı verenin Allah taala olduğunu bilmelisiniz. Böyle bir korkunun gönlünüze gelmesine izin vermeyerek geçiminizi sağlayacak bir iş bulmağa çalışın.

Kocanın hanımının çalışmasını istememesi

Soru- Eğer kadın evlilik öncesi çalışıyordusa ve evlilik esnasında, o zamanın şartlarından dolayı, erkek hanımının çalışmasıyla muvafakat ederse, ama daha sonra geçen zaman içerisinde erkek hanımının çalışmasının evliliklerine zarar verdiğini teşhis ederse acaba hanımının çalışmasıyla muhalefet edebilir mi?

Cevap: Eğer nikah akdinde kadının çalışabileceği şart koşulmuşsa bu şarta uyulması gerekir. Sadece karşılıklı anlaşılırsa bu şarttan vazgeçilebilir.

Eş müslüman olduktan sonra evlilik ilişkisinin durumu

Soru- Ben beş yıl önce müslüman oldum, ama hanımım ve çocuklarım hıristiyan olarak kaldılar. Benim kendimde önceden hıristiyandım. Benim islamla ilgili bilgilerim arttıkça ve islama uygun hareket ettikçe ailemle aramızdaki sürtüşme artmaktadır. Ben ailevi ilişkilerimi düzenli tutmak için çok çaba sarfediyorum, ama çok az gelişme kat ediyoruz. Ben bu durumda ne yapmalıyım? Acaba boşanmak günah mı olur? Eğer hanımımı boşamasam günah mı işlemiş olurum?

Cevap: Siz ve eşiniz önceden hıristiyandınız ve hıristiyanlığa göre evlenmişsiniz. Dolayısıyla sizin müslüman olmanızla evliliğinize herhangi bir zarar gelmez ve boşanmanızda gerekmiyor. Her halükarda boşama hakkı şer'i olarak erkeğe aittir.

Adetli kadının adak yemeği pişirmesi

Soru- Acaba kadın adet döneminde adak yemeği pişirebilir mi?

Cevap: Sakıncası yoktur.

Adetli bayanın hüseyniye ve dini mekanlara gitmesi

Soru- Acaba adetli kadın; hüseyniye, yas merasimlerinin düzenlendiği yerler, namazhane ve benzeri mekanlara girebilir mi?

Cevap: Hüseyniyeye ve yas merasimine gitmenin bir sakıncası yoktur. Ama camide durma, camiye bir şey bırakma, mescidul haram ve mescidun nebiye girme caiz değildir.

Adetliyken abdest alma

Soru- Diyorlarki adet halinde kur'an okumak için abdest almak gerekir. Sorum şuki adet abdesti batıl etmiyor mu? O zaman abdest almak veya almamak arasında ne gibi bir fark vardır? Acaba bu abdest sahih midir ve bu abdestin illeti nedir?

Cevap: Adı geçen abdest sahihtir ve adetli kadının bu dönemde namaz vakitlerinde kendisini kandan temizleyip pamuğunu değiştirerek abdest alıp namaz kıldığı yerde kibleye doğru oturarak zikir, dua, salavat ve kur'an okumayla meşgul olması sünnettir ve bu haletinde kur'an okuması mekruh değildir.

Kadınların İmamların(a.s) haremlerini ziyaret etmeleri

Soru- Adetliken meşhede ziyarete giden kadının hükmünün nasıl olduğunu bilmek isterdim? Acaba İmam Rıza (a.s)'ın mukaddes türbesini ziyarete gidebilir mi?

Cevap: İhtiyatı vacip gereği kümbetin alt kısmında ve kabrin etrafında durmaz. Ama haremin cami hükmünde olmayan diğer bölümlerinde durmasının bir sakıncası yoktur.

Rahim alındıktan sonra çıkan kanın hükmü

Soru: Hastalık dolayısıyla amaliyat yoluyla rahim alındıktan sonra görülen kanın vacip amelleri yerine getirme açısından hükmü nedir?

Cevap: Eğer içindeki yaradan gelen kansa yaradan gelen diğer kanlarla aynı hükümdedir. Eğer böyle değilse bu kan, adet veya istihaze kanı olabilir.

Kadınların oruçları

Soru- Adetli kadın ramazan ayında sabah ezanından önce temizlenirse vazifesi nedir?

Cevap: Eğer gusül için vakti varsa gusül alması gerekir ve eğer vakit darsa teyemmüm etmesi gerekir ve herhalükarda orucu sahihtir. Eğer bilerek gusül veya teyemmüm etmezse orucu batıldır ve keffare vermesi gerekir.

دفتر مقام معظم رهبری
www.leader.ir

Oruçlu kadının gün içerisinde kan görmesi

Soru- Eğer oruçlu kadın gün içerisinde örneğin akşama bir saat kala kan görürse vazifesi nedir?

Cevap: Orucu batıl olur ve ramazan ayından sonra kaza etmesi gerekir.

Akika Kurbanı

Soru: Çocuk için kesilen akika kurbanında, acaba onun eti nasıl dağıtılmalıdır ve onun kendisi yerine parasını ihtiyacı olan birisine vermek yeterli midir? En çok ihtiyacı olanı nasıl belirleyebiliriz?

Cevap: Kurbanın parasını fakire vermek akika kurbanının yerine geçmez. Ayrıca akika kurbanının etini ihtiyacı olana vermek şart değildir ve ihtiyacı olan ve olmayanlara verilebilir. Elbette ihtiyacı olanlarada verilmesi daha iyidir.

دفتر مقام معظم رهبری
www.leader.ir

Akika

Soru: Sadece belli bir hayvanla mı akika kurbanı kesilebilir? (örneğin sadece koyunla mı kesilir)

Cevap: İnek ve deve de akika kurbanı olarak kesilebilir, ama onun en azı koyundur.

Çocuğun ihramı

Soru- Eğer temyiz haddinde olan çocuk anne ve babasının ihrama girdiği anda onların yanındaysa ve anne ve babası onu ihrama sokma niyetinde değillerse, ama çocuk ihram giymediği halde niyet edip lebbeyk zikrini söylerse ihrama giymiş sayılır mı?

Cevap: Eğer ihramın özelliklerini bilerek ihram niyetiyle sahih bir şekilde lebbeyk demişse onun ihramı sahihdir.

Şer'i velinin sefih üzerindeki yetkisinin sınırı

Soru- Nikahın mali bir mesele olmadığı ve velinin sefih üzerindeki velayetinin sadece mali meselelerde olduğu göz önünde bulundurularak acaba sefih olan birisinin nikaha razı olmasının bir tesiri var mıdır? Başka bir deyişle bu konuda velayet sadece veliye mi aittir yoksa veliyle sefih arasında müşterek midir?

Cevap: Şer'i velinin velayeti sadece mali meselelere özel değildir. Eğer sefih olan şahıs buluğ sonrasında sefih olarak kalmışsa buluğ öncesi velayet şu andada baba için geçerlidir. Dolayısıyla mali olan veya olmayan bütün meselelerde bu şahsın velayeti babanın elindedir. Eğer sefih buluğa erince sefih olamaktan çıkarsa babasının velayetinden çıkar ve babasının ona velayet hakkı ortadan kalkar. Ancak şer'i hakim onu bu hakkından men ederse hakimin men ettiği miktarda babanın velayeti devam eder.

İnternet Oyunlarında Kazanıp Kaybetme

Soru: Bazı yabancı saytlarda oyunlar var ki onlara katılabilmek için önce bir miktar para vermeniz gerekiyor, eğer kazanırsanız hem kendi paranızı alıyorsunuz ve hemde bir miktar para size fazladan veriyorlar. Ama kazanamazsanız kendi paranızı da kaybetmiş oluyorsunuz. Bu oyunlara katılmanın hükmü nedir?

Cevap: Caiz değildir.

Bilardo

Soru- Son zamanlarda bilardo baya yaygınlaşmış bulunuyor. Sizin bu oyunla ilgili görüşünüz nedir?

Cevap: Eğer ortada bahis olursa veya belli bir ahlaki ya toplumsal fesada yol açarsa yada bir haramla birlikte olursa caiz olmaz.

دفتر مقام معظم رهبری
www.leader.ir

Canlı balık yemek

Soru-Acaba küçük balıkları canlı canlı yemek helal midir?

Cevap: Balığın helal cinsini yemenin sakıncası yoktur.

Karidesin hükmü

Soru- Acaba karides yemek helal mıdır? Eğer helalsa helal olması suyun dışında ölmesine mi bağlıdır?

Cevap: Karides helaldır ve onun helallığı aynı balığın helal olması gibidir. (suyun dışında can vermelidir)

Pullu balıkların havyar ve yumurtalarından faydalanma ve onları alıp satmak

Soru- Acaba pullu ve puluz balıkların havyar ve yumurtalarını yemek caiz midir? Eğer caizse balık suda öldüğü takdirde hükmü ne olur?

Cevap: Su dışında can vermiş pullu balıkların havyar ve yumurtalarını yemenin sakıncası yoktur. Ama suda ölen balıkla puluz balığın yumurta ve havyarı haramdır.

دفتر مقام معظم رهبری
www.leader.ir

Midye yemenin hükmü

Soru- Acaba midyenin içini yemek helal mıdır?

Cevap:Helal değildir.

Avlanmış büyük balıkların karnındaki küçük balıkların hükmü

Soru- Yakaladığımız büyük balığın karnını açtığımızda içinde bazıları parçalanmış ve bazıları sağlam olan ölü halde bir kaç küçük ayrı cinsten balık gördük. Acaba bu balıkları yemek helal midir?

Cevap: Balığın karnından ölü olarak çıkan ve suyun dışında mı yoksa içinde mi öldüğünü bilmediğiniz balıkları yemeyiniz.

Balığın helal olma ölçüsü

Soru- Havyar balığı da denen uzun burun adlı balığın etini yemenin hükmü nedir? (bu balık sudan çıkarıldığında pulstuzdur, ama uzmanlar bu balığın pullarını denizde döktüğünü söylemektedir.) Balığın pullu olmasından maksat sudan çıkarılırken pullu olması mıdır, yoksa yaratılıştta pullu olması mıdır? Eğer yaratılıştta pullu olması yeterliyse hangi balığın pullu olduğunun teşhis etmek kimin vazifesidir? Acaba uzmanların sözü bizde itminanın hasıl olmasına neden olursa yeterli midir?

Cevap: Eğer balık pulluysa helaldir, isterse avlandıktan sonra pullarını dökmüş olsun. Balığın pullu olup olmadığının teşhisi mükellefin vazifesidir. Elbette uzmanların sözünden hasıl olan itminan da yeterlidir.

Tavukların kesilme yöntemi

Soru- Yeni tavuk kesme yönteminde önce zayıf bir elektrik akımıyla hayvana şok veriliyor ki hayvan kesim esnasında hareket etmesin. Elbette bazı tavuklar bu şoktan dolayı ölüyorlar. Acaba bu meseleyi bildikten sonra tavuk yemek caiz midir?

Cevap: Eğer diğer şer'i şartlara uyuluyorsa, bir tavuğun şok sonucu öldüğüne yakininiz olmadığı sürece onu yemenizde sakınca yoktur.

Yengeç, kurbağa ve balina yemenin hükmü

Soru- Acaba yengeç, kurbağa ve balina yemek helal midir?

Cevap:Helal değildir. Deniz hayvanlarından sadece pullu balıklar, karides ve bazı kuşlar helaldır.

Pullu balıkların haram yerleri

Soru- Acaba pullu balıkların dışkıları, karınlarının içinde bulunan bağırsakları, başları ve gözleri helal midir?

Cevap: Balığın sadece kanı ve içindeki pislikler haramdır.

دفتر مقام معظم رهبری
www.leader.ir

Et yiyen horozun etinin hükmü

Soru- Pişmiş et yiyen horozun eti helal mıdır? Bu hayvanın dışkısı necis midir?

Cevap: Onun eti helal ve dışkısı paktır.

Balık yetiştirme havuzlarını boşlatma suretiyle balık avlama

Soru- Eğer balık yetiştirilen havuzların suyu onları avlama niyetiyel boşaltılır ve balıklar boş havuzda can verirlerse bu avlanma sayılır mı ve bunlar helal olurlar mı?

Cevap: Eğer o halde balıklar can verirlerse bu avlanma sayılmaz ve balıklar helal olmazlar.

Balıkların avlanma ve helal olma şekli

Soru- Bazı canlı balık satılan yerlerde balığı sudan aldıktan sonra başına bir darbe indirerek hemen balığı temizlemeye başlıyorlar. Oysa bu esnada balık henüz canlıdır. Acaba bu balığı yemek helal midir?

Cevap: Sakıncası yoktur.

Soru- Balık yetiştirme havuzlarında balığı yakalamak için suya elektrik veriyorlar. Bu durumda:

a- Bu balıkları yemenin hükmü nedir?

b- Eğer bu balıkların bazıları elektrikten dolayı ölürlerse ve yarım can balıklara karışırlarsa bu ölü balıklarla karışık balıkları yemenin hükmü nedir?

Cevap: Eğer elektiriğin suya verilmesiyle balık suda ölürsa haram olur, ama sudan canlı yakalanır ve suyun dışında ölürlerse helaldirlar. Eğer suda ölmüş balıklar sudan canlı çıkarılan balıklar bir biriyle karışırsa ve bu balıkların toplamı çok fazla olmazsa bu balıkların tamamını yemekten kaçınmak gerekir.

Kesilen hayvanın kıbleye doğru olmaması

Soru- Geçenlerde bir ülkedeki tavuk kesim merkezini gezdiğimde gördümki kesim yerini bir şekilde ayarlamışlar ki hayvanın kıbleye dönük olması mümkün değil. Kesim işini yapan şahsa bunu söylediğimde, evet bunu bende biliyorum ama ne yapayım ben kesim esnasında bismele getiriyorum , dedi. Bu ülkede üretilen et mamulleri, helal et ünvanıyla avrupa ülkelerinde sadır edilmektedir. Lütfen kıbleye doğru kesilmeyen ve bunun böyle kesilmediğini keseninde bildiği bu etlerin hükmünü beyan eder misiniz?

Cevap: Eğer kesilen hayvanın bilerek kıbleye doğru kesilmediği kesin bilirse bu şekilde kesilen hayvan helal değildir. Ancak insanın böyle bir kesin bilgiye ulaşması kolay değildir. Ama insanın, hayvanın kıbleye doğru nasıl çevirilmediğine dair bilgisi olmazsa bu etler helal hükmündedir.

Ehli sünnetin kestikleri

Soru- Acaba sünnetlerin kestiklerini şialar yiyebilirler mi? Ehli sünnetin bazı fakihleri kesilen hayvanın kibleye çevrilmesini şart bilmiyorlar, bu durumda onların kestiklerinin hükmü nedir?

Cevap: Müslümanın kestiği helaldır ve bilmeme yüzünden kibleye doğru çevirmeme kesilen hayvanın helallığına zarar vermez.

Tavuğun makinayla kesimi

Soru- Acaba tavuk makinayla kesilirse eti helal olur mu? Diğer hayvanları nasıl?

Cevap: Tavuk ve diğer hayvanların kesiminde; kıbleye çevirmenin vacip oluşu, besmele demek, kesimin demir aletle yapılması ve kesimi yapanın müslüman olması şartlarına ilave olarak kesimin, kesim yapan şahsa nisbet verilmeside şarttır. Örneğin bir kaç tavuğu sıraya dizerek makinanın bıçağını çalıştırmak gibi.

İslami usüle göre kesilmemiş etin hükmü

Soru- Bazı toplantılarda ,eti helal olup islami usüllere göre kesilmeyen eti yemek için bir besmele çekmek yeterlidir, gibi sözler sarf edilmektedir. Lütfen açıklama yaparmısınız?

Cevap: İslami usüllere göre kesilmemiş hayvanın etini yemek haramdır ve besmele getirmek onu helal etmez.

دفتر مقام معظم رهبری
www.leader.ir

Balığın helal olma şartları

Soru- Yenmesi helal olan balığın helal olma şartı nedir?

Cevap: Şartı, sudan canlı tutulup su dışında can vermesidir.

دفتر مقام معظم رهبری
www.leader.ir

Gayrimüslim tarafından avlanmış balığın hükmü

Soru-Gayrı islami ülkelerde gayrı müslümlerce tutulan balıkları yemenin hükmü nedir?

Cevap: Eğer balığın pullu olduğunu, sudan canlı tutulup su dışında can verdiğini bilerseniz helaldır.

Gayrı müslim tarafından kesim yapılması

Soru- Yahudi tarafından kesilen hayvanın etinin yenmesinin caiz olduğunu duyduk, acaba doğru mu?

Cevap: Müslüman olmayanın kestiği helal değildir. Diğer kesim şartlarına uymuş olsa dahi hüküm değişmez.

Avlanmayla ilgili değişik meseleler

Soru- Balığın helal olması için suyun dışında can vermesi gerektiği söyleniyor, bu şart aşağıdaki durumları kapsar mı?

1- Balık avladıktan sonra poşete konur ve orada can verirse?

2-Balığı canlı yakalar ve canlı canlı şişe dizip ateşe tutarsak?

3- Balığın başına bir darbe vurularak karnı açılırsa ve karnı kesildiğinden dolayı mı yoksa suda olmadığından dolayı mı can verdiği belli olmazsa?

4-Balığın başı canı çıkmadan önce kesilirse?

Cevap: Birinci durumda eğer poşetin içerisinde su olmazsa balık helaldır. Kendiliğinden suyun dışına çıkan balıklar henüz canlıyken birisi tarafından bulunmazlar ve o halde ölürlerse haram olurlar. Sorunuzda sorulan diğer kısımların hepsi sakıncasızdır.

Kesim esnasında Bismillah demek

Soru- Koyunu kesmeden önce bemele getirmeye karar vermiştim ama kesim esnasında besmele getirmeyi unuttum. Eğer henüz koyun can vermeden besmele aklıma gelse ve söylesem hükmü ne olur?

Cevap: Sorudaki duruma göre sakıncası yoktur.

Havuzun Suyunu Boşaltarak Balık Avlama

Soru: Balık yetiştirme havuzlarının suyunu boşalttıktan sonra balıklar orada can verirse avlanmış balık hükmünde midirler ve halal mıdır?

Cevap:Eğer balıklar havuzun içerisinde o halde can verilerse avlanmış sayılmazlar ve helal değildirler.

Ayakta su içmek

Soru- Dinin ayakta su içmeyle ilgili emri nedir?

Cevap: Gece ayakta su içmek mekruhtur.

دفتر مقام معظم رهبری
www.leader.ir

Sigara içmek

Soru- Sigara içmenin hükmü nedir?

Cevap: Hüküm, sigaranın vermiş olduğu zarar miktarına tabidir. Eğer kayda değer bir zararı olursa veya başkalarının eziyet olmasına neden olursa caiz değildir.

Tedavi için alkol kullanma

Soru- Benim amcam beyin ve kalp ataklarından kaynaklanan ağır bir hastalığa yakalanmıştır ve bu hastalığın vermiş olduğu acılar tahammül edilecek gibi değil. Bu hastalık öldürücü bir hastalıktır. Doktoru acısını azaltması için günde iki kez çayla birlikte viski içmesini tavsiye etmiştir. Bu şahıs bilmek istiyor ki bu şartlarda viski kullanmak caiz midir? Acaba onun öldürücü ağrılarını azalttığındada mı caiz değildir?

Cevap: Şer'i açıdan haram olan yiyecek ve içecekleri kullanmak caiz değildir. Sadece tedavi maksatlı zaruri durumlarda zaruret miktarında kullanmak caizdir. Ama hadislerde, Allah tealanın içkide şifa karar kılmadığı, buyrulmuştur.

Arpa suyu içmenin hükmü

Soru- Arpa suyu (mauş şeir) ünvanıyla satılan içecekleri içmenin hükmü nedir?

Cevap: Tıbbi arpa suyu paktır ve onu içmenin sakıncası yoktur. Bu arpa suyu haram olan biradan farklı bir içecektir.

Peynir mayası ve süt rnleri

Soru-Ben amerikada yaşıyorum ve buradaki peynirlerin bir çoğunda renit (bir tür peynir mayası) denen bir madde var. Acaba bu peynirleri yemek helal mıdır? Çünkü bu madde hayvanların midesindeki tabakadan elde edilmektedir. Cevap: Peynir mayası eğer; ölmüş hayvandan alınırsa ya aynı necis olan hayvandan alınırsa veya maya dışarıda necis olan bir Şeyle temas ederse, bu tip mayadan elde edilmiş peyniri yemek caiz değildir.

Yabancı şirketlerin yiyecek mahsüllerini kullanma

Soru- Amerikadaki yiyecek üreten şirketler bazen hayvani mamüllerden faydalıyor ve bazende bitkisel mamüllerden faydalıyorlar. Dolayısıyla hangi ürünlerinde bitkisel ve hangi ürünlerinde hayvansal mamüllerden kullandıklarını kendileride tam bilmiyorlar. Bizse bunların hangisinin helal ve hangisinin haram olduğunu bilmiyoruz. Acaba bu bilmeme durumu, adı geçen mahsulleri yemeği helal eder mi? Acaba bu yiyecekleri pak ve helal mı bilmek gerekir?

Cevap: Eğer yiyecek üreten şirketler bazen aynı necis olan hayvanları ve bazende şer'i usullere göre kesilmemiş hayvanları yiyecek yapımında kullanıyorlarsa ve aynı araçlarla bazende bitkisel hammaddeler kullanarak yiyecek üretiyorlarsa, bu şirketlerin ürettikleri mamülleri kullanmak caiz değildir. Ama bitkisel yiyecekleri başka araçlarla üretiyorlarsa bu ürünleri kullanmanın sakıncası yoktur.

Haramlık ve helallıkta şüphe etme

Soru- Nasıl kesildiklerini bilmediğimiz hazır tavukları yemenin hükmü nedir?

Cevap: Eğer müslümanların çarşısından alınırsa sakıncası yoktur.

Helallığı şüpheli olan balıklar karşısında mükellefin vazifesi

Soru- Helal mı yoksa haram mı oldukları şüpheli olan balıklara karşı vazife nedir? Özellikle müslümanların çarşısında satılan ve araştırma fırsatımız olmayan balıkların hükmü nedir?

Cevap: Sorudaki durumda eğer pulsuz olduğunu biliyorsanız haramdır, aksi takdirde helaldır. Eğer şüpheniz suda mı yoksa su dışında mı öldüğüne dairse müslümanların çarşısında satılan balıkları almanın sakıncası yoktur.

دفتر مقام معظم رهبری
www.leader.ir

Değişik meseleler

Soru- Acaba deniz bitkilerini yemek caiz midir?

Cevap: Sakıncası yoktur.

Eti haram olan balığın paklığı

Soru- Eti haram olan balık suda ölürse necis midir?

Cevap: Akıcı kanı olmayan hayvanın (yılan ve balık gibi) ölüsü necis değildir.

Yağda kızartılmış kuru üzüm ve hurmanın hükmü

Soru- Eğer kuru üzümü yağda kızartırsak pak mıdır necis mi? Eğer necisse mercimekli pilavı sahîh şekilde pişirmenin yolu nedir? Hurmada hüküm nasıldır?

Cevap: Her ikisinde paktır.

Arpa suyundan yapılmış hapların kullanımı

Soru- Arpa suyundan yapılmış (şışmanlık için) hapların hükmü nedir?

Cevap: Eğer sarhoş edici olmasalar sakıncası yoktur.

Okulada çocuklara haram yemek verildiğinde anne ve babanın görevi

Soru- a-Ben japonyada yaşıyorum ve altı yaşında bir kızım var. Bu kızım japonlara ait bir okula gidiyor. Bu okulda çocuklar yemek veriyorlar ve bazen bu yemeklerin içinde domuz eti oluyor. Benim çocuğun yemeğinin ayrı verilmesi hem zordur, hemde çocuğun psikolojisinde olumsuz tesir bırakabilir ve diğer taraftan henüz bu çocuk buluğa ermemiştir. Bu durumda bizim vazifemiz nedir? Acaba sıkıntılıda olsa mutlaka onun yemeğini ayırmamız mı gerekir? Yoksa yemeğin içinde domuz eti dahi olsa sınıf arkadaşlarıyla birlikte yemek yiyebilir mi?

b-Bazı tam ilmiyelerde, çocuğa zararı olmadığı takdirde ona necis bir şeyler yedirmenin sakıncasız olduğunu okudum, acaba benim sorumdaki durum da aynı mıdır?

Cevap: Çocuğa domuz eti ve necis bir şey yedirmek haramdır. Ama soruda siz kendiniz böyle bir şey yapmadığınız için çocuğu bu işten men etmekle görevli değilsiniz.

Hurma salçasının paklığı ve helallığı

Soru- Acaba hurma salçası haram ve necis midir?

Cevap: Eğer sarhoş edici olmazsa pak ve helaldir.

Hz. Hüseyin (a.s)'ın türbetiyle iftar etme

Soru- Kerbeladan getirilen türbetlerle vacip veya sünnet olan orucun iftarını açabilir miyiz?

Cevap: Eğer Hz. Hüseyin (a.s)'ın türbeti olduğu belli olursa ondan az bir miktar yemenin sakıncası yoktur (ister iftar vakti ve isterse başka bir zaman).

Hakaret ve yalanları telafi etme yöntemi

Soru- Eğer bir

şahıs başka bir şahsın aleyhine toplum içinde mesela orta emaillerde, hakikati olmayan sözler sarf ederek onun itibarını zedelerse ve daha sonra bu hatasını telafi etmek isterse ne yapmalıdır? Bu şahıs diğer şahsın aleyhine email gönderdiği şahıslara tek tek email göndererek söylediği sözlerin asılsız olduğunu mu bildirmesi gerekir? Eğer hakaret eden şahıs bu işi yapmazsa ve kendisine hakaret edilen şahısta hakaret edenin toplum önünde hatasını beyan etmesini ıssararla talep ederse bu durumda topluluk önünde özür dilemediği halde hakaret eden şahıs bağışlanır mı?

Cevap: Yanlış bilgi verdiği herkese bu bilgilerin yalan olduğunu bildirmesi gerekir ve kendisine hakaret ettiği şahsıda bir şekilde razı etmesi gerekir.

Başkalarının isimlerini söyleme şekli

Soru- Acaba ismi muhammet olan birisine memet demenin bir sakıncası var mıdır?

Cevap: Sakıncası yoktur, ama ismi doğru telaffuz etmeniz daha uygundur. Elbette bu şekilde ona hitap etmeniz karşı tarafın eziyet olmasına veya saygınlığının zedelenmesine neden olursa caiz değildir.

Fıkra anlatma ve dinleme

Soru- Ülkemizde yagın olan milletlerle ilgili fıkraları anlatmak ve dinlemenin hükmü nedir?

Cevap: Eğer gıybet olursa veya müminin eziyetine yada saygınlığının zedelenmesine neden olursa caiz değildir.

Genel giderleri ödemede hile yapma

Soru- Son zamanlarda cep telefonu ücretini düşürecek bir takım kodlar elime geçmiştir. Benim gibi yarı özel bir şirkette işçilik yapan birisinin giderlerini azaltmak için bu kodlardan faydalanmasının hükmü nedir?

Cevap: İslam devletinin kanunlarına tabidir.

Kopya çekme

Soru- Derslerde kopya çekmenin hükmü nedir?

Cevap: Kopya çekmek kesinlikle haramdır.

Psikolojik hastaların yalan konuşması

Soru529- Bazen psikolojik rahatsızlığı olan şahıslar, belirledikleri hedeflere ulaşmadıkları zaman kendilerini o hedefe ulaşmış gibi göstererek psikolojik olarak kendisini rahatlatmaktadır. Bazen şahıs bu duruma kendisini de inandırmakta ve bu durumunu sanki gerçekmiş gibi başkalarına anlatmaktadır. Acaba bu hastaların kendilerini bu şekilde yalan söyleyerek avutmalarının bir sakıncası var mıdır?

Cevap: Eğer bu şahsın şuuru normal insanlar gibi yerindeyse yalan konuşması şer'i açıdan caiz değildir. Ancak kendi ruh haletini olduğu gib başkalarına nakletmesinin bir sakıncası yoktur.

Resmi dairelerde rüşvet şüphesi olan hediyeler

Soru- Tanıdıklarımızdan birisi devlet dairelerinden birisinde muhasebe müdürüdür.

Bu daireye işi düşen insanların bu şahsın onayına ihtiyaçları vardır. Bazı zamanlar ona bir takım hediyeler getiriyorlar, mesela yıl sonunda bazen ona reklam amaçlı yapılmış ajandalar getiriyorlar (elbette bazen bu ajandaların içinde bir miktarda para koyanlar oluyor ve o bu paraları geri veriyor, gerçi para koyanlar rüşvet değil hediye verdiklerini beyan ediyorlar...) ve o da bu hediyelerden bazılarını bizlerde veriyor. Bu şahsın rüşvet ehli olmadığı da göz önünde bulundurulursa bu hediyeleri kullanmak bize caiz midir?

Cevap: Eğer bu hediyeler sunulan hizmetlerde birilerine ayrıcalık tanınmasına ve netice olarak da başkalarının haklarının çiğnenmesine neden oluyorsa, müşteriler bu hediyeleri vermemelidirler ve işçilerine de bu hediyeleri almaya hakları yoktur. Müracaat edenlerin memurlara hediye vermesi , tehlikesi çok yüksek davranışlardandır.

Çocuklukta çalınan mallar

Soru531- Ben çocukluk yıllarımda bir kaç yerden hırsızlık yaptım (akrabaların evinden veya dükkanlardan ve...) ve şu anda bu yaptıklarımı telafi etmek istiyorum, ama ne yapacağımı bilmiyorum. Hırsızlık yaptığımı söylemeye utanıyorum, acaba onlardan taraf sadaka verebilir miyim?

Cevap: Eğer çalınan malların sahipleri veya varisleri yaşıyorlarsa onların mallarını mümkün olan her şekilde onlara geri çevirmek zorundasınız. Eğer malın kendisi duruyorsa kendisini ve kendisi durmuyorsa kıymetini bir şekilde onlara geri çevirmeli veya onlara fark ettirmeden onların mallarının içine koymalısınız. Onların bu malların kendilerinden çalındığından haberdar olmaları şart değildir. Ancak onların sahiplerine ulaşmıyorsanız ihtiyatı vacip gereği şer'i hakim'in izniyle sahiplerinden taraf bu malları sadaka vermeniz gerekir.

Çocukluta zayi edilen malların sorumluluğu

Soru- Eğer birisi çocuklukta başkasının camını kırar ve bunun yanlış bir şey olduğunun farkına varmazsa, acaba buluğa erdikten sonra bu çocuğun boynuna bir şey vacip olur mu?

Cevap:Bu işten dolayı sorumludur.

Başkalarının malı geri çevirme

Soru- Ben önceden bir takım haram paralar elde etmişim ve şimdi geri dönüş yapmak istiyorum, acaba ne yapmam gerekir?

Cevap: Bunları sahiplerine geri vermeniz gerekir ve eğer onları tanımıyorsanız şer'i hakim'in izniyle sahibinden taraf sadaka vermeniz gerekir.

Mezalimin geri çevrilmesi

Soru- Mezalim nedir ve nasıl geri ödenmelidir?

Cevap:Mezalim, insanın zülüm ve adaletsizlikle başkalarından aldığı ve geri ödemediği mallara ve borçlara denir. Hükmüne gelince, eğer bu malların ve borçların sahiplerini tanıyorsa onları sahiplerine geri vermelidir. Eğer bu malların sahiplerini tanımıyorsa, bu mallar ve borçlar sahiplerinden taraf sadaka verilmelidir ve ihtiyat gereği bu iş için şer'i hakimden izin almak gerekir.

Takas olarak hırsızın malını alma

Soru- Eğer birisi hırsızlık kastıyla bir eve veya işyerine girer ve bazı eşyaları alıp giderse, ama bu esnada kendisine ait, cüzdan, para veya benzeri bir şeyi hırsızlık mahalinde bırakırsa acaba buranın sahibi hırsızdan kalan bu malı kendisine alabilir mi?

Cevap: İşyeri sahibi o malda tasarruf etme hakkına sahip değildir. Kendi mallarını ve hırsız bulmaktan ümidini yitirirse bu durumda şer'i hakim'in izniyle o malda tasarrufta bulunabilir.

Gıybetin hükmü ve sınırları

Soru- Aşağıdaki durumları göz önünde bulundurarak gıybeti açılar mısınız:

- 1- Eğer iki kişi başka birisi hakkında bildikleri bir meseleyi konuşurlarsa?
- 2- Eğer sohbet bir şahsın iyi yönleri hakkında olursa?
- 3- Eğer anne baba çocuklarını doğru terbiye etmek için yakınlarından birisinin bir davranışını eleştirirlerse?

Cevap: Genel olarak müminin arkasından konuşmak, konuşulan şey hakikat dahi olsa duyduğunda rahatsız olacağı bir sözse ve bu söz onda olan eksikliği beyen edici mahiyetteyse veya bu kasıtlı söylenirse dahi halkın nezdinde onun eksikliği sayılacak

bir şeyse, bu gıybet hükmündedir ve caiz değildir. Çocuğu terbiye etme bahanesi gıybeti caiz etmez. Ama bir kişinin iyilikleri hakkında konuşmak gıybet hükmünde değildir. Aynı şekilde meşveret eden birisine bir takım bilgileri vermenin sakıncası yoktur.

Problemi Gidermek İçin Başkasının Arkasından Kötü Konuşma

Soru: Eğer birisi veye birileri bana kötülük etmişse, ben rahatsızlığımı gidermek için bu olayı anneme veya bir arkadaşıma anlatırsam dedikodu etmiş sayılırmıyım, yoksa kendimi savunmak için bu işi yapmamada bir sakınca yok mudur?

Cevap: Eğer şikayet ettiğiniz kişi sizin probleminizi çözebilecek birisiyse sakıncası yoktur.

Başkalarının İntiharının Önünü Almanın Masrafları

Soru: Eğer başkasının intiharının önünü almak bir takım harcamalar yapmağı gerektirirse bu harcamalar kimin boynunadır? Boynuna olan şahıs hangi miktara kadar bu masrafları karşılamalıdır?

Cevap: İntiharın önünü alma masrafları bu intiharın önünü alan şahsa aittir. Elbette masrafları karşılamaya gücü yetmezse sorumlu değildir.

Başkasının malında tasarrufta bulunma

Soru- Annem babamın(babam 12 yıl önce vefat etmiştir) emekli sandığından aldığı bir miktar parayı maddi durumu yerinde olmayan bir kız kardeşime vermiştir. Ama diğer iki kız kardeşim bu duruma razı değildir. Acaba bu iki kız kardeşimin böyle bir hakları var mıdır? Hediye edilmiş paranın hükmü nedir?

Cevap: Eğer bu para annenize aitse bu parayı hediye etmesinde bir sakınca yoktur ve başkalarının razı olması şart değildir. Ancak bu tür paralar kanuna uygun olarak hak sahiplerine verilmelidir.

Kooperatiflerin mallarını başka yerde kullanma

Soru- Bir kooperatif bir kaç projeyi birden yürütmektedir. Acaba bu kooperatifin yönetimi başka proje için ödenmiş paraları üyelerinin izni olmadan diğer bir projede kullanabilir mi? Acaba bütün projeler için aynı hesap numarasının kullanılıyor olması bu yapılan işi meşru eder mi?

Cevap: İzinsiz başkasının malında tasarrufta bulunmak caiz değildir ve hesap numarasının bir olması başkasının malında tasarrufu caiz etmez.

دفتر مقام معظم رهبری
www.leader.ir

Sahibinin nerede harcanacağını belirlediği malda tasarrufta bulunma

Soru- Eğer bir şahsa bir miktar para, belli işlerde kullanması için verilirse ve bu şahıs parayı tasarruflu kullanarak bir miktarını arttırır ve arta kalan kısmını belirlenmemiş yerlere, şahıslara borç verme gibi, kullanır, ama ihtiyaç duyulduğunda bu parayı geri vermelerini şart ederse sakıncası var mıdır?

Cevap: Para belirlenmiş yere harcanmalıdır. Başka yere harcanması ancak sahibinin izniyle mümkündür.

İntiharın Önünü Alma

Soru: Bir şahıs intihar etmiştir. Acaba onun intiharının önünü almak başkalarına vacip midir?

Cevap: Eğer muhterem bir can olursa diğerleri güçleri yettiği oranda bu intiharın önünü almalıdırlar.

Başkasının İntiharının Önünü Almak İçin Kendi Canını Tehlikeye Atma

Soru: Eğer intiharın önünü almak isteyen kendi canını tehlikeye atması veya kendi sağlığını tehlikeye atması gerekirse bu durumda bunu göze almalı mıdır?

Cevap: Eğer intiharın önünü almaya çalışmanın faydasının olmayacağına makul bir ihtimal verilirse veya onu kurtaracak şahsın kendi canını tehlikeye atması gerekecekse, intiharın önünü almak gerekmez.

Müslüman Olmayanın İntiharının Önünü Alma

Soru: Acaba intihar edenin engellemesinin gerekliliğinde müslümanla kafir arasında fark var mıdır? Bu kafirin müslümanlarla savaşan veya savaşmayan kafir olması durumu değiştirir mi?

Cevap: İslami açıdan muterem olmayan canı kurtarmak vacip değildir. Ancak her insanın canını kurtarmak beğenilen bir şeydir.

İntihar Edenin Kurtarılmaya Razi Olmaması

Soru: Acaba intihar edeni kurtarmada onun razı olup olmamasının bir etkisi var mıdır? Eğer intihar eden şahıs razı olmadığı halde birisi onu kurtarır ve kurtarma esnasında ona bir zarar verirse bu zarardan sorumlu mudur?

Cevap: Karşı tarafın razı olması şart değildir. Ancak intiharı önleme esnasında karşı tarafa bir zarar gelirse ve bu zarar onu kurtarmanın kaçınılmaz sonuçlarından değilse zararı veren şahıs sorumludur.

Tevbeden ümitsizliğe kapılma

Soru- Eğer birisi hayatında hata yaparsa acaba Allah Taala onu affeder mi yoksa ümitsizliğe mi kapılmak lazım?
Cevap: Bağışlayıcı olan Allahın dergahına yapılmış ciddi ve gerçek tevbe, büyük dahi olsa günahın bağışlanmasına neden olur. Allaktan ümitsizliğe kapılmanın kendisi günahdır, ama bilinmelidir ki işlenen günahta kul hakkı varsa bu hak telafi edilmelidir ve aynı şekilde Allahın namaz ve oruç gibi farzları terk edilmişse bunların kazasının yapılması gerekir.

Başkalarının hayatını harap etme

Soru- Hasetten dolayı başkalarının hayatını harap etmenin hükmü ve cezası nedir?

Cevap: Başkalarının hayatını harap etmek haramdır ve cezasıysa Allah taalanın elindedir.

Sakal traş etmek

Soru- Arkadaşlardan, erkek çocuğun sakalı düzgün çıksın diye bir kere mahsus sakalını jiletle kesabileceğini duydum. Acaba bu doğru mudur?

Cevap: Yüzde tüy çıkmadığı müddetçe yüze jilet vurulmasının bir sakıncası yoktur. Ancak yüzde az ve dağınık dahi olsa tüy çıktıktan sonra yüze jilet vurulması ihtiyat gereği caiz değildir.

Zararlı hayvanları öldürmek

Soru- Komşumuz merhametinden dolayı sokak kedilerine yiyecek vermektedir ve onu bu davranışı sokağımızda kedilerin artmasında neden olmuştur. Bu durum hem bizlerin rahatsızlığına ve hem hastalık ihtimalinin artmasına neden olmuştur. Lütfen söyler misiniz şer'i açıdan bu kedileri ortadan kaldırmanın hükmü nedir?

Cevap: Zararlı hayvanı yok etmek, eğer başkasının malı değilse, caizdir. Ama zarar vermeyen hayvana zulüm etmek caiz değildir.

Ölünün kemiklerine dokunma ve hükmü

Soru- Bildiğiniz gibi anatomi dersi tıp öğrencilerinin okumaları gereken dersler arasındadır. Sizin görüşünüze göre eğitim maksatlı ölülerin kemiklerine dokunduğumuzda ölüye dokunma guslü almamız gerekir mi?

Cevap: Eğer bu kemik kendisine cenaze guslü verilmiş bir müslümana ait olursa ona dokunduğunuzda gusül almanız gerekmez, aksi takdirde gusül vacip olur.

Soğuktan Dolayı Soğuyan Bedene Dokunma

Soru: Bir hasta veya yaralı soğuktan dolayı bedeni soğumuşsa ve o esnada aniden vefat ederse, onun ölümden dolayı değilde soğuktan dolayı soğumuş bedenine dokunmanın hükmü nedir?

Cevap: Bu durumda onun bedenine ölümünden sonra dokunulursa gusül etmek gerekir.

Ölünün kemiklerine dokunma

Soru- Ben tıp öğrencisiyim ve hergün ölülerin kemiklerine dokunmam gerkiyor. Ben ölünün bedenine dokunmanın cenazeye dokunma guslünü vacip ettiğini biliyorum, acaba üzrinde et olmayan ölü kemiğine dokunmakta gusül gerektirir mi?

Cevap: Öldüğünde gusül verilmemiş ölünün kemiğine dokunmak, ölüye dokunma guslünü vacip eder.

Ölüye eldivenle dokunma

Soru- Acaba ölüye eldivenle dokunmak, ölüye dokunma guslünü gerektirir mi?

Cevap: Eldivenle ölüye dokunmak cenazeye dokunma guslünü gerektirmez.

Ruhu Olmayan Çocuktan Dolayı Annenin Ölüye Dokunma Guslünü Almasının Vacipliği

Soru:Eğer bir anne çocuğuna ruh verilmeden düşük yaparsa acaba ölüye dokunma guslünü alması gerekir mi?

Cevap: Eğer çocuğun dört ayı bitmişse ona dokunmak ölüye dokunma guslünü gerektirir. Ama bundan daha küçük olursa ölüye dokunma guslü vacip değildir, gerçi bu durumdada gusül almak ihtiyatı müstehap gereğidir.

Ölünün Kan, Ter V.b. Fazlalıklarına Dokunmaktan Dolayı Ölüye Dokunma Guslü

Soru: Acaba ölüden geriye kalan ter, kan ve benzeri şeylere dokunmak ölüye dokunma guslünü gerektirir mi?

Cevap: Eğer ölünün kanı ve teri gibi şeylere dokunma onun bedenine dokunmayla birlikte olmazsa ölüye dokunma guslü gerektirmez. Elbette ölünün teri ona gusül vermeden önceki teri olursa necis hükmündedir.

Bedenden Ayrılmış Parçalar

Soru: Amaliyet esnasında bedenden ayrılan et parçaları ve bazı fazlalıkları ne yapmak gerekir? Acaba onları çöpe atabilir miyiz, yoksa defnetmemiz mi gerekir?

Cevap: İhtiyat gereği onların bir bez parçasına konarak defnedilmesi gerekir.

imar planında kabrin açılması

Soru- Yapılan bir su projesinde su anbarı bir kabristanlıkta yer almaktadır.

Gelecekte şehrin içecek suyu buradan sağlanacağından dolayı burası birtakım sağlık problemlerine neden olabilir.

Buradaki kabirleri açarak onları daha uygun bir mekana nakil yapmanın hükmü nedir?

Cevap: ölünün bedeni toprağa dönüşmeyinceye kadar kabri açmak caiz değildir.

Kabrin açılması ve cesedin nakil edilmesi

Soru- Kabrin açılması ve cesedin naklinin gerçekleştirilmesinin hükmü nedir?

Cevap: Kabri mukaddes ziyaret bölgelerine taşıma maksadı dışında açmak caiz değildir. Eğer ölen şahıs vasiyet etmemişse mukaddes bölgelere taşımak içinde kabir açmak sakıncalıdır. Ancak ölen şahıs mukaddes mekanlara gömülmeyi vasiyet etmişse ve unutkanlıktan ya vasiyeti bilmemekten veya engellerden dolayı başka yere gömülmüşse, bu şahsın kabiri açılarak mukaddes mekana cesedinin taşınmasının sakıncası yoktur. Elbette beden değişime uğramadan ve define kadarda ölünün haysiyetini zedeleyecek ve müminlere eziyet edecek hadde ulaşmadan önce bu işi yapmak caizdir.

Annenin vasiyeti karşısında çocukların vazifesi

Soru- Eğer bir anne ölürken kendisine üç yıl oruç ve namaz kazası yapılmasını vasiyet ederse, acaba bu vasiyeti yerine getirmek büyük erkek çocuğun boynuna mı farzdır, yoksa bütün çocukların mı?

Cevap: Bütün çocuklara bu vasiyeti yerine getirmek vaciptir. Eğer bu ibadetleri yerine getirmek için ödenecek para ölüden kalan malın üçte biri kadar olursa varislerin iznine gerek kalmadan o maldan ödenir. Ancak bu miktar ölüden kalan malın üçte birinden fazla olursa fazla olan miktar için varislerin hepsinden izin alınması gerekir.

Anne ve babanın çocuklarının maaşından miras alması

Soru- Anne ve baba ölmüş olan erkek çocuklarının maaşından miras alabilirler mi?

Cevap: Eğer maaş ölüden kalan mallar konumuna girerse, miras kanunu gereği anne ve babanında onda hakkı vardır. Ancak kanunlara göre maaş belli bir şahıs veya şahıslara aitse bu durumda anne ve babanın bu maaşta hakları yoktur.

Üçte bir hesaplama şekli

Soru- Babam 1993 yılında vefat etti ve malının üçte birisini kendisi için vasiyet etti.

Ondan kalan ev 2003 yılında satıldı. Acaba biz bu evin 93 yılındaki fiyatı üzerinden mi üçte biri hesap etmemiz gerekiyor, yoksa 2003 yılındaki fiyatı üzerinden mi?

Cevap: Onun malının üçte biri vasiyetiyle ilgilidir ve vasiyetten sonra bu üçte birin hemen maldan ayrılması gerekiyordu. Ama sizler geciktirmişsiniz, şu anda evin sattığınız anki fiyatı üzerinden üçte biri hesap etmeniz gerekir.

Vasiyeti terk etmek ve onun hükümleri

Soru- Büyük kardeş babanın vasiyetine amel etmemiştir, bu durumda küçük erkek ve kız kardeşlerin vazifesi nedir?

Cevap: Babanın mülkiyete dayalı vasiyetinde (malının üçte birinin hayır bir işte kullanılmasını ister veya bu üçte birin belli bir şahsa verilmesini söylese) bu vasiyete amel edilmediği müddetçe kalan mirasta kimsenin tasarruf hakkı yoktur. Eğer babanın vasiyeti belli bir ahitse vasiyin bu vasiyete amel etmeğe zorlanması gerekir.

Kadın ve erkeğin mirası

Soru- Kaç yerde kadın erkekle aynı miktarda miras alır?

Cevap: Anne tarafından akrabalar, anne tarafından olan kız ve erkek kardeşler veya hala, dayı ve benzerleri gibi, mirastan eşit pay alırlar.

Ölünün bineğinin mirastaki hükmü

Soru- Acaba ölünün otomobili, onun özel eşyalarından sayıldığından büyük oğula mı aittir?

Cevap: Otomobil veya başka binekler özel eşya konumunda değildir ve mirasın bir parçasıdır. Dolayısıyla varislerin hepsine miras olarak kalır.

Başkasının malıyla karışık olan miras

Soru- Anne tarafından dedem yaşadığı zaman babalarından miras kalan maldan iki kız kardeşine düşen kısmı tam vermemiş. Acaba bu şahsın varisleri bu malı onlara vermekle yükümlüdürler mi?

Cevap: Eğer onların haklarının ödenmediğini biliyorsanız, onun varisi olan sizlere eğer o şahıstan bir şeyler miras kalmışsa hak sahiplerine haklarını geri vermeniz gerekir.

Eğer hak sahiplerinin kendileri hayatta değilse onların varislerine miras kanununa göre haklarını vermeniz gerekir. Elbette onlarla anlaşarak onları razı etmeğe çalışmanız daha iyidir.

Babadan Büyük Oğula Kalan Özel Eşyaların Ölçüsü

Soru: Acaba günümüzde babanın otomobilini geçmişteki at yerine sayarak onu evin büyük oğluna verebilir miyiz?

Cevap: Otomobil , büyük oğula kalan özel eşyalardan sayılmaz ve babanın mirasından sayılır.

Akşam üstü ve gece kabristanlığa gitme

Soru- Kabristanlıklara akşam üstü veya gece fatiha okumak için gitmenin hükmü nedir?

Cevap: Sakıncası yoktur.

Ölünün Altın Dişini Çıkarma

Soru: Ölünün altından olan dişlerini çıkarmanın hükmü nedir?

Cevap: Ölüye saygısızlık edilmesine neden olmazsa sakıncası yoktur.

Kasır cahil

Soru- Kasır cahilden maksat nedir?

Cevap: Kasır cahil, yaptığı işin hatalı olduğuna ihtimal vermeyen veya soru sorma imkanı olmayan şahsa denir.

Mümin

Soru- Sünnet oruç hakkında deniyorki mümin kardeşiniz size bir şey ikram ederse ikramını kabul edin ve orucun sevabını da elde edin. Burada mümin kardeşten maksat kimdir? Acaba anne ve baba bu gruba dahil midir? İmanın ölçüsü nedir? Acaba herkese mümin denebilir mi?

Cevap: Müminden maksat on iki imamı kabul eden şahıslardır.

Kul hakkının manası

Soru- Kul hakkı nedir? Eğer bu hak sahiplerine ulaşmak mümkün değilse ne yapılmalıdır?

Cevap: Kul hakkı; başkasından telef edilen mal, diyete sebep olacak davranış, boyunda olan borç ve benzeri şeylerden ibarettir. Eğer hak sahiplerine ulaşmak (gelecekte veya belli vasıtalarla dahi) mümkün değilse boyunda olan hak miktarı şer'i hakim'in izniyle sahiplerinden taraf fakirlere sadaka ünvanıyla verilmelidir.